

ΣΗΜΕΡΑ

ΝΙΚΟΛΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Στο κόμμα δεν έχω αντιπολίτευση

Στο παρελθόν ανήκουν οι χαρακτηρισμοί του επίσημου και ανεπίσημου ΔΗΚΟ ξεκαθαρίζει κατηγορηματικά ο πρόεδρος του κόμματος σε συνέντευξη στην «Κ». Ο Νικόλας Παπαδόπουλος υποστηρίζει ότι το ΔΗΚΟ είναι ενιαίο χωρίς εσωκομματική αντιπολίτευση. Θεωρεί ότι οι πόρτες του κόμματος έκλεισαν για τους Κυριάκο Κενεβέζο και Φώτη Φωτίου, ενώ επικρίνει τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας ότι περιφρόνησε το κόμμα όταν ήταν στην κυβέρνηση. Χαρακτηρίζει το ευρωψηφοδέλτιο του ΔΗΚΟ ποιοτικό και πολυσυλλεκτικό και δίνει ραντεβού μετά τις εκλογές για το θέμα των ποσοστών του κόμματος. **Σελ. 6**

Ο ΣΟΪΜΠΛΕ ΣΤΗΝ «Κ»

Η λιτότητα φέρνει ανάπτυξη

Ο υπουργός Οικονομικών της Γερμανίας, Βόλφγκανγκ Σοϊμπλε υπερασπίζεται τις πολιτικές αυστηρής δημοσιονομικής πειθαρχίας. «Δεν είναι το αντίθετο της ανάπτυξης, αλλά η προϋπόθεση για ανάπτυξη», επισημαίνει σε συνέντευξη στην «Κ». **Οικονομική, σελ. 5**

ΣΑΜΙΟΥΕΛ ΤΖΑΚΣΟΝ

Εχω μετανιώσει για κάποιες ταινίες

Πληθωρικός όσο και η 42χρονη καριέρα του, που αριθμεί 150 ρόλους, ο 66χρονος Σάμιουελ Τζάκσον αποτελεί τη ζωντανή επιβεβαίωση ότι τίποτα στο Χόλιγουντ δεν είναι τυχαίο. Μιλά στην «Κ» για τις ταινίες του και την αρκετά βαρετή ζωή του. **Ζωή, σελ. 1**

Το μέγα δίλημμα της Τράπεζας Κύπρου

Αν αναγνωρίσει ζημιές και ξεκαθαρίσει τα βιβλία της, όπως ζητά η Τρόικα, θα χρειαστεί και ενίσχυση κεφαλαίου

Η πίεση προς την Τράπεζα Κύπρου να προχωρήσει με ταχύτερο ρυθμό στην εξυγίανση του χαρτοφυλακίου της, αφήνει ανοικτό το ενδεχόμενο να χρειαστεί νέα κεφάλαια. Ωστόσο μία τέτοια άσκηση γίνεται εκ του ασφαλούς, καθώς υπάρχει μαζιλάρι ασφαλείας στο Μνημόνιο. Ο πρόεδρος του Ευρογρουπ, Γέροντ Ντάιελμπλουμ, κατά την πρόσφατη επίσκεψή του στην Κύπρο προ

Οι εκποιήσεις κρίνουν την ελάφρυνση του χρέους.

Οικονομική, σελ. 3

χώρησε σε έμμεση παραδοχή του ενδεχομένου, αφού παρατήρησε πως υπάρχουν «περιθώρια» (buffers) στο Μνημόνιο: «Πρέπει

να αντιμετωπιστούν τα Μη Εξυμπερούμενα Δάνεια και πρέπει αναπόφευκτα να αναγνωριστούν οι ζημιές», ήταν το σαφές μήνυμα που διατύπωσε στη Λευκωσία. Ενώ τόνισε ότι «θα χρειαστεί νέο κεφάλαιο», υπέδειξε ότι «υπάρχει σε πανευρωπαϊκό επίπεδο μεγάλο επενδυτικό ενδιαφέρον για τράπεζες». Στην περίπτωση της Τράπεζας Κύπρου, το ενδιαφέρον αυτό, το οποίο με-

ταφράζεται το τελευταίο τρίμηνο σε απανωτές επισκέψεις δυνάμικων επενδυτών, σκοντάφτει, αρχικά στο πόσο ασαφής είναι η κατάσταση στα βιβλία της τράπεζας και ταυτόχρονα στο γεγονός ότι η νομοθεσία για τις εκποιήσεις είναι τέτοια που δεν επιτρέπει στην Τράπεζα να πείσει για αποπληρωμή των δανείων, ιδίως των μεγάλων δανειοληπτών. **Οικονομική, σελ. 6**

Στη δίνη υποκλοπών και εκβιασμών η Ελλάδα

Σαν εφιάλτης ξεπροβάλλει για τον Πρωθυπουργό Αντώνη Σαμαρά ο μέχρι προ μερικών ημερών έμπιστος σύμβουλος του, Τάκης Μπαλτάκος, τον οποίο απέπεμψε από τη θέση του γ.γ. της κυβέρνησης μετά τη δημοσιοποίηση υποκλοπείας συνομιλίας που αποκαλύπτει διασυνδέσεις του με τη Χρυσή Αυγή. **Σελ. 18, 19**

Στα άδυτα του εγκεφάλου

Πρόγραμμα «CERN»

Ο ανθρώπινος εγκέφαλος κρύβει αναρίθμητα μυστικά, τα οποία προσπαθούμε να αποκαλύψουμε, λέει στη «Κ» ο δρ Χένρι Μάρκχαμ, εμπνευστής του σχεδίου «CERN» για τον εγκέφαλο. Το φιλόδοξο πρόγραμμα συνδράμουν 100 ιδρύματα από 24 χώρες. Σύμφωνα με τον δρ Μάρκχαμ, το πρόγραμμα για τον εγκέφαλο θα βοηθή τους γιατρούς να προσφέρουν εξατομικευμένη θεραπεία στους ασθενείς. **Σελ. 23**

Γρίφος η νέα γαλλική κυβέρνηση

Επανεκκίνηση από Ολάντ

Επανεκκίνηση της κυβέρνησης επιχειρεί ο Γάλλος πρόεδρος Φρανσουά Ολάντ, μετά τις πρόσφατες εκλογικές απώλειες του κόμματός του. Διόρισε νέο πρωθυπουργό τον Μανουέλ Βαλς, έναν μεταρρυθμιστή κεντροαριστερό, υποσχέθηκε μία νέα μαχητική κυβέρνηση. Ωστόσο, η σύνθεση του υπουργικού συμβουλίου που παρουσίασε ο Βαλς είναι αντιφατική. **Σελ. 20**

Βρετανός στις έρευνες για οικονομία

Πάνει δουλειά αύριο μαζί με ομάδα στήριξης ελεγκτών-λογιστών

Ο ειδικός επί των χρηματοοικονομικών, για τους επόμενους τρεις μήνες τουλάχιστον, θα βρίσκεται στην Κύπρο για να κατευθύνει και να ενισχύει την τιτάνια προσπάθεια που καταβάλλεται ώστε να δεθούν όσο καλύτερα γίνεται υποθέσεις που θα οδηγηθούν ενώπιον της δικαιοσύνης. Συμπαράστατης του βρετανού ειδικού θα είναι μία συμπαγής ομάδα

ελεγκτών, λογιστών και λειτουργών από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς. Στο μεταξύ ο γενικός εισαγγελέας παρουσιάζεται κωλυμένος με πολιτικούς που απαιτούν άρον-άρον ολοκλήρωση των ερευνών και δικές, «για μία έρευνα που εκτείνεται σε περίοδο επτά ετών και κάποιος θέλουν να την ολοκληρώσουμε σε επτά μήνες» λέει. **Σελ. 7**

Οδοιπορικό στην Καρπασία

Ο 94χρονος Ζαχαρίας Κτωρή και η σύζυγός του Σοφία άνοιξαν το οπτικό τους στο Ριζοκάρπασο και μας υποδέχτηκαν με τη μοναδική καρπασίτικη φιλοξενία.

Τόποι, άνθρωποι και γεύσεις της Κύπρου

Η νέα προσφορά της «Κ»

Γεύσεις, αρώματα και ανθρώπους από όλη την Κύπρο φιλοδοξεί να φέρει σε κάθε σπίτι το νέο περιοδικό «Καυτές πιπεριές» που θα προσφέρει από σήμερα και κάθε πρώτη Κυριακή του μήνα η «Καθημερινή». Οδηγός και σ' αυτό το γαστρονομικό – και όχι μόνο ταξίδι ο βραβευμένος σεφ Χρίστος Χριστοδούλου. Το πρώτο τεύχος μας αποκαλύπτει τον μοναδικό κόσμο των ιδιαίτερων πιάτων της σχεδόν άγνωστης σε εμάς σήμερα καρπασίτικης κουζίνας. **Σελ. 15**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Σοβαρότητα και λαϊκισμός

Οι σχέσεις Λευκωσίας-Μόσχας και Λευκωσίας-ΗΠΑ-Ε.Ε. εξαιτίας της κρίσης στην Ουκρανία, οι εξελίξεις στην Τουρκία μετά την επικράτηση Ερντογάν, η κάθοδος αύριο στην Κύπρο του βοηθού υφ. Εξωτερικών των ΗΠΑ, που κάθε άλλο παρά άνευ σημασίας είναι για το Κυπριακό, η αγωνία για τη διάσωση του τραπεζικού συστήματος του τόπου, είναι εξελίξεις δυσανάλογα σοβαρές με τη συμπεριφορά που επιδεικνύεται από τα κόμματα. Αυτό προκύπτει από τον λαϊκισμό που κυριαρχεί σε διάφορες εκφάνσεις της δραστηριότητας των πολιτικών σχηματισμών στη Βουλή, όπως για παράδειγμα η απαίτηση δημοσιοποίησης των ονομάτων πολιτικών που φέρονται να έτχων προνομιακές μεταξίριους διά της διαγραφής δανείων. Κι αυτό παρόλο που ο γεν. εισαγγελέας ενώπιον της Επιτροπής Θεσμών επέσπευξε την προσοχή όλων στο γεγονός ότι η δημοσιοποίηση ονομάτων είναι δυνατό να επηρεάσει το ανακριτικό έργο με αποτέλεσμα σοβαρές υποθέσεις να καθούν στο Δικαστήριο.

ΤΕΥΧΟΣ ΑΠΡΙΛΙΟΥ

Γαστρονόμος

Σελ. 24

Από τη Μεγάλη Εβδομάδα έως το τραπέζι της Λαμπρής

ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ 13 ΑΠΡΙΛΙΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΟ Κ SPORTS

ΛΙΒΕΡΠΟΥΛ-ΑΤΛΕΤΙΚΟ

Κόντρα στο «κατεστημένο»

Οι reds και οι ροχιμπλάνκος τα βάζουν με τους μεγάλους στις χώρες τους και ετοιμάζονται για εκπλήξεις. Η Λίβερπουλ κοντά στον τίτλο μετά από 24 χρόνια.

ΑΠΟΕΛ

Δύσκολη υπόθεση η μείωση μπάτζετ

Μπρος γκρεμούς και πίσω ρέμα για τον ΑΠΟΕΛ, καθώς μία ενδεχόμενη μείωση του προϋπολογισμού της νέας σεζόν μοιάζει ανέφικτη.

ΟΜΟΝΟΙΑ

Όλη η εικόνα του προγραμματισμού

Η «Κ» ανοίγει τον φάκελο προγραμματισμού στην Ομόνοια και αποκαλύπτει τις κινήσεις που θα γίνουν μέχρι το καλοκαίρι. Τον Απρίλιο ο τεχνικός διευθυντής.

ΑΠΟΛΛΩΝΑΣ

Νέος άνεμος στο σωματείο

Ο καινούργιος πρόεδρος του σωματείου Μαρίνος Ευσταθίου, έχοντας δίπλα του την εταιρεία, έχει ως πρώτο στόχο την ενότητα στον Απόλλωνα.

PIRAEUS BANK

WEALTH MANAGEMENT

Ανοίγουμε το δρόμο σε **34.000** διεθνή επενδυτικά ταμεία

ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Γράφει ο ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ

Τα κλειδιά της Αμμοχώστου

Επισκοπώντας το Κυπριακό μέσα από το φάσμα των σημερινών εξελίξεων, αντιλαμβάνεται κανείς ότι η επίλυσή του, για μας τους Κυπρίους, αποτελεί το βασικό στοιχείο της οικονομικής ανάπτυξης πρωτίστως και της ειρηνικής μεταξύ μας συμβίωσης, δευτερευόντως πλέον. Για τη διεθνή κοινότητα, με προεξάρχουσες τις ΗΠΑ, η επανασυγκόλληση σε μία ΔΔΟ του κυπριακού κράτους ισοδυναμεί με την εξομάλυνση των σχέσεων Τουρκίας -Ελλάδας, ευελπιστώντας ότι αυτό θα περιλάβει και το Ισραήλ και μία σταθερή βάση ανάπτυξης των συμφερόντων του δυτικού συνασπισμού στην τόσο καίριας σημασίας περιοχή της Μέσης Ανατολής. Η λύση όπως προδιαγράφεται μπορεί να μην είναι η ιδανικότερη αλλά αποτελεί μια δυναμική που εν πολλοίς θα εξαρτηθεί από τη δική μας σοφία αν θα λειτουργήσει ως μοχλός ανάπτυξης του τόπου ή θα επιμεινουμε στα σύνδρομα του αμαρτωλού μας παρελθόντος για να καταστρέψουμε εν μια νυκτί όσα κτιζουμε με κόπους δεκαετιών. Επί του προκειμένου, η διαδικασία των συνομιλιών έχει ξεκινήσει μετά κόπων και βασάνων που παρατείνονταν έξι μήνες για την εκπόνηση μιας Κοινής Διακήρυξης, μόνο αφού ήρθε στην Κύπρο τον Φεβρουάριο η αμερικανίδα υφυπ. Εξωτερικών για την Ευρώπη, Βικτόρια Νούλαντ. Τώρα οι συνομιλίες φαίνεται να πατούν σε δύο βάρες καθότι τη μία μέρα δίδεται η εντύπωση ότι όλα βαίνουν καλώς και την άλλη ότι είμαστε στα πρόθυρα ναυαγίου. Αυτό είναι το σύνδρομο «της γριάς με το ρομανίσι» κατά το κοινώς δη λεγόμενο, καθώς τόσο ο Ν. Αναστασιάδης όσο και ο Ντ. Έρογλου βαδίζουν τον δρόμο των διαπραγματεύσεων κοιτάζοντας διαρκώς πίσω τους, τρομαγμένοι από φωνές του παρελθόντος που τις αναπαράγουν όσοι απορρίπτουν α priori τη λύση. Είναι ορθή η θέση Αναστασιάδη ότι κλειδί για την επιτυχή κατάληξη των διαπραγματεύσεων αποτελούν τα Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης (ΜΟΕ) και δη η επιστροφή των Βαρωσίων καθότι έτσι θα πεισθεί η κοινή γνώμη ότι η τουρκική πλευρά εμπράκτως παρουσιάζεται έτοιμη για λύση. Θέλει όμως αρετή και τόλμη η ελευθερία, διότι ακριβώς γι' αυτό μιλάμε, για ελευθερία! Η αρετή, επί του προκειμένου, συνίσταται στην παραδοχή ότι κοινή γνώμη υπάρχει και στην άλλη πλευρά, η οποία λογικό είναι να επιδιώκει αντιστοιχο, με τα Βαρώσια, αντάλλαγμα. Τόλμη είναι να αναγνωρίσουμε ότι αντιστοιχο αντάλλαγμα για την άλλη πλευρά είναι το άνοιγμα του αεροδρομίου της Τύμπου. Μάλιστα, οι άμεσα εμπλεκόμενοι στο Κυπριακό διεθνείς παίκτες καθόλου τυχαία τονίζουν, με κάθε ευκαιρία, ότι τα ΜΟΕ πρέπει να είναι επωφελή και για τις δύο κοινότητες. Γνωρίζουν ότι οι παράμετροι τόσο για την Αμμοχώστο όσο και για την Τύμπου έχουν τεθεί επί τάπητος και έχουν βρεθεί και για τις δύο περιπτώσεις αποδεκτά μοντέλα εφαρμογής των δύο καταλυτικών αυτών ΜΟΕ, πριν από την επίτευξη συνολικής λύσης, χωρίς αυτή να παρεμποδίζεται. Είναι γι' αυτό που όσο σημαντική ήταν η επίσκεψη Νούλαντ τον περασμένο Φεβρουάριο για την έναρξη των συνομιλιών άλλο τόσο σημαντική είναι και η κάθοδος αύριο στην Κύπρο του βοηθού υφυπουργού Εξωτερικών των ΗΠΑ, Έρικ Ρούμπιν. Από το αποτέλεσμα της, που θα έχει άμεση σχέση με την τόλμη που θα επιδειχθεί από τους ηγέτες των δύο κοινοτήτων, είναι λογικό ότι θα εξαρτηθεί κατά πόσον θα έρθει στην Κύπρο προσεχώς ο αμερικανός ΥΠΕΞ Τζον Κέρι, φέρνοντας τα κλειδιά της Αμμοχώστου!

paraschos@kathimerini.com.cy

“Συνεχίζουμε από εκεί που ξεκινήσαμε”

Τράπεζα Κύπρου

Ο Νίκος Αναστασιάδης Πρόεδρος και ο Αβέρωφ...

ΥΨΙΚΑΜΙΝΟΣ / Γράφει ο ΜΙΧΑΗΛ ΤΣΙΚΑΛΑΣ

«**Je veux devenir calife à la place du calife!**» Η έκφραση έλαμψε, μπινγκ, σαν αυτόφωτη ακτίνα φωτός στο πεφωτισμένο μυαλό του René Goscinny, του ευφυή κι αλλού κι αλλού Γάλλου - πατέρα επίσης και του Asterix. Η φράση αυτή όμως εμπνεύστηκε την ιδέα γύρω από τις περιπέτειες ενός χαλίφη στη μαγική Βαγδάτη, του Ιζνογκούντ ντε, που θέλει πάντα με την αμέριστη συμπαράσταση του πιστού του υπηρέτη ονόματι Μπλιαχ, να γίνει χαλίφης στη θέση του χαλίφη. Να κάνει κουμάντο στο χαλιφάτο, να κάνει δικές του τις 1000 και μία νύχτες, να βγει επιτέλους από τη βαριά σκιά του Ηγέτη των Πιστών Χαρούνη Ελ Πασάχ. Όλα αυτά, αρχές δεκαετίας του '60.

Ακόμη να τα καταφέρει. Τα σχέδια που χρησιμοποιεί δεν είναι και τα καλύτερα σε εκτέλεση, στερούνται στρατηγικής και πνεύματος, αλλά δεν εγκαταλείπει ποτέ την προσπάθεια. Το ακριβώς αντίθετο από αυτό που συμβαίνει με τον Αβέρωφ Νεοφύτου ο οποίος, δεν χρησιμοποιεί σε καμία περίπτωση την περίλοκη σκέψη του Ιζνογκούντ, ούτε και θέλει ex officio να γίνει χαλίφης στη θέση του χαλίφη, αλλά του αρέσει να συμπεριφέρεται σαν συγκάτοικος όχι στην τρέλα των Κατσιμακίων αλλά στον τιμημένο λόφο του Προεδρικού. Πρώτο δείγμα γερής γραφής, ήταν η αναστάτωση την οποία επέφερε με τους τρεις του ΔΗΚΟ που έμειναν εκτός κυβερνητικού νυμφώνος, όταν ο εκλεγμένος Χαρούνη Ελ Πασάχ (Αναστασιάδης) είχε προγραμματίσει να τους έχει στην ομάδα και κατά τον ανασχηματισμό. Τους ήθελε σαν πλάσματα, σαν ανθρώπους κοντά του ο Πρόεδρος, όχι ότι ήταν ικανοποιημένος στο φουρμί με τις επιδόσεις και τις αποδόσεις τους. Μην τρελαθούμε κιόλας.

Τελικά, μπήκε στη μέση ο Ιζνογκούντ Αβέρωφ και υπενθυμίζοντας στον Πρόεδρο ότι υπάρχει και ο γενναίος ΔΗΣΥ, ο οργανισμός με το δικό του DNA που κανείς δεν μπορεί να αγνοήσει, οι ξενιστές του ΔΗΚΟ έμειναν στις παρυφές του λόφου, στου γιγαλού τα βοτσαλάκια με τα καβουράκια. Πλην του Λακκοτρήνη που είναι

Like σ' εμένα με τα φρένα σπασμένα, με τα φρένα σπασμένα...

ιδιάζουσα περίπτωση φυσικής συμπαθείας ομόθυμου αερίου και καλής δουλειάς. Τι δήλωσε επί του θέματος ο Αβέρωφ στην Καθημερινή (30/3): 'Ότι ο Πρόεδρος ακούει τις απόψεις, ότι η απόφαση ήταν του Προέδρου αλλά λέμε την άποψή μας, είπε, ακόμη την οποία επέφερε με τους τρεις του ΔΗΚΟ που έμειναν εκτός κυβερνητικού νυμφώνος, όταν ο εκλεγμένος Χαρούνη Ελ Πασάχ (Αναστασιάδης) είχε προγραμματίσει να τους έχει στην ομάδα και κατά τον ανασχηματισμό. Τους ήθελε σαν πλάσματα, σαν ανθρώπους κοντά του ο Πρόεδρος, όχι ότι ήταν ικανοποιημένος στο φουρμί με τις επιδόσεις και τις αποδόσεις τους. Μην τρελαθούμε κιόλας.

Ο ένας ήταν έτσι ο άλλος αλλιώς και πήγε λέγοντας τότε. Είναι κρίμα που στο άχτιστο ακόμη εστιατόριο της πολιτικής, δεν είναι πρώτο-πρώτο στα ορεκτικά το πιάτο της εκδίκησης που πάντα τρώγεται κρύο, έστω και κατόπιν συνεννόησης με τους συνδυασμένους. Προς το παρόν, χτίσαμε το βελεμιστήριο και δίνοντας τη ζακέτα μας εκεί, μία ψύχρα την έχει, μας δίνουν ένα χαρτάκι που πάνω της έχει ένα νούμερο αλλά κι ένα όνομα. 1 - Χρή-

στος, δεν φαίνεται καλά, Στυλιανίδης λέει. Όχι επειδή τον ήθελε ο Ιζνογκούντ Αβέρωφ, αλλά επειδή ήθελε και ο Πρόεδρος και ο Αβέρωφ να δημιουργήσουν μία dream team αλλά USA στη Βαρκελώνη του 1992 για τις Ευρωεκλογές, μπήκε στο ψηφοδέλτιο ο Χρήστος. Σύμπτωση απόψεων θα μου πείτε. Κι άλλη μία.

Πού είναι ο Πισαλλίδης οσο; Μία σύμπτωση, δύο, τρεις στο Υπουργείο Άμυνας που πάλι ΔΗΣΥ και κυβέρνηση ήρθαν μάγουλο με μάγουλο. Μουσικές καρέκλες παίζανε στην Πινδάρου για μία καρέκλα στην κυβέρνηση. Μέχρι και τους χάρτες βγάλανε να δούνε και γεωγραφικώς το θέμα. Πάλι καλά που δεν απογειώθηκαν και για αεροφωτογραφίες ώστε να είναι σίγουρο από ποια περιφέρεια της Κύπρου θα βγει ο επόμενος ΥΠΑΜ. Και λέω εγώ με το φωτό-φτωχότατο μυαλό μου. Χίλιες και μία νύχτες πολεμούσε στις σελίδες του René Goscinny ο Ιζνογκούντ για να γίνει χαλίφης στη θέση του χαλίφη, με έτσι κι αλλιώς και αλλιώςικά μα και πασαλι-

μανιώτικα σχέδια, μα δεν τα κατάφερε, προς τέρψη φυσικά των αναγνωστών. Ο Αβέρωφ, απλώς «συνομιλιώτας» με τον Πρόεδρο έχει καταφέρει τα διπλάσια και ακόμη έχουμε πολλά τεύχη μπροστά μας προς τέρψη φυσικά όλων μας. Τελικά, τραβώντας μία γραμμή, υποστηρίζω με στεντόρεια φωνή ότι η καλύτερη επιλογή για τον αριστινδην υποψήφιο από τον Αβέρωφ Νεοφύτου, θα ήταν ο ίδιος ο Αβέρωφ Νεοφύτου.

Περιμένω το μέλλον να έρθει για να δω μόνο αν θα έχει το ίδιο ανοιχτά κι αυτός τα αρτιά του, όταν καρφώσει (και αν) τη σημαία του στον τιμημένο λόφο του Προεδρικού, ακούγοντας τις «συνομιλίες» από την ευθεία της Πινδάρου... Ως τότε, θα συνεχίζω να διαβάζω με μανία Ιζνογκούντ, όσο κι αν ξέρω ότι πάντα μα πάντα, ο Ηγέτης των Πιστών, ο Χαρούνη Ελ Πασάχ, θα είναι ο κερδισμένος της υπόθεσης, παρά τις πρόσκαιρες νίκες του wagnabe χαλίφη.

tsikalasm@sppmedia.com

ΕΝΩΝΟΥΜΕ ΔΥΝΑΜΕΙΣ / Γράφει ο ΣΠΟΝΔΟΦΟΡΟΣ

Με άριστα το 10

1 Στο ΡΙΚ. Όπως όλα τα λάθη πληρώθηκαν στην περίπτωση των τραπεζών, έτσι ήρθε και η ώρα του ΡΙΚ. Όρα να φτιάξει κανάλι και ο Σωκράτης.

2 Στον Τσαλακώ. Αν ισχύει πως ο κ. πρόεδρος του Ιδρύματος παρενόβη και είπε «κόψτε τον στον αέρα», τότε ο Σπονδοφόρος οφείλει να δει το θέμα του καμένου Γιώργου Τσαλακού με κατανόηση. Αν εσάς για 15 χρόνια σας έπαιρνε κάθε βράδυ ο Λουκής και σας διέτασσε «κόψτε τον τάδε», και στα εξήντα σας είχατε εσείς επιτέλους τη δύναμη να πατήσετε το «κουμπί», δεν θα το κάνατε; Για το γαμώτο; Για τα απωθημένα σας; Κατανόηση στον Γιώργο.

3 Στη Γιωρκάτζη. Ακόμη δεν κάθισε στην καρέκλα, άρχισε και τις εκπομπές! Για το μέγα δίλημμα Good Bank - Bad Bank θέλουμε να ακούσουμε τις απόψεις της.

4 Στον Νεο. Ήρθε, έταξε λαγούς και πετραχήλια στα μίντια και έφυγε βράδυ. Δεν κατάλαβε και κα-

Healthy Airways

νείς για τι πράγμα πρόκειται. Βασικά Λήο, χάσαμε τον Νεο.

5 Στον Ναύαρχο. Ως ο πλέον αρμόδιος για την καλή κατάσταση του υλικού της Ε.Φ. έτρεξε πρώτος να ελέγξει τις χειροβομβίδες και να ζητήσει εξηγήσεις. Όταν μετά από μία καταστροφή βγαίνουν όλοι στα μίντια, εκτός από την κυβέρνηση, έμνεμα μου θυμίζει Μαρί. Sorry guys.

6 Στον άγνωστο πολιτικό. Και ποιός να βγει δηλαδή να μιλήσει; Αφού αυτή η κυβέρνηση είναι συνεχώς σε ένα αεροπλάνο, έχουν βαλθεί να κόβουν εισιτήρια για να σωθούν οι Κυπριακές Αερογραμμές.

7 Στο Breaking BAD. Όταν η «Κ» φώναζε για να γίνει καλή-κακή τράπεζα η Κύπρου το καλοκαίρι να τελειώναμε, ο πρόεδρος Αβέρωφ και η Healthy Προεδρία έλεγαν με τη σοφία τους «ας αφήσουμε τους μετόχους να αποφασίσουν». Τώρα είναι too late αγαπητοί μας, αν χρειαστεί λεφτά η τράπεζα πρέπει να πάτε να τα βρείτε. Ούτε να πέσει είναι επιλογή ούτε διαχωρισμός είναι επιλογή για την οικονομία. Ασήμωσα να σου πω Αβέρωφ μου...

8 Στον Ολάντ. Το ινδάλμα όλου του αντρικού πληθυσμού έδωσε στη μητέρα των παιδιών του υπουργείο, έβγαλε μία πρώην ερωμένη τον δι-

@nicosanastasiadescy

Elsa, ετοιμάσου για εκπρόσωπος. #I'm better than Hollande.

μαρχο Παρισιού, η νυν ερωμένη παίρνει ρόλους στο σινεμά και η ζωή συνεχίζεται... Παράδειγμα προς μίμηση Πρόεδρε.

9 Στο Healthy Προεδρικό. Ο Φωκάδης στο Άμυνας, ο Λευτέρης στην Ευρωβουλή, ο Στυλιανίδης Επίτροπος, όλα για να μπει ο Χαμπουλάς στη Βουλή. Δεν θα ήταν πιο εύκολο να τον βγάλαμε βουλευτή από την αρχή βρε Γιάννη;

10 Στον Sir. Πήγε στους Ρώσους και τους είπε να μας αφήσουν να είμαστε οι «άνθρωποι» τους στην Ευρώπη. Βρήκε τους Ευρωπαίους και τους έπεισε πως εμείς μπορούμε να είμαστε η γέφυρα συνεννόησής τους με το Κρεμλίνο, και την ίδια ώρα πουλάει παραμύθι στους Αμερικάνους πως «είμαστε οι άνθρωποι τους» στην περιοχή. «Δεν υπάρχει δικαίωμα στη διπλωματία παρά μόνο συμφέροντα» είχε πει ο Ελευθέριος Βενιζέλος. Είδες ο Γιαννάκης;

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτήτρια
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Πρόεδρος Δ.Σ.: ΚΩΣΤΑΣ ΙΩΡΔΑΝΙΔΗΣ · Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΔΗΣ · Διευθυντής: ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ · Αρχισυντάκτης: ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ
Υπεύθυνος Οικονομικού: ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΣΙΑΝΗΣ · Υπεύθυνος Καλλιτεχνικού: ΜΙΧΑΗΛ ΧΡΗΣΤΟΔΟΥΛΟΥ · Υπεύθυνος Αιετιέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκομη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΠΑΓΙΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ · Διεύθυνση συντάξεως: ΝΙΚΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑΣ - ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ

Wealth Management Τράπεζας Πειραιώς

Ανοίγουμε το δρόμο σε 34.000 διεθνή επενδυτικά ταμεία

Με την υποστήριξη έμπειρων συμβούλων επενδύσεων, δημιουργήστε, από πλήθος επιλογών, το δικό σας διεθνές χαρτοφυλάκιο επενδύσεων. Απλά, εύκολα και με ασφάλεια.

1^ο ΒΡΑΒΕΙΟ
ΣΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ
ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ
ΣΕ ΠΕΛΑΤΕΣ
ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ

Euromoney
Private Banking Survey,
2014

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΚΥΠΡΟΥ) ΛΤΔ

Για περισσότερες πληροφορίες αναφορικά με τις υπηρεσίες μας, επικοινωνήστε:
+357 22 575 669 • +357 22 575 618 • wealth@piraeusbank.com.cy
www.piraeusbank.com.cy

**PIRAEUS
BANK**

**WEALTH
MANAGEMENT**

Η Υπηρεσία Ιδιωτικής Τραπεζικής της Τράπεζας Πειραιώς στην Κύπρο ανήκει στην Τράπεζα Πειραιώς (Κύπρου) Λτδ και είναι δεόντως εξουσιοδοτημένη από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου να παρέχει Τραπεζικές και Επενδυτικές Υπηρεσίες. Το έγγραφο αυτό δεν αποτελεί ούτε είναι μέρος οποιασδήποτε προσφοράς για πώληση ή εγγραφή ή προσέλκυση για αγορά ή εγγραφή σε οποιοδήποτε επενδύσεις, συμβάσεις ή δεσμεύσεις οποιαδήποτε ειδους. Το έγγραφο αυτό περιέχει μόνο γενικές πληροφορίες και δεν θεωρείται ότι παρέχει ειδικές επενδυτικές συμβουλές ή υπηρεσίες. Νοείται ότι επενδύσεις εκτός Κύπρου υπόκεινται στα Διατάγματα που εκδίδονται εκάστοτε σύμφωνα με τον Περί Επιβολής Περιοριστικών Μέτρων στις Συναλλαγές σε Περίπτωση Έκτακτης Ανάγκης Νόμο του 2013.

Σε τεντωμένο σχοινί ισορροπεί η Κύπρος

Η στρατηγική Λευκωσίας έναντι Μόσχας, οι Δυτικές φοβίες και το καυτό παρασκήνιο του τει-α-τει Κασουλίδη – Λαβρόφ

Του **ΛΕΥΤΕΡΗ ΑΔΕΙΛΙΝΗ**

Με στόχο να διατηρήσει τη Ρωσία ζεστή, παρά το γεγονός ότι η Κύπρος είχε ταχθεί με τις ΗΠΑ και την Ε.Ε. στην ουκρανική κρίση πήγε ο υπουργός Εξωτερικών, Ιωάννης Κασουλίδης στο γεύμα εργασίας με τον Ρώσο ομολόγο του Σεργκέι Λαβρόφ, την περασμένη βδομάδα στη Μόσχα. Η κυπριακή κυβέρνηση δεν επιθυμεί σε καμία περίπτωση να διαταράξει τις σχέσεις της με τη ρωσική. Τη χρειάζεται, ως αντίβαρο σε περίπτωση που βρεθεί ενώπιον πολιτικών αποφάσεων στο Κυπριακό που δεν ικανοποιούν την ε/κ πλευρά. Κυρίως, όμως, χρειάζεται τη συνέχιση της παρουσίας ρωσικών εταιρειών στην Κύπρο, που σε μεγάλο βαθμό κρατούν ζωντανό τον τομέα των υπηρεσιών στον καιρό του μνημονίου. Επιπλέον η Κύπρος έχει ένα βραχνά, το δάνειο 2,5 δισεκατομμυρίων ευρώ που είχε πάρει από τη Ρωσία η κυβέρνηση Χριστόφια, το οποίο θέλει να αποπληρώσει σε εύθετο χρόνο χωρίς πιέσεις.

Ο Κασουλίδης άφησε σαφώς να εννοηθεί στον Λαβρόφ ότι δεν μπορεί κανείς να είναι μέλος μιας λέσχης όπως η Ε.Ε. και να μη στηρίζει τις αποφάσεις της. Αυτό, όμως, δεν σημαίνει ότι σταματούν οι σχέσεις της Κύπρου με άλλες χώρες, ειδικά με μόνιμα μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας, όπως η Ρωσία.

Αυτούς τους άξονες είχε στο μυαλό του ο Ιωάννης Κασουλίδης όταν άρχισε το γεύμα με τον κ. Λαβρόφ. Γνώριζε επίσης ότι η μετάβασή του στη Μόσχα σε αυτή την ευαίσθητη, λόγω ουκρανικού, περίοδο, θα γινόταν δεκτή με καχυποψία από τις ΗΠΑ, τη Βρετανία και τα θεσμικά όργανα της Ε.Ε. στις Βρυξέλλες. Στην ουσία βάδιζε σε τεντωμένο σχοινί, ήθελε να αποσιώσει την κατανόηση του κ. Λαβρόφ και ταυτόχρονα να μπορεί να αναφέρει μετά σε Αμερικανούς και Ευρωπαίους συμμάχους ότι η δυτικότροφη πολιτική της κυβέρνησης Αναστασιάδη δεν τίθεται υπό αμφισβήτηση.

Ο Ιωάννης Κασουλίδης μετέβη στη Μόσχα ιδιωτικά, για να παραστεί στην παρουσίαση του βιβλίου του ειδικού αντιπροσώπου του Ν. Ανα-

στασιάδη για τη Ρωσία, Σώτου Ζαχαρίου, στο ρωσικό Ινστιτούτο Διεθνών Σχέσεων. Οι συνδαιτυμόνες υπουργοί Εξωτερικών της Ρωσίας και της Κύπρου βρέθηκαν για μιάμιση ώρα την Παρασκευή 28 Μαρτίου. Μία μόλις ημέρα αφότου η Κύπρος είχε στηρίξει το ψήφισμα του ΟΗΕ για την Ουκρανία. Η Γενική Συνέλευση του διεθνούς οργανισμού και με την ψήφο της Κυπριακής Δημοκρατίας είχε χαρακτηρίσει μη έγκυρο το δημοψήφισμα της 16 Μαρτίου και καταδίκασε την προσάρτηση της Κριμαίας στη Ρωσία. Το ψήφισμα τόνιζε επίσης ότι οι πλευρές πρέπει να αναζητήσουν αμέσως ειρηνική διευθέτηση του ζητήματος. Είχαν προηγηθεί οι οικονομικές κυρώσεις της Ε.Ε. κατά πολιτικών και οικονομικών παραγόντων, από τη Ρωσία και την Κριμαία που είχαν πρωτοστατήσει στα γεγονότα. Ο κ. Κασουλίδης ανέπτυξε στον Σεργκέι Λαβρόφ τα εξής επιχειρήματα:

- Η Κύπρος δεν μπορούσε παρά να στηρίξει το ψήφισμα κατά της Ρωσίας στη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ. Ούτως ή άλλως το κλίμα ήταν βαρύ κατά της Μόσχας, η απόφαση ήταν ήδη ειλημμένη και το βεληκεές της Κύπρου δεν επέτρεπε επιχειρηματολογία υπέρ της Ρωσίας.
- Ανάλογο ήταν το κλίμα στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το οποίο συνεδρίασε μέρες πριν από τη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ. Η Λευκωσία δεν θα μπορούσε να έχει αποδοτική για τη Ρωσία παρέμβαση, διασφαλίζοντας το οποιοδήποτε κέρδος στη Μόσχα.

- Επιπλέον, αν η Κύπρος απομονωνόταν στο πεδίο της Ε.Ε., αν αποστασιοποιείτο από τον πυρήνα της Δύσης, δεν θα μπορούσε να βοηθήσει ούτε στο μέλλον.

- Στη συγκεκριμένη περίπτωση της επιβολής ευρωπαϊκών κυρώσεων, ανέφερε ο κ. Κασουλίδης, η Λευκωσία εξέφρασε μεν τις ανησυχίες της στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τόνισε τη σημασία που έχει για την οικονομία της το ρωσικό χρήμα και ζήτησε κάποιο αντιστάθμισμα στην περίπτωση που η Ένωση αποφασίζει να διευρύνει τις κυρώσεις.

Με τον τρόπο του, ο υπουργός Εξωτερικών άφησε σαφώς να εννοηθεί ότι δεν μπορεί κανείς να είναι μέλος μιας λέσχης όπως η Ε.Ε. και να μη στηρίζει τις αποφάσεις της. Αυτό, όμως, δεν σημαίνει ότι σταματούν οι σχέσεις της Κύπρου με άλλες χώρες, ειδικά με μόνιμα μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας, όπως η Ρωσία.

Συνεχίζει η Μόσχα

Η «Κ» αντιλαμβάνεται πως ο Σεργκέι Λαβρόφ ήταν δεκτικός προς τα κυπριακά επιχειρήματα. Άλλωστε

Ο **Σεργκέι Λαβρόφ** φέρεται να διαβεβαίωσε τον Ιωάννη Κασουλίδη ότι η στάση της Ρωσίας έναντι της Κύπρου δεν θα αλλάξει, κάτι που έχει πολιτική αλλά κυρίως οικονομική σημασία για την κυπριακή κυβέρνηση.

και η σύντομη ανακοίνωση του ρωσικού υπουργείου Εξωτερικών, μετά το γεύμα εργασίας, που επιβεβαίωσε ότι στη συζήτηση κυριάρχησε το θέμα των σχέσεων της Ρωσίας με

την Ε.Ε., λόγω του ουκρανικού ζητήματος, δεν περιείχε διπλωματικές αιχμές.

Ο κ. Κασουλίδης πριν αναχωρήσει από την Κύπρο, είχε ήδη εν-

μερώσει τον Ρώσο πρέσβη, που είχε δείξει ενόχληση, για το πώς βλέπει η Λευκωσία τα πράγματα. Ο κ. Λαβρόφ φέρεται να διαβεβαίωσε τον κ. Κασουλίδη ότι η στάση της Ρωσίας έναντι της Κύπρου δεν θα αλλάξει. Κάτι που έχει πολιτική αλλά κυρίως οικονομική σημασία για την κυπριακή κυβέρνηση.

- Στο Κυπριακό, η Μόσχα ποτέ δεν ήταν ενεργός παίκτης. Ούτε τώρα αναμένεται να διαδραματίσει ρόλο ή να βάλει πλάτη στη νέα διαδικασία λύσης. Ήταν πάντα, όμως, καταφύγιο της Κύπρου για δύσκολες πολιτικές αποφάσεις στο Συμβούλιο Ασφαλείας.

- Σε αντάλλαγμα οι κυπριακές αρχές συνεργάζονται δίνοντας πληροφορίες για τους ιδιοκτήτες ρωσικών εταιρειών που είναι εγγεγραμμένες στην Κύπρο. Πληροφορίες που επιτρέπουν στην κυβέρνηση Πούτιν να γνωρίζει τα καθαρά έσοδα Ρώσων μεγαλοεπιχειρηματιών και να απαιτεί κάποιο είδος φορολόγησης επ' αυτών.

- Η πρακτική αυτή εντάσσεται την Κύπρο στην κατηγορία αποδεκτών

από τη Ρωσία φορολογικών παραδείσων και δεν σταματά το ρεύμα καθόδου εταιρειών που με τη σειρά τους συντηρούν τον κυπριακό τομέα υπηρεσιών και αποτελούν ζωτικό στοιχείο για τη δοκιμαζόμενη οικονομία του νησιού.

- Στο πλαίσιο των διευκολύνσεων προς τη Μόσχα η Κυπριακή Δημοκρατία έχει ήδη συμφωνήσει στον ελλειμματικό ρωσικών πολεμικών πλοίων, ενώ παρέχει χώρους στην αεροπορική βάση Ανδρέας Παπανδρέου για αποθήκευση ανταλλακτικών.

- Τέλος, η Λευκωσία δεν ξεκινά ότι οφείλει 2,5 δισ. ευρώ στη Μόσχα, το δάνειο που είχε λάβει ο Δ. Χριστόφιας, και θέλει να αποφυγει τις όποιες πιέσεις για αποπληρωμή του σε χρόνος που δεν θα είναι κατάλληλος.

Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι αρχίζει νέος γύρος προσφορών για προμήθεια φυσικού αερίου με σκοπό την ηλεκτροπαραγωγή και ο ρωσικός κολοσσός ITERA αναμένεται να διεκδικήσει πάλι το συμβόλαιο για τη λεγόμενη ενδιάμεση λύση.

Κινήσεις εξάλειψης δυτικής καχυποψίας

Η κυπριακή κυβέρνηση ήθελε μεν να καθουκάσει τη ρωσική πλευρά, αλλά ταυτόχρονα επεδίωκε να μη χαλάσει την καλή εικόνα που έχει δημιουργήσει σε ΗΠΑ και Ευρώπη η δυτικότροφη πολιτική του Νίκου Αναστασιάδη. Και το ταξίδι Κασουλίδη στη Μόσχα είχε προκαλέσει, σχεδόν αμέσως, αντιδράσεις. Διπλωμάτης, σε συνομιλία του με την «Κ» λίγες ημέρες μετά τη συνάντηση με τον Σεργκέι Λαβρόφ, είχε εκφράσει έντονες επιφυλάξεις για τη σκοπιμότητα αυτής της επαφής. Είχε συνδέσει μάλιστα το όλο θέμα με το Κυπριακό και τα ενεργειακά, όπου η Λευκωσία προσδοκεί στη συμβολή της Ουάσιγκτον και των Βρυξελλών. Βγήκε στην επιφάνεια μία καχυποψία για το αν τελικά η Λευκωσία προσβέβη τόσο σθεναρά όσο λέει το δόγμα, πως η θέση της είναι στη Δύση. Συνομιλητές της «Κ», ανέφεραν ότι επιφυλάξεις και υποψίες όπως οι ανωτέρω μπορούν να αποβούν επιζήμιες. Πάντως, ο κ. Κασουλίδης φρόντισε να ενημερώσει αμέσως Ευρωπαίους και δυτικούς συμμάχους για το περιεχόμενο της συνομιλίας του με τον κ. Λαβρόφ. Το γεγονός ότι ο βοηθός υφυπουργός Εξωτερικών των ΗΠΑ, Έρικ Ρούμπιν, δεν άλλαξε το προγραμματισμένο για τη Δευτέρα ταξίδι του στην Κύπρο, δίνει ελπίδες ότι οι αντιρρήσεις των δυτικών έμειναν στο επίπεδο υπέρπουσας καχυποψίας χωρίς να προκαλέσουν ουσιαστική ζημιά.

Παγίδα τα πολιτικά ταμπού για το Βαρώσι

Αιχμάλωτες του φόβου και της ατολμίας θεωρεί ο διεθνής παράγοντας πως είναι οι πλευρές σε ό,τι αφορά το πακέτο της Αμμοχώστου

Του **ΛΕΥΤΕΡΗ ΑΔΕΙΛΙΝΗ**

Η Λευκωσία προβάλλει τον τελευταίο χρόνο την πρότασή της για την Αμμοχώστο με μεγάλη επιμονή. Τη χαρακτηρίζει κλειδί για τη δημιουργία κοινής γνώμης υπέρ της λύσης. Η Τουρκία λέει παρασκηνιακά ότι δεν έχει πρόβλημα να το συζητήσει, με τα κατάλληλα ανταλλάγματα. Οι Τ/κ αντιδρούν προς το παρόν, αλλά και στο θέμα αυτό αποφασίζει η Άγκυρα. Οι Ηνωμένες Πολιτείες, τα Ηνωμένα Έθνη και η Ευρωπαϊκή Ένωση μιλούν για την ανάγκη μέτρων οικοδόμησης εμπιστοσύνης και το Βαρώσι είναι η μητέρα όλων των Μέτρων Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης (ΜΟΕ). Ουδείς υποστηρίζει αυτή τη στιγμή ότι πρέπει τώρα να επιστραφεί η περικλειστη πόλη. Όλοι υιοθετούν μία σταδιακή, προσέγγιση. Μικρά βήματα στην αρχή, όπως εκπόνηση μελέτης για το πώς θα γίνει η πόλη ξανά βιώσιμη, που δεν αλλάζουν το status quo αλλά δημιουργούν προσδοκία λύσης. Παρ' όλα αυτά το θέμα δεν προχωρεί. Και η εξήγηση που δίνουν οι διεθνείς παίκτες του Κυπριακού είναι πως και οι δύο πλευρές παραμένουν αιχμηρές φόβου και πολιτικών ταμπού.

Η Λευκωσία λέει σε όλους τους τόνους πως το Βαρώσι πρέπει να ανοίξει στους

Η διεθνής κοινότητα σε κάθε σχετικό ανακοινωθέν τονίζει ότι τα ΜΟΕ πρέπει να είναι επωφελή και για τις δύο κοινότητες.

νόμιμους κατοίκους του, όταν έχει επιτευχθεί συμφωνία λύσης και λίγο πριν από τα δημοψηφίσματα. Τονίζει ότι δεν υπάρχει καλύτερος τρόπος για να πεστούν οι Ε/κ πως η Τουρκία είναι σοβαρή αυτή τη φορά. Καλωσορίζει εισήγηση των ΗΠΑ να χρηματοδοτήσουν μελέτη για την ανοικοδόμηση και την επανένταξη των Βαρωσιών στην ευρύτερη περιοχή. Και ευελπιστεί ότι η σχετική ανακοίνωση θα κάνει ο ίδιος ο υπουργός Εξωτερικών των ΗΠΑ, Τζον Κέρι, σύντομα από την Κύπρο. Για να πετύχει το στόχο της προσφέρει στους Τ/κ και την Τουρκία

- Το άνοιγμα του λιμανιού της Αμμοχώστου για απευθείας εμπόριο.
- Την άρση του βέτο της σε σημαντικά κεφάλαια της ενταξιακής πορείας της Τουρκίας στην Ε.Ε. και
- Προβάλλει το τεράστιο οικονομικό όφελος για όλες τις πλευρές από την

Τη Δευτέρα έρχεται στην Κύπρο ο Αμερικανός βοηθός ΥΦΥΠΕΣ, Έρικ Ρούμπιν. Από την εντύπωση που θα αποκομίσει σχετικά και με τις προθέσεις για το Βαρώσι θα εξαρτηθεί κατά πόσον θα έρθει σύντομα και ο Τζον Κέρι για ανακοινώσεις.

ανοικοδόμηση της πόλης φάντασμα. Υπολογίζεται σε αρκετά δισ. ευρώ και εκτιμάται ότι θα δώσει τουλάχιστον δεκαετή περίοδο ανάπτυξης στο νησί.

Οι τουρκικές απαιτήσεις

Οι Τ/κ και η Άγκυρα δείχνουν να μη λαμβάνουν τόσο υπόψη το οικονομικό όφελος και προτιμούν αποκόμηση πολιτικών κερδών. Υποστηρίζουν ότι οι προτάσεις της Λευκωσίας δεν πάνε πολύ μακριά.

- Δεν δίνουν με επίσημο τρόπο το αεροδρόμιο Ερτζάν για απευθείας πτήσεις προς και από αεροδρόμια του εξωτερικού.
- Η κυβέρνηση Αναστασιάδη, ανεπίσημα, λέει ότι συζητά το θέμα του Ερτζάν αλλά δεν μπορεί για εσωτερικούς πολιτικούς λόγους να το εντάξει επίσημα στην πρότασή της για την Αμμοχώστο.

- Η στάση αυτή, αναφέρουν στην «Κ» διπλωματικοί κύκλοι, δεν πείθει ότι η ε/κ πλευρά είναι έτοιμη να κάνει τολμήρες κινήσεις και να τις υποστηρίξει δημόσια. Επιπλέον, χώρες που εμπλέκονται ενεργά στο κυπριακό τονίζουν ότι ο στόχος της Αμμοχώστου, αλλά και της ίδιας της συνολικής λύσης, θα ήταν πολύ πιο επιβεβλημένο αν ο Νίκος Αναστασιάδης ήταν διατεθειμένος να εντάξει στη διαπραγμάτευση και το θέμα του φυσικού αερίου.

Υποστηρίζουν πως το αέριο θα μπει εκ των πραγμάτων στη διαπραγμάτευση κάποια στιγμή από την τουρκική πλευρά και είναι χαρτί που οι Ε/κ μπορούν και πρέπει να χρησιμοποιήσουν.

Η επίσκεψη Ρούμπιν

Τη Δευτέρα το βράδυ θα βρίσκεται στην Κύπρο ο βοηθός υφυπουργός Εξωτερικών των ΗΠΑ, Έρικ Ρούμπιν. Επίσημος η επίσκεψή του δεν συνδέεται άμεσα με τις προσπάθειες των Αμερικανών να προωθήσουν το θέμα της Αμμοχώστου. Στην ουσία, όμως, το ζήτημα θα είναι κυρίαρχο στις επαφές του κ. Ρούμπιν με τους κ.κ. Αναστασιάδη και Έρογλου. Θα θέλει να αποφυγει τις όποιες πιέσεις για αποπληρωμή του σε χρόνο που δεν θα είναι κατάλληλος. Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι αρχίζει νέος γύρος προσφορών για προμήθεια φυσικού αερίου με σκοπό την ηλεκτροπαραγωγή και ο ρωσικός κολοσσός ITERA αναμένεται να διεκδικήσει πάλι το συμβόλαιο για τη λεγόμενη ενδιάμεση λύση.

Οδυσσέας Τζειρανίδης (Τμήμα Πωλήσεων Λευκωσίας)

350
εργαζόμενοι

51 εκ. ευρώ
επενδύσεις

3 εργοστάσια
παραγωγής και
εμφιάλωσης
προϊόντων

800
Κύπριοι
προμηθευτές

14 εκ. ευρώ
συνεισφορά στο
Κυπριακό κράτος

ΜΑΖΙ ΜΕΓΑΛΩΣΑΜΕ ΜΑΖΙ ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΜΕ ... **ΝΑ ΣΤΗΡΙΖΟΥΜΕ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ**

70 χρόνια τώρα, στην Α/φοί Λανίτη είμαστε αναπόσπαστο κομμάτι της κυπριακής οικονομίας:

- **Απασχολούμε** 350 υπαλλήλους, ενώ στηρίζουμε έμμεσα άλλες 2500 θέσεις εργασίας.
- **Επενδύσαμε** 51 εκατ. ευρώ στην Κύπρο τα τελευταία 8 χρόνια.
- **Λειτουργούμε** τρία εργοστάσια παραγωγής και εμφιάλωσης προϊόντων, αναψυκτικού & χιμού, φρέσκου γάλακτος και νερού.
- **Συνεργαζόμαστε** με 800 Κύπριους προμηθευτές.
- **Συνεισφέρουμε** στα ταμεία του Κυπριακού Κράτους πέραν των 14 εκατ. ευρώ την τελευταία δεκαετία.

Σας ευχαριστούμε και ανταποδίδουμε την εμπιστοσύνη σας, συνεχίζοντας να συνεισφέρουμε στον τόπο μας, να φροντίζουμε και να προσφέρουμε στιγμές απόλαυσης.

Coca-Cola

Α/ΦΟΙ
Λανίτη
70 ΧΡΟΝΙΑ
μαζί

Ο ΝΙΚΟΛΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤΗΝ «Κ»

Ονειρεύονται όσοι επιδιώκουν αποδυνάμωση του ΔΗΚΟ

Δεν υπάρχει εσωκομματική αντιπολίτευση. Όλοι υπηρετούμε τις αρχές, τις θέσεις και τον κόσμο του Δημοκρατικού Κόμματος

Συνέντευξη στον
ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΤΟΜΑΡΑ

Το γάντι σε όσους θέλουν τις ευρωεκλογές ως το πεδίο που θα δοθεί η επόμενη μάχη στο ΔΗΚΟ ρίχνει ο πρόεδρος του κόμματος. Ο Νικόλας Παπαδόπουλος σε συνέντευξη του στην «Κ» απορρίπτει κατηγορηματικά ότι εντός του κόμματος υπάρχει αντιπολίτευση και ότι το ΔΗΚΟ πάει στις ευρωεκλογές με τις μισές δυνάμεις του. Με νόημα συστήνει υπομονή σε όσους αναμένουν πτώση των ποσοστών. Ο κ. Παπαδόπουλος θεωρεί ότι το κεφάλαιο με τους Κυριάκο Κενεβέζο και Φώτη Φωτίου έχει κλείσει για το ΔΗΚΟ, ενώ διαβεβαιώνει ότι δεν υπάρχει κίνδυνος διάσπασης και ότι το κόμμα είναι και θα παραμείνει ενωμένο και μετά τις εκλογές.

Γιατί το ΔΗΚΟ παρά τη νωπή ανανέωση της ηγετικής πυραμίδας δεν μπορεί να αποτινάξει τον χαρακτηρισμό του «επίσημου» και «ανεπίσημου»;

—Τέτοιοι χαρακτηρισμοί δεν ισχύουν. Το Δημοκρατικό Κόμμα είναι ένα. Και είναι οι θέσεις, οι αρχές και ο κόσμος του. Αυτοί οι διαχωριστικοί χαρακτηρισμοί ήταν επίδοση της προηγούμενης πενταετίας, την εποχή δηλαδή που μία ομάδα στελεχών ασκούσαμε κριτική στον τότε Πρόεδρο Δημήτρη Χριστόφια και κάποιοι, κυρίως εκτός κόμματος, επιχειρούσαν να περιθωριοποιήσουν και να απαξιώσουν αυτή την κριτική που, όπως όλοι αναγνωρίζουν σήμερα, επιβεβαιώθηκε. Όπως και να 'χει, αυτά έχουν τελειώσει. Και αυτοί που προσπαθούν να τα αναβιώσουν θα βρουν απέναντί τους τον κόσμο του κόμματος.

Φαινόμενα όπως αυτό της Λεμεσού, όπου δεν επιτρέπεται σε δύο βουλευτές του κόμματος να λάβουν μέρος στις εσωκομματικές διαδικασίες πώς αντιμετωπίζονται από τον πρόεδρο, του ΔΗΚΟ;

—Η λειτουργία του κόμματος, των συλλογικών οργάνων και των επαρχιακών επιτροπών του, περιλαμβάνοντων και θεμάτων που αφορούν το ποιοι μετέχουν σε κάθε σώμα, προβλέπονται στο Καταστατικό του κόμματος.

Συναγωνιστές σας λένε ότι η ενότητα στο κόμμα δεν μπορεί να επιτευχθεί μόνο με φραστικά καλέσματα. Χρειάζεται κάτι περισσότερο;

—Αυτή η άποψη είναι σωστή. Και θα προσθέτω ότι η ενότητα στηρίζεται στις διαχρονικές θέσεις και αρχές του κόμματος και περιφρουρείται από τον κόσμο μας. Γι' αυτό και όσοι ονειρεύονται ή προσπαθούν να δημιουργήσουν προβλήματα στο Δημοκρατικό Κόμμα θα αποτύχουν.

Ο αναπληρωτής πρόεδρος του ΔΗΚΟ σε συνέντευξή του στην «Κ» άφησε ανοικτή την πόρτα της επιστροφής στους Κυριάκο Κενεβέζο και Φώτη Φωτίου. Εσείς τι νομίζετε;

—Οι ίδιοι επέλεξαν να αποχωρήσουν από το κόμμα. Είναι απόλυτο δικαίωμά τους να γυρίσουν τη πλάτη τους στον κόσμο του ΔΗΚΟ, εμείς όμως που πραγματικά πιστεύουμε στις διαχρονικές αρχές και αξίες του ΔΗΚΟ θα παραμείνουμε στο κόμμα μας και θα το υπερασπιστούμε.

Με τα δεδομένα του σήμερα και στο

«Όποιος επιχειρήσει να δημιουργήσει προβλήματα στο Δημοκρατικό Κόμμα απλώς χάνει τον χρόνο του», τονίζει ο κ. Νικόλας Παπαδόπουλος.

πνεύμα ενότητας σας έχει περάσει από το μυαλό να τους καλέσετε να επιστρέψουν;

—Επαναλαμβάνω ότι είναι οι ίδιοι που επέλεξαν να αποχωρήσουν.

Από το κόμμα έχουν διαγραφεί;

—Όποιος ζητήσει να αποχωρήσει από το Κόμμα διαγράφεται από το μπρώλο μελών.

Συνεχίζετε να θεωρείτε ότι οι συναντήσεις του τέως προέδρου του ΔΗΚΟ με τον Νίκο Αναστασιάδη συνιστούσαν υπόσκαψή σας;

—Θα πρέπει να ρωτήσετε τον Πρόεδρο Αναστασιάδη αν τέτοιου είδους ενέργειες εκ μέρους του συνιστούν προσπάθεια υπόσκαψης του Δημοκρατικού Κόμματος. Εν πάση περιπτώσει, επαναλαμβάνω ότι όποιος επιχειρήσει να δημιουργήσει προβλήματα στο Δημοκρατικό Κόμμα απλώς χάνει τον χρόνο του.

Σε συνδυασμό και με ένα μη επιθυμητό αποτέλεσμα στις ευρωεκλογές εντοπίζετε κινδύνους διάσπασης του κόμματος;

—Το Δημοκρατικό Κόμμα δεν αντιμετωπίζει κίνδυνο διάσπασης. Ο περήφανος κόσμος του Δημοκρατικού Κόμματος θα απαντήσει στις 25 Μαΐου σε όσους ονειρεύονται και επιδιώκουν την αποδυνάμωση του ΔΗΚΟ.

Η μάχη των Ευρωεκλογών

—Οι ευρωεκλογές αποτελούν προσωπικό στοίχημα νοουμένου ότι είναι η πρώτη σας εκλογική μάχη ως προέδρου του ΔΗΚΟ;

“

«Θα πρέπει να ρωτήσετε τον Πρόεδρο Αναστασιάδη αν τέτοιου είδους ενέργειες (οι συναντήσεις με τον Μάριο Καρογιάν) εκ μέρους του συνιστούν προσπάθεια υπόσκαψης του ΔΗΚΟ».

“

«Το ψηφοδέλτιο του ΔΗΚΟ είναι ποιοτικό και πολυσυλλεκτικό και αντικατοπτρίζει την ιδιαίτερως πετυχημένη παρουσία του κόμματός μας στην Ευρωβουλή τα τελευταία πέντε χρόνια».

Αναδιάρθρωση, όχι ξεκαθάρισμα λογαριασμών

—Στα κεντρικά γραφεία του κόμματος επικρατεί ανησυχία από το πνεύμα οικονομικής περιστολής. Θα γίνουν απολύσεις;

—Το Σχέδιο Αναδιάρθρωσης του προσωπικού το οποίο εγκρίθηκε από το Εκτελεστικό Γραφείο στοχεύει στη διόρθωση της στρέβλωσης που παρατηρήθηκε με τον διπλασιασμό του προσωπικού τον τελευταίο ενόμιση χρόνο και στο να καταστήσει το κόμμα βιώσιμο οικονομικά. Από τη στιγμή μάλιστα που τα κόμματα λαμβάνουμε κρατική χορηγία, είμαστε διπλά υποχρεωμένοι να αξιοποιούμε τους οικονομικούς πόρους μας με σύνεση και ορθολογιστικές αποφάσεις.

Κάποιοι μέσα από το κόμμα βλέπουν προσπάθεια ξεκαθάριματος λογαριασμών. Πώς απαντάτε;

—Δεν υπάρχει κανένα ξεκαθάρισμα λογαριασμών. Το Δημοκρατικό Κόμμα προχωρά ενωμένο και ισχυρό στις εκλογές της 25ης Μαΐου και θα επικεντρωθεί στα καθημερινά προβλήματα που ταλανίζουν την Κυπριακή κοινωνία, τον υπερδανεισμό των κυπριακών νοικοκυριών, την ανεργία, την οικονομική και κοινωνική εξαθλίωση που πρέπει άμεσα να αντιμετωπίσουμε με ένα νέο μοντέλο ανάπτυξης.

—Δίνω εκλογικές μάχες με το Δημοκρατικό Κόμμα τα τελευταία 25 χρόνια, με διάφορες ιδιότητες. Και σας διαβεβαιώνω ότι ο ζήλος και τα μεράκια για επιτυχία του κόμματος παραμένουν αμειώτως και αναλλοίωτες, ανεξαρτήτως των ιδιαίτερα δύσκολων συνθηκών μέσα στις οποίες γίνονται οι Ευρωεκλογές και παρά το μέχρι στιγμής μειωμένο ενδιαφέρον της κοινωνίας.

Συμμερίζετε τις απόψεις ότι το ψηφοδέλτιο του ΔΗΚΟ δεν είναι ισχυρό σε σύγκριση με αυτό άλλων κομμάτων;

—Όχι. Το ψηφοδέλτιο του ΔΗΚΟ είναι ποιοτικό και πολυσυλλεκτικό και αντικατοπτρίζει την ιδιαίτερως πετυχημένη παρουσία του κόμματός μας στην Ευρωβουλή τα τελευταία πέντε χρόνια. Άλλωστε, το ψηφοδέλτιο μας αποτελείται από συναγωνιστές που ξεχωρίζουν για τη μόρφωση, τις ικανότητες, την πολιτική και επαγγελματική σταδιοδρομία τους και την ευρύτερη προσφορά τους στον τόπο.

Πρόσωπα από τη λεγόμενη εσωκομματική αντιπολίτευση όμως δεν υπάρχουν.

—Δεν υπάρχει εσωκομματική αντιπολίτευση. Όλοι ανεξαιρέτως στο ΔΗΚΟ υπηρετούμε τις αρχές, τις θέσεις και τον κόσμο του Δημοκρατικού Κόμματος.

Η απουσία τους ήταν προσωπική επιλογή σας ή προσεγγίσατε κάποιους και σας αρνήθηκαν;

—Η επιλογή των έξι υποψηφίων έγινε από το Εκτελεστικό Γραφείο, μετά από βολοδοσκοπήσεις με πολλούς συναγωνιστές που εξέφρασαν ενδιαφέρον να είναι υποψήφιοι. Από εκεί και πέρα, όλοι μαζί, υπο-

ψήφιοι και στελέχη, δίνουμε ενωμένοι τη μάχη των Ευρωεκλογών.

Μπορεί το ΔΗΚΟ να δώσει δυναμικό παρών στις ευρωεκλογές με ένα σημαντικό κομμάτι του, τουλάχιστον σε επίπεδο στελεχών πρώτης γραμμής, αδιάφορο όπως λέγεται;

—Αυτό είναι δικό σας αυθαίρετο συμπέρασμα. Ουδείς αδιαφορεί. Η προεκλογική δράση του κόμματος σε όλες τις επαρχίες άρχισε, όπως άρχισε και η ενεργή εμπλοκή όλων των ανώτατων στελεχών, των βουλευτών, των επαρχιακών επιτροπών, των μελών της κεντρικής επιτροπής, των τοπικών στελεχών και ασφαλών των υποψηφίων. Χαρακτηριστικά, χτες Σάββατο, στη συνεδρίαση του Εκτελεστικού Γραφείου εγκρίθηκε ένα λεπτομερές και αρκετά πλήρες οργανωτικό πρόγραμμα εξορμήσεων σε όλη την Κύπρο.

Ποιο ποσοστό θα θεωρηθεί επιτυχία και ποιο αποτυχία;

—Εδώ θα είμαστε και μετά τις εκλογές τότε και θα σχολιάσουμε τα αποτελέσματα. Υπομονή...

Το αποτέλεσμα των ευρωεκλογών θα αποτελέσει «δημοψήφισμα» για τις κορυφαίες επιλογές της νέας ηγεσίας του κόμματος;

—Οι Ευρωεκλογές είναι οι εκλογές για ανάδειξη των εκπροσώπων της Κυπριακής Δημοκρατίας στο Ευρωκοινωνικό βουλευτικό. Είναι από μόνες τους σοβαρές και σημαντικές εκλογές και δεν χρειάζονται άλλες ερμηνείες ή χαρακτηρισμούς. Κάθε εκλογή θέτει στους πολίτες ένα σαφές ερώτημα και σε αυτό απαντούν. Το συγκεκριμένο ερώτημα των ευρωεκλογών αφορά τα έξι πρόσωπα που ως χώρα θα στείλουμε στο Ευρωκοινωνικό βουλευτικό. Από εκεί και πέρα, εάν με τον όρο «κορυφαίες επιλογές» αναφέρεστε στην απόφαση για αποχώρηση από την κυβέρνηση μετά που ο Πρόεδρος Αναστασιάδης επέλεξε να περιφρονήσει τον κόσμο του ΔΗΚΟ και να ακυρώσει τις προεκλογικές δεσμεύσεις του έναντι μας, οφείλω να σημειώσω ότι αυτή η απόφαση δικαιώνεται ήδη από τις ίδιες τις εξελίξεις. Η Συμφωνία Αναστασιάδη — Έργολου είναι μία κάκιστη βάση διαπραγματεύσεως, η οποία τυγχάνει πλήρους αξιοποίησης διεθνώς από την τουρκική πλευρά, ανεξάρτητα από την πορεία των διαπραγματεύσεων.

Το ΔΗΚΟ μετά τις ευρωεκλογές μπορεί να συνεχίσει να πολιτεύεται και να έχει ισχυρό πολιτικό λόγο με την εικόνα του σήμερα στα εσωκομματικά του;

—Και πάλι προβαίνετε σε δικά σας αυθαίρετα συμπεράσματα. Διακρίνω στις ερωτήσεις σας μία ιδιαίτερη αγωνία και προκατάληψη για την αποδυνάμωση και την περιθωριοποίηση του Δημοκρατικού Κόμματος. Σας διαβεβαιώνω πως το Δημοκρατικό Κόμμα, και τώρα και μετά τις εκλογές θα συνεχίσει να είναι ενωμένο, ισχυρό και ικανό να πολιτεύεται και να διεκδικεί υπεύθυνα.

Να διεκδικεί υπεύθυνα μία σωστή, λειτουργική και βιώσιμη λύση. Να διεκδικεί υπεύθυνα δουλειές για όλους. Να διεκδικεί υπεύθυνα μία βιώσιμη ανάπτυξη με σεβασμό στα δικαιώματα των εργαζομένων. Να διεκδικεί υπεύθυνα μία καλύτερη ζωή για τα παιδιά και τα εγγόνια μας.

Μας περιφρόνησε ο Πρόεδρος

Μετά και τη δεύτερη συνάντηση Αναστασιάδη — Έργολου ο πήχης των προσδοκιών πέφτει. Συνεχίζετε να είστε το ίδιο ανήσυχος όπως όταν αποχωρήσατε από την κυβέρνηση;

—Και ακόμα περισσότερο. Διότι όπως ανέφερα και πριν, δυστυχώς, οι εκτιμήσεις μας σε σχέση με τη Συμφωνία της 11ης Φεβρουαρίου επιβεβαιώνονται. Η τουρκική πλευρά ικανοποίησε ήδη με αυτή τη Συμφωνία τους περισσότερους διαχρονικούς στόχους της, πριν καν αρχίσουν οι διαπραγματεύσεις και αλώνιζε διεθνώς προσπαθώντας να την αξιοποιήσει για αναβάθμιση του ψευδοκράτους και για απενοχοποίηση της Τουρκίας. Οι τουρκικές στοχεύσεις ικανοποιούνται ανεξάρτητα από τις διαπραγματεύσεις και η τουρκική αλαζονεία και αδιλλαξία θα εντεινεται όσο η Άγκυρα βλέπει ότι γβαίνει κερδοφόρα.

Με το ΔΗΚΟ μακριά από την

κυβέρνηση ο παρεμβατικός του ρόλος είναι το ίδιο ισχυρός;

—Στην αντιπολίτευση θα είμαστε ακόμη πιο ισχυροί. Με το ΔΗΚΟ μέσα στην κυβέρνηση, ο Πρόεδρος Αναστασιάδης δεν δίστασε να μας περιφρονήσει και να ακυρώσει την προεκλογική συμφωνία που είχε κάνει με τον κόσμο του ΔΗΚΟ στο πιο σημαντικό θέμα, το Κυπριακό. Ο ρόλος του ΔΗΚΟ εντός κυβερνήσεως ακυρώθηκε από τον Πρόεδρο Αναστασιάδη. Από εκεί και πέρα, το ΔΗΚΟ φέρθηκε έντιμα. Διαφώνησε, εξέφρασε τεκμηριωμένα τη διαφωνία του και αποχώρησε από την κυβέρνηση. Η συμμετοχή σε μία κυβέρνηση έχει νόημα όταν συνδιαμορφώνεται η πολιτική της κυβερνήσεως. Όταν αυτό δεν συμβαίνει, μένουν μόνο οι καρέκλες και το ΔΗΚΟ δεν είναι οι καρέκλες αλλά οι θέσεις, οι αρχές και ο κόσμος του.

Μετά την αποχώρησή από την κυβέρνηση περιγράψτε μας το

επίπεδο σχέσεων ΔΗΚΟ-ΔΗΣΥ.

—Οι σχέσεις του ΔΗΚΟ με το ΔΗΣΥ είναι στο ίδιο επίπεδο που ήταν, δηλαδή στο επίπεδο του αλληλοσεβασμού των διαφορετικών απόψεων και εκτιμήσεων και της συνεργασίας εντός και εκτός κοινοβουλίου στα θέματα που υπάρχει περιθώριο συνεργασίας. Και αυτό δεν αφορά μόνο τις σχέσεις με το ΔΗΣΥ αλλά αφορά τις σχέσεις με όλα τα κόμματα.

Με ένα ΔΗΚΟ στην αντιπολίτευση μπορούν να στηθούν γέφυρες συνεργασίας με το ΑΚΕΛ για τις επόμενες προεδρικές;

—Είναι αστέιο να μιλούμε για τις Προεδρικές Εκλογές του 2018 εν έτει 2014. Και εν πάση περιπτώσει, οι όποιες γέφυρες συνεργασίας ανάμεσα σε οποιαδήποτε κόμματα δεν στήνονται και ούτε πρέπει να στήνονται στη βάση συγκυριών ή στη βάση εκλογικών σκοπιμοτήτων, αλλά στη βάση πολιτικών θέσεων και πολιτικών στόχων.

«Είναι αστέιο εν έτει 2014 να μιλούμε για τις Προεδρικές Εκλογές του 2018», δηλώνει ο κ. Νικόλας Παπαδόπουλος.

Επαναδιαπραγματεύσεις για τα μη εξυπηρετούμενα

—Στην οικονομία είναι κάτι που σας φοβίζει;

—Αυτή τη στιγμή με ανησυχεί περισσότερο ο λαβύρινθος στον οποίο βρίσκεται η κυπριακή οικονομία λόγω του ζητήματος των μη εξυπηρετούμενων δανείων και της απουσίας ρευστότητας των τραπεζών. Αυτό είναι αυτή τη στιγμή το πιο σημαντικό θέμα και σε αυτό πρέπει να επικεντρωθούμε για να έχουμε αντίκρισμα οι στερήσεις και θυσιές του λαού και τα πολλά μέτρα που έχουν εφαρμοστεί σε όλα τα επίπεδα. Ενόψει και των τεστ αντοχής των τραπεζών που θα αρχίσουν τον ερχόμενο Ιούνιο και θα ολοκληρωθούν τον Οκτώβριο, η κυβέρνηση οφείλει να αναλάβει

πρωτοβουλία και να επαναδιαπραγματευθεί τις βασικές παραδοχές του μνημονίου στο συγκεκριμένο θέμα για να αποφευχθεί αυτός ο κίνδυνος. Δεν είναι αρκετό απλώς να επαναδιαπραγματευθούμε την αξία των κυπριακών ομολόγων και την αξία των ακινήτων. Πρέπει να επαναδιαπραγματευθούμε τον ορισμό και την ερμηνεία των μη εξυπηρετούμενων δανείων.

—Η Τράπεζα Κύπρου αποτελεί αδύναμο κρίκο στην πορεία ανάκαμψης;

—Η Τράπεζα Κύπρου αποτελεί κεντρικό, βασικό κρίκο στην πορεία ανάκαμψης. Γι' αυτό δεν μπορεί και δεν πρέπει να είναι η να γίνει αδύναμος κρίκος.

Βρετανός ειδικός από αύριο στις έρευνες για την οικονομία

Χολωμένος ο γενικός εισαγγελέας με πολιτικούς που απαιτούν άρον-άρον ολοκλήρωση των ερευνών και δίκες

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ

Εμπειρογνώμονας από τη Βρετανία ενισχύει από αύριο το έργο της ανακριτικής ομάδας που ασχολείται με το σκάνδαλο για την οικονομία. Ο ειδικός επί των χρηματοοικονομικών, για τους επόμενους τρεις μήνες τουλάχιστον θα βρίσκεται μόνιμα στην Κύπρο για να παρακολουθεί, να κατευθύνει και να ενισχύει την τιτάνια προσπάθεια που καταβάλλεται ώστε να λάβει σάρκα και οστά ο αντικειμενικός στόχος, που είναι να δεθούν όσο καλύτερα γίνεται υποθέσεις που θα οδηγηθούν ενώπιον της δικαιοσύνης.

Συμπαράστατης και συνεργάτης στο έργο του βρετανού ειδικού, θα είναι μια συμπαγής ομάδα ελεγκτών, λογιστών και λειτουργών από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, η οποία θα ενισχύει την όλη διαδικασία, με παράλληλο στόχο την επιτάχυνση των ερευνών. Με την πάροδο του τριμήνου θα έλθει στην Κύπρο από το εξωτερικό ομάδα ειδικών η οποία και θα αναλάβει να εκπονήσει μελέτη σχετικά με τα επόμενα βήματα.

Όπως δήλωσε στην «Κ» ο γενικός εισαγγελέας Κώστας Κληρίδης, «Με την ενίσχυση που θα τύχει η ανακριτική ομάδα στην ουσία εντατικοποιούνται οι προσπάθειές μας για να φέρουμε σε πέρας το

Κινδυνεύει το ανακριτικό έργο

Τη στιγμή που το ανακριτικό έργο συνεχίζεται η Επιτροπή Θεσμών της Βουλής ετοίμασε έκθεση για την οικονομία η οποία θα συζητηθεί στην Ολομέλεια. Την περασμένη Τετάρτη είδαν το φως της δημοσιότητας ονόματα εν ενεργεία και πρώην βουλευτών τα οποία φέρονται να έτυχαν προνομιακής μεταχείρισης μέσω της διαγραφής δανείων. Το γεγονός αυτό ενόχλησε έντονα τον γενικό εισαγγελέα Κώστα Κληρίδη, ο οποίος νιώθει ότι η δημοσιοποίηση ονομάτων είναι δυνατό να επηρεάσει το ανακριτικό έργο. Πριν από μερικές ημέρες ο γενικός εισαγγελέας τόνισε την ανάγκη να διαφυλαχθούν τα ονόματα, αφού η αποκάλυψή τους μπορεί να οδηγήσει κάποιες υποθέσεις να χαθούν στο Δικαστήριο. Ως εκ τούτου, στην έκθεση τα ονόματα διαγράφηκαν.

πολύ δύσκολο αυτό έργο απόδοσης ευθυνών. Οι έρευνες βρίσκονται σε ένα κομβικό σημείο και επικεντρωνόμαστε στη συλλογή των απαραίτητων στοιχείων, τεκμηρίων και του απαραίτητου μαρτυρικού υλικού μέσα από τους ογκώδεις φακέλους που υπάρχουν στη Νομική Υπηρεσία».

Παράλληλα, ο γενικός εισαγγελέας παρουσιάστηκε χολωμένος από τη στάση βουλευτών και πολιτικών που κατακρίνουν την καθυστέρηση που παρατηρείται στο ερευνητικό έργο, αναφέροντας, μεταξύ άλλων, χαρακτηριστικά και τα ακόλουθα, «Δυπούμαι πάρα πολύ για το γεγονός ότι κάποιος κατακρίνει τις προσπάθειές μας και διαμαρτύρονται επειδή δεν προχωρούν οι έρευνες, με την ταχύτητα

Κ. Κληρίδης: «Η κυπριακή οικονομία κατέρρευσε μέσα σε περίοδο επτά ετών και κάποιος θέλουν να ολοκληρώσουμε το ανακριτικό έργο μέσα σε επτά μήνες».

που θα ήθελαν. Η κυπριακή οικονομία κατέρρευσε μέσα σε περίοδο επτά ετών και κάποιος θέλουν να ολοκληρώσουμε το ανακριτικό έργο μέσα σε πέντε, έξι και επτά μήνες». Ο κ. Κληρίδης τόνισε ακόμα ότι «Όπως πληροφορηθήκα επειδή τότε δεν είχα εμπλοκή (σ.σ. ήταν Εφέτης) η υπόθεση της αεροπορικής

«Για την κατάρρευση της κυπριακής οικονομίας συνέτειναν πολλοί παράγοντες, όπως η διαφθορά, πολιτικοί, τραπεζίτες, οι χειρισμοί που έγιναν στα αξιόγραφα, τα επισφαλή δάνεια και πολλά άλλα. Με ποιον τρόπο θα μπορούσε να ολοκληρωθεί σε σύντομο χρονικό διάστημα μία τέτοια έρευνα;» λέει στην «Κ» ο γενικός εισαγγελέας Κώστας Κληρίδης.

τραγωδίας της «Ηλιος» χρειάστηκε πέραν των δυόμισι ετών για να συμπληρωθούν οι έρευνες. Ταυτόχρονα, ένα σκάνδαλο που απασχόλησε την Αγγλία και ξέσπασε σε μία μόνο τράπεζα πάλι χρειάστηκε διάστημα πέραν των δύο ετών για τις έρευνες. Για την κατάρρευση της κυπριακής οικονομίας συνέτειναν πολλοί παράγοντες, όπως η διαφθορά, πολιτικοί, τραπεζίτες, οι χειρισμοί που έγιναν στα αξιόγραφα, τα επισφαλή δάνεια και πολλά άλλα. Με ποιον τρόπο θα μπορούσε να ολοκληρωθεί σε σύντομο χρονικό διάστημα μία τέτοια έρευνα;».

Στην προσπάθεια καλύτερου συντονισμού και συνεργασίας με στόχο την ολοκλήρωση του ανακριτικού έργου, την περασμένη

Τετάρτη το πρωί πραγματοποιήθηκε στη Νομική Υπηρεσία συνάντηση του γενικού εισαγγελέα Κώστα Κληρίδη με τον βοηθό γενικό εισαγγελέα Ρίκκο Ερωτοκρίτου. Οι δύο άνδρες τα είπαν δύο ημέρες μετά τις δηλώσεις Ρίκκου Ερωτοκρίτου στην τηλεοπτική εκπομπή του Mega, «Το Μικροσκόπιο», όπου παρουσιάστηκε δυσανεστήμενος από την πορεία του ανακριτικού έργου, το οποίο όπως είχε αναφέρει, δεν προχωρά.

Ακόμα τόνισε ότι ο ίδιος δεν ενημερώνεται από τον γενικό εισαγγελέα.

Μετά τη συνάντηση της Τετάρτης ουδείς εκ των δύο έδωσε συνέχεια στο θέμα. Υπενθυμίζεται ότι πριν από δύο και πλέον εβδομάδες είχε πραγματοποιηθεί στη

Νομική Υπηρεσία η επίμαχη συνάντηση μεταξύ γενικού και βοηθού στην οποία συμμετείχε και το κλιμάκιο των ανακριτών με σκοπό να τεθούν οι βάσεις αποτελεσματικότερης συνεργασίας με στόχο τη διεκπεραίωση του ανακριτικού έργου κατά την οποία τέθηκε το ζήτημα ελλιπούς ενημέρωσης.

Υποθέσεις έτοιμες για δίκη

Όπως πληροφορείται η «Κ», μετά την καταχώρηση στο Δικαστήριο υποθέσεων που αφορούσε παράτυπο έμβασμα σε λογαριασμό εταιρείας που ανήκει στον πρώην διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας Χριστόδουλο Χριστοδούλου, η Νομική Υπηρεσία στοχεύει να παραπέμψει στη Δικαιοσύνη και άλλες αυτοτελείς υποθέσεις.

Με την εγγύηση της ΕΚΟ

Η ΕΚΟ δημιούργησε το πρώτο ολοκληρωμένο πρόγραμμα ελέγχου καυσίμων! Από τις εγκαταστάσεις ως το νετόζιτο καυσίμων του αυτοκινήτου σας, συνεχείς έλεγχοι εξασφαλίζουν την ποιότητα και την ποσότητα των καυσίμων ΕΚΟ, για να είστε και σίγουροι... και κερδισμένοι!

• Συνεχείς ποιοτικές αναλύσεις καυσίμων στις εγκαταστάσεις αποθήκευσης.

• Σφράγιση βυτιών μεταφοράς.
• Παρακολούθηση των διαδρομών βυτιών μεταφοράς, με συστήματα GPS.

• Έλεγχος και σήμανση αντλίων.

• Δυνατότητα ελέγχου ποιότητας από τον πελάτη, με τα ΔΩΡΕΑΝ spot test kits!

• Συνεχείς ποιοτικοί και ποσοτικοί έλεγχοι στα πρατήρια ΕΚΟ Κύπρου, από κινητά εξοπλισμένα εργαστήρια του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου.

www.eko.com.cy

Αντίστοιχη ποιότητα!

Πέφτουν κορμιά στην Τράπεζα

Κάτι τρέχει...

Το ότι κάτι βρωμάει στα ενδότερα της Τράπεζας Κύπρου είναι κοινό μυστικό, διότι από καιρού εις καιρόν ακούγονται κάποιες ντουφεκίες. Άλλοι τις χαρακτηρίζουν διαβολές κι άλλοι τις απεδίδαν σε κομματικά παίγνια που επηρεάζουν ακόμα τα όσα θεμέλια απέμειναν από τον σεισμό που κατεδάφισε το τραπεζικό σύστημα. Τώρα όμως, αν όσα εγκύριω μαθαίνει ο Ιανός, δεν είναι αναστρέψιμα, τότε κούνια που μας κούναγε. Μαθαίνουμε λοιπόν ότι το Ταμείο Προνοίας Ξενοδοχούπαλλήλων βγάζει σε πλειστηριασμό δέκα εκατομμύρια μετοχές της Τράπεζας Κύπρου. «Καλά κάνουν τα πλάσματα», θα έλεγε ο ανυποψίαστος πολίτης. Ρε, καλά θα έκαναν, αν ο γενικός διευθυντής του Ταμείου Προνοίας των Ξενοδοχούπαλλήλων, Μαρίνος Γαλιέλης, δεν ήταν ταυτόχρονα και μέλος του Δ.Σ. της Τράπεζας Κύπρου. Με την πλάνη αυτή, ποιο μήνυμα στέλνει κύριε διοικητή σύμβουλε, στους επενδυτές και τους καταθέτες και σε όλους εκείνους που καλείτε ως Δ.Σ. να εμπιστευτούν ξανά την Τράπεζα; Υποθέτω, εγώ ο άσχετος, ότι ομολογείς πως τα πράγματα δεν πάνε καθόλου καλά και πωλείς τις μετοχές τώρα και την κάνεις με ελαφρά πηδηματάκια! Κόλλα που έκαναν στο πρόσφατο παρελθόν κάποιοι golden boys...

The bad Χούρικαν

Τώρα εξηγείται και η ιστορία με τον Τζον Χούρικαν που ευθύς εξαρχώς βρωμούσε γνωστή πορδή... Μόλις ο άνθρωπος έθεσε στο τραπέζι την επιλογή της «κακής τράπεζας» για τη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων της Τράπεζας, προέκυψαν δημοσιεύματα για τις απολαβές του και άλλα πονηρά σχετικά με τη συμπεριφορά του, σε μία εμφανή προσπάθεια διαβολής. Ποιους δεν βολεύει η «κακή τράπεζα»; Μα ποιους άλλους από τους μεγάλους δανειολήπτες που στην περίπτωση μιας bad bank θα πρέπει να βάλουν στο τραπέζι τα ακίνητά τους για να πουληθούν σε τιμές σημερινές, για να κλείσει -όσο είναι δυνατόν- εκείνη η μαύρη τρύπα των 7 δις. που χρωστώνε 30 μεγάλοι δανειολήπτες. Αν όμως συνεχίσει η κατάσταση να παραμένει στάσιμη όπως τώρα, η Τράπεζα είναι «σημερινή κι αυριανή» όπως «μαρτυρεί» εμμέσως ο κ. Γαλιέλης!

Και οι χούλιγκαν

Η «κακή τράπεζα» λοιπόν, θα εξανέμιζε τα σχέδια που κατέστρωσαν τα 30 νίκιλον κοπέλια ώστε να κλείσει η Τράπεζα και τα χρέη τους να μετακυλλήσουν -με τη συνδρομή ευεργετημένων κομμάτων και κομματικών

ταγών- στις πλάτες μρών των πλιθίων. Και λέμε ότι βρωμάει γνωστή πορδή, διότι τα ίδια κόλλα με αυτά εναντίον του Χούρικαν -και χειρότερα- εφαρμόσαν και εναντίον του Πανίκου Δημητριάδη. Πληρώσαμε στον Πανικό τις 300.000 και θα συνεχίσουμε να πληρώνουμε 400.000 ευρώ τον χρόνο που δόθηκαν σε δύο εκτελεστικούς και το Δ.Σ. της Κεντρικής σαν bonus για να τον φρόνε. Το ίδιο θα γίνει και με τον Χούρικαν, που τώρα θα του βάλουν αφήνια ένα Κύπριο διευθυντή για να τον «βροθά».

Άλλος για Σιβηρία

Αν λοιπόν ο κ. Γαλιέλης που γνωρίζει τα πράγματα από μέσα πωλεί και φεύγει φαντάζομαι κάτι τέτοιο θα πρέπει να κάνουν κι άλλοι. Να υποθέσω και οι Ρώσοι; Γι' αυτό πήγαν, οι του Δ.Σ., εκδρομή στη Μόσχα; Τους βλέπω την επόμενη φορά να φεύγουν για τη Σιβηρία, διότι άμα πέσει η Τράπεζα δεν νομίζω να έχουν μούτρα να γεμίζουν τις ΑΤΜ με λίρες.

Η Ουκρανή έφυγε!

Θυμάστε που η συμφωνία της Τράπεζας Κύπρου για πώληση της «θυγατρικής» στην Ουκρανία ανακοινώθηκε θριαμβευτικά; Μάλιστα ο υπουργός Εξωτερικών είπε από τηλεόρασης ότι η συμφωνία έγινε κατόπιν παρέμβασης του Προέδρου Αναστασιάδη προς τον Πρόεδρο Γιανουκόβιτς. Βάσει της συμφωνίας, η Τράπεζα θα έβαζε στα ταμεία της 225 εκατ. ενώ όπως μάθαμε ένα σεβαστό ποσό

κάποιων εκατομμυρίων αναλογούσε και σε μεγάλο παραλαβικό δικηγорικό γραφείο που μεσολάβησε για να κλείσει η συμφωνία. Ωστόσο, ο Γιανουκόβιτς εκδιώχθηκε από την εξουσία και λεφτά πάπαλα... Πάγισαν όλα! Κύριε Χασάπη ποιος θα δώσει τώρα λογαριασμό; Αλλά είπαμε, η λογοδοσία σε τούτα τα μέρη είναι φρούτο εξωτικό.

Θύμισαν οι «Δρακόνες»

Μαζί μου φαίνεται να διαφωνούν στα περί λογοδοσίας τέσσερις πολύ αξιόλογες κυρίες, με θέσεις κλειδιά στη Δημόσια Υπηρε-

σία, οι οποίες έδωσαν ένα εξαιρετικό ενδιαφέρον ραντεβού για τη βδομάδα αυτή. Πρόκειται για μία ιδιότητα συνάντηση κορυφής που οργανώνει ο Οργανισμός Γυναικών Επιχειρηματιών, Επαγγελματιών (ΟΓΕΕ), με θέμα, «Γυναίκες Θεματοφύλακες-Συμμαχίες Ευθύνης» και σε αυτή συμμετέχουν: Άννα Παπαϊωάννου, προϊσταμένη του Τομέα Λήψης Δικαστικών Μέτρων της Υπηρεσίας ΦΠΑ, Εύα Παπακυριακού προϊσταμένη ΜΟ-ΚΑΣ, Δημήτρα Καλογιού πρόεδρος Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και Ειρένα Γεωργιάδου Επίτροπος Μεταρρύθμισης της Δημόσιας Υπηρεσίας. Όπως μας είπε η πρόεδρος του ΟΓΕΕ, Μαίρη Παπαδοπούλου, στόχος είναι «να πιάσουμε το τέρμα που πάει να στραγγαλίσει τη χώρα μας από τα μαλλιά και να το γονατίσουμε. Κι εμείς οι γυναίκες καταλαβαίνουμε ίσως καλύτερα από οποιονδήποτε άλλο ότι πρέπει να καθαρίσουμε τους δρόμους του μέλλοντος των παιδιών μας, συνενώνοντας τις δυνάμεις μας». Ένα τέρμα μόνο «δρακόνες» μπορούν να το καταβάλουν ήταν το σκόλιο του Ιανού και η κ. Παπαδοπούλου χαμογέλασε με συγκράτηση. Αν θέλετε να τις ακούσετε δεν έχετε παρά να είστε την προσεχή Πέμπτη 10 Απριλίου στις 6:30 μ.μ. στα Κεντρικά Γραφεία της Τράπεζας Κύπρου στην Αγία Παρασκευής!

Δεν έχουμε τον Θεό μας

Σκυτάλη στον υπερπατριικό Ιανό: Η στήλη επιμένει να γράφει κι ακατάτησε μονότονο, ότι στο εθνικό μας πρόβλημα, οι δυνάμεις που διαφωνούν με την ομοσπονδιακή λύση, ας το

πουν ξεκάθαρα τι θέλουν, αντί να ψάχνουν δικαιολογίες και θέματα τριβής που διληπτήρζουν το εσωτερικό κλίμα και παράλληλα δημιουργούν στο εξωτερικό την εντύπωση ότι οι Έλληνες Κύπριοι δεν θέλουμε λύση. Διάβασα την περασμένη Κυριακή μία ανακοίνωση της «Συμμαχίας Πολιτών» του Γ. Λιλλίκα, που από πληροφορίες τις οποίες άντλησε από ομογενείς, από μία κλειστή συζήτηση για το Κυπριακό, στο συνέδριο της Κυπριακής Ομοσπονδίας Αμερικής, έβγαλε συμπεράσματα. Ωστόσο, οι πληροφορίες ήταν απολύτως εσφαλμένες και δυστυχώς η «Συμμαχία» έκανε θόρυβο χωρίς να τις διασταυρώσει. Και βέβαια προκάλεσε οργή στους Ομογενείς, ακόμη και σ' αυτούς που διαφωνούν με λύση Ομοσπονδίας. Γράφει λοιπόν μεταξύ άλλων η ανακοίνωση: «Μετά την παραδοχή του Προέδρου της Δημοκρατίας ότι μέσα από τη λύση την οποία διαπραγματεύεται, οι Ε/κ δεν θα έχουν τις δημοκρατικές ελευθερίες του εκλεγέν και εκλεγέσθαι στο Τ/κ συνιστών κράτος, είπε ο κ. Μαυρογιάννης και προχώρησε ένα βήμα παρακάτω. Στην ομιλία του στη Νέα Υόρκη ανέφερε ότι στόχος της λύσης είναι η επιστροφή 100.000 προσφύγων. Τους υπόλοιπους είπε, θα ψάξουμε τρόπους να τους βολέψουμε. Με βάση αυτές τις παραδοχές είναι ξεκάθαρο για ότι η λύση που διαπραγματεύεται ο Πρόεδρος ακρωτηριάζει και το δικαίωμα της επιστροφής των προσφύγων και αποκλείει στην πραγματικότητα την ελεύθερη διακίνηση και εγκατάσταση». Όμως ο Ανδρέας Μαυρογιάννης δεν μίλησε με χιλιόδες αλλά με ποσοστά. Κι αυτό που είπε ήταν πως η πρόταση της πλευράς μας είναι το 60% των Ε/κ προσφύγων να επιστρέψουν υπό Ε/κ διοίκηση και το υπόλοιπο υπό Τ/κ κι όσο δεν το επιθυμούν να αποζημιωθούν πλήρως. Αυτό και λίγη υπευθυνότητα δεν βλάπτει.

Δεν το ήξεραν στο ΔΝΤ

Την 1η Απριλίου κανόνισε το ΔΝΤ να δημοσιοποιήσει την έκθεσή του για την Κύπρου, όπως και τη συνέντευξη της Ντέλια Βελκού-λέρου μέσου τηλεδιάσκεψης. Κι όπως ήταν φυσικό, ελάχιστοι δημοσιογράφοι της Κύπρου συμμετείχαν (αν συμμετείχε κανένας). Μετά την αρχική τοποθέτηση της κ. Βελκού-λέρου, τέθηκε μόνο μία ερώτηση κι αντί της μιας ώρας που είχε προγραμματιστεί, η συνέντευξη ολοκληρώθηκε σε πέντε λεπτά. Δυστυχώς, οι άνθρωποι του ΔΝΤ πίστθηκαν αδιάβαστοι, γιατί είναι το λιγότερο άκομψο να κανονίζεις συνέντευξη Τύπου για μία χώρα τη μέρα εθνικής της γιορτής. Και στην προκειμένη περίπτωση το άκομψο αποδείχθηκε και μη παραγόμενο.

Γράφει **Ο ΙΑΝΟΣ**

ΑΜΕΡΩΤΑ / Γράφει ο **ΔΗΜΗΤΡΗΣ Μ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ**

Κριτική σκέψη

Είμαστε κακομαθημένοι. Ως πολίτες και ως κοινωνία. Από μικροί δεν μαθαίνουμε να διερευνούμε. Βαριόμαστε να διαβάσουμε. Και δεν μιλάω για ποίηση ή για «βαριά» λογοτεχνία. Βαριόμαστε να διαβάσουμε μία είδηση από την αρχή μέχρι το τέλος, ένα άρθρο επτακοσίων λέξεων. Αφορμή για το τι γράφω σήμερα, η εβδομάδα που πέρασε. Παρέρωσες τις εντυπώσεις, το name dropping, το κουσομπολιό. Μισούμε το ψάξιμο, την αλήθεια, αν αυτή δεν ικανοποιεί βασικά «ζωάδια» ένστικτά μας. Θεωρούμε ήρωα τον βουλευτή που βγήκε και είπε τρία ονόματα ότι έτυχαν διευκολύνσεων των δανείων τους από τράπεζες, χωρίς να εξετάζουμε τα κίνητρα του, ούτε αν ο δικανονισμός που έγινε ήταν ή όχι νόμιμος. «Πεθαίνουμε» για να μάθουμε ποιοι έβγαλαν λεφτά έξω πριν από το κόουρεμα, ονόματα και επίθετα, αλλά δεν μας απασχολεί το τι έγινε στις μέρες που οι τράπεζες ήταν κλειστές. Πολύπλοκα πράγματα, δυσνόητα.

Μας αρέσει να βλέπουμε πρώτο θέμα στις ειδήσεις, αυτούς που φεύγουν «πυροβολώντας». Μένουμε με το στόμα ανοικτό από τις «ποκαλίψεις» τους, τα κουσομπολιά δίνουν και παίρνουν, αλλά κανείς, μα κανείς, δεν διερωτήθηκε γιατί δεν μιλούσε προηγουμένως. Και δεν είναι μόνο ο τέως αρχηγός αστυνομίας. Αυτός είναι ο τελευταίος. Οι τέως «βγάδων γλώσσα» μόλις βρεθούν στην πόρτα εξόδου. Γιατί δεν τα λένε πριν; Γιατί κανείς δεν διερεύνησε ποτέ πιθανόν αδίκηματα από την απόκρυψη αυτών των πληροφοριών;

Πληρώνουμε το ακριβότερο πλε-

κτρικό ρεύμα στην Ευρώπη, απέχουμε μακράν από τον στόχο του 2020 για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, και συνεχίζουμε το βιοϊό μας. Οι υπάλληλοι της ΑΗΚ δεν παραδέχονται πως υπάρχει κακοδιαχείριση, οι συντεχνίες «κέρβερνοι» στην προστασία των δικαιωμάτων των υπαλλήλων τους, και παραδίπλα χιλιάδες νοικοκυριά που δεν έχουν την πληρωμένη τον λογαριασμό για το ρεύμα. Αντιστεκόμαστε με σθένος στην πιθανότητα ιδιωτικοποίησης της ΑΗΚ, χωρίς να εξετάσουμε το ενδεχόμενο να μην υπάρξει ενδιαφέρον από επενδυτές.

Πάθαμε πέρυσι ό,τι πάθαμε και πάλι μυαλό δεν βγάλαμε. Ακόμα να καταλάβουμε ότι οι «από μηχανής θεοί» μας τελείωσαν. Προσμένουμε ότι θα έρθει το φυσικό αέριο και θα μας δώσει δουλειές και λεφτά. Ότι το Κυπριακό θα λυθεί, για να μας ρίξουν λεφτά οι ξένοι και να «σκάσουμε» (όπως «σκάσαμε» μετά το '74) για το κόουρεμα, τη μιζέρια και την ανεργία. Υπάρχουν ακόμα νέοι, απόφοιτοι πανεπιστημίων

«Μάθαμε να δεχόμαστε εύκολα ό,τι μας οερβίζουν. Δυσκολεύομαστε να διαβάσουμε πίσω από τους τίτλους και αυτό μας καθιστά ενάλωτους».

που προτιμούν να κάτσουν στο σπίτι άνεργοι, παρά να πάνε να δουλέψουν για εννιακόσια ευρώ. Μάθαμε στα εύκολα και η αλλαγή μας δυσκολεύει πολύ.

Βλέπουμε σήμερα μαθητές να περιμένουν από τις μανδές τους να τους υποδείξουν τι να διαβάσουν, να τους ανοίξουν ακόμα και τα βιβλία. Και όχι δεν μιλάω για μαθητές δημοτικού. Να περιμένουν, διαχρονικά όχι μόνο σήμερα, από τα φροντιστήρια να τους «φυτέψουν» την ύλη λες και είναι πατάτες και σέλινια. Και δεν φταίνε μόνο οι γονείς ή μόνο οι καθηγητές. Φταίει ακριβώς ότι είμαστε κακομαθημένοι. Επενδύουμε τα περισσότερα λεφτά, με βάση το ΑΕΠ, από όλες τις χώρες της Ευρώπης στην παιδεία μας, και είμαστε στον πάτο. Δεν έχουμε στρατηγική και δεν μάθαμε (ή δεν θέλουμε να μάθουμε) να σκεφτόμαστε κριτικά. Το γιατί συμβαίνει κάτι δεν μας απασχολεί. Ούτε στην ιστορία που ίσως να είναι πιο κατανοητά κάποια γεγονότα, πόσο μάλλον στη φυσική και στα μαθηματικά.

Τα πάντα ξεκινούν από την παιδεία. Αν δεν μάθουν οι σημερινοί μαθητές πως η κριτική σκέψη είναι απαραίτητη για τη βελτίωση μας είναι καταδικασμένες όλες οι επόμενες γενιές. Αν δεν μάθουμε ως κοινωνία να σκεφτόμαστε ανάποδα, να ψάχνουμε το γιατί, το πώς και το τι κρύβεται πίσω από κάθε πράξη, δυστυχώς δεν θα βελτιωθούμε. Χρειάζεται χάρξη στρατηγικής με κυρίως πίστη για εφαρμογή της. Δύσκολο αλλά απαραίτητο.

dmdemetriou.wordpress.com
twitter: @dmdemetriou

ΒΟΛΕΣ / Γράφει ο **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΠΑΡΗΣ**

Οι παγίδες ταράζουν τους αξιωματούχους

«Μπήκα στο Υπουργείο με μια αγαλιά λουλούδια, με ένα σωρό υποσχέσεις για συνεργασία, κάθισα στην υπουργική καρέκλα και αντί να διαθώ το 100% των δυνάμεών μου, για να εφαρμόσω το φιλόδοξο εκσυγχρονιστικό πρόγραμμα της κυβέρνησης, πολεμούσα για να αντιμετωπίσω τους κρυφούς εχθρούς μου. Έρχονται οι αξιωματούχοι και οι τεχνοκράτες με τον πλατύ χαμόγελο, διαβεβαιώνουν ότι θα υπολογίσαν αποφάσεις και αντί αυτού, το μόνο που προσκόμιζαν στην επόμενη συνάντηση ήταν πονηρές δικαιολογίες ότι δεν μπορούν να υλοποιηθούν οι αποφάσεις. Είχα δίπλα μου, μια πιστή γραμματέα και από εκεί και πέρα το χάος. Δεν μπορούσα να φέρω ικανούς ανθρώπους δίπλα μου και δεν είχα τη δύναμη να προωθήσω αποφάσεις».

Η πικρή διαπίστωση πρώην υπουργού, ο οποίος ήταν πολύ επιτυχημένος μανάτζερ στον ιδιωτικό τομέα. Και συνέχισε μια άλλη παραδοχή. «Όταν έφυγα από τον υπουργικό θώκο, άκουσα και την πικρή, αλλά και ειρωνική φράση, ότι οι κυβερνήσεις πέφτουν αλλά οι τεχνοκράτες μένουν. Αυτό από υψηλόβαθμους τεχνοκράτες, οι οποίοι πληρώνονταν πολύ περισσότερα από τον υπουργό. Και τότε κατάλαβα, τις τρικλοποδιές που μου έβαζαν οι κατά τα άλλα συνεργάτες μου και τότε αντιλήφθηκα, γιατί δεν προχωρούσαν οι αποφάσεις που λαμβάναμε σε μακρές συνεδριάσεις». Ο καλός πρώην υπουργός επιβεβαίωσε για μια ακόμη φορά την αλήθεια, που θέλει τις κυβερνήσεις να αλλάζουν, αλλά τους τεχνοκράτες να μένουν και να βασιλεύουν.

Τα τελευταία χρόνια παρακολου-

θήσαμε επαναλαμβανόμενα σίριαλ συγκρούσεων προέδρων με ανεξάρτητους αξιωματούχους, αλλά και Υπουργών με υψηλόβαθμους αξιωματούχους. Το τραγικό είναι ότι αυτά τα σίριαλ, είχαν και έχουν βαρύτατες συνέπειες στον τόπο. Δεν είναι λίγοι οι αναλυτές, οι οποίοι εκτιμούν ότι σήμερα πληρώνουμε πανάκριβα την ασυνενοσησία του Δημήτρη Χριστόφια με τον Αθανάσιο Ορφανίδη, αλλά και την σύγκρουση Νίκου Αναστασιάδη και Πανίκου Δημητριάδη. Τελευταίο επεισόδιο ήταν η σύγκρουση του Ιωάννη Νικολάου και του Μιχαήλ Παπαγεωργίου. Από εκεί και πέρα υπάρχουν πολλές άλλες συγκρούσεις υπουργών με γενικούς διευθυντές, οι οποίοι δεν προκαλούν τόσο θόρυβο, αφού η λύση βρίσκεται στις μετακινήσεις και όχι στις αποπομπές ανώτατων τεχνοκρατών.

Η μονιμότητα των δημοσίων υπαλλήλων, εκτός από συνταγματική επιταγή, αποτελεί και ανάγκη για να λειτουργήσει το κράτος. Ωστόσο, δεν υπάρχει λογική, άλλος Πρόεδρος να διορίζει αξιωματούχους και άλλος να τους «κουβαλά» στην πλάτη του. Είναι καιρός να υπάρξει προβληματισμός και γιατί όχι να παραχωρηθεί το δικαίωμα στον κάθε Πρόεδρο της Δημοκρατίας να διορίζει τους ανώτατους αξιωματούχους και η διάρκεια της θητείας τους, να συμπίπτει με τη θητεία του εκάστοτε Προέδρου.

Στο παρελθόν είχαμε φαιδρά φαινόμενα, διορισμών μικρών σε ηλικία κομματικών στελεχών, ώστε κατέχουν για πολλά χρόνια, θέσεις κλειδιά στην Πολιτεία. Στις περισσότερες, αν όχι σε όλες τις χώρες του κόσμου, οι υπουργοί εισέρχονται

στα Υπουργεία, με μία ομάδα ανθρώπων, οι οποίοι καλούνται να υλοποιήσουν το κυβερνητικό πρόγραμμα. Και κάθε φορά που αποτυγχάνουν, αυτοί οι άνθρωποι αποπεμπονται την ίδια ώρα, χωρίς διαδικασίες και χωρίς δεύτερη σκέψη.

Βεβαίως δεν θα πρέπει σε καμία περίπτωση να επηρεαστούν οι ανεξάρτητοι αξιωματούχοι του κράτους, οι οποίοι πρέπει και οφείλουν να αποτελούν ανάχωμα σε ενδεχόμενες αυθαιρεσίες των εκάστοτε κυβερνήσεων. Η σημερινή κυβέρνηση άνοιξε έναν νέο δρόμο, εξαναγκάζονται για πρώτη φορά διοικητή της Κεντρική Τράπεζας σε παραίτηση και παύοντας τον αρχηγό της Αστυνομίας. Η κίνηση της κυβέρνησης μπορεί να ικανοποιήσει το δημόσιο αίσθημα, αφού για πρώτη φορά «πληρώνουν» αξιωματούχοι αστοχίες της διοίκησης. Από την άλλη όμως, σπάζει ένα ταμπού, που θέλει τους ανώτατους αξιωματούχους να είναι «ακίνητοι» στην καρέκλα τους.

Απατούνται και σε αυτό το επίπεδο τομέες, για εκσυγχρονισμό του κράτους, το οποίο ακόμη τρέχει με ρυθμούς και νοοτροπίες της δεκαετίας του 1960. Ίσως μείωση της διάρκειας της θητείας των ανώτατων αξιωματούχων, ίσως μείωση της ηλικίας αφηρημένως, ίσως μείωση του αριθμού των αξιωματούχων και γιατί όχι και καθιέρωση κριτηρίων διορισμού και φυσικά εξέτασης των αξιωματούχων από την Βουλή, πριν από τον διορισμό τους. Η σημερινή παντοδυναμία των ανεξάρτητων αξιωματούχων οδηγεί όχι σπάνια σε φαινόμενα αλαζονείας και νεποτισμού, τα οποία καλούνται να πληρώσουν οι «φτωχούληδες του Θεού».

Η στήριξη της ρωσικής αρκούδας

Του ΛΕΥΤΕΡΗ ΑΔΕΙΛΙΝΗ

Η κρίση στην Ουκρανία και η προσάρτηση της Κριμαίας στη Ρωσία ανέδειξε και μια πονεμένη ιστορία που αφορά τον Κύπρο. Την περίφημη ρωσική στήριξη προς το ταιλάιπωρο νησί, που ευαγγελίζονται κόμματα και πολιτικο-οικονομικοί παράγοντες. Αν ρωτήσουμε τους εξπέρ της διπλωματίας, τα στελέχη του ΔΗΚΟ, της ΕΔΕΚ, τον Γ. Λιλλήκα και τους Οικολόγους θα μας πουν ότι το Μόσκοβο πάντα στήριζε την Κυπριακή Δημοκρατία, τους Ε/κ ουσιαστικά, στο πολιτικό πρόβλημα. Και κατά καιρούς οι ίδιοι άνθρωποι διαρρηγνύουν ιμάτια στη σκέψη και μόνο ότι μπορεί η Κύπρος να χάσει ένα μεγάλο προβάτ. Το ΑΚΕΛ το αφήνω έξω, διότι φαίνεται λίγο λόγω κερτιμένης ταχύτητας συγχέει την καπιταλιστική σημερινή Ρωσία με την παλαιά κομμουνιστική Σοβιετική Ένωση. Όσο για τον ΔΗΣΥ διατηρεί το κέντρο βάρους της πολιτικής του στη Δύση και την Ε.Ε., αλλά δεν κόβει και τους δεσμούς με τη Μόσχα κυρίως για οικονομικούς λόγους.

Ζήτησα από ένα πολύ έμπειρο Κύπριο διπλωμάτη να μου προσδιορίσει τι είδους βοήθεια προσέφερε διαχρονικά η Ρωσία στην Κυπριακή Δημοκρατία στο Κυπριακό. Μου είπε επί λέξει ότι πάντα οι κυπριακές κυβερνήσεις ζητούσαν ρωσική χείρα βοήθειας στον ΟΗΕ, όταν τα πράγματα στο Κυπριακό πήγαιναν προς πολιτική λύση που δεν ικανοποιούσε την ε/κ πλευρά. Τρανό τελευταίο παράδειγμα το σχέδιο Ανάν 5. Μετά το «όχι» του 2004 τα Ηνωμένα Έθνη (βλέπε ΗΠΑ και Βρετανία) ήθελαν να γίνει το «εφιαλτικό» σχέδιο επίσημο έγγραφο του Συμβουλίου Ασφαλείας ΟΗΕ. Κάτι σαν τα ψηφίσματα δηλαδή. Ο αειμνηστος Τάσος Παπαδόπουλος κόντευε τότε να πάθει εγκεφαλικό. Και έστειλε άρον-άρον τον Γιώργο Ιακώβου στη Μόσχα να ζητήσει (και το εξασφάλισε) ρωσικό μπλόκο στην αναβάθμιση του Ανάν 5.

Η κυβέρνηση Αναστασιάδη κλείνει το μάτι στη Ρωσία όχι για το Κυπριακό αλλά για την οικονομία. Ποιτεύω, μάλλον, πως δεν έχει άδικο. Έτσι όπως έχουν τα πράγματα, η οικονομική επιβίωση εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την παραμονή ρωσικών εταιρειών.

Τέτοιοι είδους πολιτική βοήθεια έχουμε από τη Ρωσία. Ο διπλωμάτης συνομιλητής μου με διαβεβαίωσε ότι οι ρωσικές κυβερνήσεις ουδέποτε διεκδίκησαν ενεργό ρόλο στις εκάστοτε προσπάθειες λύσης του Κυπριακού. Έστειλαν πού και πού κανέναν απεσταλμένο για τα μάτια του κόσμου, αλλά μέχρι εκεί. Ο ίδιος με διαβεβαίωσε ότι και σε αυτή τη νέα προσπάθεια λύσης, η Μόσχα δεν πρόκειται να ανακατευθεί. Και αν απορείτε γιατί τα σκληροπυρηνικά μεσαία και μικρά κυπριακά κόμματα κόπτονται να μη διαταραχθεί αυτό του είδους η βοήθεια, δεν έχετε παρά να ανακαλύψετε τη στάση τους στο Κυπριακό για να καταλάβετε. Οι άνθρωποι δεν σκέφτονται τη λύση, θέλουν απλώς να έχουν έναν ισχυρό μοχλό πίεσης ώστε να μπορούν να την αποφεύγουν. Η κυβέρνηση Αναστασιάδη κλείνει το μάτι στη Ρωσία όχι για το Κυπριακό αλλά για την οικονομία. Και πιστεύω πως δεν έχει άδικο. Έτσι όπως έχουν τα πράγματα, η κυπριακή οικονομία εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την παραμονή ρωσικών εταιρειών στην Κύπρο. Αν σταματήσουν να εγγράφονται νέες εταιρείες, αν οι ήδη υφιστάμενες μεταφέρουν την έδρα τους αλλού, σε άλλο φορολογικό παράδεισο ή ακόμα και πίσω στη Ρωσία τότε τα πράγματα γίνονται πολύ σκούρα για τον τομέα παροχής υπηρεσιών. Μαζί με τον τουρισμό είναι οι τομείς που κρατούν την κυπριακή οικονομία γονατιστή στο καιρό του μνημονίου. Αν δεν είχαν οι ρωσικές εταιρείες, το σύστημα και οι τράπεζες θα είχαν ήδη οριζοντιωθεί.

Για την οικονομία, λοιπόν, και όχι για το Κυπριακό πήγε ο υπουργός Εξωτερικών να συμφάει μεσημεριανό με τον Ρώσο ομόλογό του στις 28 Μαρτίου. Η κυπριακή κυβέρνηση σίγουρα δεν θέλει να κόψει δεσμούς με χώρες που είναι μόνιμα μέλη του Σ.Α. του ΟΗΕ. Ξέρει, όμως, ότι δεν είναι η Μόσχα που έχει δυνατότητα επιρροής στην Άγκυρα, αλλά η Ουάσιγκτον. Ξέρει επίσης ότι αν είναι να εκμεταλλευθεί ο νησί τους ενεργειακού του πόρους, με τις ΗΠΑ, το Ισραήλ και την Ε.Ε. θα πρέπει να βρει άκρη. Και για όποιον διερωνάται γιατί αυτό δεν μπορούν να το αντιληφθούν οι κομματικοί φωστίρες που προσεγγέρει η απάντηση είναι απλή. Πώς να καταλάβουν άνθρωποι που δεν βλέπουν ούτε μικρές ομοιότητες στην προσάρτηση της Κριμαίας στη Ρωσία και την τουρκική εισβολή στην Κύπρο.

adilinis@gmail.com

Ο κύριος XXX της πολιτικής αναζητεί τον Νεο.

ΑΡΑΔΕΣ / Του ΓΙΑΝΝΗ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

Το σύνδρομο της μεγαλομανίας

Πριν από αρκετά χρόνια ακούστηκε από τα χείλη ενός Προέδρου της Δημοκρατίας η εξαγγελία για τη μετατροπή της Κύπρου σε περιφερειακό κόμβο παροχής ιατρικών υπηρεσιών. Η εξαγγελία ήταν πρωτοποριακή για την εποχή της, είχε όμως και τα τραγελαφικά της, όπως το περιστατικό που ακολουθεί: Τον Αύγουστο «που δεν έχει ειδήσεις» όπως λέμε εμείς οι δημοσιογράφοι, ένας συνάδελφος έψαχνε απεγνωσμένα κάποια αποκλειστικότητα για να ικανοποιήσει τον πειστικό αρχισυντάκτη του. Ο συνάδελφος θυμήθηκε την εξαγγελία του Προέδρου και έφτιαξε μία πολύ καλή ιστορία που έλεγε ότι ήταν ανταγωνίζεται οι πρώτες αποφάσεις για μετατροπή της Κύπρου σε περιφερειακή υπερδύναμη στον τομέα της υγείας, που θα ανταγωνίζεται το Ισραήλ, που θα αποτελέσει πηγή εισοδημάτων για το κράτος κ.λπ., κ.λπ. Η «ειδηση» κέρδισε μία περίοπτη θέση στην πρώτη σελίδα της εφημερίδας και προκάλεσε το ενδιαφέρον των συναδέλφων από τα ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά κανάλια, που αναζητήσαν δηλώσεις από κάποιον αρμόδιο. Ο τότε υπουργός Υγείας δεν είχε χαμπάρι από όσα έγραψε ο συνάδελφος αλλά δεν είχε λόγο να ομολογήσει ότι ήταν...

Ας κάνουμε πρώτα τα στοιχειώδη και μετά ας γίνουμε και περιφερειακό κόμβος.

Από τότε πέρασαν πολλά χρόνια αλλά η Κύπρος, παρά τη σαφή βελτίωση των υπηρεσιών υγείας, κόμβος δεν έγινε. Έκτοτε ακολουθούν πολλές άλλες εξαγγελίες, που κέρδισαν μεν μία περίοπτη θέση στα πρωτοσέλιδα των εφημερίδων και στα δεξιά κηδεύσαν των καναλιών αλλά στη συνέχεια κατέληξαν εκεί που καταλήγουν τα έπια πτερόεντα. Τι να πρωτοθυμηθούμε; Τις εξαγγελίες για μετατροπή της Κύπρου σε εκπαιδευτικό κόμβο; Σε τουριστικό; Σε χρηματοπιστωτικό; Σε διαμετακομιστικό; Τιποτα από όλα αυτά δεν γίναμε. Ο μόνος κόμβος για τον οποίο υπερηφανευόμαστε μέχρι

πέρυσι ήταν ο χρηματοοικονομικός, τον οποίο οι εταίροι μας φρόντισαν να κατεδαφίσουν με την κατηγορία ότι ήταν πληντάριο χρήματος.

Τα τελευταία δύο χρόνια ακούμε από προεδρικά χείλη ότι θα γίνουμε ενεργειακός κόμβος. Μακάρι. Πολύ φοβόμαστε όμως ότι κι αυτή η εξαγγελία είναι πολύ καλή για να βγει αληθινή, γιατί, δυστυχώς, όπως τουλάχιστον δείχνει η εμπειρία, οι εξαγγελίες μας δεν στηρίζονται σε κανένα πλάνο και δεν συνοδεύονται από χειροπιαστά έργα. Είναι γι' αυτό τον λόγο που υποδεχθήκαμε με επιφυλάξεις την πρόσφατη εξαγγελία του υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων Μάριου Δημητριάδη για μετατροπή της Κύπρου σε περιφερειακό κόμβο στη διαστημική τεχνολογία. Να μας συγχωρέσει ο υπουργός για την γκρίνια αλλά με όσα ακούσαμε όλα αυτά τα χρόνια νομιμοποιήσαμε να του υποβάλουμε ένα πολύ απλό ερώτημα: Τα κάναμε όλα και ήρθε η ώρα να γίνουμε κόμβος διαστημικής τεχνολογίας; Ας φτιάξουμε πρώτα ένα σύστημα δημόσιων συγκοινωνιών της προκοπής, ας καταργήσουμε τις λίστες αναμονής στα νοσοκομεία, ας βάλουμε μία τάξη στα σχολεία μας, ας αντιμετωπίσουμε το τέρμα της γραφειοκρατίας και μετά ιδού πεδίο δόξης λαμπρά.

Μία χώρα όμως που εδώ και χρόνια δεν μπόρεσε να λύσει τα προφανή, ας αφήσει κατά μέρος την εμμονή της να γίνει κάτι άλλο από αυτό που μπορεί να είναι. Ενόσω συνεχίζουμε να είμαστε απρογραμμάτιστοι, αουσιώδεις, πρόχειροι, επιπόλαιοι και πάνω από όλα φλύαροι, όχι κόμβος δεν μπορούμε να γίνουμε αλλά ούτε ένα ράουντ αμπάουτ της προκοπής δεν μπορούμε να φτιάξουμε. Τρανό παράδειγμα οι κυκλικόι κόμβοι που κατασκευάσαμε περί τα μέσα της δεκαετίας του 80. Μέχρι να τους φτιάξουμε ήταν ήδη ξεπερασμένοι και έγιναν σκοτώστρες. Όταν καταλάβαμε τι κάναμε, τους ήλωσαμε για να φτιάξουμε τις υπέργυρες γέφυρες. Εννοείται ότι όλα αυτά τα ακριβοπληρώσαμε σε χρήμα και σε ανθρώπινες ζωές. Ας αφήσουμε λοιπόν τα εντυπωσιακά κι ας αρχίσουμε από τα στοιχειώδη. Κι όταν με το καλό κάνουμε τα απλά, γιατί όχι, να γίνουμε και κόμβος για το διάστημα. Να βάλουμε εμείς τα UFO και η NASA τα χρήματα.

antoniouy@kathimerini.com.cy

Η νίκη Ερντογάν και η Κύπρος

Του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΦΙΛΗ

Οι πρόσφατες εκλογές στην Τουρκία ανέδειξαν ένα επιφανικό μήνυμα. Την παγιωμένη επιρροή Ερντογάν και ταυτόχρονα την αποδυνάμωσή του. Πράγματι ο Τούρκος πρωθυπουργός, προσωποποιώντας την προεκλογική εκστρατεία, κατάφερε εν μέρει τον σκοπό του. Επαναβεβαίωσε την ισχύ του σχεδόν στον μισό πληθυσμό, εντούτοις, δίχασε με τη ρητορική του τον άλλο μισό. Διατηρώντας μέχρι πρότινος την οικονομία σε τροχιά ανάκαμψης, προσέφερε μια σειρά υπηρεσιών (πρόνοια, υποδομές) ειδικότερα στα περιθωριοποιημένα στρώματα του πληθυσμού, και εν τη απουσία συγκεκριμένων αντιπολιτευσιών, κατάφερε να διατηρείται στην εξουσία χωρίς σοβαρά αμφισβήτηση. Ενώ επένδυε στο συγκριτικό του πλεονέκτημα που ήταν η ηθική του υπεροχή έναντι των αντιπάλων του. Με την οικονομία να εισέρχεται σε φάση ύφεσης, τις υποθέσεις διαφθοράς να τον ακουμπούν και τον δεσποτισμό του να κορυφώνεται με την προστασιακή διακοπή μέσω κοινωνικών δικτύων, είναι υποχρεωμένος να λάβει άμεσα τις αποφάσεις του για την επόμενη μέρα, τόσο για τον ίδιο όσο και τη χώρα του.

Οι σχέσεις του με παραδοσιακούς εταίρους και αντιπάλους έχουν επιδεινωθεί σε τέτοιο βαθμό ώστε αμφισβητείται έντονα ο στρατηγικός ρόλος της Τουρκίας στην περιοχή. Τα πολλά ανοικτά μέτωπα δεν αφήνουν μεγάλα περιθώρια ελιγμών, με επακόλουθο να αναζητούνται τρόποι υπαναχώρησης ή επαναπροσέγγισης χωρίς να θιγεί η «εθνική περηφάνια» της Άγκυρας. Όμως, το αμέσως επόμενο διάστημα η τουρκική ηγεσία θα μεταφέρει το κέντρο βάρους της προσοχής της στις εσωτερικές διεργασίες που θα καθορίσουν τον μελλοντικό της ρόλο. Δύο τινά φαίνεται αυτή τη στιγμή επικρατέστερα: η διεξαγωγή πρόωγων βουλευτικών εκλογών, είτε μαζί με τις προεδρικές είτε μέσα στο φθινόπωρο του 2014, και η προσέγγιση του κορδικού στοιχείου, εφόσον το εθνικό ποσοστό τους είναι κρίσιμο για την μεταπήδηση Ερντογάν στην προεδρία. Παρόλα αυτά, δεν αναμένεται να αναλάβει ισχυρές δεσμεύσεις έναντι του κορδικού στοιχείου (τουλάχιστον δημόσια) γιατί έτσι θα διασφαλίσει μέρος της εκλογικής του βάσης, ιδίως στην Ανατολία.

Ως προς τα θέματα ελληνικού ενδιαφέροντος, προκύπτει μία ευκαιρία και ένας κίνδυνος. Οι κρατούσες εντάσεις στην περιοχή, πολύ περισσότερο με τα νέα δεδομένα που δημιουργούνται στις σχέσεις Δύσης-Ρωσίας, απομακρύνουν αισθητά το ενδεχόμενο εξαγωγής των εσωτερικών αδιεξόδων της Τουρκίας. Αντίθετα, φαίνεται να κινούμαστε στην κατεύθυνση της μερικής εξομάλυνσης μέσω της ανάπτυξης ενός λιγότερο ασταθούς περιβάλλοντος, που εξυπηρετεί και τις τοπικές οικονομίες.

Η ευκαιρία σε αυτή την περίπτωση είναι ο Ερντογάν να θελήσει να σφετεριστεί ή και να δημιουργήσει θετικές εξελίξεις στο Κυπριακό. Για την Άγκυρα των τόσων ανοικτών μετώπων, η λύση του Κυπριακού δεν θα επιφέρει εσωτερικές αναταράξεις και θα συνδράμει στην αποκατάσταση των σχέσεων με την Ουάσιγκτον, εφόσον η πρώτη φανεί ότι επανακάμπτει ως εποικοδομητικός εταίρος, συνεισφέροντας στην αναγκαία περιφερειακή αποκλιμάκωση. Επιπρόσθετα, καθότι η βιωσιμότητα της τουρκικής οικονομίας περνάει μέσα από την εξασφάλιση χαμηλότερων τιμών ενέργειας, Ισραήλ και Κύπρος φαντάζουν ως ελκυστικοί δυναμικοί προμηθευτές.

Από την άλλη, δεν αποκλείεται η Τουρκία να ελιχθεί τακτικά, μεταβιβάζοντας σε περίπτωση αποτυχίας το βάρος της ευθύνης στην ελληνικοκυπριακή πλευρά, αφού πρώτα διασφαλίσει ανταλλάγματα για την έμπρακτη στήριξη της διαδικασίας.

Πάντως, η επιβαρυντική εγκρότητα ατζέντα περιορίζει τις προοπτικές σοβαρής ενασχόλησης με «καυτά» εξωτερικά θέματα πριν από το φθινόπωρο, εκτός εάν ο Ερντογάν εξηχηθεί τη φυγή προς τα εμπρός με την αξιοποίηση μιας ευκαιρίας που θα προέλθει από το (εγγύς) εξωτερικό. Αν αποτύχει, ωστόσο, ίσως καταστεί περισσότερο απρόβλεπτος από ό, τι σήμερα. Το κείμενο ερώτημα συνοψίζεται στο κατά πόσο ο πληγωμένος και απορρυθμισμένος Τούρκος πρωθυπουργός επανέλθει στον δρόμο του ορθολογικού ή συνεχίσει να κινείται στην ατραπό συνωμοσιών και μισαλλοδοξίας. Αυτό θα κριθεί και θα κρίνει εν πολλοίς τον χρονικό ορίζοντα παραμονής του στα πολιτικά δρώμενα.

Ο δρ Κωνσταντίνος Φίλης είναι διευθυντής ερευνών του ελληνικού Ινστιτούτου Διεθνών Σχέσεων.

ΑΚΑΡΙΑΙΑ / Της ΕΛΕΝΗΣ ΞΕΝΟΥ

Ο άγνωστος Χ

Αγαππητέ μου κ. XXX Συλλούρη,

Εγώ είμαι μία XXX δημοσιογράφος που πιθανόν να μην με έχετε ακουστά, αλλά κι αν δεν με έχετε ακουστά δεν έχει σημασία, διότι εκείνο που έχει σημασία είναι πως ανήκω σε αυτές τις δύο ομάδες στις οποίες πριν από κάτι μέρες απευθύνετε μία έκκληση. Και επειδή ανήκω σε αυτές τις ομάδες στις οποίες απευθύνετε έκκληση σκέφτηκα πως πρέπει να σας αποστείλω αυτή την επιστολή με την οποία να σας ενημερώσω πως καταλάβω την έκκλησή σας και κυρίως πως δεν την εκλαμβάνω.

Και πριν προχωρήσω στην ουσία του θέματος, θεωρώ χρήσιμο να επαναλάβω την έκκληση που απευθύνετε στις δύο ομάδες, δηλαδή τους δημοσιογράφους και την κοινωνία, σε περίπτωση που κάποιος

XXX απλός πολίτης δεν πρόλαβε να την εμπεδώσει. Η έκκλησή σας λοιπόν προς τους δημοσιογράφους ήταν «να δώσουν την πραγματική εικόνα αν θέλουμε να αποδοθεί δικαιοσύνη και να τιμωρηθούν οι πραγματικοί ένοχοι». Και η έκκλησή σας προς την κοινωνία ήταν «να κλείσει τα αφτιά της στους λαϊκισμούς και να δει τα πραγματικά γεγονότα».

Σε πρώτο στάδιο επιθυμώ να σας διαβεβαιώσω πως σαν XXX δημοσιογράφος εδώ και αρκετούς μήνες δεν κάνω τίποτα άλλο, ούτε εγώ αλλά ούτε και η πλειοψηφία των συναδέλφων μου, παρά να προσπαθώ καθημερινά και ανελλιπώς να αντιληφθώ ποια είναι αυτή η πραγματική εικόνα στην οποία αναφέρεστε, ώστε να υπενθυμίζω στην XXX κοινωνία, την ανάγκη απόδοσης δικαιοσύνης και τιμωρίας των ενόχων. Παρεμπιπτόντως θεωρώ εντελώς άκυρο τον χαρακτηρισμό που παραθέτετε «πραγμα-

τικοί ένοχοι», διότι ως νομικός αλλά και ως πολιτικός θα έπρεπε να γνωρίζετε ότι δεν υπάρχουν πραγματικοί και ψεύτικοι ένοχοι, αλλά σκέτο ένοχοι.

Θα ήθελα ωστόσο να σας παρακαλέσω να δείξετε εμπεικία στην περίπτωση εκείνη που δεν ανταποκρίνομαι όσο θα έπρεπε ή όσο εσείς θεωρείτε πως θα έπρεπε, στην απόδοση αυτής της πραγματικής εικόνας στην οποία αναφέρεστε, διότι αγαππητέ κύριε XXX Συλλούρη, οφείλετε να αναγνωρίσετε πως πρόκειται για ένα πολύ δύσκολο, επίπονο και επώδυνο έργο. Και ο λόγος που πρόκειται για ένα δύσκολο, επίπονο και επώδυνο έργο (η ανίχνευση της πραγματικής εικόνας εννοώ) είναι γιατί εσείς οι πολιτικοί και ιθύνοντες αυτού του τύπου, εδώ και μήνες, κάνετε ό, τι περνάει από το χέρι σας για να αλλοιώσετε την πραγματική εικόνα και να την προσαρμόσετε στα δικά σας πραγματικά δεδομένα

και όχι στα δεδομένα που πραγματικά έχει να αντιμετωπίσει ο κάθε XXX απλός πολίτης.

Το βρίσκω λοιπόν κάπως οξύμωρο και κάπως ατυχές να απευθύνετε έκκληση στην ομάδα των δημοσιογράφων τη στιγμή που γνωρίζετε (ή οφείλατε να γνωρίζατε) ότι είναι η δική σας ομάδα (των πολιτικών εννοώ) που πρωτίστως παρεμποδίζει την ανίχνευση της πραγματικής εικόνας, μέσα από τις ανούσιες αντιπαραθέσεις σας, μέσα από τις ανεύθυνες δηλώσεις και πράξεις σας και μέσα από τους ψυθοθηρικούς σας ελιγμούς.

Άρα για να το θέσω αλλιώς θα ήταν σοφότερο εκ μέρους σας να μην κρίνετε εξ ιδίων τα αλλότρια. Και έτσι για να το κλείνουμε το θέμα δεν υπάρχει κύριε XXX Συλλούρη πιο πραγματική εικόνα από τη δική σας (εσάς και των υπόλοιπων πολιτικών) θλιβερή εικόνα, η οποία μας αποδεικνύει

καθημερινά ότι χάσατε προ πολλού την επαφή σας με την πραγματική εικόνα του τόπου.

Τώρα, όσο αφορά την ιδιότητά μου ως μέλους της κοινωνίας στην οποία επίσης απευθύνετε την ευφάνταστη έκκληση «να κλείσει τα αφτιά της στους λαϊκισμούς και να δει τα πραγματικά γεγονότα», λυπούμαι να σας πληροφορήσω πως κάτι τέτοιο θα είχε άμεσα αντίκτυπο πάνω σας, πράγμα το οποίο, από ό, τι αντιλαμβάνομαι, δεν το κατανοείτε, δεδομένου πως για να γίνει κάτι τέτοιο, τότε θα πρέπει να κυκλοφορούμε 24ώρες το 24ωρο με ωτοασπίδες, ώστε να μην ακούμε ούτε τι λέτε εσείς ούτε και οι υπόλοιποι του είδους σας. Μόνο έτσι μπορεί να καταφέρουμε εμείς οι XXX απλοί πολίτες, να δούμε επιτέλους τα πραγματικά γεγονότα.

elenixenou11@gmail.com

Ισχυρότερος Ερντογάν Διχασμένη Τουρκία

Του **ΙΩΑΝΝΗ ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗ**

Αυτή τη φορά οι δημοσκοπήσεις οι οποίες δημοσιεύθηκαν λίγο πριν από τις τουρκικές δημοτικές εκλογές αποδείχθηκαν ακριβείς. Το κυβερνών Κόμμα Δικαιοσύνης και Αναπτύξεως (ΑΚΡ) συγκέντρωσε στις δημοτικές εκλογές της Κυριακής ποσοστά μικρότερα από τις βουλευτικές εκλογές του 2011, αλλά σαφώς μεγαλύτερα από τις προηγούμενες δημοτικές εκλογές του 2009. Δεδομένων των συνθηκών, το αποτέλεσμα αποτελεί μείζονα και προσωπική επιτυχία του Τούρκου πρωθυπουργού Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν. Αξιοσημείωτη είναι και η αποτυχία της αξιωματικής αντιπολίτευσης, του Ρεπουμπλικανικού Λαϊκού Κόμματος (CHP), να κεφαλαιοποιήσει πολιτικώς την κυβερνητική φθορά. Η διατήρηση του μητροπολιτικού δήμου της Σμύρνης και η ήττα με μικρή διαφορά στην Κωνσταντινούπολη και την Άγκυρα δεν αρκούν για να συγκαλύψουν την ισχνή παρουσία του κόμματος στο μεγαλύτερο μέρος της τουρκικής περιφέρειας.

Είναι χαρακτηριστικό ότι τα μεγαλύτερα εκλογικά κέρδη από τη φθορά του ΑΚΡ τα είχε το τρίτο κατά σειρά, ακροδεξιό Κόμμα Εθνικιστικής Δράσεως (ΜΗΡ), το οποίο ενίσχυσε την παρουσία του στην ενδοχώρα της Ανατολίας. Ικανοποιητική κρίνεται και η επίδοση του φιλοκουρδικού Κόμματος Ειρήνης και Δημοκρατίας (BDP) το οποίο κατόρθωσε να διατηρήσει τους κυριότερους δήμους στην κατοικώμενη από Κούρδους νοτιοανατολική Τουρκία παρά την ισχυρή πίεση του ΑΚΡ.

Το εκλογικό αποτέλεσμα κάθε άλλο παρά εγγυάται την οικονομική σταθερότητα. Η εκλογική νίκη δεν θεραπεύει τις γενεσιουργούς αιτίες της πολιτικής και οικονομικής κρίσεως.

Είχαν προηγουμένως προβλεφθεί ότι η εκλογική επιρροή της οργανώσεως του Φετουλάχ Γκιουλέν είναι περιορισμένη παρά την ισχυρή παρουσία της στα έντυπα ΜΜΕ. Αυτό μπορεί να σημάνει και την ένταση των κυβερνητικών διώξεων κατά στελεχών και οργανισμών που συνδέονται με την οργάνωση. Δύο είναι

τα συμπεράσματα που αβίαστα προκύπτουν από τις δημοτικές εκλογές. Πρώτον, παγιώνεται η εικόνα μιας Τουρκίας διχασμένης σε πολλούς άξονες.

Τα ρήγματα μεταξύ κοσμικών και συντηρητικών, Τούρκων και Κούρδων, κατοίκων των παραλίων και της ενδοχώρας διατηρούν τη σημασία τους. Η εκμετάλλευση των κοινωνικών αντιθέσεων υπήρξε άλλωστε βασικό στοιχείο της εκλογικής εκστρατείας του κ. Ερντογάν. Η προσπάθεια, εξάλλου, να αναδειχθεί ένα νέο αριστερό κόμμα, το Κόμμα της Αδελφότητας των Λαών (HDP), που θα συσπειρώνε Τούρκους και Κούρδους απέτυχε παταγωδώς. Δεύτερον, επιβεβαιώνεται η εκτίμηση πως η προσωπική οικονομική ευημερία και όχι η δημοκρατία και τα ατομικά δικαιώματα αποτελούν το αποφασιστικό κριτήριο εκλογικής συμπεριφοράς του τουρκικού εκλογικού σώματος.

Ο κυκεώνας αποκαλύψεων για υποθέσεις διαφθοράς πρωτοφανούς μεγέθους που ενέπλεκαν τον Τούρκο πρωθυπουργό, την οικογένειά του και σημαίνοντες υπουργούς είχαν αμελητέα επίδραση στην εκλογική επίδοση του κυβερνώντος κόμματος. Ακόμη και οι περιορισμοί των ατομικών ελευθεριών φαίνεται να μη σημαίνουν πολλά για την πλειοψηφία των Τούρκων ψηφοφόρων, οι οποίοι ούτε smartphone διαθέτουν ούτε λογαριασμό στο Twitter.

Η πίστωση της σχετικής οικονομικής ευημερίας που ο μέσος Τούρκος απολαμβάνει τα τελευταία χρόνια στην κυβέρνηση Ερντογάν και ο φόβος ότι πιθανή πτώση της κυβέρνησεως θα διακινδυνεύσει αυτά τα κεκτημένα βάρυναν αποφασιστικά. Μόνο μια μείζον οικονομική κρίση δύναται να ανατρέψει την ηγεμονική παρουσία του ΑΚΡ στην τουρκική πολιτική ζωή.

Το εκλογικό αποτέλεσμα, ωστόσο, κάθε άλλο παρά εγγυάται την οικονομική σταθερότητα. Η εκλογική νίκη δεν θεραπεύει τις γενεσιουργούς αιτίες της πολιτικής και οικονομικής κρίσεως. Αντιθέτως, η ερμηνεία της εκλογικής επιτυχίας ως λευκής επιταγής για τη λήψη περαιτέρω αυταρχικών μέτρων μπορεί να οδηγήσει σε ακόμη μεγαλύτερους περιορισμούς των ατομικών δικαιωμάτων και ένταση της οικονομικής και κοινωνικής αστάθειας. Οι προεδρικές εκλογές, εξάλλου, βρίσκονται επί θύρας.

Ο κ. Ιωάννης Ν. Γρηγοριάδης είναι επικουρος καθηγητής του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης του Πανεπιστημίου Μπιλάκεν.

Ο Ταγίπ Ερντογάν κέρδισε τις δημοτικές εκλογές παρά τα σκάνδαλα διαφθοράς και τις απαγορεύσεις των κοινωνικών δικτύων. Η νίκη του ήταν κατά κύριο λόγο το προϊόν της συνεχιζόμενης επιτυχίας του στον τομέα της οικονομίας. Οι Τούρκοι ψηφοφόροι εμπιστεύτηκαν ακόμα μια φορά τον ηγέτη που τα τελευταία 12 χρόνια κρατάει την οικονομία σε ανοδική πορεία. Όσο για την άφιξη κατανομής του πλούτου και την ύπαρξη διαφθοράς αυτό δεν είναι κάτι το καινούργιο στην τουρκική κοινωνία. Οι οικονομικές επιτυχίες σε συνδυασμό με τον έλεγχο του κράτους και των ΜΜΕ, καθώς η харισματικότητα του Ερντογάν ως προσωπικότατος αποτέλεσμα τα κύρια πλεονεκτήματα του έναντι των αντιπάλων του.

Η επομένη μέρα της εκλογικής νίκης βρίσκει τον Τούρκο πρωθυπουργό αποφασισμένο να συνεχίσει μέχρι το τέλος της αντιπαράθεσής του με το κίνημα Γκιουλέν. Εκτιμάται ότι θα έχουμε και νέες εκκαθαρίσεις στην αστυνομία, τη δικαιοσύνη και τις μυστικές υπηρεσίες. Αντιστοίχως το κίνημα θα συνεχίσει να αντιδρά προχωρώντας σε νέες αποκλύψεις συνομιλιών και άλλων προβληματικών δραστηριοτήτων του περιβάλλοντος του Ερντογάν. Όλα αυτά εν όψει των επερχόμενων προεδρικών εκλογών του Αυγούστου. Σε αυτές για πρώτη φορά ο τουρκικός λαός θα εκλέξει τον Πρόεδρό του, ο οποίος να σημειωθεί διαθέτει κάποιες εξουσίες και δεν είναι απλώς τελετουργικός. Εκείνο που αναμένεται να διασαφηνιστεί μέσα στις αμέσως επόμενες εβδομάδες είναι οι προθέσεις του Ερντογάν, οι οποίες είχε εκδηλώσει ενδιαφέρον για τη θέση. Αυτό σε συνδυασμό με τη συνταγματική αλλαγή που θα α-

Τουρκία: Η επόμενη μέρα

Του **ΠΕΤΡΟΥ ΖΑΡΟΥΝΑ**

ξανα τις εξουσίες του Προέδρου στα πρότυπα μιας προεδρικής δημοκρατίας. Το τελευταίο δεν κατέστη δυνατό εξαιτίας των αντιδράσεων της αντιπολίτευσης. Παραμένει όμως ανοικτό ως ενδεχόμενο είτε να υπάρξει δημοψήφισμα για μία τέτοια αλλαγή είτε ο Ερντογάν να το αποφασίσει στηριζόμενος στο προηγούμενο του Οζάλ. Ο Τουρκοκύβητος Οζάλ όντας Πρόεδρος συνέχιζε να καθορίζει την πολιτική της κυβέρνησης έχοντας τοποθετήσει στη θέση του πρωθυπουργού ένα δικό του πειθνίο όργανο, τον Γιλντιρίμ Άκμπουλουτ. Σε μία τέτοια περίπτωση ο Ερντογάν θα έχει την ανάγκη του κουρδικού κόμματος ώστε να εξασφαλίσει πλειοψηφία 50%+. Αυτό θα μπορούσε να συνδυαστεί και με συνταγματική αλλαγή που θα αποδίδει στους Κούρδους κάποιου είδους αυτονομία. Η άλλη επιλογή του Ερντογάν

είναι να τροποποιήσει τον εσωτερικό κανονισμό του ΑΚΡ έτσι ώστε να μπορεί να διεκδικήσει μία τέταρτη πρωθυπουργική θητεία κάτι που σήμερα μπορεί να κάνει με σχετική άνεση. Σε κάθε περίπτωση αναμένεται να υπάρξει και συνεννόηση με τον σημερινό Πρόεδρο Γκιουλ. Όπως όλα δείχνουν οι δύο άντρες θα τα βρουν και δεν πρόκειται να τους δούμε να ανταγωνίζονται ο ένας τον άλλο. Σημαντικό ρόλο στις τελικές αποφάσεις του Ερντογάν αναμένεται να διαδραματίσει και ο τρίτος ισχυρός άντρας της Τουρκίας ο αντιπρόεδρος Μπουλέντ Αρίτς. Βέβαια, η διατήρηση της πολιτικής ισχύος του Ερντογάν θα συνεχίσει να εξαρτάται σε σημαντικό βαθμό από την πορεία της τουρκικής οικονομίας η οποία παρουσιάζει στοιχεία επιβράδυνσης.

Στον τομέα της εξωτερικής πολι-

τικής αναμένεται να συνεχιστούν τα προβλήματα στις σχέσεις με τις ΗΠΑ και την Ε.Ε. εξαιτίας των μέτρων καταστολής, των διώξεων και των απαγορεύσεων που ο Ερντογάν θα συνεχίσει να εφαρμόζει κατά των αντιπάλων του. Οι εντάσεις με χώρες όπως η Αίγυπτος και η Συρία θα παραμείνουν, αφού ο Ερντογάν δήλωσε ότι θα συνεχίσει τη σημερινή επιθετική του πολιτική κατά των καθεστώτων των δύο χωρών. Βελτίωση προβλέπεται ότι θα υπάρξει στις σχέσεις με το Ισραήλ μέσα από την αναμενόμενη υπογραφή συμφωνίας για τις αποξημιώσεις των θύματων του Μαβί Μαρμαρά. Αυτή θα ακολουθήσει η αναβάθμιση των διπλωματικών σχέσεων με τον διορισμό πρέσβων σε αμφότερες τις πρωτεύουσες. Σε ό,τι αφορά την ουκρανική κρίση και τις σχέσεις με τη Ρωσία ο Ερντογάν θα συνεχίσει την πολιτική της μετρημένης κριτικής και της υπεράσπισης των δικαιωμάτων της μειονότητας των Τατάρων της Κριμαίας.

Τέλος σε ό,τι αφορά την Κύπρο θα παραμείνει έτοιμος και ικανός να προχωρήσει σε μία συνολική λύση. Μία λύση όμως που θα ικανοποιεί στον μέγιστο βαθμό τα τουρκικά εθνικά συμφέροντα. Όπως όλα δείχνουν η τ/κ πλευρά συνεχίζει να ακολουθεί μαζιλαϊτικές τακτικές διαπραγματεύσεως σε όλες τις επιμέρους πτυχές του Κυπριακού. Είμαι της άποψης πως η αξιοποίηση των ευκαιριών που η νέα γεωπολιτική συγκυρία που η κρίση στην Ουκρανία έχει δημιουργήσει θα μας επιτρέψει την διαφοροποίηση της τουρκικής στάσης.

Ο κ. Πέτρος Ζαρούνας είναι διεθνολόγος, μέλος της Ομάδας Εργασίας για την Ασφάλεια, που λειτουργεί στο πλαίσιο του Εθνικού Συμβουλίου.

Δέκα σημειώσεις για τον Ερντογάν

Του **ΛΑΡΚΟΥ ΛΑΡΚΟΥ**

Ο δημοτικές εκλογές στην Τουρκία στις 30 Μαρτίου έδειξαν ότι ο Τ. Ερντογάν παραμένει στο τιμόνι των εξελίξεων. Τα αποτελέσματα μπορεί να κριθούν πάνω σε δέκα σημειώσεις:

1. Η οικονομία καθορίζει τη βάση της εκλογικής συμπεριφοράς. Η ανάπτυξη και η πρόοδος στην εποχή του ΑΚΠ πιστώνεται σταθερά στον Τ. Ερντογάν. Σύμφωνα με την εταιρεία ερευνών A&G Research Company «πάνω από το 80% των ψηφοφόρων του ΑΚΠ δήλωσαν ότι το ψηφίζουν γιατί είναι ευχαριστημένοι από τις υπηρεσίες από την κυβέρνηση και τα δημαρχεία» (Χουριέτ, 2/4).
2. Στην ίδια έρευνα το 75% των ψηφοφόρων του ΑΚΠ δήλωσαν «μη επηρεασμένοι από τους ισχυρισμούς για διαφθορά» και το 20% δήλωσε ότι εξαιτίας των ισχυρισμών «δυνάμωσε η αλληλεγγύη του με το κόμμα». Η μάχη του ΑΚΠ με τον Γκιουλέν στο πολιτικό επίπεδο έχει κριθεί. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης θα έχει περισσότερες αρμοδιότητες στην ρύθμιση πράξεων που συνδέονται με το καθεστώς των ιδρυμάτων Γκιουλέν.
3. Η τουρκική οικονομία έχει πληγεί

εξαιτίας του εσωτερικού κλίματος, η τουρκική λίρα έχασε δύναμη και κύρος. Προφανώς αυτό θα επιχειρήσει να αλλάξει ο Αλί Μπαμπατζάν, με στόχο να δώσει νέα δύναμη στην αναπτυξιακή πολιτική της χώρας του.

4. Η επόμενη ημέρα των δημοτικών είναι η δυνατότητα στο ΑΚΠ να αλλάξει προσέγγιση σε θέματα που οδηγούν προς τα πίσω και που το έχουν φέρει σε αντιπαράθεση με την Ε.Ε. όπως αλλαγές στον χώρο της θεσμικής δράσης των ΜΜΕ, όπως η ελεύθερη λειτουργία του twitter και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και μία πιθανή νέα «συνεννόηση» με το επιχειρηματικό κατεστημένο κυρίως το TUSIAD.

5. Η αντιπολίτευση του ΡΑΚ επένδυσε στην κατά μέτωπο επίθεση και στην προσωπική φθορά του Ερντογάν. Έχασε. Δεν έχει να πει κάτι καινούργιο, δεν εκτίμησε σωστά την κατάσταση και επέμενε σε μία εκλογική στρατηγική ακραίας πόλωσης—στην ουσία έπαιξε στο γήπεδο που ήθελε ο Ερντογάν. Ο Κ. Κιλνιτζαρούλου είναι πρόεδρος της ήττας και σύντομα θα αμφισβητηθεί. Μπορεί ο Σαριγκιουλ; Επικοινωνιακά εμφανίζεται πιο ελκυστικός αλλά δεν έχει ρίζες στο λα-

ίο κατεστημένο του ΡΑΚ.

6. Τα στοιχεία λένε «Ερντογάν στην Προεδρία» τον προσεχή Αύγουστο, είτε από τον πρώτο, είτε από τον δεύτερο γύρο. Οι αριθμοί βγαίνουν και η δήλωσή του στις 31 Μαρτίου ότι «θα υπερέψω από όποιο πόστο είναι η θέληση του λαού» δείχνει τη φορά των πραγμάτων.

7. Μπορεί το ΑΚΠ να αξιοποιήσει το κλίμα και να φέρει τις βουλευτικές εκλογές από το 2015 εφέτος; Είναι το πιθανότερο σενάριο καθώς η δυναμική το ευνοεί.

8. Τι μπορεί να αλλάξει στην εξωτερική πολιτική; Ίσως, περισσότερη επικοινωνία και λιγότερη καχυποψία στις σχέσεις με την Ε.Ε. Ακόμα πιο ισχυρή δυνατότητα στον Α. Νταβούτγολου να υλοποιήσει τις δικές του προτεραιότητες, σταθερά κατά Άσαντ και Σίρι, ένταξη της σχέσης με το Ισραήλ σε καλύτερη «βάρκα» με εξομάλυνση των διπλωματικών σχέσεων με Τελ-Αβίβ, διστακτικά ανοίγματα στους κούρδους στο εσωτερικό με την σημαντική με εκείνους στο Β. Ιράκ, αγώνας φυσικού αερίου Κιρκούκ-Τοσίτσαν.

9. Αναζήτηση μιας «βαθύτερης»

ενδοσκοπήσεως στις σχέσεις Νταβούτγολου με τον Τ/κ ηγέτη Ν. Έρογλου και τον Μ.Α. Τάλτ, καθώς οι συζητήσεις για το Κυπριακό θα μπαίνουν σε πιο βαθιά νερά μέσα στο 2014 και η ψηφοφορία για νέο τ/κ ηγέτη θα πλησιάζει—έναν χρόνο από σήμερα. Η Αθήνα έχει μπροστά της μια καλή ευκαιρία να αναζωογονήσει τον διάλογο με στόχο την παραπομπή του ζητήματος της υφαλοκρηπίδας του Αιγαίου στη Χάγη με βάση την κατ' αρχήν συμφωνία ανάμεσα στις δύο χώρες το 2003.

10. Εν κατακλείδι οι τούρκοι ψηφοφόροι ψήφισαν σταθερότητα και ανάπτυξη—έδειξαν «επείκει» απέναντι στις αδύνατες πλευρές του ΑΚΠ, γιατί η οικονομία καθόρισε τη βάση των αποφάσεών τους καθώς οι άλλοι σχηματισμοί παραμένουν κόμματα καταγγελίας. Η κλίμα έδειξε το, για πολλούς Τούρκους, «μυστικό» Ερντογάν: ακόμα και αν διαφωνούν μαζί του, τον ψηφίζουν γιατί «αυτός εννοεί αυτό που λέει», απορρίπτουν τις κυβερνητικές συνηρητικές και ζητούν σταθερότητα σε τουρκική εκδοχή.

www.larkoslarkou.org.cy

Όπως τα σκυλιά του Παβλόφ

Του **ΑΝΤΩΝΗ ΠΟΛΥΔΩΡΟΥ**

Και πάλι αποφασίσαμε να ασχοληθούμε με τα «σοβαρά». Αφήνοντας κατά μέρος την ουσία. Ο Πρόεδρος ήταν ενήμερος για το ενδεχόμενο κουρέματος το οποίο αποκάλυψε στην Επιτροπή Οικονομικών ο κ. Ντάισελμπλουμ—είπε το ΑΚΕΛ, ενβεβίωσε η ΕΔΕΚ, διέψευσε ο ΔΗΣΥ, εννοούσε την περίοδο μεταξύ πρώτου και δεύτερου Eurogroup εξήγησε στο τέλος ο Νικόλας Παπαδόπουλος. Και ο κόσμος μπήκε σε μια άνευ ουσίας συζήτηση για το αν ήταν ενήμερη ή όχι η νυν κυβέρνηση.

Δεν μπορεί να ξέρω αν η κυβέρνηση είχε ενημερωθεί για την πιθανότητα κουρέματος. Αν θα έπρεπε να μαντέψω θα έλεγα—με όση βεβαιότητα μου επιτρέπει να έχω χωρίς στοιχεία— πως ήταν ενήμερη. Άλλωστε ήταν κάτι που συζητείτο αρκετό διάστημα πριν. Όσοι πολιτικοί ταξίδευαν στο εξωτερικό (όχι μόνο οι της κυβέρνησης) το γνώριζαν. Δεν ήταν όμως η 15η Μαρτίου που άλλαξε την τύχη της χώρας. Η 15η Μαρτίου ήταν απλώς το αποτέλεσμα μιας πορείας. Αυτό μας είπε ο κ. Ντάισελμπλουμ,

όσο πιο ξεκάθαρα γίνεται: «Το μόνο σύγγραφο, είπε, είναι ότι εάν καταλήγαμε σε ένα μνημονιακό πρόγραμμα για την Κύπρο νωρίτερα θα διαχειριζόμασταν με διαφορετικό τρόπο την κατάσταση... τον Μάρτιο του 2013 είχαν μείνει πολύ λίγες επιλογές και έπρεπε να δράσουμε γρήγορα και δραστηρικά».

Το κούρεμα λοιπόν σύμφωνα με τον κ. Ντάισελμπλουμ το έφερε η διαχείριση που έγινε το προηγούμενο διάστημα. Αυτών που σήμερα καλούν την κυβέρνηση και τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας «να βρουν το πολιτικό θάρρος να παραδεχτούν επί τήλους την αλήθεια... συμβάλλοντας στην προσπάθεια αποκατάστασης των θεσμών και της πολιτικής», που οι ίδιοι οδήγησαν σε πλήρη αποδόμηση. Το έφερε η πεποίθηση ενός Προέδρου ότι γνώριζε τα της οικονομίας καλύτερα από τον οποιοδήποτε οικονομολόγο, το «είμαι καλά την έχουμε», το «όσο είμαι εγώ Πρόεδρος δεν θα περαχτεί ο 13ος και η ΑΤΑ, τελεία και παύλα». Το έφερε και το γεγονός ότι δεν ακολου-

«Για ακόμα μία φορά χαθήκαμε σε συζητήσεις άνευ ουσίας που κάποιον με μία τους τοποθέτηση μας οδήγησαν».

θούμε τις οδηγίες της Κομισιόν επειδή «η Κομισιόν δεν μπορεί να γνωρίζει τα στοιχεία που ξέρουμε εμείς». Οι εξαγγελίες για μέτρα που ποτέ δεν πάρθηκαν.

Κι όμως ένα πολιτικό κουτσοπολιό (στην ουσία) από τον κ. Παπαγεωργίου ήταν αρκετό για να γυρίσει το μπάλο της συζήτησης. Να αφήσει η κοινωνία κατά μέρος γιατί επιλέγανε να διασωθεί μια τράπεζα η οποία όλοι γνώριζαν ότι είχε ξεπεράσει το σημείο της μη επιστροφής (με την παραδοχή μάλιστα ότι έμεινε στον αναπνευστήρα μέχρι το πέρας των εκλογών), και κυρίως γιατί η τότε κυβέρνηση έκανε όλες αυτές τις μαουόβρες—όπως τις χαρακτήρισε ο κ. Ντάισελμπλουμ—που κατέστησαν τέ-

τοιες ακραίες ενέργειες επιλογής. Από ανακρίσιμα ή εσκεμμένα (ώστε να μη κρωθεί το κόστος); Και να επικεντρωθεί ο ένας θέμα που έχει σημασία όσον αφορά τις εντυπώσεις μόνο. Διότι το θέμα δεν είναι αν γνώριζε ο Ν. Αναστασιάδης ή ο τότε υπουργός ότι το κούρεμα ήταν ανάμεσα στις επιλογές που συζητούνταν και δεν το είπαν για να μην προκαλέσουν ολοκληρωτικό bank run, να μην οδηγήσουν σε πλήρη κατάρρευση όλες τις τράπεζες και την οικονομία. Ούτε βεβαίως αν θα έπρεπε να ενημερωθούν ο κ. Λουκαϊδής και το ΑΚΕΛ (οι οποίοι μετά τον Φεβρουάριο έγιναν οι ειδικοί στην αντιμετώπιση της κρίσης). Αλλά γιατί βρεθήκαμε τον Μάρτιο χωρίς επιλογές.

Γνώριζε είπε ο κ. Παπαγεωργίου η κυβέρνηση για το κούρεμα και όλοι άρchiαν να συζητούν κατά πόσο γνώριζε και από πότε. Μία του πρόταση ήταν αρκετή για να θέσει εκτός συζήτησης την πεποίθηση που εξέφρασε το Eurogroup ότι το κούρεμα δεν θα αποτελούσε ποτέ επιλογή αν δεν

προηγήτο η δική τους πενταετία και να καταστήσει το ΑΚΕΛ από κατηγορούμενο σε κατηγορούμενο. Αποδεικνύοντας πέραν πάσης αμφιβολίας ότι το μεγάλο μας πρόβλημα δεν είναι οι πολιτικοί. Οι οποίοι στο κάτω-κάτω κάνουν τη δουλειά τους (όπως έχουν μάθει να την κάνουν). Συνεχίζουν να μας δουλεύουν (με τον ίδιο τρόπο που πάντοτε μας δούλευαν), να διεκδικούν για να έχουν ρόλο, να παρουσιάζονται ως σωτήρες. Το πρόβλημα είναι η κοινωνία. Που συνεχίζει να αποτελεί τον πιο αδύναμο κρίκο, το μεγαλύτερο έλλειμμα σε μία ελλειμματική δημοκρατία.

Που επιμένει να δίνει ρόλο ο' άλλους αυτούς που εγκληματήσαν εναντίον της. Να χωρίζεται σε στρατόπεδα με μία τους μόνο τοποθέτηση. Να λειτουργεί όπως το σκυλιά του Παβλόφ. Αντανακλαστικά. Ασχέτως αν υπάρχει κρέας ή όχι. Χωρίς περιεχόμενο και ουσία. Χωρίς προβληματισμό. Με μόνο κριτήριο το δικό τους κούδουτσισμα.

antopol@cytanet.com.cy

Βουτιά στα βαθιά για τον νέο υπουργό Άμυνας

Ο Χριστόφορος Φωκαΐδης καλείται να δώσει λύσεις σε καυτά προβλήματα της Ε.Φ.

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Ο διορισμός νέου υπουργού Άμυνας από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας κλείνει στο πολιτικό και θεσμικό κομμάτι το θλιβερό κεφάλαιο που άνοιξε με τον αναπάντεχο χαμό του Τάσου Μπτσόπουλου. Τη Δευτέρα το μεσημέρι ο Χριστόφορος Φωκαΐδης θα αναλάβει επισήμως τα καθήκοντά του και θα δώσει το στίγμα του δύσκολου έργου που καλείται να φέρει εις πέρας, το οποίο αναμένεται να έχει ως προσανατολισμό τις προτεραιότητες που έθεσε ο άτυχος Τάσος Μπτσόπουλος στο σύντομο πέρασμά του από το Υπουργείο Άμυνας. Ο νέος υπουργός θα βρεθεί αντιμέτωπος με τα σοβαρά και χρόνια προβλήματα που άπτονται του ευαίσθητου τομέα της άμυνας, τα οποία χρήζουν άμεσων αποφάσεων. Μία από τις παρακαταθήκες του προκατόχου του, που ο ίδιος έθεσε στον αρχηγό της Εθνικής Φρουράς το πρωινό της μοιραίας 21ης Μαρτίου είναι και το Γενικό Σχέδιο Άμυνας της χώρας, το οποίο έχει ετοιμασθεί και απομένει η ψήφισή του από τη Βουλή. Το Γενικό Σχέδιο, το οποίο έχει ενταχθεί στο κεφάλαιο αναδιοργάνωσης της Ε.Φ., αποτελεί την πρώτη προτεραιότητα που είναι σίγουρο ότι θα τεθεί από τους επιτελείς του ΓΕΕΦ,

όταν ο κ. Φωκαΐδης θα πραγματοποιήσει την πρώτη εθιμοτυπική επίσκεψή του εκεί. Το δεύτερο κεφαλαίοδες ζήτημα είναι οι κανονισμοί περί Ιεραρχίας και Προαγωγών που σχετίζεται με την εύρυθμη λειτουργία της Ε.Φ. Η χιλιοειπωμένη μείωση της στρατιωτικής θητείας είναι ήδη στο τραπέζι των συζητήσεων, η τύχη της όμως θα εξαρτηθεί από τις αποφάσεις που θα ληφθούν για την επιχειρησιακή αναδιάρθρωση του στρατού και από τις ανάγκες που θα προκύψουν σε ανθρώπινο δυναμικό. Στους ώμους του νέου υπουργού Άμυνας θα πέσει και το κεφάλαιο της ενεργειακής ασφάλειας σε συνάρτηση με την πορεία υλοποίησης των νέων εξοπλιστικών προγραμμάτων όπως έχουν εξαγγελθεί επί υπουργίας Φώτη Φωτιού. Τα κορυφαία ζητήματα που πρέπει να διαχειριστεί ο νέος ΥΠΑΜ σχετίζονται και με τους προϋπολογισμούς για την άμυνα που εδώ και δέκα χρόνια έχουν υποστεί μείωση σε σημείο, όπως λέγεται, να επηρεάζονται άμεσα ακόμα και καθημερινές λειτουργικές ανάγκες της Ε.Φ. Σημαντικό θέμα επίσης που έχει σχέση και με τον Υπουργό Άμυνας είναι η ενδυνάμωση του κεφαλαίου παιθαρχίας εντός της Εθνικής Φρουράς που σε κάποιες περιπτώσεις φθάνει έως και τα επιτελικά γραφεία.

Η αναδιοργάνωση της Εθνικής Φρουράς, που περιλαμβάνει και την πολυσυζητημένη πτυχή της μείωσης της θητείας, καθώς και το Γενικό Σχέδιο Άμυνας, αποτελούν τις μεγάλες προκλήσεις για τη νέα ηγεσία του Υπουργείου Άμυνας.

Έξι είναι οι άμεσες προτεραιότητες του νέου Υπουργού Άμυνας, ο οποίος αναλαμβάνει αύριο τα καθήκοντά του.

Δέκτης παραπόνων η Πινδάρου

Τη Δευτέρα το πρωί ο Χριστόφορος Φωκαΐδης θα δώσει τη νεονομισμένη διαβεβαίωση ενώπιον του Προέδρου της Δημοκρατίας και ακολούθως θα γίνει η τελετή παραλαβής από τον εκτελούντα χρέη υπουργό Άμυνας, Σωκράτη Χάσιχο. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας προχώρησε στην ανακοίνωση του διαδόχου του Τάσου Μπτσόπουλου μετά την παρέλευση δέκα ημερών από τον θάνατό του. Η ανακοίνωση έγινε από τις Βρυξέλλες όπου βρισκόταν ο Πρόεδρος, δίδοντας έτσι τέλος στην ονοματολογία που είχε αρχίσει να φουντώνει, καθώς και το έντονο παρασκήνιο

που είχε σαν επίκεντρο τον Δημοκρατικό Συναγερμό. Τα ονόματα έξι στελεχών του ΔΗΣΥ συζητήθηκαν με τον ένα ή τον άλλο τρόπο για τον υπουργικό θώκο αλλά στο τέλος η διεκδίκηση είχε βαρυσώπικο χρώμα. Και μάλιστα η επιλογή για τον Πρόεδρο ήταν ανάμεσα στον βουλευτή της παράταξης Γιώργο Γεωργίου και τον Χριστόφορο Φωκαΐδη, από τα στελέχη της νέας γενιάς του κόμματος, (πρώτος επιλαχών στις τελευταίες βουλευτικές εκλογές). Ωστόσο, το γεωγραφικό κριτήριο πυροδότησε γκρίνιες και μουρμουρητά με αποδέκτη την ηγεσία του κυβερ-

νώντος κόμματος. Κάποιοι από την Πινδάρου υποστηρίζουν έντονα ότι ο γεωγραφικός προσδιορισμός επιλογής του νέου υπουργού τέθηκε όχι τυχαία, προκειμένου να εξοστρακιστούν κάποιοι εκ των υποψηφίων και να παραμείνουν στην κούρσα διαδοχής οι Γιώργος Γεωργίου και Χριστόφορος Φωκαΐδης, οι οποίοι, όπως έλεγαν πηγές μέσα από την Πινδάρου, είχαν σοβαρά ερείσματα, ο καθένας για διαφορετικούς λόγους. Ο μεν Γιώργος Γεωργίου στον συναγερμικό χώρο ο δε Χριστόφορος Φωκαΐδης στο χώρο του Προεδρικού.

**MEDI
TERRANEAN
HOSPITAL OF CYPRUS**

ΓΙΟΡΤΑΖΟΥΜΕ ΤΗΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΥΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΟΛΟ ΤΟΝ ΑΠΡΙΛΙΟ

Το Mediterranean Hospital of Cyprus γιορτάζει την Παγκόσμια Ημέρα Υγείας της 7^{ης} Απριλίου και μέχρι το τέλος Απριλίου 2014 προσφέρει τα ακόλουθα:

- Μειωμένες χρεώσεις σε όλες τις εξετάσεις Κλινικού Εργαστηρίου κατά **40%** σε Εξωτερικούς ασθενείς
- Μειωμένες χρεώσεις κατά **10%** επί του συνολικού Τιμολογίου σε Εσωτερικούς ασθενείς

Επιπλέον μέσω της Νέας Πτέρυγας Τακτικών Ιατρείων, προσφέρει σε προγραμματισμένη βάση και συμβολικές τιμές για τους πιο κάτω εξειδικευμένους Προληπτικούς Ελέγχους:

- Εκτίμηση Πνευμονικής Λειτουργίας
- Προληπτικός Έλεγχος Παχέως Εντέρου
- Προληπτικός Έλεγχος Προστάτη
- Προληπτικός Έλεγχος Οστεοπόρωσης

Για περισσότερες πληροφορίες και ραντεβού επικοινωνήστε με την Γραμματεία Τακτικών Ιατρείων στο +(357) 25 200 000 μεταξύ των ωρών 8:00 – 13:00 και 16:00 – 19:00

Στυγός 9, 3117, Λεμεσός Κύπρος | www.medihospital.com.cy | info@medihospital.com.cy

THE CYPRUS INSTITUTE OF
NEUROLOGY & GENETICS

CYPRUS SCHOOL
of molecular medicine

OPEN DAY

Monday 14th April 2014 | 9am - 4pm

Advice and information
Tour of the premises and laboratories

MSc Medical Genetics • MSc Molecular Medicine
PhD Medical Genetics • PhD Molecular Medicine

Scholarships Available

Application Deadline: 30th April 2014

www.cing.ac.cy/csम्म/

csम्म@cing.ac.cy

+357 22392840

6, International Airport Ave., 2370 Agios Dometios, Nicosia

Ο Ερντογάν βάζει πλώρη για την προεδρία

Η νίκη του κόμματός του στις τοπικές εκλογές της περασμένης Κυριακής, του επιτρέπει να θέσει σε εφαρμογή τα σχέδιά του

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Στις δημοτικές εκλογές της περασμένης Κυριακής ο Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν σφράγισε την κυριαρχία του στο πολιτικό πεδίο. Παρά τις επιθέσεις που δέχθηκε από την αντιπολίτευση και το πανίσχυρο Κίνημα Γκιουλέν, το τουρκικό κυβερνητικό Κόμμα Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (AKP) αναδείχθηκε νικητής εξασφαλίζοντας το 45% των ψήφων. Μόλις λίγους μήνες μετά την Υπόθεση Γκεζί και παρά την κινητικότητα, η οποία παρατηρείται το τελευταίο διάστημα στους δρόμους των μεγάλων τουρκικών πόλεων και στους κύκλους της τουρκικής αντιπολίτευσης, το κόμμα του κ. Ερντογάν κρατήθηκε γερά στην εξουσία. Αμέσως μετά τη γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων, ο Πρωθυπουργός Ερντογάν απευθύνθηκε στους ψηφοφόρους και υποστηρικτές του κόμματός του λέγοντας σε πολύ υψηλούς τόνους ότι είναι αποφασισμένος να «εξουδετερώσει» το Κίνημα Γκιουλέν. Παράλληλα, εξαπέλυσε δριμύτατη επίθεση κατά της αντιπολίτευσης. Ο κ. Ερντογάν τόνισε ότι έχοντας λάβει ωπή λαϊκή εντολή, το κόμμα του είναι έτοιμο να προχωρήσει στην πραγματοποίηση των μελλοντικών του σχεδίων.

Μεγάλος νικητής των τοπικών εκλογών είναι και το Κουρδικό Κίνημα.

Ποια είναι τα σχέδια του Τούρκου Πρωθυπουργού για την επόμενη ημέρα των δημοτικών εκλογών; Ποιοι είναι οι βασικοί του στόχοι και ποια είναι η στρατηγική του ενόψει των κρίσιμων σημασιών προεδρικών εκλογών; Ο έμπειρος αναλυτής και αρχισυντάκτης της αγγλόφωνης εφημερίδας «Hürriyet Daily News» Μουράτ Γιετικίν πιστεύει ότι από τις 31 Μαρτίου και μετά στο «στόχαστρο» του Τούρκου Πρωθυπουργού βρίσκεται το ανώτατο πολιτειακό αξίωμα της Τουρκίας. Έχοντας εξασφαλίσει ένα εντυπωσιακό αποτέλεσμα στις δημοτικές εκλογές, ο Ερντογάν ανεβάζει τον πήχη και διεκδικεί δυναμικά την προεδρία της Τουρκικής Δημοκρατίας. Ο κ. Γιετικίν πιστεύει ότι για την επίτευξη του συγκεκριμένου στόχου, στη νέα περίοδο, ο Πρωθυπουργός Ερντογάν έχει δύο επιλογές: Την συνεργασία του AKP με το Κόμμα Εθνικιστικής Δράσης (MHP) και τις συντηρητικές και εθνικιστικές μερίδες της τουρκικής κοινωνίας ή τη συνεργασία με το κουρδικό αυτονομιστικό κίνημα. Και στις δύο περιπτώσεις ο κ. Γιετικίν πιστεύει ότι ο Τούρκος Πρωθυπουργός θα εξακολουθήσει να ακολουθεί μία στρατηγική πόλωσης. Έχοντας εξασφαλίσει τη συνεργασία των εθνικιστικών δυνάμεων ή των Κούρδων, ο Πρωθυπουργός Ερντογάν θα επωφεληθεί από την δυναμική διαφορών εθνικών ζητημάτων και θα χωρίσει την τουρκική κοινωνία σε δύο αντίπαλα

στρατόπεδα. Με αυτό τον τρόπο θα στοχεύει στη συσπείρωση των δυνάμεών του εν όψει των προεδρικών εκλογών.

Με την εν λόγω άποψη συμφωνεί και ο έμπειρος δημοσιογράφος και αρθρογράφος Αλί Τοπούζ, ο οποίος εστιάζει την προσοχή του στο ενδεχόμενο της συνεργασίας του Πρωθυπουργού Ερντογάν με το κουρδικό κίνημα. Αποκλείοντας το ενδεχόμενο των πρόωγων εκλογών, ο κ. Τοπούζ πιστεύει ότι ο Ερντογάν έχει στραμμένη την προσοχή του στις προεδρικές εκλογές και στο κουρδικό ζήτημα. Παράλληλα, μας ενημερώνει ότι πριν από λίγες ημέρες ξεκίνησε η διαπραγμάτευση της τουρκικής προεδρίας με την πρωθυπουργία για την ανάδειξη του υποψήφιου του AKP στις επόμενες εκλογές. Ο «Όλοι γνωρίζουν τη φιλοδοξία του Ερντογάν για τις προεδρικές εκλογές και την επιθυμία του να αναλάβει την προεδρία της χώρας. Την ίδια στιγμή, ο Πρόεδρος Αμπντούλχ Γκιουλ εξακολουθεί να κρατά κλειστά τα χαρτιά του, ενώ δεν φαίνεται να έχει λάβει την τελική του απόφαση. Η διαπραγμάτευση του Γκιουλ με τον Ερντογάν θα διαμορφώσει τις νέες ισορροπίες στο τουρκικό πολιτικό προσκήνιο», δηλώνει.

Στις δημοτικές εκλογές της προηγούμενης Κυριακής, το κουρδικό αυτονομιστικό Κίνημα ήταν ο δεύτερος μεγάλος νικητής, το οποίο ενίσχυσε τη δύναμή του σε ολόκληρη τη νοτιοανατολική Τουρκία και εξασφάλισε τον έλεγχο 100 και πλέον δήμων. Στις κουρδικές επαρχίες της Τουρκίας, το μοναδικό κόμμα, το οποίο συναγωνίστηκε ισάξια το κουρδικό κίνημα ήταν το AKP, ενώ τα υπόλοιπα τουρκικά κόμματα υποχρεώθηκαν σε «άτακτη υποχώρηση» από τις κουρδικές επαρχίες. Η εντυπωσιακή εκλογική νίκη του κουρδικού κινήματος συμπίπτει με μία περίοδο διαπραγματεύσεων με την τουρκική κυβέρνηση. Από τις αρχές του 2013, η ένοπλη πτέρυγα του κουρδικού κινήματος έχει προχωρήσει στην κατάπαυση του πυρός και την απόσυρση ορισμένων τμημάτων των δυνάμεών του από τα τουρκικά εδάφη.

Λίγο πριν από τις δημοτικές εκλογές, το κουρδικό κίνημα έστειλε αυστηρές προειδοποιήσεις στην Άγκυρα για το μέλλον της κατάπαυσης του πυρός. Η κουρδική πλευρά ζήτησε από την τουρκική κυβέρνηση να εστιάσει μία ώρα αργότερα στα αιτήματά της. Στη λίστα των αιτημάτων του κουρδικού κινήματος ξεχωρίζει το αίτημα περί αυτονομίας των Κούρδων, η απελευθέρωση του Αμπντούλχ Οτσαλάν και των Κούρδων κρατουμένων και η μετατροπή του PKK σε ένα πολιτικό κόμμα. Οι Τούρκοι αναλυτές πιστεύουν ότι την επόμενη περίοδο τα συγκεκριμένα αιτήματα θα βρεθούν στο επίκεντρο των διαπραγματεύσεων του AKP με το κουρδικό κίνημα. Κατά την άποψή τους, η συμμαχία των Κούρδων με το AKP στις προεδρικές εκλογές θα εξαρτηθεί από την υλοποίηση αυτών των αιτημάτων.

Παρά τη φθορά που υπέστη, το κυβερνητικό Κόμμα Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης επιβεβαίωσε τα ερείσματα του στην τουρκική κοινωνία, γεγονός που επιτρέπει στον Ταγίπ Ερντογάν να προχωρήσει σε ολική σύγκρουση με τους πολιτικούς του αντιπάλους.

Τα επόμενα βήματα στο Κυπριακό

ΚΥΠΕ

Της **ΡΑΛΛΗΣ ΠΑΠΑΓΩΡΓΙΟΥ**

Η επικράτηση του Τούρκου Πρωθυπουργού αναμένεται να παίξει ρόλο τόσο στην εσωτερική πολιτική σκηνή όσο και σε θέματα εξωτερικής πολιτικής, όπως το Κυπριακό, σύμφωνα με Ελληνοκύπριους και Τουρκοκύπριους ακαδημαϊκούς, οι οποίοι δίνουν τις δικές τους διαστάσεις και αναλύσεις για την επιρροή του Ερντογάν και του Κόμματος Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης στην Τουρκία, αλλά και στην Κύπρο.

«Είναι ο ισχυρός άνδρας και πιστεύω ότι από δω και πέρα θα προσπαθήσει να κάνει ανοιγμάτα για την εικόνα του προς το εξωτερικό», δηλώνει ο καθηγητής στο τμήμα Τουρκικών και Μεσανατολικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κύπρου, Νιαζί Κιζιλγιουρεκ, εκτιμώντας πως ο Τούρκος πρωθυπουργός θα προχωρήσει σε κάποιου είδους συνεργασία με το Ισραήλ, συμφωνία η οποία είναι κλειστή και ανέμενη τις εκλογές, όπως είπε. Η διαδικασία προς την Ε.Ε. θα είναι ανοικτή, σημείωσε ενώ έδωσε έμφαση στο κουρδικό ζήτημα παρατηρώντας ότι ο ίδιος ο Ταγίπ Ερντογάν δήλωσε πως νίκησε η διαδικασία λύσης του Κουρδικού, αλλά και ο Αμπντούλχ Οτσαλάν τον έδωσε στήριξη στη διαμάχη με τον Φετουλάχ Γκιουλέν, χωρίς τον οποίο ο Ερντογάν – σύμφωνα πάντα με τον κ. Κιζιλγιουρεκ – μπορεί να προχωρήσει πιο γρήγορα στο ζήτημα αυτό, αφού ο ισλαμιστής ηγέτης ήταν ανατρεπτικό στοιχείο.

Κατά τον Νιαζί Κιζιλγιουρεκ, η σύνδεση των εκλογών στην Τουρκία με το Κυπριακό συμβολίζει το γεγονός ότι η συνάντηση Αναστασιάδη-Ερογλου έγινε μία μέρα μετά τις δημοτικές εκλογές της Κυριακής και όχι πιο πριν, Αλλιώς, είπε, θα ήταν ο Ντερβίς Έρογλου με έναν αδύναμο –λόγω του εκλογικού αποτελέσματος– Ερντογάν, και αλλιώς όταν έχεις ένα νικητή. Με τη δυναμική του πλέον παρουσία, σημείωσε, τίποτε δεν εμποδίζει τον Ταγίπ Ερντογάν, εάν θέλει να προχωρήσει στη λύση του Κυπριακού, να μην το κάνει.

«Νικητής των δημοτικών εκλογών στην Τουρκία είναι ο Ερντογάν και χαμένος ο Γκιουλέν διότι η προεκλογική εκστρατεία καθορίστηκε κυρίως από την κρίση της ενδοισλαμικής αντιπαράθεσης που κορυφώθηκε τον Δεκέμβριο με το σκάνδαλο περί διαφθοράς που προέκυψε», ανέφερε ο τουρκολόγος, Νίκος Μούδουρος. Οι επιπτώσεις στο κίνημα Γκιουλέν στην Τουρκία υπάρχουν ήδη, πρόσθεσε, όπου σημει-

Δύσκολα πλέον ο Ταγίπ Ερντογάν θα εγκαταλείψει το φιλοδοξο σχέδιό του για αναρρίχηση στην προεδρία της Τουρκίας.

Τέσσερις ακαδημαϊκοί ερμηνεύουν το αποτέλεσμα

<p>“ Νιαζί Κιζιλγιουρεκ Θα επιχειρήσει ανοιγμάτα</p>	<p>“ Γιουτζέλ Βουράλ Παραμένει η βεβαιότητα</p>
<p>Νίκος Μούδουρος Η Τουρκία δεν θα μείνει αδιάφορη</p>	<p>Μουράτ Τουζιοκάν Έχει την έξωθεν καλή μαρτυρία</p>

ώνονται ρήγματα. Για την επιρροή στο Κυπριακό, ο κ. Μούδουρος επεσήμανε ότι το αποτέλεσμα των δημοτικών εκλογών δεν επηρεάζει την παρούσα φάση των συνομιλιών και τον στόχο της Τουρκίας για μία ολοκληρωμένη διαδικασία με αποτέλεσμα. Έδωσε δε έμφαση στις ισορροπίες μεταξύ κυβερνήσεων AKP και τ/κ ηγεσίας, με την πρώτη να είναι περισσότερο επικεντρωμένη και δεσμευμένη στο κοινό ανακοινωθέν παρά ο Ντερβίς Έρογλου που προσπαθεί να ξεφύγει από αυτό. Η κυβέρνηση του AKP, εκτίμησε, θα είναι πιο αδιάλλακτη, μετά το αποτέλεσμα των εκλογών, ως προς την αναδιάρθρωση των Κατεχομένων σε πολιτισμικό επίπεδο και με αυστηρή εφαρμογή του οικονομικού πρωτοκόλλου που σημαίνει ενδυνάμωση του τουρκικού κεφαλαίου σε περισσότερους τομείς και περαιτέρω περιωριοποίηση των τ/κ από κέντρα αποφάσεων στα Κατεχόμενα.

Παρατήρησε δε ότι απέναντι στον Έρογλου δεν έχει σχηματισθεί ένα μέτωπο, όπως το 2004, που να τον πνίξει για λύση, ενώ υπάρχει και η προοπτική επανένωσης της δεξιάς που θα του παρέχει άμυνα στις πιέσεις που θα δεχθεί στο Κυπριακό. Ο κ. Μούδουρος περιμένει ότι η Τουρκία δεν θα είναι απλός

θεατής τους επόμενους 4 μήνες μέχρι τις προεδρικές εκλογές, σημειώνοντας ότι αν τα προβλήματα στο πολιτικό σύστημα της χώρας λυθούν οριστικά με τις προεδρικές, τότε «η Τουρκία θα κάνει αμέσως μετά πολύ γρήγορα βήματα σε 3-4 θέματα της εξωτερικής πολιτικής, ένα από τα οποία είναι το Κυπριακό που είναι συνηφασμένο με την τελική συμφωνία με το Ισραήλ, η οποία θα περιλαμβάνει πολλά πράγματα, ίσως και θέματα ενέργειας, τα ζητήματα της Ε.Ε., αλλά και την κατάσταση στη Συρία».

«Οι δημοτικές εκλογές στην Τουρκία έδειξαν ότι οι ψηφοφόροι συνεχίζουν να στηρίζουν τον Πρωθυπουργό, Ταγίπ Ερντογάν και την κυβέρνηση του AKP, αλλά και ότι τα θέματα που έθεσε η αντιπολίτευση και ιδιαίτερα οι ισχυρισμοί περί διαφθοράς δεν ενδιαφέρουν και πολύ τους υποστηρικτές του AKP», δήλωσε στο ο αναπληρωτής πρόεδρος του Τμήματος Διεθνών Σχέσεων και Πολιτικών Επιστημών του «Πανεπιστημίου» Ανατολικής Μεσογείου, Γιουτζέλ Βουράλ. Εκτιμώντας ότι η βαθειά αβεβαιότητα μπορεί να συνεχιστεί στην Τουρκία, ο κ. Βουράλ ανέφερε ότι μία αντιπολίτευση που μπορεί να αμφισβητήσει τη νομιμότητα της κυβέρνησης, σε σημαντικά ζητήματα εξω-

«Θα ήθελα να ξεκαθαρίσω αρχικά ότι οι δημοτικές εκλογές ήταν μία μεγάλη νίκη για το AKP, δίνοντάς του οριστική με τις προεδρικές, τότε η Τουρκία θα κάνει αμέσως μετά πολύ γρήγορα βήματα σε 3-4 θέματα της εξωτερικής πολιτικής, ένα από τα οποία είναι το Κυπριακό που είναι συνηφασμένο με την τελική συμφωνία με το Ισραήλ, η οποία θα περιλαμβάνει πολλά πράγματα, ίσως και θέματα ενέργειας, τα ζητήματα της Ε.Ε., αλλά και την κατάσταση στη Συρία».

Όσον αφορά την επιρροή στο Κυπριακό, ο κ. Τουζιοκάν δεν θεωρήσει ότι θα υπάρξει άμεση συνέπεια, επισημαινώντας ότι τουλάχιστον μέχρι το 2015 το AKP θα κυβερνά, όπως φαίνεται, στην Τουρκία. Γι' αυτό, εκτίμησε ότι η πολιτική του AKP στο Κυπριακό, όπως την έχει θέσει, «θα συνεχισθεί και θα συνεχιστεί να συμβάλλει θετικά για μια μόνιμη και βιώσιμη λύση». Όπως είπε, με τη στήριξη που είχε δώσει το AKP στο σχέδιο Ανάν είχε καταφέρει τότε να επιτύχει τη νομιμοποίηση του αλλά και να έχει στήριξη και από το εξωτερικό, είπε υποστηρίζοντας ότι από την ημέρα δημοσίευσης του περισσότερο σήμερα το κυβερνητικό κόμμα στην Τουρκία έχει ανάγκη αυτής της εξωτερικής στήριξης για να επιτύχει τη νομιμοποίησή του.

Η καυτή ατζέντα του Νταβούτογλου

Μαζί με τον Ερντογάν και το κυβερνητικό Κόμμα Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης κερδισμένος από τις εκλογές βγαίνει και ο υπουργός Εξωτερικών Αχμέτ Νταβούτογλου, του οποίου το γόητρο επλήγη από ένα ηχητικό ντοκουμέντο που δημοσιοποιήθηκε πριν ανοίξουν οι κάλπες. Στο εν λόγω ηχητικό ντοκουμέντο, ο κ. Νταβούτογλου φέρεται να συζητούσε με το τουρκικό επιτελείο στρατού και με τους εκπροσώπους της τουρκικής κυβέρνησης το ενδεχόμενο της εισβολής της Τουρκίας στη βόρεια Συρία. Ο Νταβούτογλου χαρακτήρισε «εθνική προδοσία» τη δημοσιοποίηση του συγκεκριμένου ηχητικού ντοκουμέντου. Με τη νέα νίκη του κόμματός του, ο κ. Νταβούτογλου πιστεύει ότι η τουρκική κοινωνία καταδικάσεται στις κάλπες αυτή την υποτιθέμενη προδοσία. Έχοντας καταφέρει να απωθήσει

την επίθεση που δέχθηκε το υπουργείο του, ο κ. Νταβούτογλου έχει πλέον στραμμένη την προσοχή του σε τρεις «φακέλους» οι οποίοι απασχολούν τον στενό κύκλο των συνεργατών του. Όπως μας ενημερώνει από την Άγκυρα τουρκική πηγή η οποία παρακολουθεί από κοντά τις εξελίξεις στο τουρκικό Υπουργείο Εξωτερικών, ο κ. Νταβούτογλου έχει θέσει επί τάπητος τις νέες κινήσεις και τη στρατηγική της κυβέρνησης στο ζήτημα της κρίσης της Συρίας και στο πεδίο της εξομάλυνσης των σχέσεων Τουρκίας – Ισραήλ και στο Κυπριακό. «Ο κ. Νταβούτογλου θεωρεί ότι οι συνομιλίες και οι εξελίξεις στο Κυπριακό ανοίγουν τον δρόμο για την αναβάθμιση της θέσης της τουρκικής διπλωματίας στην ανατολική Μεσόγειο», τονίζει χαρακτηριστικά η ίδια πηγή.

Στηρίζοντας...συνεχίζουμε να αγκαλιάζουμε τη ζωή!

Η εισφορά σου είναι σημαντική!

Γιατί έτσι στηρίζεις 5.000 ασθενείς κάθε χρόνο, που υποφέρουν από καρκίνο.
Μέσα από την Αροδαφνούσα, το Ευαγόρειο, την κατ' οίκον φροντίδα, την ψυχοκοινωνική στήριξη και την μεταφορά ασθενών του Αντικαρκινικού Συνδέσμου Κύπρου.

13 ΑΠΡΙΛΙΟΥ ΠΟΡΕΙΑ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΣ 2014

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΟΔΙΚΟΣ ΕΡΑΝΟΣ 10, 11, 12 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

Εκκίνηση των πορειών

Λευκωσία: Κέντρο Ανακουφιστικής Φροντίδας "Αροδαφνούσα", 11:00 π.μ.

Λεμεσός: Δημόσιος Κήπος, 7:00 π.μ.

Λάρνακα: Πλατεία Ευρώπης, 11:00 π.μ. & Βάσεις-Κοινοτικό Συμβούλιο

Ξυλοτύμπου, 10:30 π.μ.

Αμμόχωστος: Δημαρχείο Δερύνειας, 11:00 π.μ.

Πάφος: Πλατεία Δημαρχείου, 11:00 π.μ.

Πόλη Χρυσοχούς: Εκκλησία Απ. Ανδρέα, 10:30 π.μ.

Κάντε τις εισφορές σας μέσω της υπηρεσίας Charity Direct Service! Απλώς στείλτε μήνυμα!

Για εισφορά €5,00 στο 7000 γράψτε CAS (κενό) 5

Δρ. Στέλιος Πλατής, υποψήφιος ευρωβουλευτής «ΜΗΝΥΜΑ ΕΛΠΙΔΑΣ»

Είμαστε μοχλός πίεσης για διόρθωση πορείας

Συνέντευξη στον
ΑΝΔΡΕΑ ΠΑΡΑΣΧΟ

«Είναι κοινός τόπος ότι στον μισό αιώνα Κυπριακής Δημοκρατίας δημιουργήθηκε ένα σύστημα διαπλοκής που επισώρευσε δεινά στον τόπο και το οποίο μοιάζει αήττητο. Πώς μπορεί μία νέα πολιτική κίνηση να κτυπήσει «το σύστημα» στην καρδιά;

«Ακριβώς γι' αυτό τον λόγο και σε αυτή τη συγκυρία μία ομάδα ελεύθερα σκεπτόμενων πολιτών και ανεξάρτητων κινήσεων ξεκινώντας από διαφορετικές ιδεολογικές αφηγήσεις, ήρθαμε μαζί. Μέσα από την έντονη μας ανησυχία για το μέλλον το δικό μας και αυτό των παιδιών μας. Σε ένα ενιαίο μέτωπο κατά της διαπλοκής και της διαφθοράς που δυστυχώς χαρακτηρίζουν το πολιτικό μας σύστημα αλλά και τους σημερινούς βασικούς συντελεστές του, που είναι τα κόμματα. Φαινόμενα που οδήγησαν την κοινωνία στη σχεδόν καθολικά απαξίωση των πολιτικών αλλά και των θεσμών. Σε σημείο που κανείς δεν μπορεί πια να φανταστεί τι κρύβεται πίσω από το πέπλο συγκάλυψης που απλώνουν και συντηρούν τα κόμματα και οι πολιτικοί μας ταγί. Η ατιμωρησία και η απληροσύνη έχει γίνει κανόνας, προσβάλλοντας πλέον και τον ύψιστο θεσμό της δικαιοσύνης. Μέσα σε αυτό το σκηνικό, λοιπόν, και εξαιτίας ακριβώς των δεινών που μας έχει κληροδοτήσει αυτό το σαθρό σύστημα είναι που καλούμε την κοινωνία να συμπαραταχθεί μαζί μας, να ορθώσει το ανάστημά της και να δλώσει δυναμικά το παρόν της σε αυτό τον όμορφο και ουσιαστικό αγώνα.

«Τι σας κάνει να πιστεύετε ότι οι πολίτες σήμερα είναι έτοιμοι να αγκαλιάσουν ένα νέο πολιτικό σχήμα η κόμμα; Γιατί όχι απλά αποχή;

«Εμείς δεν είμαστε ένα νέο πολιτικό κόμμα. Και ούτε και μπορούμε να γίνουμε ποτέ πολιτικό κόμμα, άλλωστε. Είμαστε απλώς μία δομημένη κοινωνική έκφραση από τα σπλάχνα και τα συστατικά στοιχεία της κοινωνίας που έχει σκοπό να ωθήσει τα κόμματα σε εκσυγχρονισμό και συγχρονισμό με τις ανάγκες και τις ανησυχίες της κοινωνίας. Εμείς, όπως άλλωστε αναφέρεται ρητά και στη διακήρυξη μας, σεβόμαστε την αντιπροσωπευτική δημοκρατία και τους θεσμούς της, αναπόσπαστο μέρος της οποίας είναι και τα δημοκρατικά πολιτικά κόμματα. Όταν όμως αυτά πάψουν να λειτουργούν ως εντολοδόχοι των πολιτών και με ζητούμενο πάντοτε την εξυπηρέτηση του κοινού συμφέροντος, τότε η κοινωνία επιβάλλεται να αντιδράσει. Και αυτό ακριβώς κάνουμε σήμερα. Δίνουμε την ευκαιρία στην κοινωνία να αντιδράσει και να επιβεβαιώσει τη δύναμή της να μειώνει όποτε και όπως θέλει τα ποσοστά και τη δύναμη ενός εκάστου των κομμάτων. Κάτι που η αποχή δεν μπορεί να πετύχει.

«Μήνυμα Ελπίδας» ο νομασία του Συνδυασμού. Ποιο είναι ακριβώς το μήνυμα;

«Μα ακριβώς αυτή η επιβεβαίωση

Όταν τα κόμματα παύουν να λειτουργούν ως εντολοδόχοι των πολιτών και με ζητούμενο πάντοτε τη εξυπηρέτηση του κοινού συμφέροντος, τότε η κοινωνία επιβάλλεται να αντιδράσει. Και αυτό ακριβώς κάνουμε ως Συνδυασμός «Μήνυμα Ελπίδας».

Εμείς δεν είμαστε ένα νέο πολιτικό κόμμα. Είμαστε μια δομημένη κοινωνική έκφραση που έχει σκοπό να ωθήσει τα κόμματα σε εκσυγχρονισμό και συγχρονισμό με τις ανάγκες της κοινωνίας.

της δημοκρατικής δύναμης και εξουσίας της κοινωνίας και των πολιτών είναι το Μήνυμα Ελπίδας. Γιατί, μόνο μέσα από την επιβεβαίωση αυτής των ποσοστών του κομματικού κατεστημένου θα πειθαναγκαστούν να αλλάξουν, για να επιβιώσουν. Και όσοι από αυτούς δεν το πράξουν απλώς θα εξαφανιστούν. Δυστυχώς, το κομματικό κατεστημένο δεν έχει λάβει ακόμη τα μηνύματα αγонίας από την κοινωνία. Γι' αυτό, μέσα από τη μείωση των ποσοστών και της δύναμης τους στις επερχόμενες εκλογές θα στέλνουμε το αδιαμφισβήτητο μήνυμά μας σε κόμματα και πολιτικούς ότι εμείς οι πολίτες έχουμε και αξιοπρέπεια, έχουμε και τη δύναμη, απαιτούμε και θα πετύχουμε καλύτερη αντιπροσωπευση και ένα καλύτερο μέλλον.

«Ποιες είναι οι κύριες θέσεις σας; Ποιες οι προτάσεις σας για τα καυτά ζητήματα της κοινωνίας;

«Οι ευρωεκλογές δεν είναι η κατάλληλη αρένα για την αντιπαράθεση θέσεων εσωτερικής διακυβέρνησης. Είναι ξεκάθαρα εκλογές μνημάτων προς τα κόμματα. Αλλά, ούτως ή άλλως, η κοινωνία της οποίας είμαστε δημιουργία δεν έχει την υποχρέωση η και τη δυνατότητα να παραθέτει ανάλογες προτάσεις και λύσεις. Αυτός είναι, η τουλάχιστον πρέπει να είναι, ο ρόλος των κομμάτων. Κάτι για το οποίο επίσης κρίνονται

και επικρίνονται το κυπριακό κόμματα. Για αυτή την έκδηλη αδυναμία συγκρότησης μακροχρόνιας πολιτικής και στρατηγικής πρότασης. Στην οικονομία, στην υγεία, στην παιδεία, στο Κυπριακό. Σε αυτές τις εκλογές, όμως, οι πολίτες βάζουν στην άκρη τις όποιες ιδεολογικές τους διαφορές, αναλαμβάνουν την ευθύνη και συμπαρατάσσονται απέναντι στο κομματικό κατεστημένο το οποίο δεν πρόκειται να αλλάξει από μόνο του. Όσον αφορά στις κοινές μας θέσεις, ως συνδυασμός ανεξάρτητων έχουμε δημοσιοποιήσει τη διακήρυξη μας η οποία επεξηγεί τόσο τους λόγους καθόδου μας στις επερχόμενες εκλογές όσο και τις κοινές μας αρχές: Πλήρης Διαφάνεια, Δημοκρατία, Ευθυνοδοσία και Απονομή Δικαιοσύνης αλλά και Οριζόντια Ψηφοφορία ως μέσο Αξιοκρατίας.

«Το ψηφοδέλτιό σας φαίνεται να υπερπεριλαμβάνει προσωπικότητες με διαφορετικές ή/και αντίθετες θέσεις και απόψεις. Πώς γίνεται αυτό;

«Όντως. Αν ήμασταν κομματικό ψηφοδέλτιο θα το ονόμαζα «πολυ-συλλεκτικό». Την ίδια στιγμή, οφείλω όμως και να σημειώσω ότι υπάρχουν σήμερα κομματικά ψηφοδέλτια με σχεδόν όλα μεγαλύτερα αλλά και δημιουργία διάσταση απόψεων μεταξύ συνυποψηφίων. Από το Κυπριακό μέχρι το μεταναστευτικό ή ακόμη και σε θέματα Ευρώπης. Στο δικό μας ψηφοδέλτιο το οποίο δεν προσποιείται την ιδεολογική σύμπτωση μεταξύ συνυποψηφίων αλλά είναι εξοριστικό και εκουσία συνδυασμός ανεξαρτήτων υποψηφιοτήτων, και συνυπάρχουν προσωπικότητες όλων των ιδεολογικών αποχρώσεων. Μπορούν έτσι να επιλέξουν οι πολίτες τον υποψήφιο ή τους υποψηφίους με τον οποίο ή τους οποίους υπάρχει πλήρης σύμπτωση θέσεων, όπως στην περίπτωση οριζόντιας ψηφοφορίας στην οποία και πιστεύουμε. Όλοι μας είμαστε άλλωστε άτομα η κινήματα με πολύχρονη παρουσία και παρεμβάσεις στην κοινωνία, και άρα με γνωστές τις θέσεις και τις απόψεις μας.

Ειρήνη Μάντολες, υποψήφια ευρωβουλευτής «Συμμαχίας Πολιτών»

Εχουμε εναλλακτική πρόταση για Κυπριακό

Συνέντευξη στον
ΑΝΔΡΕΑ ΠΑΡΑΣΧΟ

«Αν η επιζητούμενη λύση στο Κυπριακό δεν είναι ΔΔΟ τι μπορεί να είναι ώστε παράλληλα να μη βρεθούμε σε σύγκρουση με ΟΗΕ και ΕΕ.;

«Για τη Συμμαχία Πολιτών (ΣΠ), το Κυπριακό είναι καθαρά πρόβλημα εισβολής και κατοχής. Πάγιος στόχος της Τουρκίας είναι ο πλήρης έλεγχος της Κύπρου, μέσω ενός κατάλληλου (ενδιάμεσου) σχεδίου που, από τη μία θα καταλύει το κράτος της Κυπριακής Δημοκρατίας (ΚΔ) και από την άλλη θα προσδίδει στο «τουρκικό συνιστώμενο κράτος» επίσημη, κρατική οντότητα, ισότητα και συνεταιρική κατά 50%-50% με το αντίστοιχο ελληνικό, με τρόπο που η Τουρκία να μπορεί να επεκτείνει την εξουσία της στο ελληνικό, μέχρι που να το καθυποτάξει, με εκτεταμένο εποικισμό από την Τουρκία... Και καταλήγουμε στο εύλογο ερώτημά σας: Μπορεί να επιδιωχθεί ορθή λύση, συμβατή με τον ΟΗΕ και την Ε.Ε., εάν οι Κύπριοι πολίτες αντιληφθούνε ότι:

• Αυτή την ώρα εκείνος που βιάζεται για «λύση ΔΔΟ» είναι η Τουρκία, για να πετύχει τόσο την απραγία της Κύπρου όσο και την ανενόχλητη πορεία της προς την Ε.Ε.

• Αποκορύφοντας αυτή τη «λύση» και καθυστερώντας ταυτόχρονα την ευρωπαϊκή πορεία της Τουρκίας με το βέτο μας, προκαλούμε στην Τουρκία κόστος, κατά πολύ μεγαλύτερο από το όφελος που έχει από την κατοχή τμημάτων της Κύπρου.

Με αυτά τα δεδομένα, πρέπει να αντισταθούμε και να διεκδικήσουμε.

«Να διεκδικήσουμε τι;

«Μέχρι να προετοιμαστούμε από κάθε άποψη, ούτως ώστε να καταθέσουμε εμείς πλέον, η ΚΔ τη δική μας πρόταση για ορθή κατάληξη του Κυπριακού. Μία πρόταση ανατληκτική, διότι θα διέπεται αποκλειστικά από τις διεθνείς και τις ευρωπαϊκές Αρχές Δικαίου και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

«Η «Συμμαχία» έχει μία τέτοια πρόταση;

«Έχει και μπορεί να την προωθήσει διεθνώς, με στόχο τη διατήρηση και ενίσχυση της ΚΔ, στη βάση ενός δημοκρατικού πολιτεύματος (έναν άνθρωπος, μία ψήφος) χωρίς αναχρονιστικές εγγυήσεις, αποχώρηση των κατοχικών στρατευμάτων και των εποίκων, διαμόρφωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων για κάθε νόμιμο πολίτη, την ομαλή επανένταξη των νόμιμων Τούρκων Κυπρίων στο επίσημο Κράτος, υπό συνθήκες Δημοκρατίας, Δικαιοσύνης, Ασφάλειας και Χρηστικής Διοίκησης, και την εναρμόνιση ολόκληρης της κυπριακής επικράτειας με τους θεσμούς της Ε.Ε., χωρίς να θιγεί κανένα καλώς νοούμενο συμφέρον οποιουδήποτε, αλλά ούτε και τα συμφέροντα των Ελλήνων της Κύπρου. Αυτός ο τόπος έχει ανάγκη από δικαιοσύνη, μόνο τότε οι ψυχές των νεκρών μας θα βρουν την Ιθάκη τους.

«Από πλευράς «Συμμαχίας» προβλήθηκε η θέση για προαπαιτούμενα

Πρέπει να διεκδικούμε έως ότου προετοιμαστούμε από κάθε άποψη, ούτως ώστε να καταθέσουμε εμείς πλέον, η ΚΔ, τη δική μας ανατληκτική Πρόταση στη βάση διεθνών και τις ευρωπαϊκών αρχών Δικαίου και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

φυσικού αερίου ώστε να αντλήσουμε πόρους για ενίσχυση της οικονομίας. Ισχύει και τώρα;

«Αποδείχθηκε και επιστημονικά ότι η πρόταση της Συμμαχίας Πολιτών είναι εφικτή και καταλυτική ως προς την απαλλαγή της ΚΔ από την οικονομική κατάρρευση που υφίσταται με τον ΟΗΕ και την Ε.Ε. Η προώθηση ΦΑ είναι πάγια πρακτική σε όλες τις ενεργειακές αγορές. (Ηδη η Noble έχει προπωλήσει από το δικό μας ΦΑ στην Delek.) Μία άλλη εφικτή και άμεση λύση είναι σε συνεννόηση με την Total (δίνοντάς της κάποια σοβαρά κίνητρα) να γίνει άμεση εξόρυξη πετρελαίου (δεν χρειάζεται υποδομή) και με την πώλησή του, να μπορούμε να εξοφλήσουμε το δάνειο και να αποδεδουλευτούμε από το μνημόνιο. Η διαχείριση του ενεργειακού μας πλούτου πρέπει να γίνει από την ΚΔ προς όφελος όλων των νομίμων Κυπρίων πολιτών, χωρίς περαιτέρω καθυστέρηση και με κύριο στόχο τη σύσφιξη συμμαχικών δεσμών (εφ' όλης της ύλης) με κράτη που έχουν αμοιβαίο και κοινό όφελος, διατηρούμενες πάντοτε της κυριαρχίας της ΚΔ επί των ενεργειακών εξελίξεων που την αφορούν. Τέτοια συμπεριφορά, θα μεγιστοποιήσει και τη διαπραγματευτική ικανότητα της ΚΔ, προς την κατεύθυνση για ορθή λύση του κυπριακού. Η επιλογή του αγωγού μέσα από την Τουρκία θέτει σε πολλούς κινδύνους την πατρίδα μας, αφού δίνει τον ενεργειακό έλεγχο στην Τουρκία.

«Με την κρίση της Κριμαίας, πώς θα πρέπει να τοποθετηθεί η Λευκωσία έναντι των εξελίξεων;

«Με τεράστια προσοχή, ούτως ώστε, ενώ θα είμαστε συνεπείς προς την Κύπρο στο χείλος της καταστροφής. Οι τοποθετήσεις των τελευταίων ημερών ότι «για κάποιους η διαδικασία της απονομής δικαιοσύνης θα είναι ανώδυνη» προκαλεί βαθύτατη θλίψη και έντονο προβληματισμό. Δεν ικανοποιείται με αυτόν τον τρόπο το περί δικαίου αίσθημα του λαού.

«Ως νέα πολιτικός, τι προτείνετε για αποκατάσταση του κύρους της πολιτικής έναντι της κοινωνίας;

«Έχουμε ανάγκη ως πολίτες αυτού του κράτους, να νιώσουμε

ασφάλεια με τα όσα διαδραματίστηκαν στην πατρίδα μας. Πρέπει να τιμωρηθούν αυτοί που ευθύνονται για τα όσα ο κόσμος καλείται να πληρώσει. Τρόποι να εφαρμόζονται οι νόμοι και οι κανονισμοί υπάρχουν, θέλουμε για αναδιάρθρωση του υφιστάμενου συστήματος δεν υπάρχει. Καλούμε τον γενικό εισαγγελέα, να προχωρήσει άμεσα, στη συμπλήρωση των ερευνητικών εργασιών, στην οικονομική κατάσταση της Κύπρου και να οδηγήσει τους υπαίτιους ενώπιον της δικαιοσύνης. Ως «Συμμαχία» απαιτούμε διαφάνεια, σοβαρότητα, απαιτούμε αλήθεια. Απαιτούμε εντιμότητα των πολιτικών έναντι των πολιτών και απεξάρτηση των πολιτών από την πελατειακή σχέση, που ο λαϊκισμός τους έχει παρασύρει να έχουν με τα πολιτικά κόμματα και που κατάληξη είχε την πλήρη απαξίωση, όχι της πολιτικής, αλλά των πολιτικών στα μάτια των πολιτών.

«Ποια πολιτική παράταξη στο Ευρωκοινοβούλιο εκφράζει τη Συμμαχία Πολιτών;

«Η Συμμαχία Πολιτών εφαρμόζοντας συμμετοχική δημοκρατία διενεργήσει δημοψήφισμα προς όλα τα μέλη της, τα οποία εξουσιοδότησαν την Ανώτατη Σύγκλητο να αποφασίσει σε ποια πολιτική παράταξη θα είναι. Χωρίς ιδεολογικές πεποιθήσεις θα επιλέξουμε με βάση το συμφέρον της πατρίδας μας.

«Ποια είναι η θέση σας για το Σύμφωνο Συμβίωσης;

«Το θέμα της αναγνώρισης του δικαιώματος των ζευγαριών να συνάψουν σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης είναι ένα θέμα που έχει συζητηθεί πολύ. Προσωπικά σεβόμαι την ομοφυλοφιλική απόφαση του ομοσπονδιακού συνηγόρου μου για το πώς επιλέγει να ζει από τη στιγμή που δεν ενοχλεί. Δεν μπορούμε να ζητάμε εφαρμογή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην πατρίδα μας και εμείς να μη σεβόμαστε τα ανθρώπινα δικαιώματα των συνανθρώπων μας όπου κι αν βρίσκονται.

ΑΡΘΡΟ / Της ΑΝΤΙΓΟΝΗΣ ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Απονομή δικαιοσύνης

Ένα χρόνο μετά τις άδικες και εγκληματικές αποφάσεις του Eurogroup για την Κύπρο, το κούρεμα καταθέσεων, την εξουδετέρωση του οικονομικού μοντέλου της Κύπρου και τις αλυσιδωτές επιπτώσεις στην κοινωνία και την καθημερινότητα της, το περί δικαίου αίσθημα του λαού, δεν έχει ακόμα ικανοποιηθεί. Η Πολιτεία και τα θεσμικά της όργανα καλούνται επιτέλους να τοποθετηθούν χωρίς περιστροφές και να πουν τα πράγματα με τ' όνομά τους. Καλούνται να αποδώσουν ευθύνες στους υπεύθυνους για τη δυσχερή οικονομική κατάσταση στην οποία οδήγηθηκε η πατρίδα μας.

Πριν από λίγες μέρες απευθύν-

θηκα εκ νέου γραπτώς, προς τον νέο γενικό εισαγγελέα. Ζήτησα να ενημερωθώ αν πραγματοποιήθηκε οποιαδήποτε διερεύνηση στη βάση στοιχείων που υπέβαλα πριν από 15 μήνες και ποια ήταν τα πορίσματα. Ο νέος γενικός εισαγγελέας Πέτρος Κληρίδης μου είχε υποδειξει τότε πως προείχε η διάσωση της οικονομίας του τόπου και στη συνέχεια θα γινόταν διερεύνηση για τα αίτια. Πέρασε έκτοτε, περισσότερος από ένας χρόνος, χωρίς ωστόσο να υπάρχει οποιαδήποτε ενημέρωση.

Επανέλαβα λοιπόν και με δημόσιες τοποθετήσεις μου, ζήτησα από τον νέο γενικό εισαγγελέα Κώστα Κληρίδη να με ενημερώσει κατά πόσο στοιχεία και αναφορές που εντόπισα

σε δημόσιες εκθέσεις τραπεζικών ιδρυμάτων, δικαιολογούν τη διεξαγωγή ποινικής έρευνας. Οι συγκεκριμένες καταγγελίες αφορούν ύποπτες συναλλαγές και «αδικαιολόγητες» κινήσεις που προκαλούν εύλογα ερωτήματα. Αισιοδοξώ ότι η Νομική Υπηρεσία, έστω και τώρα, θα έχει να μας δώσει συγκεκριμένες απαντήσεις.

Προχώρησα σε αυτές τις ενέργειες, πιστεύοντας πως για να σταθούμε ξανά στα πόδια μας και να ατενίσουμε το μέλλον με αισιοδοξία, θα πρέπει να ικανοποιηθεί πλήρως το περί δικαίου αίσθημα του λαού. Κι αυτό θα γίνει μόνο αν προηγηθεί πλήρης και σε βάθος διερεύνηση πολλών άγνωστων ή ύποπτων πτυ-

χών του οικονομικού εγκλήματος που συντελέστηκε στον τόπο μας. Αν υπάρξει πλήρης διαφάνεια, καταγγελία και δίωξη όλων των ενόχων και αν γίνει επιτέλους απρόσκοπτη απονομή της δικαιοσύνης. Ας μη λησμονούμε πως η διαχρονική ατιμωρησία στον τόπο μας, δυστυχώς εξέθρεψε την ασυδοσία, με ολέθρια αποτελέσματα.

Η ουσία κατά την άποψή μου, είναι να αναζητηθούν τα πραγματικά αίτια και τα αιτιατά καθώς επίσης η ρίζα του κακού. Τραπεζίτες και άλλοι επιτέλουν, εγκληματίες σε βάρος του λαού και σήμερα προφανώς ατιμωρητοί εξακολουθούν να ζουν πλουσιοπάροχα, ανέγγιχτοι από την οικονομική κρίση.

Είναι τραγικό, ωστόσο, και παράλληλα προκλητικό, αδιανόπη και εξευτελιστικό για τον λαό μας να μην τιμωρηθούν οι ένοχοι. Να μην αποκλυφθεί η συνωμοσία της σιωπής. Να μη λησθούν και να μην καταλογιστούν δημόσιες ευθύνες σε όσους εκούσια ή ακούσια έσπρωξαν την Κύπρο στο χείλος της καταστροφής. Οι τοποθετήσεις των τελευταίων ημερών ότι «για κάποιους η διαδικασία της απονομής δικαιοσύνης θα είναι ανώδυνη» προκαλεί βαθύτατη θλίψη και έντονο προβληματισμό. Δεν ικανοποιείται με αυτόν τον τρόπο το περί δικαίου αίσθημα του λαού. Τόσο η Βουλή όσο και κυρίως η Γενική Εισαγγελία, έχουν εθνική υποχρέωση να κατονομά-

σουν και να αποδώσουν ευθύνες στους γνωστούς – άγνωστους που ευθύνονται για τα οικονομικά δεινά που διέρχεται ο τόπος μας. Ο λαός δικαιούται να γνωρίζει ποιοι αισχροκέρδησαν σε βάρος των πολλών, ποιοι εξασφάλισαν χαριστικά δάνεια ή πήραν διευκολύνσεις και γιατί. Είναι αδιανόπη κάποιου να κερδοσκοπούν και να μην τιμωρούνται και άλλοι να λιμοκτονούν, γιατί δεν έχουν λεφτά για φαγητό, ηλεκτρικό ρεύμα ή ενοίκιο, στέλλοντας μάλιστα τα παιδιά τους, νηστικά στο σχολείο.

Η κ. Αντιγόνη Παπαδοπούλου είναι ευρωβουλευτής (ΔΗΚΟ, ΣΕΔ) και υποψήφια στις επικείμενες ευρωεκλογές. www.antigonipapadopoulou.com

Ο σεφ Χρίστος Χριστοδούλου στο Ριζοκάρπασο, για το πρώτο τεύχος του περιοδικού «Καυτές Πιπεριές» που κυκλοφορεί σήμερα.

Γεύσεις της Κύπρου, άνθρωποι και τόποι

Γεύσεις, αρώματα και μνήμες από την κατεχόμενη κερσόνησο της Κερκασίας και τους ξεχωριστούς ανθρώπους της πλημμυρίζουν το πρώτο τεύχος του νέου περιοδικού μαγειρικής «Καυτές πιπεριές», με τον βραβευμένο Κύπριο σεφ Χρίστο Χριστοδούλου, το οποίο θα κυκλοφορεί από σήμερα και κάθε πρώτη Κυριακή του μήνα με την «Καθημερινή» (το πλήρες πακέτο). Μαζί με τον γνωστό σεφ βρεθήκαμε στην Κερκασία και συγκεκριμένα στο μακρινό Ριζοκάρπασο για να έρθουμε σε άμεση επαφή με τις ιστορίες εκείνων των ανθρώπων που για σαράντα χρόνια παραμένουν εκεί ως εγκλωβισμένοι. Σκοπός ήταν η μύσσή μας στον μοναδικό κόσμο των ιδιαίτερων και

Το περιοδικό «Καυτές πιπεριές» από σήμερα και κάθε πρώτη Κυριακή του μήνα με την «Κ».

ξεχωριστών γεύσεων και πιάτων της σχεδόν άγνωστης σε εμάς σήμερα κερκασίτικης κουζίνας. Ο 94χρονος Ζαχαρίας Κτωρή και η 82χρονη σύζυγός του Σοφία άνοιξαν το σπιτικό τους και μας υποδέχτηκαν με τη μοναδική κερκασίτικη φιλοξενία και μαζί με τα παιδιά, τους φίλους και τους συγγενείς τους μαγείρεψαν για εμάς με περισσή αγάπη τα αγαπημένα τους πιάτα. Εκεί, ακούσαμε τις δικές τους ιστορίες από το παρελθόν, στα χρόνια της αγροτιάς, του μόχθου και των δυσκολιών που με έξι παιδιά κόπιαζαν να εξασφαλίζουν τα προς το ζην. Μέσα από τις γευστικές περιηγήσεις του σεφ Χρίστου Χριστοδούλου στο νησί μας θα γνωρίσουμε καλύτερα τα μυστικά της παραδοσιακής μαγειρικής του τόπου μας, δοσμένες μέσα και από μία άλλη οπτική.

Το κλικ που θα αλλάξει το Δημόσιο

Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση, το στοίχημα για τη Μεταρρύθμιση της Δημόσιας Υπηρεσίας

Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΟΥ**

Μεγάλο στοίχημα αποτελεί για την Κυπριακή Δημοκρατία η μεταρρύθμιση της Δημόσιας Υπηρεσίας. Αναμφίβολα, οι κρατικές υπηρεσίες, στο πλαίσιο του υφιστάμενου αποικιοκρατικού μοντέλου λειτουργίας, αδυνατούν να ακολουθήσουν τις προκλήσεις της σημερινής κοινωνίας. Ο εκσυγχρονισμός, η αλλαγή κουλτούρας αλλά και η εισαγωγή της τεχνολογίας αποτελούν βασικά συστατικά για να ανταποκριθεί το κράτος στο ανταγωνιστικό περιβάλλον. Η μεταρρύθμιση δεν μπορεί να καθυστερεί, αφού πέραν του ότι ο εκσυγχρονισμός του Δημοσίου αποτελεί στόχο της κυβέρνησης, αποτελεί παράλληλα και μνημονιακό όρο.

Προχωρούν οι αλλαγές εν αναμονή των εισηγήσεων ξένων εμπειρογνομώνων.

Ήδη, έχουν γίνει οι απαραίτητες διαβουλεύσεις τόσο με τα Υπουργεία, με το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού αλλά και με τους ξένους εμπειρογνομόμενους οι οποίοι έχουν παρουσιάσει κάποιες προκαταρκτικές μελέτες.

Η πρώτη φάση του σχεδίου δράσης έχει ολοκληρωθεί, με τις αλλαγές στο Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και τη συνένωση του Τμήματος Προσόδων με υπηρεσίες του ΦΠΑ. Αναμένονται ωστόσο, εντός ημερών, οι προκαταρκτικές μελέτες της Παγκόσμιας Τράπεζας σε ό,τι αφορά τα Υπουργεία Παιδείας, Υγείας, Γεωργίας, αλλά και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Κύριος στόχος των μεταρρυθμίσεων του Δημοσίου αποτελεί η καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη, των επιχειρήσεων, αλλά και των επισκεπτών

της Κύπρου, είτε πρόκειται για τουρίστες είτε για ξένους επενδυτές. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός πως τίθεται ως προτεραιότητα η μείωση της γραφειοκρατίας, ο εκσυγχρονισμός των δομών αλλά και η πρόωψη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.

Συνένωση υπηρεσιών

Στόχος της μεγαλεπήβολης προσπάθειας είναι η καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη και των επιχειρήσεων. Αυτό μπορεί να γίνει με τη μείωση του κόστους συναλλαγής με το Δημόσιο αλλά και με τη μείωση του χρόνου συναλλαγής με τις κρατικές υπηρεσίες σημειώνει στην «Κ» η Επιτροπή Μεταρρυθμίσεων Ειρένα Γεωργιάδου. Αναμφίβολα, η γραφειοκρατία και η κωλυσιεργία που επικρατεί στις δημόσιες υπηρεσίες δυσκολεύουν την προσέλευση ξένων εταιρειών στην Κύπρο.

Ωστόσο, η συνένωση του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων με Υπηρεσίες ΦΠΑ, αλλά και οι μεταρρυθμίσεις στο Τμήμα Εφόρου Εταιρειών, φαίνεται

Η Επιτροπή Μεταρρυθμίσεων Ειρένα Γεωργιάδου ιεραρχεί ως μείζον θέμα την εφαρμογή της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.

να επλύνουν σημαντικά το υφιστάμενο πρόβλημα, τόσο για τους απλούς πολίτες που επισκέπτονται τα τμήματα όσο και για την εγγραφή ξένων εταιρειών στην Κύπρο. Την ίδια στιγμή ενισχύεται σημαντικά η τεχνολογία και προωθείται η υλοποίηση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, το μεγαλύτερο ίσως στοίχημα της Επιτροπής Μεταρρυθμίσεων.

Κρατικό μισθολόγιο

Μεγάλες ανησυχίες είχαν προκληθεί εξαρχής στο Δημόσιο τόσο αναφορικά με τον καθορισμό του αριθμού των δημοσίων υπαλλήλων, ενώ παράλληλα δεν παύει να προβληματίζεται για το θέμα του κρατικού μισθολογίου. Τόσο η κ. Γεωργιάδου, όσο και η προκατόχός της, Εμμανουέλλα Λαμπριανίδου, σημειώνουν πως το κρατικό μισθολόγιο μέχρι και σήμερα δεν χαρακτηρίζεται ως βιώσιμο.

«Ο λόγος ήταν γιατί το κρατικό μισθολόγιο αυξανόταν με ρυθμούς μεγαλύτερους από τις επιδόσεις της οικονομίας» υποστηρίζει η κ. Γεωργιάδου. Την ίδια στιγμή, ωστόσο, σημειώνει πως έχουν ληφθεί ήδη ακραία μέτρα τα τελευταία χρόνια, τα οποία συγκράτησαν το μισθολόγιο. Οι αποκοπές μισθών, κατάργηση επιδομάτων, η αλλαγή φόρμουλας της υπερωριακής αποζημίωσης, το πάγωμα προσλήψεων, η ΑΤΑ και όλα αυτά τα μέτρα, μειώνουν το κρατικό μισθολόγιο, μετατρέποντάς το πλέον σε βιώσιμο, ενώ παράλληλα μειώνουν τις ανησυχίες απόλυσης προσωπικού ως μέτρο εξυγίανσης.

Καυτή πατάτα το Σύστημα Υγείας

Ενώ έχουν ήδη δρομολογηθεί και υλοποιηθεί κάποιες δράσεις της μεταρρύθμισης του Δημοσίου, αναμένονται ακόμα από την Παγκόσμια Τράπεζα οι μελέτες σε ό,τι αφορά τα Υπουργεία Παιδείας, Υγείας, Γεωργίας και Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Ήδη, έχουν γίνει κάποιες προκαταρκτικές μελέτες, οι οποίες εισηγήθηκαν τις κύριες αδυναμίες του κάθε υπουργείου. Καυτή πατάτα αλλά και πρόκληση για την Επιτροπή Μεταρρύθμισης αποτελεί το Υπουργείο Υγείας και συγκεκριμένα η εφαρμογή ΓεΣΥ. Οι μελέτες των εμπειρογνομώνων, φαίνεται να συνδέονται άμεσα με την υιοθέτηση του Γενικού

Σχεδίου Συστήματος Υγείας. Σημειώνεται πως το ΓεΣΥ, προκαλεί προβλήματα και καθυστερήσεις με αποτέλεσμα η εφαρμογή του να μετατίθεται για το 2016. Μάλιστα, η Επιτροπή Μεταρρυθμίσεων εξηγεί πως δεν μπορεί να υλοποιηθεί η μεταρρύθμιση χωρίς να γνωρίζουμε ήδη τα κύρια στοιχεία του ΓεΣΥ. Ωστόσο, σημαντικό είναι το γεγονός πως η κ. Γεωργιάδου παρουσιάζει αισιόδοξη για την εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων, αφού επικρατεί καλή συνεργασία της Επιτροπής με τα Υπουργεία, την Τοπική Αυτοδιοίκηση και με το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού.

Το Νο1 σε πωλήσεις lifestyle περιοδικό στην Κύπρο
ΤΕΥΧΟΣ ΑΠΡΙΛΙΟΥ

must

ΟΜΟΡΦΙΑ ΤΑ HOT TRENDS ΜΕΣΑ ΣΕ 25 ΣΥΛΛΕΙ ΜΑΚΙΓΙΑΖ, ΑΝΤΙΓΗΡΑΝΗ, ΝΥΧΙΑ, ΣΩΜΑ, ΜΑΝΙΜΑ

m
www.must.com

#SELFIE Παγκόσμια εμιονή

TRUE STORY Η ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ «Ηρώνας εν κρυφόν» και τον βρήκαμε με άλλον»

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ

Απολαύστε τον ήλιο και το καλοκαίρι μαζί με τη διάσημη αντηλιακή κρέμα **“CERA di CUPRA”**... Η αντηλιακή που δημιουργήθηκε από τους καλύτερους του είδους σε συσκευασία 75ml. Γιατί το must νοιάζεται την επιδερμίδα σας

ΛΑΣΣΙΝΗ ΑΥΡΑ

Το άγγιγμα του ήλιου μας οδηγεί στη με αέρα, ριγέ, λευκά και μπλε σύνολα

BACK ΣΤΑ '00s: ΟΤΑΝ Η ΣΑΜΠΑΝΙΑ ΕΡΕΕ ΑΦΘΟΝΗ

ΤΙΜΗ €3,50, ΜΕ ΔΩΡΟ €4,95

ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μόνο μπροστά

Στα περίπτερα και στο iTunes AppStore - must magazine

Available on the App Store

f t y LIKE FOLLOW WATCH

Το ζενίθ και το ναδίρ

Του **ΑΛΕΞΗ ΠΑΠΑΧΕΛΑ**

Την περασμένη Κυριακή έζησα μια... διπολική εμπειρία. Νόμιζα πως ζούσα σε δύο διαφορετικούς πλανήτες στην ίδια πόλη, την ίδια μέρα. Είχα την τύχη να περυσθεθώ σε ένα συννέδριο για τους νέους και την επιχειρηματικότητα νωρίς το απόγευμα. Δεν υπάρχει τίποτα πιο αισιόδοξο και θετικό από το να βλέπεις χιλιάδες παιδιά με όρεξη και δίψα για δουλειά να ψάχνονται για το πώς θα μπουν στην παραγωγή. Είναι εξαιρετικά παρήγορο να διαπιστώνεις ότι υπάρχουν μέντορες γι' αυτούς τους νέους και πως οι ίδιοι αναζητούν πρότυπα σε επιχειρηματίες που τα κατάφεραν όλα μόνοι τους, χωρίς λαμογιές και εξαρτήσεις από το κράτος και τους πολιτικούς. Αυτό χρειάζεται, άλλωστε, η χώρα για να πάει μπροστά: μια νέα γενιά που δεν θα περιμένει ότι θα διοριστεί στο Δημόσιο μόλις τελειώσει το πανεπιστήμιο, δεν θα θέλει να κάθεται στο καφενείο και να ζει από τους γονείς και θα παίρνει ρίσκα. Τα θάρρα πολλά χρόνια τα δημιουργικά στοιχεία του DNA μας, γιατί μάθαμε να καλύτεργουμε μόνο ό,τι επιδοτείται και θεοποιήσαμε την αρπαχτή και τον νεο-πλουτισμό.

Λίγο αργότερα είχα την ατυχία να παρακολουθήσω τη συζήτηση για το πολυνομοσχέδιο στη Βουλή. Ακόμη και χωρίς ήχο καταλάβαινα ότι κάτι δεν πάει καλά. Πείτε με παλαιομοδίτη, και η αλήθεια είναι πως ναι, είμαι παλαιομοδίτης σε ό,τι έχει να κάνει με τους θεσμούς. Ε, λοιπόν, αυτό το Κοινοβούλιο ήταν προφανές ότι δεν σεβόταν τον εαυτό του. Οι άπιστευτες υστερικές αντιπαραθέσεις, το δήθεν αντισυστημικό ντύσιμο που έχει καταστήσει γραφικό, ο ξύλινος λόγος, η απουσία θεσμικών πρωταγωνιστών συνέθεταν μια εικόνα θλιψής και παρακμής. Πώς γέμισε αυτή η Βουλή με ανθρώπους που μπερδεύουν βασικές έννοιες και προσβάλλουν κάθε έννοια κοινής λογικής με αυτά που υποστηρίζουν; Τι μήνυμα εκπέμπει το «Κοινοβούλιο της οργής», όπου υποτίθεται ότι ο λαός έστειλε νέο πολιτικό προσωπικό για να διορθώσει τα πράγματα; Έχουμε καταλάβει πόσο πολύ έχουμε χαμηλώσει τον πήχυ, πόσο ανεκόμαστε πράγματα που θεωρούντο αδιανάποτα πριν από μερικά χρόνια και πόσο θεαματική είναι η έκπτωση των θεσμών;

Πολιτική μετάλλαξη

Του **ΚΩΣΤΑ ΙΟΥΡΑΝΙΔΗ**

Αναμένουμε εκδήλωση πολιτικής κρίσεως μετά τις ευρωεκλογές, εάν φυσικά ο ΣΥΡΙΖΑ εξασφαλίσει σημαντική πλειοψηφία έναντι της Νέας Δημοκρατίας. Διαψευστήκαμε. Η υπόθεση «Μπαλτάκου - Κασιδιάρη» είχε ως συνέπεια τον εκτροχιασμό των εξελίξεων, όπως τουλάχιστον τις είχε προδιαγράψει η κυβέρνηση.

Το χάος που δημιουργήθηκε, η δόλωση του πρώην πρωθυπουργού κ. Γιώργου Παπανδρέου ότι τίθεται πλέον θέμα συμμετοχής του ΠΑΣΟΚ στην κυβέρνηση, ενδεχόμενο απαλυσίμων και άλλων συνομιλιών του κ. Παναγιώτη Μπαλτάκου ή βουλευτών της Ν.Δ. με στελέχη της Χρυσής Αυγής, δημιουργούν μιαν άκρως επικίνδυνη πολιτική ρευστότητα.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η συντηρητική παράταξη είχε όχι απλώς δικαίωμα, αλλά και υποχρέωση να ασχοληθεί με τον επαναπαρισμό των ψηφοφόρων από τη Χρυσή Αυγή στη Ν.Δ. Μόνον η Αριστερά μπορούσε να έχει αντιρρολήσει σε μία τέτοια προσπάθεια. Ο στόχος αγαθός, η επιλογή μια πρακτική οικτρή, ως αναμενόμενα εκ προοιμίου.

Στα πολιτεύματα όπου ισχύει το αντιπροσωπευτικό σύστημα υπάρχουν κόμματα που αποτελούν τον σύνδεσμο με τους πολίτες είναι οι μηχανισμοί μεταφοράς πολιτικής από την κορυφή στο επίπεδο των ψηφοφόρων γι' αυτό και οι ηγέτες της «παλαιάς Ευρώπης» και όταν ακόμη ασκούν τα πρωθυπουργικά καθήκοντά τους, ασχολούνται καθημερινά με το κόμμα άλλως η ύπαρξή τους δεν εξυπηρετεί καμία σκοπιμότητα.

Ο αγώνας κατά της Χρυσής Αυγής έπρεπε να δοθεί από την πρώτη στιγμή στο επίπεδο της κοινωνίας. Αλλά κόμματα μη υπάρχοντα, επί της ουσίας, ο γενικός γραμματέας της κυβέρνησης κ. Μπαλτάκος ανακρίθηκε σε πράκτορα ειδικών αποστολών με στόχο τη διάβρωση της Χρυσής Αυγής και

Δεν εννοώ προφανώς πως αν οι βουλευτές φορούσαν γραβάτα και μιλούσαν πιο ευγενικά όλα θα ήταν τέλεια. Οχι. Η εικόνα είναι απλά μια αποτύπωση βαθύτερης παρακμής και κυριαρχούσα αντίληψη, οι ύβρεις όμως ο δημόσιος διάλογος είναι πολύ αντισυμβατικό. Το λούμπεν έγινε μόδα και κυριαρχούσα αντίληψη, οι ύβρεις ρουτίνα και οι θεωρίες συνωμοσίας ευαγγέλιο. Είναι θάυμα πως έχουν απομείνει οι λιγοστές δυνάμεις που κράτησαν τη χώρα στο κείλος του γκρεμού πριν κάνει ένα μεγάλο σάλτο μορτάλε.

Το μεγάλο πρόβλημα σήμερα είναι ότι το πολιτικό προσωπικό μένει εγκλωβισμένο είτε στο χτες είτε σε μια στείρα δήθεν αντισυστημική στάση. Οι άνθρωποι που κάνουν τη διαφορά στην Ελλάδα σήμερα δουλεύουν σκληρά, παλεύουν με ένα κράτος που τους πολεμάει και εύχονται οι πολιτικοί να μην τα κάνουν θάλασσα και να τους αφήσουν στην ψυχία τους. Δυστυχώς, δεν φτάνει όμως αυτό. Αν αφήσουμε την πολιτική στους εμπόρους της αγανάκτησης και της παράνοιας από τη μια και τους φαύλους από την άλλη, η χώρα δεν θα πάει πολύ παρακάτω. Και ποιος αφήνει την ψυχία του για να μιλήξει με την πολιτική, θα μου πείτε. Ποιος θα πάει να δουλέψει στο Δημόσιο με ελάχιστα λεφτά, διάφορους να τον βρίζουν και τον φρόβο μιας διώξεως να ελλοχεύει; Προφανώς μόνο οι εποχικές των κομματικών γραφείων και διάφοροι αποτυχημένοι πολιτευτές. Δεν ήταν πάντα έτσι όμως. Κάποτε ο ΕΟΤ ήταν πολύ μπροστά από την εποχή του, στελεχωμένος με ό,τι καλύτερο είχε μια γενιά επιστημόνων. Κάποτε η Βουλή είχε λαμπρά μυαλά, μορφωμένους ανθρώπους, πετυχημένους επαγγελματίες. Εκεί είναι, λοιπόν, το πρόβλημα. Νωρίς την περασμένη Κυριακή είδα τη νέα γενιά της δημιουργίας που μπορεί να απογειώσει την Ελλάδα. Αργότερα, όμως, δεν μπορούσα να βρω τη νέα γενιά που θα μας επιτρέψει να απογειωθούμε μέσα από την πολιτική και τη διακυβέρνηση της χώρας. Μια χώρα χρειάζεται έναν ιδιωτικό τομέα με θάρρα, ταμπουκά και πείσμα, αλλά και ικανό πολιτικό προσωπικό που σέβεται τους θεσμούς και τον ρόλο του για να πάει μπροστά.

ο κ. Ηλίας Κασιδιάρης «τον τύλιξε σε μια κόλλα χαρτί» κατά τη λαϊκή έκφραση, με την οποία είναι εξοικειωμένος άλλωστε και ο κ. Μπαλτάκος ως μη «μεγαλοαστός» - που είναι εκ καταγωγής ο κ. Σαμαράς. Ο Θεός να μας φυλάει από τα «λαϊκά παιδιά», που αφινιδίως εκτινάσσονται στην κορυφή της εξουσίας.

Το ουσιάδες, όμως, δεν είναι ότι ο κ. Μπαλτάκος ανέλαβε αποστολή διευσθέσεως στη Χρυσή Αυγή ή επαναπαρισμού των παραδοσιακών ψηφοφόρων από τους κόλλυβες της Εκκλησίας και την τάξη των ενστόλων, αλλά ότι -ως φαίνεται- συγκρότησε και ηγήθηκε «δεξιάς συνιστώσας», από άτομα προσχωρήσαντα προσφάτως στη Ν.Δ. που απλώς αυτοσχεδιάζον.

As μιν πλανώμεθα, ωστόσο. Κανείς από τους πολίτες που εστράφησαν προς τη Χρυσή Αυγή δεν πρόκειται να επιστρέψει στη Ν.Δ. επειδή ο κ. Μπαλτάκος δήλωσε ότι γεννήθηκε και θα πεθάνει αντικομμουνιστής, ούτε διότι -όπως είπε- ο ίδιος και ο κ. Σαμαράς είναι «δαυλοί αναμμένοι στον βωμό της πατρίδος».

Σε όλη την Ευρώπη η άκρα Δεξιά διογκώνεται διότι η μεσαία αστική τάξη βιάζεται βάνουσα, το εθνικό κράτος εξαρθρώνεται, οι διεθνιστικές και πολυπολιτισμικές τάσεις υπονομεύουν την εθνοκεντρική κοσμοαντίληψη του συντηρητικού πολίτη. Προβλήματα αυτής της μορφής δεν είναι δυνατόν να αντιμετωπισθούν με τις μεθόδους και τη ρητορική της οποιας «δεξιάς συνιστώσας» ανέλαβε από την καθοδήγηση του κ. Μπαλτάκου να σώσει τη Ν.Δ. από τον κακό της εαυτού. Η πολιτική των τεχνασμάτων στον τομέα της οικονομίας πέρασε με τρόπο οδοντοπρότατο για τους πολίτες. Απαιρήτητη και η πολιτική μετάλλαξη σε επίπεδο αντιλήψεως και δράσεως. Αλλως, η αποτυχία είναι βεβαία.

Προσπαθώντας να κατανοήσω τι συνέβη στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια, συχνά έχω επικαλεστεί την ανοχή της κοινωνίας για σειρά λαθών -μικρών και μεγάλων- τα οποία οδήγησαν στη χρεοκοπία, στην εξάρτηση από τους δανειστές με όλες τις συνέπειές της. Αυτή η ανοχή συμπεριλαμβάνει την ανοχή για την ολιγαρχία των θεσμών και την υπονομιούση τους από πολιτικούς και άλλους παράγοντες την ανοχή για τα υπέρμετρα προνόμια όποια κοινωνικής ομάδας είχε την ισχύ να τα διεκδικεί τη φαινή σχέση μεταξύ πολιτικών, επιχειρηματικών κύκλων και μέσων ενημέρωσης, που υπέθαψαν τη διαφθορά και τη σπατάλη μια γενικευμένη αδιαφορία για σειρά σοβαρότατων θεμάτων - μεταξύ των οποίων ένα εκπαιδευτικό σύστημα αφημένο στην τύχη του, εκτεταμένη φοροδιαφυγή, η κακόβουλη προχειρότητα της (όποι-ας) μεταναστευτικής πολιτικής, οι άθλιες συνθήκες στις φυλακές και τα κρατητήρια.

Αυτά τα ζητήματα έκριναν την ποιότητα ζωής και διαμόρφωσαν τον χαρακτήρα μας σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο. Κι όμως, δεν έπαιξαν ποτέ καθοριστικό ρόλο σε εκλογικές αναμετρήσεις. Στη βάση της αδιαφορίας -της ανοχής για καταστροφικές συμπεριφορές- βρίσκεται η αίσθηση

Η εξοικείωση με την εκτροπή

Του **ΝΙΚΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑ**

της αδικίας, η οποία υπονομιούει την εμπιστοσύνη στην κοινωνία και στους θεσμούς, ενώ ενθαρρύνει την απαισιοδοξία και την επιδίωξη ατομικών συμφερόντων. Οι πελατειακές σχέσεις μεταξύ πολιτικών και ψηφοφόρων συνηθισμένες να καθορίζουν την πολιτική, αλλά, με τα χρόνια, με την ευμερμία και την καλύτερη εκπαίδευση των πολιτών, οι πολιτικοί έπαψαν να είναι οι μόνοι προνομιούχοι στη σχέση αυτή, και δρούσαν ολοένα και περισσότερο με κριτήριο όχι μόνο τα δικά τους στενά συμφέροντα αλλά και τις αντιδράσεις των «περιλάτων» τους (το λεγόμενο πολιτικό κόστος). Γι' αυτό μπορούμε να ισχυριστούμε ότι η κοινωνία δεν ήταν αμέτοχη στην εκτροπή. Μπορεί να μην τα «φάγαμε μαζί», αλλά τα χρήματα που κάρθηκαν άσκοπα δεν απασχολούσαν πολλούς πριν από την καταστροφή. Μαζί γκρεμιστήκαμε χωριστά υποφέρουμε και αναζητούμε τους υπεύθυνους.

Η «ανοχή» των πολιτών και οι ευθύνες των πολιτικών, όμως, δεν επαρκούν για να εξηγήσουν τον εκτροχιασμό μιας χώρας. Είναι σημαντικό παράγοντες αλλά είναι μόνο μέρος του προβλήματος. Στην Ελλάδα φαίνεται να πέσαμε όλοι θύματα του φαινομένου που περιγράφει η Αμερικανίδα κοινωνιολόγος Νταϊβάν

Βον (Diane Vaughan) ως εξοικείωση με την εκτροπή. Σε μια εξονυχιστική, δεκάχρονη διερεύνηση των αιτιών της καταστροφής του διαστημικού λεωφορείου Challenger το 1986, η Βον έφθασε στο συμπέρασμα ότι δεν έφταιγαν τόσο οι διευθυντές της NASA, οι οποίοι έδωσαν την εντολή να εκτοξευθεί το Challenger ενώ γνώριζαν ότι υπό τις συνθήκες ψύχους που επικρατούσαν εκείνη την ώρα θα υπολειπούντοσε το στεγανωτικό υλικό που συγκρατούσε καιτὰ αέρια μέσα στον πυραύλο. Το αίτιο, διαπίστωσε η Βον, ήταν ότι οι διευθυντές ήταν κακοί άνθρωποι που αδιαφορούσαν για την τραγωδία που θα ακολουθούσε, αλλά ότι ήταν μέλη μιας οργάνωσης που είχαν αποκτήσει τη νοοτροπία ότι όταν κάτι δεν λειτουργούσε καλά δεν σήμαινε ότι θα οδηγούσε σε καταστροφή. Το στεγανωτικό υλικό είχε παρουσιάσει προβλήματα σε προηγούμενες πτήσεις, χωρίς συνέπειες - έως τη στιγμή που στοίχισε τη ζωή επτά αστροναύτων. Το φαινόμενο της ανοχής του προβλήματος η Βον το ονόμασε «εξοικείωση με την εκτροπή», σε βιβλίο που εξέδωσε το 1996. Όταν το 2003 εξεγράφη και το διαστημικό λεωφορείο Columbia ενώ επέστρεφε στη Γη, η αιτία ήταν η αποκόλληση προ-

στατευτικών πλακιδίων κατά την εκτόξευση. Το πρόβλημα είχε παρουσιαστεί και προηγουμένως. Πάλι οι υπεύθυνοι είχαν εξοικειωθεί με τον κίνδυνο.

Στην Ελλάδα, όταν δανειζόμαστε με ολοένα και υψηλότερα επιτόκια ώστε να πληρώσουμε τις δόσεις για παλαιότερα δάνεια, κανείς δεν περίμενε ότι κάποια στιγμή θα αδυνατούσαμε να δανειστούμε. Όταν το κράτος άφηνε τους μετανάστες απροστάτευτους στην παρανομία, οι υπεύθυνοι δεν λογαρίασαν ότι αντί να φύγουν όλοι, θα έμεναν αρκετοί ώστε να προκαλέσουν αντιδράσεις. Όταν ο δανεισμός, η φοροδιαφυγή και η αδιαφορία των ελεγκτικών μηχανισμών οδηγούσαν σε τεράστια ελλείμματα, ποιοι πίστευαν ότι κάποια στιγμή οι νομοταγείς φορολογούμενοι, οι μισθωτοί και οι συντάξιμοι θα πληρώναν τον λογαριασμό; Όταν η ανοργάνωσά και η αδιαφορία της δημόσιας διοίκησης εκδηλώνονταν και στη διαχείριση των φυλακών, ποιος περίμενε ο κόσμος; Όταν αμείβονταν οι φόροι ενώ κόπιταν κρατικές δαπάνες, μισθοί και συντάξεις, ποιος περίμενε ότι θα πάγνωνε η οικονομία και μαζί της η κοινωνία; Αργά καταλάβαμε ότι το να αφήνεις τον κίνδυνο δεν σημαίνει ότι αποκτάς ασυλία από τις συνέπειές του.

ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ

Αντιπαλεύοντας την ντροπή

Του **ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΙΑΝΝΑΡΑ**

Η διατόμπευση ενός λαού δεν είναι ποινικό αδίκημα;

«δικαίωμα» δυνατότητα ανεμπόδιστων ατομικών επιλογών, όπως θέλει να μας πείσει η «λογική» της ιστορικο-υλιστικής ζούγκλας. Ελευθερία είναι η «εισοδοποιός διαφορά» του ανθρώπου από το κτήνος, η απεξάρτηση από τις αναγκαιότητες των ενστικτωδών ενορμήσεων, είναι το στοιχείο «το κυρίως ανθρώπινο» της ύπαρξής μας. Στο «κοινωνικό άθλημα» του πολιτικού βίου, του βίου της «πόλεως», εντόπιζαν οι Έλληνες την από κοινού πραγμάτωση της ελευθερίας. Εβέλπαινα τη βαρβαρότητα να υπερβαίνεται και τον πολιτισμό να απαρτίζεται όταν κοινωνούν οι ανάγκες της επιβιώσεως: όταν λογοποιούνται, γίνονται λόγος, δηλαδή σχέση - όταν το φυσικό άτομο γίνεται λογικό, υπάρχει ως λόγος - σχέση, όχι μόνο ως φύση. Μοιράζεται με τους συνανθρώπους του (κοινωνεί «κατά μετοχήν») τα «κατ' ανάγκην» κριτήρια που οι βουλιμικές του ενορμήσεις ιδιοτελώς απαιτούν. Τα μοιράζεται ελεύθερα, αυτοπροαίρετα, λειτουργώντας με τη λογική του, την κρίση του, τη θέλησή του.

Σήμερα η ιστορική πραγματικότητα μας υποχρεώνει να παραδεχτούμε ότι το ελληνικό «παράδειγμα» έχει ιστορικά κλείψει, κυρίαρχο και παγκοσμιοποιημένο είναι αποκλειστικά το «παράδειγμα» της ατομοκρατίας. Χρησιμοποιούμε καταχρηστικά

τη λέξη «πολιτισμός» για να προσδιορίσουμε έναν «τρόπο» βίου εξ ορισμού στους αντιποδες του ελληνικού, ασύμπτωτο και ασύμψατο με την ελληνική «πόλη», τον «πολιτικό βίον», το άθλημα ταύτισης του «κοινωνικού βίου» με την «κατ' αλήθειαν» ύπαρξη.

Τον οποιοδήποτε «τρόπο» βίου τον διαμορφώνει το «νόημα» (συνειδητό ή ανεπιγνώστο) που δίνουμε στην ύπαρξη, στη συνύπαρξη, στο υπάρχειν. Και «νόημα» λέμε την αναγνώριση αιτίας και σκοπού ή την παραδοχή αλογίας και τυχαιότητας του υπάρχειν. Το εκστόμο της «νόημα» (ή το «μν νόημα») απομνημιώνεται πάντοτε στην Τέχνη και στους θεσμούς: Το ελληνικό πολιτικό άθλημα είναι αδιανόητο χωρίς Παρθενώνα ή Αγία-Σοφία (μεταφυσικό άζωνα ή μέτρο της ευθύνης για τη διαχείριση της ελευθερίας), όπως και το ατομοκεντρικό «παράδειγμα» είναι αδιανόητο χωρίς «κοινωνικό συμβόλαιο» (σύνταγμα) και νομική κατασφάλιση των «ατομικών δικαιωμάτων».

Η γένεση και συγκρότηση του ατομοκεντρικού «παράδειγματος» διεκδικήθηκε αποφασιστικά από την καταγωγή, στη μεταρωμαϊκή Δύση, θρησκευτική καταξίωση του ατομοκεντρικού - θρησκευτικού του εκκλησιαστικού γεγονότος. Ο αυγουστίνος «χριστιανισμός» κατανοούσε την «αγάπη» στο επίπεδο της συμπεριφοράς, όχι του «τρόπου» της ύπαρξης, κατανοούσε την ελευθερία σαν ατομικό καθήκον να επιβάλλονται οι νόμοι και η θέληση στην αλογία των ενστικτωδών. Η θρησκευτική νο-

σταρχία και βουλοσταρχία παγιώσαν τον ατομοκεντρισμό, όχι πα ως πρωτογενισμό κυριαρχίας των ενορμήσεων, αλλά ως εγωϊκή αυτάρκεια, ψυχολογική - ναρκισσιστική θωράκιση του εγώ με νοητικές βεβαιότητες και ηθικές αξιολογήσεις.

Ήταν μια ρήξη με τον ελληνικό εμπειρισμό: την ελληνική εκδοχή κοινωνικής επαλήθευσης της γνώσης, επομένως και με τον ελληνικό αποφατισμό: την άρνηση να εξαντλούμε τη γνώση στη διατύπωσή της. Η ατομική νοητική ικανότητα θα είναι πα για τη Δύση η επαρκής συνθήκη για την πρόσβαση στην αλήθεια, την κατοχή της αλήθειας. Ταυτίζεται η αλήθεια με μόνον την κατανόηση, αποσυνδέεται από την εμπειρική πιστοποίηση (τη γνωστική σχέση και την κοινωνία της εμπειρίας της σχέσης), γίνεται η αλήθεια συνώνυμη με την ατομική «πεποιθήσει». Αντίστοιχα θα παγιοθεί στη Δύση η εκδοχή της ελευθερίας ως ακάλυπτης πραγμάτωσης των επιλογών του ατόμου, θα θωρακιστεί με σύμβαση ως «δικαίωμα».

Τόσο οι «πεποιθήσεις» όσο και τα «δικαιώματα» είναι υλικό κατασφάλισμα του εγώ, δεν υπάρχει καμία πραγματικότητα υπέρτερη του ατόμου, αίσθησης συγκριτικής ανεπάρκειας και ανισχυρίας, που να γεννάει «σέβασμα» στο άτομο, στο «ατομοκεντρικό» παράδειγμα ο καθένας επιλέγει να υπάρχει ή δεν υπάρχει «Θεός», αν έχει ή δεν έχει «νόημα» ή ύπαρξη, ο κόσμος, η Ιστορία, αν η Ηθική είναι μια χρηστική σύμβαση ή αν σχετίζεται με την υπαρκτική γνωσιότητα του ανθρώπου. Η όποια «πίστη» είναι απολύτως ιδιωτική υπόθεση, αδιανόητο να πραγματοποιείται η πίστη ως κοινωνικό γεγονός, ως «πόλις», να μετρείται ως εμπιστοσύνη, να επαληθεύεται ως ελευθερία από τη νομοτέλεια, ως έρωτας.

Μα είναι πια δυνατό να υπάρχουν οι Έλληνες ως αντίλογος στον παγκοσμιοποιημένο ατομοκεντρικό - αντίλογο σαρκοκλιμένο σε πράξη - πρότατο παρανομήτων εμβέλεια; Το ερώτημα δεν απαντιέται «επί χάρου» Η απάντηση θα προκύψει μόνο αντιπαλεύοντας τα σημερινά έσοχα ντροπή: την Ελλάδα συνώνυμη με τους λαοπόδους, τους ανίκανους, τους φαύλους που μας έχουν μεταβάλει σε «μπαϊγνιό των εθνών».

ΦΑΛΗΡΕΥΣ / Του ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΚΑΖΙΜΑΤΗ

Ο πολυτιμότερος άνθρωπος τούτη την ώρα

Θα προτιμούσα κάτι ανάλαφρο για Κυριακή - να καταπαστώ, π.χ., με τη μετάφραση επιλεγμένων χαϊκού του Χέρμαν βαν Ρομπέι και να σας τα παρουσιάσω. Όμως, τα γεγονότα της περασμένης εβδομάδας ορίζουν μια νέα κατάσταση, ώστε ακόμη και σοβαρά θέματα που συγκλονίζουν το πανελλήνιο - η οριστική έκλειψη του «πολύ σκληρού για να πεθάνει» Παναγιώτη Ψωμάδη, λ.χ. - να τα αφήνω να περάσουν ασχολίαστα. Είναι σκληρό, δε λέω, να βλέπεις το ποτάμι (όχι με την πολιτική έννοια του όρου) να παρασύρει έναν αγαπημένο και επί δεκαπέντε χρόνια πιστό πελάτη της στήλης, όπως ο Πανίκας, κι εγώ να μην ευκαιρώ ούτε ένα στεφάνι να πετάξω στα νερά! Τι να κάνουμε όμως; «Τοις πάσι χρόνος και καιρός τω παντί πράγματι υπό τον ουρανό». Τώρα είμαστε πια στη μετά Μπαλτάκος (μ.Μ.) εποχή. Πρέπει να δούμε ποια είναι αυτή και τι την καθορίζει.

Ασφαλώς, δεν πρέπει να επιτρέψουμε στη Χρυσή Αυγή να επιβάλλει την ατζέντα της - δεν γίνεται όμως και να αγνοήσουμε τα γεγονότα. Δεν είναι φρόνιμο να μην ακούσουμε το μήνυμα, επειδή ο αγγελιαφόρος μάς γυρίζει τ' άνωτερον, κατά το λεγόμενο. Η αποκάλυψη ότι ο Τάκης Μπαλτάκος λειτουργούσε ως διαύλος επικοινωνίας με τη Χ.Α. αναδιαμορφώνει τις εσωτερικές ισορροπίες στην κυβέρνηση και τις γενικότερες στην πολιτική σκηνή - καθώς επίσης και οι διακλαδώσεις του ίδιου θέματος σε σκοτεινές περιοχές του «κράτους» (τα εισαγωγικά απαραίτητα, αφού μιλούμε για την Ελλάδα...), όπως η ΕΥΠ και οι ενασχολήσεις της. Το σύστημα είναι σε αναβρασμό. Αυτό το αντιλαμβάνεται όποιος παρακολουθεί τις εξελίξεις και, εκ της θέσεώς του, είναι υποχρεωμένος να μιλά με πρόσωπα που τις ορίζουν.

Το φωτογραφικό στιγμιότυπο είναι από την περασμένη Κυριακή στη Βουλή και το δημοσιεύω επειδή μου προκαλεί μια απορία: προς τι η ένταση και οι χειρονομίες από πλευράς του αρχηγού της αντιπολίτευσης; Αφού ο πράσιнос Κακλαμάνης (όπως άλλωστε και ο γαλάζιος τοιοούτος) τον ΣΥΡΙΖΑ (Α-Τ) εξυπηρετεί με τη στάση του...

Μιλώντας για τον εαυτό μου και πάντα με την ελπίδα ότι τα μέλλοντα δεν θα αποδείξουν εσφαλμένη την κρίση μου, η δήλωση της Παρασκευής από τον πρωθυπουργό, με την οποία παίρνει επάνω του το βάρος της συγκρούσε με τη Χ.Α., με ικανοποιεί απολύτως. Ο Σαμαράς, για να το πω στη ξύλινη γλώσσα του ρεπορτάζ που έχουμε συνηθίσει, αδειάζει τον Μπαλτάκο - τελεία και παύλα. Αυτό ήταν απαραίτητο να γίνει, με τρόπο κατηγορηματικό και απερίφραστο. Διότι ο δρόμος της περασμένη Παρασκευής. Τώρα η Ν.Δ. δεν χρειάζεται να κινηθεί η ίδια προς τα αριστερά - θα ήταν γελοίο κάτι τέτοιο. Είναι επιβεβλημένο, όμως, να επιτρέψει με τη στάση της σε όλους εκείνους οι οποίοι κινούνται

από τα αριστερά του φάσματος προς τις θέσεις της να μη φοβούνται ή να μην ντρέπονται για τη συνεργασία μαζί της. Ένα το κρατούμενο, λοιπόν - και προχωρούμε.

Ακόμη περισσότερο, με ικανοποιεί ότι, με ανάλογη αποφασιστικότητα, η κυβέρνηση εντείνει και τη σύγκρουση με τους Λαφαζανιστές-Τσιπριστές και μάλιστα επί τη βάση του πιο ουσιαστικού επιχειρήματος: της επιτυχίας της στον χειρισμό του δημοσιονομικού και της επικείμενης εξόδου στις αγορές - της προσπάθειας, εν πάση περιπτώσει. Δεύτερο κρατούμενο αυτό και συνεχίζουμε.

Τρίτο και σημαντικότερο είναι ότι μπαίνουμε σε ένα στάδιο του παιχνιδιού όπου οι κανόνες αλλάζουν.

Όσο διαβάζετε τακτικά την εφημερίδα αυτή θα το ξέρετε, καθώς το αναδεικνύει διαρκώς. Εννοώ ότι, ενόσω εμείς ήμασταν απορροφημένοι στο δράμα της χρεοκοπίας μας και βαυκαλιζόμασταν με κάθε είδους ανοσιές (από το ότι μας ψεκάζουν μέχρι το ότι η ελληνική κρίση θα γίνει έναυσμα για την ανατροπή του καπιταλισμού στην Ευρώπη...), η Ευρώπη προσαρμοζόταν στις νέες συνθήκες και με τη δική μας σύμφωνη γνώμη. (Αν μπορούσαμε ας κάναμε κι αλλιώς, όταν εξαρτώμεθα από δανειστές, αλλά τέλος πάντων...)

Το Μνημόνιο τελειώνει. Αυτό δεν σημαίνει όμως επιστροφή στο πατροπαράδοτο «γιούργια στον ταβλά με τα κουλούρια». Η επιτήρηση των δημοσιονομικών μας δεν θα είναι πλέον το αποτέλεσμα μιας ειδικής

σύμβασης με τους δανειστές μας, αλλά συμμόρφωση με όσα έχουν πλέον θεσπισθεί στο ευρωπαϊκό σύστημα όπου μετέχουμε. Δεν θα ακολουθούμε κανόνες φτιαγμένους για εμάς ειδικά, αλλά αυτούς που θα ισχύουν για όλους. Θέλουμε να ανήκουμε σε αυτό το σύνολο; Αν θέλουμε, τότε είμαστε υποχρεωμένοι ως χώρα να τους τηρούμε. Αν δεν θέλουμε, ιδού ο δρόμος που δείχνει ο ΣΥΡΙΖΑ (Α-Τ), ο δρόμος της εξόδου προς την προσπάθεια οικοδόμησης μιας Κούβας του Αιγαίου.

Φυσικά, εννοείται ότι η νέα πραγματικότητα δεν σημαίνει κιόλας ότι η αλλαγή των κανόνων αποκλείεται δια παντός - κανένας νόμος δεν αναιρεί τα φυσικά δικαιώματα στη ζωή, με την έννοια του Χομπς - απλώς το ελέγχει. Αν υπάρχει τρόπος να μεθοδεύσουμε μια αλλαγή των κανόνων κατά τις επιθυμίες μας, είναι ανοικτός υπό την προϋπόθεση, όμως, ότι οι πιθανότητες επιτυχίας είναι σοβαρές. (Το πετύχαμε αυτό στο παρελθόν, όταν καταφέραμε να συνδέσουμε τη λύση του Κυπριακού με τη διεύρυνση της Ευρώπης - άλλο αν, δημοκρατικά, οι Κύπριοι απέρριψαν τη λύση...)

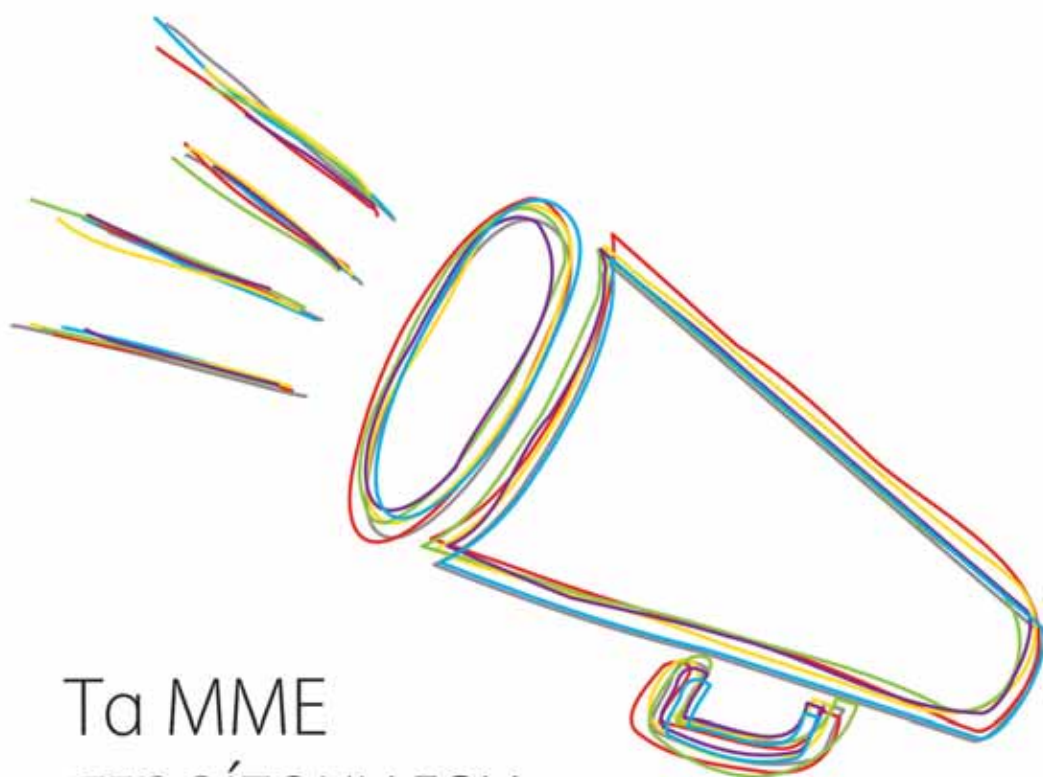
Όλα αυτά σημαίνουν ότι η Κεντροδεξιά είναι υποχρεωμένη να φροντίσει για την επιβίωση της Κεντροαριστεράς. Αυτό το πράγμα που ακούει στο όνομα «Ελιά» (άλλο όνομα για το όλον ΠΑΣΟΚ, πλην του απερίγραπτου Γιώργου) πρέπει να σταθεροποιηθεί. Να πω και κάτι τολμηρότερο, το οποίο με δεδομένη την απέχθειά μου για την πολιτισμική πασοκαρία, δεν θα φανταζόμουν εύκολα ότι θα ερχόταν η στιγμή να το πω; Το «Ελιά» (σκόπιο το ουδέτερο γένος) αξίζει κιόλας να σταθεροποιηθεί. Αξίζει, διότι ποτέ δεν περίμενα ότι θα ακούσω έναν πρόεδρο του ΠΑΣΟΚ, αυτού

Ο «χαρτοπετοστάς»

Οτι είναι δυνατόν τελειωμένος πολιτικός που τον ανέσυραν πρόσφατα από τα ανακυκλώσιμα να καταφέρεται εναντίον του ευεργέτη του, ο οποίος τον έβαλε σε θέση με κύρος και μισθό 15.000 ευρώ, το καταλαβαίνω - εδώ είναι Ελλάδα. Ούτε με εκπλήσσει ότι κορυφαίοι παράγοντες του ευρωπαϊκού συστήματος περνούν γενεές δεκατέσσερις τον εν λόγω κύριο. Πώς να ξεχάσουν τους μπακαλίστικους λογαριασμούς για τη «θωρακισμένη οικονομία» που παρουσίαζε γραμμένους επάνω σε μια χαρτοπετοστά;

του ΠΑΣΟΚ έστω, να εξυμνει το αλάθητο κριτήριο των αγορών, επειδή ακριβώς κινούνται με την προσδοκία του κέρδους. Και όμως, συνέβη. Και επειδή εγώ τόσο καιρό έσκουζα υπέρ της επικράτησης του ρεαλισμού, είναι αδύνατο να μην αναγνωρίσω τη στάση του Β. του Βενιζέλου. Δεν λησμονώ, βέβαια, πόσες φορές έχω γράψει ότι ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ είναι ίσως ο πιο αντιπαθητικός πολιτικός. Και λοιπόν; Το συναίσθημα υποτάσσεται στη λογική. Τούτη την ώρα, συμβαίνει αυτός να είναι ο πιο πολυτιμότερος άνθρωπος στην πολιτική εξίσωση.

Και καταλήγω με τον επίλογο. Είναι δυνατόν το ίδιο το πρόβλημα να περιέχει τη λύση του; Το ερώτημα αυτό έχει τεθεί κατ' επανάληψη τα τελευταία χρόνια από τη στήλη. Για πρώτη φορά, νομίζω ότι διαφαίνεται μια θετική απάντηση: ναι, είναι δυνατόν. Γι' αυτό, εγώ στήριζω Σαμαρά και Βενιζέλο και εύχομαι να μην κάνω λάθος...

Τα ΜΜΕ
στηρίζουν τον
**Φορέα Ελέγχου
Διαφήμισης!**

Τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας στην Κύπρο έχουν καθοριστικό ρόλο στη μετάδοση των διαφημιστικών μηνυμάτων στους πολίτες της Κύπρου. Αποτελούν τον τελικό κρίκο μιας ενιαίας αλυσίδας - διαφημιζόμενοι, διαφημιστικές εταιρείες και ΜΜΕ - η οποία έχει δεσμευτεί στο σύνολό της ότι δεν θα προβάλλονται / δημοσιοποιούνται διαφημίσεις που ο Φορέας Ελέγχου Διαφήμισης (ΦΕΔ) κρίνει ότι δεν συμμορφώνονται με τον Κυπριακό Κώδικα Δεοντολογίας Επικοινωνίας. Ο ΦΕΔ ξεκίνησε τη λειτουργία του το 2012 και τα ΜΜΕ τον στηρίζουν και τον βοηθούν να επιτελεί το έργο του.

Ποιος είναι ο ΦΕΔ;

Ο ΦΕΔ είναι μη κερδοσκοπική εταιρεία με κύριο αντικείμενο την εξέταση παραπόνων για το περιεχόμενο των διαφημίσεων που προβάλλονται στην Κύπρο σε όλα τα ΜΜΕ.

Ποιοι συμμετέχουν στον ΦΕΔ;

Στον ΦΕΔ συμμετέχουν ο Σύνδεσμος Διαφημιζομένων Κύπρου (ΣΔΚ), ο Σύνδεσμος Διαφήμισης Επικοινωνίας Κύπρου (ΣΔΕΚ), οι τηλεοπτικοί σταθμοί ANT1, Mega, Sigma και όλα τα μέσα των ομίλων Alfa Media, ΔΙΑΣ, Ειδικές Εκδόσεις, Πολίτης και Φιλελεύθερος. Όλοι οι συμμετέχοντες στον ΦΕΔ έχουν δεσμευτεί να σέβονται τις αποφάσεις του Φορέα και των επιτροπών του.

Την εκστρατεία αυτή στηρίζουν:

Τηλ: 99198954, info@fed.org.cy, www.fed.org.cy

Όταν έσκασε στο Μαξίμου η «βόμβα» Μπαλτάκου

Το παρασκήνιο μετά τη δημοσιοποίηση της συνομιλίας με τον Κασιδιάρη

Του ΓΙΩΡΓΟΥ Π. ΤΕΡΖΗ

Όσοι βρέθηκαν, την Τετάρτη, στην αίθουσα συνεδριάσεων των γραφείων της Ν.Δ. σε εκδήλωση για τη στήριξη της υποψηφιότητας Κουμουτσάκου είδαν έναν, εμφανώς, σκεπτικό Αντώνη Σαμαρά. Ο πρωθυπουργός είχε πληροφορηθεί τα όσα είχαν ειπωθεί στη Βουλή, αλλά και την ύπαρξη της υποκλαπέιας συνομιλίας του Παναγιώτη Μπαλτάκου με τον Ηλία Κασιδιάρη στο Διαδίκτυο και ήταν εμφανώς προβληματισμένος.

Το αρχικό σενάριο... διάσωσης του κ. Μπαλτάκου μέσω μιας ανακοίνωσης που θα διευκρινίζει ότι, την ώρα της συνομιλίας, δεν γνώριζε τα πλήρη στοιχεία εναντίον της Χρυσής Αυγής γρήγορα πετάχτηκε στον κάλαθο των αχρήστων και ο Αντώνης Σαμαράς ανέμενε από τους στενούς του συνεργάτες, Δ. Σταμάτη και Κ. Μπούρα, την τελική εικόνα. Λίγο αργότερα, το τηλεφώνη του κτύπησε και ο Αντώνης Σαμαράς αποτραβήχτηκε στην άκρη της αίθουσας για λίγα λεπτά. Η τύχη του κ. Μπαλτάκου είχε κριθεί. «Δεν έχει θέση στην κυβέρνηση, εφόσον ισχύουν αυτά», δήλωσε εξερχόμενος, προκαλώντας την παραίτηση του μέχρι τότε γραμματέα. Ο κ. Σαμαράς, ο οποίος συνδέεται επί δεκαετίες με τον κ. Μπαλτάκο, δεν επικοινωνεί μαζί του. Δεν το έπραξε ούτε τα επόμενα 24ωρα, κάτι απολύτως λογικό, καθώς λίγες μόλις ώρες μετά τα θετικά μηνύματα του Ευρογρουπ και το δέπνιο προς τιμήν των υπουργών Οικονομικών της Ενωσης, κάτω από τον Βράχο της Ακρόπολης, ο κάποτε στενός του συνεργάτης τον υπέβαλε στο απόλυτο κοντράστ συναισθημάτων.

Το κλίμα στο Μαξίμου ήταν εξαιρετικά βαρύ. Οι συνθήκες αλλοίωσαν τη συνεργασία του πρωθυπουργικού επιτελείου ήταν εμφανώς αμύητοι και πέραν μιας δήλωσης εναντίον του... ΣΥΡΙΖΑ και τη θέσης περί αυτονομίας του κ. Τ. Μπαλτάκου, η οποία σε ό, τι αφορά τη

Χρυσή Αυγή είναι βάσιμη, λίγα μπορούσαν να κάνουν για να ελέγξουν την πολιτική φωτιά που είχε ξεσπάσει. Για αρκετές ώρες, η σύγκυση περισσεύει, μαζί με τα σενάρια που φούντωναν σχετικά με τις πολιτικές εξελίξεις που θα μπορούσε να κυφορεί η εξέλιξη, αλλά και το ενδεχόμενο στοχοποίησης και άλλων στελεχών του ηγετικού πυρήνα.

Την ίδια στιγμή που ο κ. Σαμαράς παρέμενε σκεπτικός στο γραφείο του, το επιτελείο του παρατηρούσε με εμφανή οργή σενάρια που κυκλοφορούσαν περί αμφισβήτησης στο πρόσωπο του πρωθυπουργού και με καχυποψία π... σιωπή πολλών εκ των γαλάζιων στελεχών, ενώ ερωτήματα και συζητήσεις προκάλεσε στο Μέγαρο Μαξίμου το γεγονός ότι το υποκλαπέν βίντεο Κασιδιάρη «ανέβηκε» σε ρωσικό ιστότοπο.

Η γραμμή άμυνας άρχισε να συγκροτείται μόλις το δεύτερο 24ωρο. Ο υπουργός Επικρατείας Δ. Σταμάτης επιτέθηκε στον ΣΥΡΙΖΑ, ο Άμυνας Δημ. Αβραμόπουλος ήρθε να κλείσει τα όποια σενάρια, ενώ, πλέον, άρχισε να ωριμάζει η απόφαση να υπάρξει παρέμβαση του ίδιου του πρωθυπουργού. Ο νέος γεν. γραμματέας που επιλέγη στη θέση του κ. Μπαλτάκου, ο αεροπαγίτης Φώτης Καϊμενάκης, άνθρωπος με ισχυρή νομική συγκρότηση και εδραϊές πεποιθήσεις, συνιστά, επίσης, στροφή και μήνυμα εντός και εκτός κόμματος. Η περιόδος Μπαλτάκου σηματοδότησε την πρώτη περίοδο της διακυβέρνησης Σαμαρά, την περίοδο της ανάγκης απόλυτου ελέγχου, των μετωπικών συγκρούσεων, της προσπάθειας εξισορρόπησης μεταξύ μιας κυβερνητικής πραγματικότητας και μιας ιδεολογικής σκοπιμότητας για την κάλυψη της δεξιάς του πολιτικού φάσματος. Η αποπομπή Μπαλτάκου και η νέα περίοδος Καϊμενάκη σηματοδοτεί την, αναγκαστικά αλλά υπαρκτή, στροφή του πρωθυπουργού στον σχεδιασμό της νέας μορ-

Ο πρώην γενικός γραμματέας της κυβέρνησης, Τάκης Μπαλτάκος, δεν έκρυβε την επιθυμία του να παρευρίσκεται σε κάθε είδους στρατιωτικές τελετές και εγκαίνια και να κόβει κορδέλες υπό τον ήχο εμβατηρίων.

Γενικός γραμματέας με ηχηρή παρουσία

«Τα πρόσωπα κάνουν τη θέση και όχι η θέση τα πρόσωπα». Τάδε έφη, στην τελευταία του συνέντευξη μετά την αποσημνή του, ο πρώην γενικός γραμματέας της κυβέρνησης κ. Τάκης Μπαλτάκος. Και είναι, απολύτως, αληθές. Αποτελεσματικός ως προς τη διαχείριση των κυβερνητικών υποθέσεων αλλά και εξίσου θορυβώδης πολιτικά, ο κ. Μπαλτάκος εμφανώς λειτούργησε ως εκφραστής κόμματος και τάσης στο εσωτερικό της κυβέρνησης παρά ως γενικός γραμματέας και, μάλιστα, δικομιατικής κυβέρνησης. Η παρουσία Μπαλτάκου ήταν το ίδιο ηχηρή με την πτώση του. Πλέον, αναμένεται να επιστρέψει στη δικηγορία, ο δε γιος του Δημήτρης, που πρωταγωνίστησε σε επεισόδιο στη Βουλή με χρυσαιούτες βουλευτές, αναμένεται κι αυτός να εγκαταλείψει σύντομα το λιμενικό. Ο πρώην Γ.Γ. δεν αποκλείει, το επόμενο διάστημα, να υπάρξουν και άλλα βίντεο, νέα ή συνέχεια αυτού που δημοσιοποιήθηκε. Αλλωστε, αναγνώρισε ότι μιλούσε συχνά με τους βουλευτές της Χρυσής Αυγής. Ωστόσο, αυτό μοιάζει το μικρότερο πρόβλημα για την κυβέρνηση, καθώς ήδη ο κ. Μπαλτάκος έχει εκτεθεί από τους πρώην συνομιλητές του. Ως προς το μέλλον του στην πολιτική, χαρακτηρίζει ως «μη σοβαρά» τα σενάρια ότι του προτείνεται να συμμετάσχει ή ηγηθεί δεξιά σκήματος. «Ουδέποτε με ενδιέφερε η πολιτική», σημειώνει, έστω κι αν ως Γ.Γ. της κυβέρνησης απέδειξε το ακριβώς αντίθετο...

φής της Ν.Δ., ως εκφραστή του φιλοευρωπαϊκού μεταπο.

Στη συνάντησή της Παρασκευής κι ενώ στο παρασκήνιο η Χρυσή Αυγή είχε βάλει στο... μίξερ των διαρροών της πρώην και νυν γαλάζιους υπουργούς, εξωκοινοβουλευτικά στελέχη, βουλευτές της αντιπολίτευσης, Σαμαράς και Βενιζέλος οριστικοποίησαν ότι οι δύο θα «κατέβαιναν» με κοινή ατζέντα και

επιχειρηματολογία εναντίον της κατάστασης που είχε διαμορφωθεί. Οι δηλώσεις που ακολούθησαν είναι ενδεικτικές. Στα 24ωρα που μεσολάβησαν, ο φόβος αποσταθεροποίησης περιορίστηκε, πάντοτε υπό την αίρεση της δημοσιοποίησης νέων βίντεο, όχι όμως και η εκτίμηση πολλών ότι η περιπέτεια Μπαλτάκου θα στιγμιاتیσει ανεξίτηλα τις εξελίξεις.

Ο έμπιστος σύμβουλος

της ΜΑΡΙΑΝΝΑΣ ΚΑΚΑΟΥΝΑΚΗ

«Μην προχωρήσεις, θα τους δώσεις δύναμη» είχε πει ο Τάκης Μπαλτάκος σε μια κατ' ιδίαν συζήτηση που είχε με τον πρωθυπουργό για τη Χρυσή Αυγή. «Είσαι τρελός; Θα τους εκμυδενίσουμε» του είχε απαντήσει ο Αντώνης Σαμαράς. Και ήταν ίσως η πρώτη φορά που δεν άκουγε τον γενικό γραμματέα της κυβέρνησης και στενό του φίλο.

Τις δύο εβδομάδες πριν από τις διώξεις και ενώ ένας κυβερνητικός πυρήνας έπαιρνε κρίσιμες αποφάσεις για τον τρόπο αντιμετώπισης της Χρυσής Αυγής, ο κ. Μπαλτάκος είχε κάνει τη πάντα για να τους αλλάξει γνώμη. «Θα τους κάνουμε ιερομόνους, θα γιγαντωθούν» έλεγε. Όταν είδε Μιχαλολάκο και Παπά με χειροπέδες να φωνάζουν «ζήτω η Ελλάς» ένιωσε ότι οι χειρότεροι του φόβοι θα επαληθευτούν: «Ξέρεις πώς ακούγεται αυτό στους στρατιωτικούς και στην εκκλησία;» έλεγε με κάθε ευκαρία στα μέλη του υπουργικού συμβουλίου προσπαθώντας να βρει συμμάχους στον αγώνα του ενάντια στην ποινική δίωξη της Χρυσής Αυγής.

Στο κόμμα, ήταν χρόνια γνωστό πως ο Μπαλτάκος διατηρούσε ανοιχτούς διαύλους επικοινωνίας τόσο με την Εκκλησία -ιδιαίτερα με το Άγιον Όρος- όσο και με τον στρατό. Γνωστή άλλωστε και η επιθυμία του να παρευρίσκεται σε κάθε είδους στρατιωτικές τελετές και εγκαίνια και να κόβει κορδέλες υπό τον ήχο εμβατηρίων. Και μπορεί αυτή την εμμονή κάποιου να την κοροΐδευαν αλλά εξυμνούνταν: Θεωρούσαν πως καταφέρνει να κρατήσει μια μερίδα ψηφοφόρων που φλέτταναν επικίνδυνα με την άκρα δεξιά. Από την άλλη επρόκειτο για έναν από τους πιο έμπιστους συμβούλους του πρωθυπουργού, κανείς δεν τολμούσε να τον «ακουμπήσει».

Η φιλία των δύο ανδρών μετράει πάνω από 30 χρόνια. Γνωρίστηκαν όταν ο 26χρονος Σαμαράς ορκίστηκε βουλευτής και ο κατά 3 χρόνια νεότερος Μπαλτάκος, ήταν μέλος της νεολαίας του κόμματος. Τα επόμενα χρόνια οι δύο άνδρες ήρθαν κοντά, οι οικογενειακές διακοπές κάθε χρόνο στην Πύλο έγιναν παράδοξη. Όταν ο Σαμαράς ορκίστηκε υπουργός Εξωτερικών ο Μπαλτάκος μπαίνει σε Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων του κόμματος και παραιτείται την ίδια ακριβώς ημέρα που ο Σαμαράς απομακρύνεται για το θέμα της ονομασίας των Σκοπίων. Τον ακολουθεί στην Πολιτική Ανοιξη και όταν αυτή η προσπάθεια ναυαγεί επιστρέφει στη δικηγορία. Βοηθεί τη Γιάννα Αγγελόπουλου στα πρώτα χρόνια της διεκδίκησης των Ολυμπιακών Αγώνων, και αφιερώνεται στη συγγραφή ιστορικών μυθιστορημάτων. Το 2004 εκδίδει το πρώτο «Το τέλος του εφιάλτη» και ο Σαμαράς ταξιδεύει μαζί του στη Θεσσαλονίκη για να

το παρουσιάσει -ακολουθούν οι Ερμολογίδες και η Κρυπτεία... Η μυστική υπηρεσία του σπαρτιατικού στρατού είναι το κεντρικό θέμα και των τριών βιβλίων του Μανιάτη δικηγόρου.

Όταν ο Σαμαράς αναλαμβάνει υπουργός Πολιτισμού, ο Μπαλτάκος επιστρέφει στο κόμμα. Στη μάχη της διαδοχής ημεροβραδιάζεται δίπλα του. Με τον Σαμαρά πλέον αρχικό αφήνει για μια ακόμη φορά τη μακροχρόνια δικηγορία και αναλαμβάνει επικεφαλής του νομικού τμήματος του κόμματος, έχοντας κερδίσει πλέον μια θέση στον πρωινό καφέ. Έχει άποψη για τα πάντα και τη λέει ανοιχτά. Για τον Τόμσον που «δεν καταλαβαίνει τους Έλληνες» μέχρι την Αριστερά που «στην Ελλάδα είναι επικίνδυνη».

Από τον Ιούνιο του 2012, ως γενικός γραμματέας της κυβέρνησης, αρχίζει να πιέζει για νομοσχέδια που τον «πονάνε»: το μεταναστευτικό, κριτήρια για εισαγωγή σε στρατιωτικές σχολές, το αντιτραποιστικό. Ο τρόπος που πολεμάει το αντιτραποιστικό νομοσχέδιο προβληματίζει ακόμα κι άτομα μέσα στο κόμμα του. «Μα είναι δυνατόν; Με αυτόν τον νόμο θα μπορεί να κατηγορηθεί ο κάθε παπάς ως αιρετικός ή οι στρατιώτες μας δεν θα μπορούν να τραγουδάνε το στρατιωτικό εμβατήριο "Μακεδονία Ξακουστή"» θα πει προσπαθώντας να δικαιολογηθεί για τον θόρυβο που είχε προκαλέσει τότε η «ακροδεξιά» στάση του. Με τη Χρυσή Αυγή αποκτά μια σχέση «άνετη» που δεν προσπαθεί όμως να κρύψει. Θεωρούσε πως με το καστούκι στη Λιάνα Κανέλλη (η οποία μάλιστα ήταν μια από τις ομιλήτριες στην παρουσίαση του βιβλίου του) ο Κασιδιάρης είχε κερδίσει έξτρα πόντους -ιδιαίτερως στον γυναικείο πληθυσμό- ενώ πίστευε πως ήταν μεγάλο λάθος η κίνηση του Καμίνη να απαγορευτούν τα συστήματα της Χρυσής Αυγής. Πίσω από κλειστές πόρτες συνεργάτες του πρωθυπουργού άρχισαν δειλά να προειδοποιούν «πως ο Τάκης κάνει κακό» αλλά ο πρωθυπουργός δεν φάνηκε έτοιμος να τον «κόψει». Στα πέτρινα χρόνια ο Μπαλτάκος δεν είχε φύγει ούτε μια στιγμή από δίπλα του. Η εμμονή του όμως στο θέμα της αντιμετώπισης της Χρυσής Αυγής και το λοιπόν που έκανε πριν από τις διώξεις, πάγωσε για πρώτη φορά τις σχέσεις τους. Για τουλάχιστον τρεις μήνες η επικρατούσα θέση ήταν απολύτως τυπική, οι σχέσεις όμως φαίνεται πως είχαν αρχίσει να αποκαθίστανται κάπου γύρω στα Χριστούγεννα. Ο Μπαλτάκος άρχισε να οργανώνει με κάθε λεπτομέρεια το ταξίδι του Σαμαρά στο Άγιον Όρος και στις 15 Φεβρουαρίου επιβίβαστηκε μαζί του στο Σινούκι και τον συνόδευσε εκεί. Θεωρούσαν προφανώς και οι δυο πως είχαν αφήσει το κεφάλαιο «Χρυσή Αυγή» πίσω τους...

Η Δικαιοσύνη παρακολουθεί...

της ΙΩΑΝΝΑΣ ΜΑΝΔΡΟΥ

Εντονες αντιδράσεις πυροδοτήσε στη Δικαιοσύνη η συνομιλία Μπαλτάκου - Κασιδιάρη. Δικαστικοί και εισαγγελικοί λειτουργοί που χειρίστηκαν ή χειρίζονται τη βαριά δικογραφία της Χ.Α., φανερά ενόχλημένοι, έκαναν λόγο για «θεσμική προσβολή», για «πρωτοφανή προσπάθεια να εμφανιστεί η δικαιοσύνη ως μετέχουσα σε μεθοδεύσεις» και για «διαδικασίες εμπλοκής της σε πολιτικά παιχνίδια».

Είναι ενδεικτικό ότι η εισαγγελέας του Αρείου Πάγου, Ευτέρπη Κουτζαμάνη, εξέδωσε προσωπικά ανακοίνωση, χαρακτηρίζοντας «ανυπόστατα και ψευδέστατα» τα όσα ισχυρίστηκε στην επίμαχη συνομιλία ο κ. Μπαλτάκος, ενώ ξεκαθάρισε ότι «στον χειρισμό της υποθέσεως για τη Χρυσή Αυγή, ενήργησε με βάση τα αποδεικτικά στοιχεία και τον νόμο». Στο ίδιο κλίμα, εντάσσεται και η σκληρή ανακοίνωση της Ενωσης Εισαγγελέων, που έκανε λόγο για «εξυπηρέτηση άλλων σκοπών σε βάρος της ορθής απονομής του Δικαίου και της ομαλής λειτουργίας του Πολιτεύματος».

Οι έντονες επικρίσεις μέσα στο δικαστικό σώμα εστιαστήκαν κυρίως στη θεσμική επικινδυνότητα να κλονιστεί η προσπάθεια της Δικαιοσύνης στον χειρισμό της ογκωδέστατης δικογραφίας για την

εγκληματική δράση της Χ.Α. με την αποδόμηση των δικαστικών διαδικασιών και τη «ρετινιά» ότι υπήρξαν προϊόν «μεθόδευσης και πολιτικού παρασκηνίου». Στο πλαίσιο αυτό οι ειδικοί ανακρίτριες, Ιωάννα Κλάπα και Μαρία Δημητροπούλου, που έχουν αναλάβει το βαρύ έργο των ερευνών, εμφανίζονται αποφασισμένες να «τρέξουν» την ανακριτική διαδικασία. Σύμφωνα με πληροφορίες, προχωρούν στη σύνταξη των κατηγορητηρίων για τους εγκαλούμενους βουλευτές της Χ.Α. για τους οποίους η Βουλή ήδη έχει άρει την ασυλία τους. Ενδεχομένως και πριν από το Πάσχα, οι ειδικές ανακρίτριες αναμένεται να τους αποστείλουν κλήσεις για απολογία με κατηγορίες σε βαθμό κακοουργίας και με ανοικτό το ενδεχόμενο προσωρινής κράτησης.

Το ότι η ανακριτική διαδικασία για τη Χ.Α. βρίσκεται στο πλέον κρίσιμο σημείο, το συνδέουν αρμόδιες δικαστικές πηγές με την «επιθεση» της Χ.Α. και την κοινοποίηση του επίμαχου βίντεο. Εντάσσουν, δηλαδή, τις απειλές Κασιδιάρη και άλλων βουλευτών της Χ.Α., για ύπαρξη και άλλων «ντοκουμέντων», στην προσπάθειά τους να δημιουργήσουν κλίμα πριν από τις απολογίες τους με βασικό στόχο να εκφοβίσουν τις δικαστικές αρχές και να αποφύγουν το ενδεχόμενο της προσωρινής κράτησης.

Η εισαγγελία του Αρείου Πάγου

παρακολουθεί καθημερινά τις εξελίξεις, ετοιμα να παρέμβει σε περίπτωση που πράγματι υπάρξουν και νέα αποκλυπτικά βίντεο ή συνομιλίες χρυσαυγίτων με πολιτικούς ή άλλους παράγοντες του δημοσίου βίου. Ωστόσο, ανώτατοι εισαγγελικοί λειτουργοί σημειώνουν πως αν εμφανιστούν και άλλα τέτοια «ντοκουμέντα», η Δικαιοσύνη θα προχωρήσει σε γενικευμένη έρευνα, καθώς το θέμα πλέον θα είναι εξαιρετικά σοβαρό, δηλωτικό ότι υπάρχουν μηχανισμοί παρακολούθησης προς εξυπηρέτηση αντιδημοκρατικών σκοπιμοτήτων.

Τέλος, η εισαγγελία Πρωτοδικών της Αθήνας, «τρέχει» την έρευνα για το βίντεο Κασιδιάρη - Μπαλτάκου, καλώντας άγριο τον τελευταίο σε κατάθεση ενώπιον της εισαγγελέως, Καλλιόπης Νταγιάντα. Η ίδια έχει ζητήσει το επίμαχο βίντεο και τα πρακτικά της Βουλής, διερευνώντας από τη μια τις συνθήκες και το παρασκήνιο καταγραφής της συνομιλίας και από την άλλη τις ποινικές ευθύνες Κασιδιάρη που το εμφάνισε. Οι κατηγορίες για παράνομη καταγραφή και χρήση του βίντεο είναι βαριές -σε βαθμό κακοουργίας- που επισύρουν ποινικές καθειρέξεις για τους εμπλεκόμενους. Πάντως, αυτόφωρη διαδικασία δεν κινήθηκε, καθώς, όπως δήλωναν αρμόδιες δικαστικές πηγές, στην προκειμένη περίπτωση, ο νόμος δεν το επιτρέπει.

Φήμες για νέα βίντεο και εμπλοκή ΕΥΠ

Σενάρια υποκλοπών και κλίμα έντονων καχυποψίας, «για το τι ακόμα έπεται», ακολούθησε τη δημοσιοποίηση του βίντεο της συνομιλίας Μπαλτάκου - Κασιδιάρη. Η φημολογούμενη κατοχή νέου, παρόμοιου, υλικού από στελέχη της Χρυσής Αυγής αιωρούνταν έως και χτες αργά το απόγευμα, καθώς οι σχετικές «απειλές» εκτοξεύονταν σχεδόν σε κάθε ευκαιρία.

Μιλώντας στην «Κ», κορυφαίο στέλεχος του υπουργείου Δημόσιας Τάξης διέψευθε κατηγορηματικά τα περί ύπαρξης δικτύου εντός της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών (ΕΥΠ), που δραστηριοποιείται προς όφελος της Χρυσής Αυγής. Ο ίδιος αξιωματικός υπαινιχθηκε ότι η τακτική που ακολουθεί ο εκπρόσωπος της Χ.Α., Ηλίας Κασιδιάρης, αποτελεί πολιτική «μπλόφα», εκφράζοντας σοβαρές επιφυλάξεις για το ενδεχόμενο ο υπόδικος βουλευτής να έχει στην κατοχή του και άλλο υποκλαπέν υλικό. Στην τακτική Κασιδιάρη εντάσσονται και οι αναφορές σε επιθετικούς προσδιορισμούς που υποτίθεται ότι χρησιμοποιούν στελέχη των οποίων οι συνομιλίες έχουν υποκλαπεί ή η ύπαρξη και νέων τηλεφωνικών συνομιλιών βουλευτών από «τρίτα» κόμματα με βουλευτές της Χ.Α.

Το ενδεχόμενο το βίντεο της συνομιλίας Μπαλτάκου - Κασιδιάρη, που δόθηκε στη δημοσιότητα, να

αποτελεί μέρος μιας ακόμα μεγαλύτερης συζήτησης, είναι ωστόσο πιθανόν, ενώ φήμες κάνουν λόγο για περισσότερες της μιας συναντήσεις. Πάντως, το στέλεχος της Κατεχάκη αρνήθηκε το ενδεχόμενο φημολογούμενη επόμενη «βόμβα» Κασιδιάρη να σχετίζεται με την προηγούμενη απομάκρυνση από την υπηρεσία υψηλόβαθμου στελέχους της ΕΥΠ, που είχε απαασκολληθεί έντονα την επικαιρότητα.

Την ίδια ώρα, για σχέδιο της Χρυσής Αυγής, που στόχο έχει να απαλλάξει δικαστικούς και εισαγγελικούς λειτουργούς και να επιτύχει την εξάρτησή τους ενόψει των κρίσιμων δικαστικών εξελίξεων κάνουν λόγο ανώτατα κλιμάκια της Δικαιοσύνης που παρακολουθούν τις εξελίξεις. Πληροφορίες της «Κ» από έγκυρες πηγές, αναφέρουν ότι όσα ανέφερε και μέσα στη Βουλή ο Ηλίας Κασιδιάρης, (σ.σ.: ότι διαθέτει συνομιλίες ακόμα και του πρωθυπουργού με γνωστό εισαγγελέα), στοχεύουν στο να πλήξουν τη δικαστική έρευνα και να θεμελιώσουν άμεσα αίτηση εξάρτησης δικαστών και εισαγγελέων που χειρίζονται τώρα τον «καυτό» φάκελο της Χρυσής Αυγής.

Ενόψει των κρίσιμων δικαστικών εξελίξεων που θα κλιμακωθούν πριν από το Πάσχα με κλήσεις βουλευτών της Χ.Α. σε απολογία για κατηγορίες σε βαθμό κακοουργίας και με ανοικτό το ενδεχόμενο

προφυλάκισής τους, όπως εκτιμούν ανώτατες δικαστικές πηγές, επικρατεί η απαξίωση συγκεκριμένων δικαστικών για να θεθούν «εδώ και τώρα» εκτός μάχης.

Η επικείμενη της Χ.Α. να τους εμφανίσει «κομματικά εγκάθετους» και να θεμελιώσει εν συνεχεία αιτήσεις για την εξάρτησή τους από τις έρευνες είναι οι επόμενες επιδοκίμους στόχους της. Αν αυτό συμβεί, όπως ανέφεραν οι ίδιες πηγές στην «Κ», οι έρευνες για την εγκληματική δράση της Χ.Α. θα σταματήσουν, όως ότου οριστούν άλλοι εισαγγελέες και δικαστές, και έτσι η Χ.Α. θα κερδίσει χρόνο τουλάχιστον μέχρι τις εκλογές, καθώς η δικογραφία είναι ογκωδέστατη και για να μελετηθεί απ' όποιους δικαστές επιλεγούν θα χρειαστεί τουλάχιστον διάστημα δύο μηνών.

Σε ό, τι αφορά τις αποκαλύψεις Κασιδιάρη και άλλων από τη Χ.Α. ότι διαθέτουν και νέες συνομιλίες και βίντεο, οι εισαγγελικές αρχές παρακολουθούν τις εξελίξεις και είναι έτοιμες να παρέμβουν μόλις οποιοδήποτε «υλικό» εμφανιστεί. Σημαντικές επίσης είναι οι πληροφορίες που φθάνουν στην Εισαγγελία και αναφέρονται ότι η Χ.Α. μπορεί και να μη διαθέτει τόσο όσα διατείνεται και οι «αποκαλύψεις» περί «ντοκουμέντων» να εντάσσονται σε ευρύτερο σχέδιο για δημιουργία κλίματος.

Συμφωνία για πολιτική σταθερότητα πάση θυσία

Σαμαράς και Βενιζέλος αποκρούουν κάθε σενάριο πρόωγων εκλογών ή αλλαγής... κορυφής

Του Κ.Π. ΠΑΠΑΔΙΟΧΟΥ

Σε συμφωνία ότι η πολιτική σταθερότητα της χώρας θα πρέπει να διαφυλαχθεί πάση θυσία και η κυβέρνηση συνεργασίας επιβάλλεται να συνεχίσει απρόσκοπτη την πορεία της, παρά τις αναταράξεις που δημιουργούν η υπόθεση Μπαλτάκου και η εσωστρέφεια στο ΠΑΣΟΚ λόγω Γ. Παπανδρέου, κατέληξαν ο πρωθυπουργός Αντ. Σαμαράς και ο κ. Ευ. Βενιζέλος στις τρεις συναντήσεις που είχαν την περασμένη εβδομάδα, από το πρωί της Δευτέρας μέχρι και προχθές.

Κατά τις συναντήσεις κατέστη σαφές πως ο πρωθυπουργός και ο αντιπρόεδρος της κυβέρνησης αποκρούουν κάθε σενάριο πρόωγων προσφυγής στις κάλπες. Αλλά και ότι η κυβέρνηση συνεργασίας, που έχει δρομολογήσει την οριστική έξοδο της Ελλάδας από την κρίση, δεν πρόκειται να μεταβληθεί ως προς τους

Η στρατηγική απέναντι στο ζήτημα Μπαλτάκου, τα επιχειρήματα του Μεγάρου Μαξίμου και η «απάντηση» μέσω του ευρωψηφοδελτίου της Ν.Δ.

δύο βασικούς της πυλώνες. Με άλλους λόγους, ότι δεν πρόκειται να τεθεί ζήτημα «αλλαγής εν πλώ», ούτε του πρωθυπουργού ούτε του κ. Ευ. Βενιζέλου ως αντιπρόεδρου της κυβέρνησης.

Ως προς τούτο, έμπειρα σημειώθηκαν δύο κομμάτων σημειώνουν τη σπουδή με την οποία ο κ. Γ. Παπανδρέου αμφισβήτησε τη σκοπιμότητα της κυβερνητικής συνεργασίας μεταξύ Ν.Δ. και ΠΑΣΟΚ μετά τη δημοσιοποίηση της υποκλοπής συνομιλίας Μπαλτάκου - Κασσιδιάρη. Επίσης, δεν έχει περάσει απαρατήρητο ότι ο πρόεδρος της ΔΗΜΑΡ, Φ. Κουβέλης, έχει κατ'επανάληψη δηλώσει πως σε περίπτωση πολιτικής κρίσης μπορεί να προκύψει άλλη κυβέρνηση από την παρούσα Βουλή, ενώ ανάλογες απόψεις φαίνεται ότι διατυπώνονται εσχάτως ακόμη και σε μικρούς «θυλάκους» των κοινοβουλευτικών ομάδων της συγκυβέρνησης.

Δύο σκόπελοι

Όπως προαναφέρθηκε, στις συναντήσεις που πραγματοποιήθηκαν εκτιμήθηκε πως η κυβέρνηση έχει να υπερβεί δύο σκόπελους το επόμενο διάστημα: Πρώτον, τη συστηματική προσπάθεια από τα κόμματα της αντιπολίτευσης να ταυτισθεί ο πρωθυπουργός με τον κ. Τ. Μπαλτάκο, παρά το γεγονός ότι ο ίδιος τον απέπεμψε άμεσα και πρώτος άνοιξε το μεγάλο μέτωπο της πολιτικής με τη Χρυσή Αυγή. Δεύτερον, το ενδεχόμενο να αμφισβητηθεί ο κ. Ευ. Βενι-

Ο πρωθυπουργός Αντ. Σαμαράς και ο κ. Ευ. Βενιζέλος στις τρεις συναντήσεις που είχαν την περασμένη εβδομάδα συμφώνησαν ότι η κυβέρνηση συνεργασίας επιβάλλεται να συνεχίσει απρόσκοπτη την πορεία της.

ζέλος, αλλά και η συμμετοχή του ΠΑΣΟΚ στην κυβέρνηση, σε περίπτωση αρνητικού αποτελέσματος της «Ελιάς» στις ευρωεκλογές της 25ης Μαΐου.

Όπως προαναφέρθηκε, η απάντηση των κ. Σαμαρά και Βενιζέλου είναι ότι η κυβέρνηση «προχωράει μπροστά». Στις συναντήσεις του πρωθυπουργού με τον κ. Βενιζέλο εκτιμήθηκε πως το βαρύ κλίμα που έχει διαμορφωθεί με την υπόθεση Μπαλτάκου είναι αναστρέψιμο: Πρώτον, διότι η δυναμική των «καταγγελιών» Κασσιδιάρη είναι ανύπαρκτη, καθώς υπάρχει πλήθος στοιχείων από τη δικαστική έρευνα για τη δράση του νεοναζιστικού μορφώματος. Δεύτερον, επειδή εάν για κάτι μπορεί να κατηγορηθεί η κυβέρνηση είναι πως επέδειξε απόλυτη αποφασιτικότητα στην αντιμετώπισή του. Τρίτον, διότι η κυβέρνηση έχει μπρο-

στά της μια σειρά από θετικά γεγονότα, από την έξοδο της χώρας στις αγορές μέχρι τη διανομή του πρωτογενούς πλεονάσματος που θα της επιτρέψουν την αλλαγή της ατζέντας. Σύμφωνα με πληροφορίες, μόνος «κίνδυνος» για την κυβέρνηση χαρακτηρίζεται το ενδεχόμενο να αποκαλυφθεί και άλλο κεντρικό πολιτικό πρόσωπο που να συμμερίζεται τις απόψεις Μπαλτάκου περί πολιτικής δίωξης της Χρυσής Αυγής.

Σε κάθε περίπτωση, κατά πληροφορίες, ακριβώς προκειμένου να αποκρούσει τη ρητορική του ΣΥΡΙΖΑ περί ακροδεξιού προσανατολισμού της Ν.Δ., ο πρωθυπουργός φέρεται αποσιτισμένος να συγκροτήσει το ευρωψηφοδέλτιο του κόμματος με σαφή «ευρωπαϊκό» και κεντροδεξιό προσανατολισμό, απόφαση που ήταν προεπιλεγμένη και δεν σχετίζεται με τις απόψεις του ΠΑΣΟΚ για στελέχη όπως

Προ ημερησίας συζήτηση στη Βουλή

Να μη διακόψει ούτε το επιβαρυνόμενο κοινοβουλευτικό έργο ούτε, κυρίως, τη ροή των καλών ειδήσεων, μέσω μιας σκληρής αντιπαράθεσης στη Βουλή, επιθυμεί η κυβέρνηση ως προς την προ ημερησίας διατάξεως συζήτηση των πολιτικών αρχηγών για την υπόθεση Μπαλτάκου που προκάλεσε ο κ. Αλέξης Τσίπρας.

Βάσει του κοινοβουλευτικού κανονισμού, η συζήτηση θα πρέπει να διεξαχθεί εντός 30 ημερών από την υποβολή του σχετικού αιτήματος, δηλαδή έως τις 3 Μαΐου, κάτι πάντως που έχει καταστρατηγηθεί κατά το παρελθόν. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», κατά τη συνάντηση των κ. Σαμαρά και Βενιζέλου, ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ πρότεινε να επιταχυνθεί η διεξαγωγή της συζήτησης προκειμένου να κλείσει οριστικά ο κύκλος αντιπαράθεσης για το ζήτημα Μπαλτάκου. Ωστόσο, το βαρύ κοινοβουλευτικό πρόγραμμα και, κυρίως, η απόφαση του πρωθυπουργού να επικεντρωθεί τόσο στην επικείμενη δοκιμαστική έξοδο της Ελλάδας στις αγορές όσο και στην άφιξη της κ. Αγκελας Μέρκελ, την προσεχή Παρασκευή, στην Αθήνα καθιστούν δύσκολη τη διεξαγωγή της συζήτησης την επόμενη εβδομάδα. Ακολούθως, αναμένεται να κλείσει η Βουλή ενόψει Πάσχα και να επαναλειτουργήσει τις εργασίες της το νωρίτερο στις 23-24 Απριλίου, με σειρά νομοσχεδίων του υπ. Ανάπτυξης. Αξίζει να σημειωθεί ότι παραμένει άγνωστο το πότε προγραμματίζεται να κλείσει η Βουλή ενόψει των αυτοδιοικητικών και ευρωπαικών εκλογών, βαζόντας εκ των πραγμάτων τη διεξαγωγή στη μέγγενη των ημερομηνιών.

ο κ. Φ. Κρανιδιώτης. Σε σχέση με το ΠΑΣΟΚ, οι κ. Σαμαράς και Βενιζέλος αντιλαμβάνονται πως το μεγάλο «στοίχημα» θα είναι το εκλογικό αποτέλεσμα της 25ης Μαΐου. Η ρήξη που προκάλεσε στο ΠΑΣΟΚ η διαφοροποίηση του κ. Γ. Παπανδρέου στη ρύθμιση για τις τράπεζες εκφράζονται φόβοι ότι μπορεί να έχει μεγάλο εκλογικό κόστος για την «Ελιά», οδηγώντας ακόμη και στο άνοιγμα της συζήτησης για αλλαγή ηγεσίας στη Χαριλάου Τρικούπη. Πάντως, με δεδομένο ότι το ΠΑΣΟΚ έχει απομειωθεί το μεγαλύτερο κόστος από την έως τώρα διαχείριση της κρίσης, η πεποίθηση που επικρατεί είναι πως ανεξαρτήτως εσωκομματικών εξελίξεων και με δεδομένο το διακύβευμα για τη χώρα, δεν πρόκειται να εγερθεί ζήτημα εξόδου του από την κυβέρνηση ούτε και αποχώρησης του κ. Βενιζέλου από την αντιπροεδρία.

Κινοῦμενη ἄμμος το ΠΑΣΟΚ

Του ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΑΟΥ

Ως ακόμη ένας παράγοντας κλονισμού της συνοχής στο εσωτερικό του ΠΑΣΟΚ λειτουργεί τις τελευταίες ημέρες η υπόθεση Μπαλτάκου. Παρά τη δημοσίως εκπεφρασμένη άποψη του κ. Ευάγγελου Βενιζέλου ότι υπεράνω όλων τίθεται η κυβερνητική σταθερότητα, είναι σαφές ότι η υπόθεση Μπαλτάκου ενεργοποίησε στο εσωτερικό του ΠΑΣΟΚ μία ακόμη συζήτηση, αυτήν του εξαγκασμού σε συγκατοίκηση με πρόσωπα που ασπάζονται ακραίες ιδεολογίες. Επίσης, η δημοσιοποίηση της συνομιλίας των Μπαλτάκου - Κασσιδιάρη οδήγησε - για τρίτη φορά σε τέσσερις ημέρες - στη διαφοροποίηση του κ. Γ. Παπανδρέου, ο οποίος, εμμέσως πλην σαφώς, έθεσε ζήτημα αρχών για την παραμονή του ΠΑΣΟΚ στην κυβέρνηση.

Η κρισιμότητα της συγκεκριμένης υπόθεσης για τη συνολική δυνατότητα της κυβέρνησης να παραμείνει ενωμένη αναδεικνύει και την παράλληλη, υπαρξιακού χαρακτήρα, συζήτηση που εξελίσσεται στο εσωτερικό του ΠΑΣΟΚ. Τα επόμενα, ουσιαστικά επεισόδια αυτής της συζήτησης αναμένεται να εκτυλιχθούν την επόμενη ημέρα των ευρωεκλογών της 25ης Μαΐου. Τα αποτελέσματα που θα φέρει η «Ελιά» αποτελούν για τα περισσότερα από τα στελέχη του ΠΑΣΟΚ και στοίχημα για την ηγεσία του κόμματος.

Προς το παρόν, με εξαίρεση τους ευρισκομένους περί τον κ. Παπανδρέου (Φιλ. Σακινίδης, Θ. Μωραϊτίς, Κ. Τριαντάφυλλος), δεν υφίσταται καμία άλλη ομάδα με σταθερά χαρακτηριστικά. Όλοι μιλούν μεταξύ τους και παράλληλα, άπαντες είναι έτοιμοι να κινηθούν εναντίον αλλήλων. Εκ των προβεβλημένων στελεχών είναι δεδομένο ότι οι κ. Μιχ. Χρυσοχοϊδης, Κ. Σκανδαλίδης και Φώφης Γεννηματά θεωρούν πως η εξελισσόμενη κατάσταση στο ΠΑΣΟΚ, είτε αυτή αφορά την κυβέρνηση είτε τη διαχείριση του κόμματος, πρέπει να έχει μια ημερομηνία λήξης. Ο κ. Χρυσοχοϊδης ήταν παρών την προηγούμενη εβδομάδα στην παρουσίαση του ψηφοδελτίου της «Ελιάς» και μάλιστα υποστήριξε την ανάγκη για την ενότητα του κόμματος. Εκ των προβεβλημένων στελεχών, ο κ. Χρυσοχοϊδης συνομιλεί τακτικά με τον κ. Παπανδρέου και μεταξύ των δύο ανδρών φαίνεται ότι υφίσταται αυτή την περίοδο αλληλοεκτίμηση. Καλές σχέσεις με τον κ. Χρυσοχοϊδη διατηρεί και ο κ. Α. Λοβέρδος. Θεωρείται βέβαιο ότι σε περίπτωση ενεργοποίησης ενδοκομματικών εξελίξεων, ο κ. Λοβέρδος, έχοντας περίπου επιστρέψει στο ΠΑΣΟΚ διά της συμμετοχής στην «Ελιά», θα είναι παρών.

Πιο σαφές είναι τα πράγματα για την κ. Γεννηματά, η οποία, μάλιστα, εντός της εβδομάδας δήλωσε «προσωπικά» παρούσα σε ό,τι εξελίξεις δρομολογηθούν για την Κεντροαριστερά μετά τις ευρωεκλογές. Η αναπληρώτρια υπουργός Εθνικής Αμυνας διατηρεί ανοικτούς διαύλους επικοινωνίας τόσο με τον κ. Σκανδαλίδη, όσο και με τον κ. Ν. Ανδρουλάκη, ωστόσο δεν συνθέτουν κάποιο είδους ομάδα στο εσωτερικό του κόμματος.

Ο κ. Ανδρουλάκης είναι αυτή την περίοδο απορροφημένος με την προεκλογική καμπάνια του και από τη Χαρ. Τρικούπη περιλαμβάνεται μεταξύ των στελεχών που αγωνίζονται για μία από τις δύο ή τρεις πρώτες θέσεις. Είτε λόγω δημοτικότητας είτε λόγω πρόσβασης στον κομματικό μηχανισμό, από τη Χαρ. Τρικούπη εκτιμούν ότι, εκτός από τον κ. Ανδρουλάκη, οι βασικοί διεκδικητές θα είναι ο κ. Π. Καψής, ο κ. Εύα Καϊλή και Σουλβάνα Ράπτου, καθώς και ο «τριαντάρης» κ. Κυρ. Πιερρακάκης.

Ο κ. Πιερρακάκης, εκ των τακτικών συνομιλητών του κ. Βενιζέλου, εντάσσεται σε μια ομάδα περί τους κ.κ. Χρ. Πρωτόπαπα, Ι. Μανιάνη, Εύη Χριστοφιλοπούλου και Οδ. Κωνσταντινιόπουλο με κάποιες κοινές αντιλήψεις (υπέρ κυβερνητικής σταθερότητας και κατά του ΣΥΡΙΖΑ). Οι κ. Π. Κουκουλόπουλος, Α. Γρηγοράκος και Τ. Ρήγας παραμένουν ίσως οι πλέον σαφείς υποστηρικτές του κ. Βενιζέλου στην Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΠΑΣΟΚ. Βασικό παράγοντα για τις εξελίξεις, οι επόμενες ημέρες θα αποτελέσουν, βεβαίως, οι κινήσεις του κ. Παπανδρέου. Συνομιλητές του πρώην πρωθυπουργού τονίζουν ότι ο κ. Παπανδρέου επιθυμεί λόγω επιθυμεί να εναγίνει πρόεδρο του ΠΑΣΟΚ ή κάποιου νέου κόμματος. Προσέχεται, ωστόσο, ότι παρακολουθεί με ενδιαφέρον όποια νέα προσπάθεια γίνεται προς την κατεύθυνση της ανανέωσης του πολιτικού βίου.

Ο ΣΥΡΙΖΑ προσδοκᾷ κέρδη μετά τις αποκαλύψεις

Γιατί χαμογελούν στην Κουμουνδούρου μετά τις τελευταίες εξελίξεις

Της ΔΡΑΣΑΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

Οικονομικές εξελίξεις που δρομολογεί η δημοσιοποίηση του επίμαχου υποκλαπέντος βίντεο με τη συνομιλία του πρώην γ.γ. της κυβέρνησης Π. Μπαλτάκου με τον βουλευτή της Χρυσής Αυγής Ηλία Κασσιδιάρη προκάλεσαν χαμόγελα στον ΣΥΡΙΖΑ. Επισήμως στην Κουμουνδούρου κάνουν λόγο για αποκαλύψεις που καταδεικνύουν ένα εξαιρετικά ζοφερό περιβάλλον, με μεθόδους και λειτουργίες που παραπέμπουν σε παρακράτος και αποτελούν απειλή για τη δημοκρατία. Ωστόσο, για το κόμμα της αξιωματικής αντιπολίτευσης η αιφνίδια αλλαγή που έφερε στην ατζέντα της επικαιρότητας η υπόθεση Μπαλτάκου είναι, με όρους επικοινωνιακούς, περισσότερο από καλοδεχούμενη. Ο ΣΥΡΙΖΑ, που αναζητούσε επιχειρήματα για να ακυρώσει επικοινωνιακά τις προβαλλόμενες από την κυβέρνηση επιτυχίες στο μέτωπο της οικονομίας και δέχεται κριτική για τους χειρισμούς στη Βουλή κατά την ψηφοφορία για το πολυνομοσχέδιο, απέκτησε, αιφνίς, ένα προνομιακό

Στον ΣΥΡΙΖΑ θεωρούν ότι το πολιτικό τοπίο έχει καταστεί εξαιρετικά εύθραυστο και ασταθές.

πεδίο αντιπαράθεσης με την κυβέρνηση. Η θέση του κ. Μπαλτάκου, δε, και η πολιτικής παρουσία του δίπλα στον πρωθυπουργό στρέφουν τα βέλη της Κουμουνδούρου απευθείας στον κ. Σαμαρά.

Στην ηγετική ομάδα του ΣΥΡΙΖΑ επικρατεί η αντίληψη ότι το κόμμα διαθέτει «ηθικό προβάδισμα» στο συγκεκριμένο ζήτημα, διαψεύδοντας κατηγορηματικά κάθε ενδεχόμενο ύπαρξης συνομιλίας βουλευτού ή στελέχους του ΣΥΡΙΖΑ με στελέχη της Χρυσής Αυγής. Ετσι, διαθέτει προνομιακό πεδίο έναντι της κυβέρνησης, που με αμχανία, θεωρούν, στέκεται και ανήμπορη, σε μια ιδιότυπη κατάσταση «ομπρίας», διαψεύδοντας τις εξελίξεις, υπό το διαρκές άγχος δημοσιοποίησης επιπλέον υλικού. Μέσα σε αυτό το περιβάλλον, στον ΣΥΡΙΖΑ θεωρούν ότι το πολιτικό τοπίο έχει καταστεί εξαιρετικά εύθραυστο και ασταθές και ότι ανά πάσα στιγμή μπορεί να δρομολογηθούν εξελίξεις, ενώ διατυπώνουν την πεποίθηση ότι «σε κάθε περίπτωση και υπό αυτούς τους όρους, η κυβέρνηση δεν μπορεί να μακρομερείσει». Ζητούν, άλλωστε, επιτα-

κτικά την παραίτησή της. Αυτό που κατά τον ΣΥΡΙΖΑ μένει να φανεί είναι εάν μπορεί να προκύψει διαφορετική κυβέρνηση από την παρούσα Βουλή ή εάν θα επιλεγεί η προσφυγή στις κάλπες. Μέσα σε αυτό το κλίμα, στο κόμμα της αξιωματικής αντιπολίτευσης συνεχίζουν την προετοιμασία για τις ευρωεκλογές και αναμένεται το επόμενο Σάββατοκυριακό να συνεδριάσει η Κεντρική Επιτροπή για να εγκρίνει τη σύνθεση του ευρωψηφοδελτίου και τη διακήρυξη με την οποία το κόμμα θα πορευθεί προς τις κάλπες. Τα «αγκάθια» για τη διακήρυξη δεν έχουν εκλείψει. Η πλειοψηφία θεωρεί ότι θα πρέπει να αποτυπώνεται με τρόπο ξεκάθαρο τον προσανατολισμό του ΣΥΡΙΖΑ σε μια διαφορετική πορεία εντός της Ε.Ε. και της Ευρωζώνης. Από την πλευρά της «Αριστεράς Πλατφόρμας» επιμένουν ότι το πλαίσιο της διακήρυξης θα πρέπει να απευθύνεται περισσότερο στο εσωτερικό της χώρας, να θέτει σαφή διλήμματα, να διαμορφώνει κλίμα πολιτικό και συσπειρωτικό και να περνάει το μήνυμά ότι υπάρχει άλλος δρόμος, έξω από τα Μνημόνια.

Ένα μεγάλο στοίχημα κερδήθηκε

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΣΤΟΥΡΝΑΡΑ***

Επειτα από επίμονες διαπραγματεύσεις επτά μηνών με την τρόικα, ένα μεγάλο στοίχημα για τη χώρα, τον πρωθυπουργό, την κυβέρνηση και εμένα προσωπικά, κερδήθηκε. Πριν από λίγες μέρες, το Ευρογκρουπ, έδωσε εδώ στην Αθήνα το πράσινο φως για την έναρξη των κοινοβουλευτικών διαδικασιών στα κράτη-μέλη της Ευρωζώνης, για την εκταμίευση της δόσης του Μαΐου. Για πρώτη φορά, ύστερα από πολλά χρόνια, ακούγονται και γράφονται τόσο θετικές διαπιστώσεις για την προσπάθεια του ελληνικού λαού και της ελληνικής κυβέρνησης για την ανόρθωση της οικονομίας.

Η Ελλάδα εφαρμόζει ένα από τα πιο δύσκολα προγράμματα οικονομικής προσαρμογής της σύγχρονης ιστορίας. Έχει ήδη διανύσει πολύ δρόμο. Η κρίση ήταν το αποτέλεσμα των μεγάλων δημοσιονομικών ελλειμμάτων και των ελλειμμάτων στις τρέχουσες συναλλαγές που είχαν συσσωρευτεί κατά τη διάρκεια των προηγούμενων δεκαετιών, καθώς και χρόνιων διαρθρωτικών προβλημάτων. Μετά από τέσσερα χρόνια δημοσιονομικής εξυγίανσης και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, η ελληνική οικονομία έχει αρχίσει να δείχνει τα πρώτα ενθαρρυντικά σημάδια ισορροπίας και ανάκαμψης.

Η μέχρι τώρα προσαρμογή των δύο αυτών ελλειμμάτων είναι πρωτοφανής στη σύγχρονη οικονομική ιστορία. Μέχρι το τέλος του 2013 το πρωτογενές έλλειμμα και το έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών, όχι μόνο είχαν εξαλειφθεί, αλλά μετατράπηκαν σε πλεονάσματα. Πάνω από το 85% της βελτίωσης που απαιτείται στο πρωτογενές ισοζύγιο της Γενικής Κυβέρνησης, ώστε να μειωθεί το χρέος σε βιώσιμα επίπεδα μέχρι το 2020, έχει ήδη επιτευχθεί. Από το 2009 έως σήμερα το ισοζύγιο της Γενικής Κυβέρνησης αλλά και το πρωτογενές ισοζύγιο βελτιώθηκαν

περισσότερο από 10 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ. Το 2013 υπήρξε πρωτογενές πλεόνασμα που εκτιμάται ότι υπερέβη κατά πολύ τον αρχικό μηδενικό στόχο. Επιπλέον, εκτιμάται ότι, από το 2009 μέχρι το 2013, το κυκλικά προσαρμοσμένο πρωτογενές ισοζύγιο της Ελλάδας έχει βελτιωθεί περισσότερο από 15 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ.

Σχετικά με τις εξωτερικές ανισορροπίες, η απόλεια της ανταγωνιστικότητας σε όρους μοναδιαίου κόστους εργασίας που η Ελλάδα υπέστη κατά την προηγούμενη δεκαετία έχει πλήρως αντιστραφεί. Αυτό αντικατοπτρίζεται και στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, το έλλειμμα του οποίου συρρικνώθηκε κατά την περίοδο 2008-2013 κατά περισσότερο από 15 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ. Το 2013 καταγράφηκε πλεόνασμα στις τρέχουσες συναλλαγές για πρώτη φορά ύστερα από πολλές δεκαετίες.

Θετικές είναι και οι ενδείξεις στα μακροοικονομικά μεγέθη. Η ύφεση το 2013 ήταν για πρώτη φορά μικρότερη από ό,τι είχε προβλεφθεί, ενώ το 2014 η Ελλάδα αναμένεται να επιστρέψει σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης έπειτα από έξι χρόνια βαθιάς ύφεσης. Επίσης, θετικά είναι τα νέα και για το πραγματικό διαθέσιμο εισόδημα και για την ανταγωνιστικότητα από την πλευρά των τιμών. Το 2013 η Ελλάδα είχε το χαμηλότερο ποσοστό πληθωρισμού στην Ευρωζώνη, ύστερα από μακρά περίοδο υψηλότερων ποσοστών σε σχέση με τα υπόλοιπα κράτη-μέλη της Ευρωζώνης. Ο ρυθμός μεταβολής των τιμών καταναλωτή είναι αρνητικός από τον Μάρτιο του περασμένου έτους, για πρώτη φορά από το 1968.

Η εμπιστοσύνη στην ελληνική οικονομία αποκαθίσταται. Ο δείκτης οικονομικού κλίματος έχει φτάσει στο υψηλότερο επίπεδο των τελευταίων πέντε ετών. Η διαφορά απόδοσης των 10ετών ελληνικών ομολόγων έναντι των γερμανικών έχει

Γιάννης Στουρνάρας: Οι μεταρρυθμίσεις που έχουν ήδη υιοθετηθεί στην αγορά εργασίας θα διευκολύνουν τη γρηγορότερη μείωση της ανεργίας, τώρα που η ελληνική οικονομία μπαίνει σε πορεία ανάκαμψης.

“
Με τις μεταρρυθμίσεις που υιοθετήσαμε με το πολυνομοσχέδιο, οικονομικοί αναλυτές υπολογίζουν ότι θα οδηγηθούμε σε αύξηση των επενδύσεων κατά 17% και του ΑΕΠ κατά 3% σε 5 χρόνια.

”
πέσει κάτω από 450 μονάδες βάσης, όταν κατά την κορύφωση της κρίσης είχε ξεπεράσει τις 3.000 μονάδες βάσης. Η σταδιακή ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας αποτυ-

πώνεται περαιτέρω σε αρκετούς βραχυπρόθεσμους δείκτες. Σημαντική εξέλιξη για την εμπιστοσύνη είναι πως δύο από τις τέσσερις συστημικές τράπεζες της Ελλάδας έχουν ήδη αντλήσει νέα κεφάλαια περίπου 3 δισ. ευρώ.

Κατά τα προηγούμενα τέσσερα χρόνια η Ελλάδα έχει υιοθετήσει μεταρρυθμίσεις σε όλους σχεδόν τους τομείς της οικονομικής δραστηριότητας, με σημαντικότερες αυτές στην αγορά εργασίας, στο ασφαλιστικό, το σύστημα υγείας και στη φορολογική διοίκηση. Είναι χαρακτηριστικό, πως τα τελευταία χρόνια ο ΟΟΣΑ κατατάσσει σταθερά την Ελλάδα ως τη χώρα με τη μεγαλύτερη ανταπόκριση στην υιοθέτηση των προτάσεων του για πολιτικές που ευνοούν την ανάπτυξη.

Η οικονομική κρίση έχει προκαλέσει εξαιρετικά υψηλό κοινωνικοοικονομικό κόστος. Από το 2009 έως σήμερα, το ΑΕΠ μειώθηκε πε-

ρίπου 25%. Μια τέτοια μείωση δεν έχει ποτέ βιώσει ανεπτυγμένη χώρα, με εξαίρεση τις Ηνωμένες Πολιτείες κατά τη διάρκεια της Μεγάλης Ύφεσης. Η ανεργία παραμένει σε πολύ υψηλά επίπεδα, ιδιαίτερα για τους νέους, αν και δείχνει σημάδια σταθεροποίησης. Επιπλέον, το πραγματικό διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών έχει συρρικνωθεί κατά ένα τρίτο, ενώ το 35% του ελληνικού πληθυσμού είναι σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού.

Η παραπάνω επισκόπηση γεννά κάποια ερωτήματα. Ήταν αναπόφευκτο αυτό το κοινωνικοοικονομικό κόστος; Γιατί παρά τη σημαντική βελτίωση στο μοναδιαίο κόστος εργασίας η ανεργία παραμένει υψηλή και οι τιμές δεν έχουν υποχωρήσει ικανοποιητικά; Η θεωρία αλλά και η εμπειρία δείχνουν πως μια κρίση φέρνει μεγαλύτερες διάρκειας αρνητικές επιπτώσεις όταν η οικονομία χαρακτηρίζεται από δυσκαμψίες. Για παράδειγμα, όταν η αγορά εργασίας είναι αυστηρά ρυθμιζόμενη, η ανεργία μπορεί να μην αυξάνεται με ταχύτητα αλλά εξίσου αργά είναι και η αντιστροφή της. Όταν οι αγορές προϊόντων και υπηρεσιών χαρακτηρίζονται από μειωμένο ανταγωνισμό, οι τιμές δεν μειώνονται ακόμα και αν το κόστος εργασίας έχει μειωθεί. Οι μεταρρυθμίσεις που έχουν ήδη υιοθετηθεί στην αγορά εργασίας θα διευκολύνουν τη γρηγορότερη μείωση της ανεργίας τώρα που η ελληνική οικονομία μπαίνει σε πορεία ανάκαμψης. Με τις μεταρρυθμίσεις στις αγορές προϊόντων και υπηρεσιών που υιοθετήσαμε με τη ψήφιση του πολυνομοσχεδίου πριν από λίγες ημέρες αναμένουμε μείωση των σχετικών τιμών, αύξηση των επενδύσεων και της απασχόλησης. Δηλαδή σημαντική βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των Ελλήνων. Είναι χαρακτηριστικό πως οικονομικοί αναλυτές υπολογίζουν πως τέτοιες παρεμβάσεις θα οδη-

γήσουν σε αύξηση των επενδύσεων κατά 17% και του ΑΕΠ κατά 3% σε πέντε χρόνια.

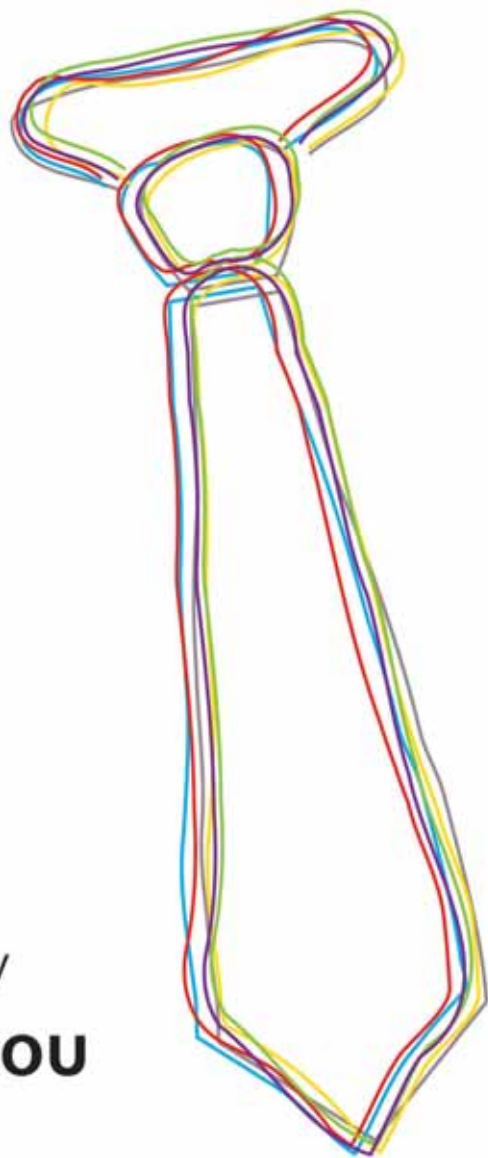
Η Ελλάδα βρίσκεται σε διαδικασία δημιουργίας νέου προτύπου ανάπτυξης με στόχο να γίνει εξωστρεφής και φιλική για τις επιχειρήσεις. Ένα τέτοιο πρότυπο θα αξιοποιήσει πλήρως τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της χώρας δηλ. τη γεωγραφία και το κλίμα, τον πολιτισμό, τους φυσικούς πόρους, αλλά πάνω από όλα το εκπαιδευμένο ανθρώπινο δυναμικό. Τώρα που η Ελλάδα βάζει τα δημοσιονομικά της σε τάξη, πρέπει να φροντίσει και για την προκατάσταση της ανταγωνιστικότητας και σε όρους τιμών. Και αυτό προφανώς δεν σημαίνει χαμηλούς μισθούς αλλά αύξηση της παραγωγικότητας.

Από την πλευρά της προσφοράς, το νέο πρότυπο αναμένεται να επικεντρωθεί σε εξωστρεφείς τομείς και δραστηριότητες, όπως ο τουρισμός, η ενέργεια, τα τρόφιμα και η γεωργία, οι υδατοκαλλιέργειες, η τεχνολογία των πληροφοριών, των τηλεπικοινωνιών, η ανάπτυξη ακινήτων και οι μεταφορές. Από την πλευρά της ζήτησης αναμένεται μερική μετατόπιση από την ιδιωτική και δημόσια κατανάλωση στις επενδύσεις και τις καθαρές εξαγωγές.

Η οικονομική πολιτική, παρά τις πρόσφατες επιτυχίες, πρέπει να παραμείνει αφοσιωμένη στην ανάπτυξη του νέου εξωστρεφούς παραγωγικού προτύπου, στη δημοσιονομική πειθαρχία, τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, τον εκσυγχρονισμό του τραπεζικού συστήματος και την κοινωνική πολιτική, με έμφαση σε όσους έχουν πραγματική ανάγκη. Προϋπόθεση για όλα αυτά είναι η πολιτική σταθερότητα. Οι υγιείς πολιτικές δυνάμεις του τόπου είμαι βέβαιοι ότι θα αρθούν στο ύψος των περιστάσεων για μια ακόμη φορά.

* Ο κ. Στουρνάρας είναι υπουργός Οικονομικών

Οι εμπορικές επιχειρήσεις στηρίζουν τον **Φορέα Ελέγχου Διαφήμισης!**

Ο σύνδεσμος που εκπροσωπεί τις εμπορικές επιχειρήσεις στην Κύπρο πάντοτε πίστευε ότι, η εμπιστοσύνη των καταναλωτών στα brands, ο υγιής και θεμιτός ανταγωνισμός μεταξύ των εταιρειών και η ελευθερία του διαφημιστικού λόγου, μπορούν να στηριχθούν έμπρακτα μόνο όταν ο ίδιος ο κλάδος της επικοινωνίας δεσμεύεται να τηρεί διεθνώς αναγνωρισμένους κανόνες δεοντολογίας και ηθικής συμπεριφοράς. Γι' αυτό ο Σύνδεσμος Διαφημιζομένων Κύπρου (ΣΔΚ)* συμμετέχει ενεργά στον Φορέα Ελέγχου Διαφήμισης (ΦΕΔ), στηρίζοντας το έργο του.

Ποιος είναι ο ΦΕΔ;

Ο ΦΕΔ είναι μη κερδοσκοπική εταιρεία με κύριο αντικείμενο την εξέταση παραπόνων για το περιεχόμενο των διαφημίσεων που προβάλλονται στην Κύπρο σε όλα τα ΜΜΕ.

Πώς λειτουργεί ο ΦΕΔ;

Ο ΦΕΔ λαμβάνει παράπονα για διαφημίσεις από καταναλωτές και επιχειρήσεις. Τα παράπονα εξετάζονται από Επιτροπές στις οποίες συμμετέχουν μέλη τόσο από το διαφημιστικό κλάδο όσο και από ανεξάρτητους φορείς.

* Ο ΣΔΚ αποτελεί τον επίσημο φορέα των επιχειρήσεων που διαφημίζονται στην Κύπρο. Τα μέλη του δραστηριοποιούνται σε διάφορους επιχειρηματικούς τομείς. Ο ΣΔΚ εκπροσωπεί τη χώρα μας στην Παγκόσμια Ομοσπονδία Διαφημιζομένων από το 2004.

Την εκστρατεία αυτή στηρίζει:

Σύνδεσμος Διαφημιζομένων Κύπρου

Τηλ.: 99198954, info@fed.org.cy, www.fed.org.cy

Όταν ο Καραμανλής ήταν απογοητευμένος από τις ΗΠΑ

Αποκαλυπτικά αρχεία της αμερικανικής κυβέρνησης για τις διμερείς σχέσεις Ουάσιγκτον - Αθήνας την περίοδο 1977 - 1980

Του ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ

Η απογοήτευση του Κωνσταντίνου Καραμανλή από τη στάση της κυβέρνησης Τζιμ Κάρτερ έναντι των ελληνικών θέσεων στις ελληνοτουρκικές σχέσεις το 1979 προκύπτει από τα αποκαρκτηρισμένα αρχεία της αμερικανικής κυβέρνησης για τις διμερείς σχέσεις των ΗΠΑ με την Ελλάδα την περίοδο 1977-80. Συγκεκριμένα, έγγραφο της CIA τον Μάιο του 1979, από μυστικές πηγές, εμφανίζει τον Καραμανλή «αυξανόμενο αποκαρδιωμένο» από την «τρέχουσα στασιμότητα» στις ελληνοαμερικανικές σχέσεις. Σύμφωνα με αυτό, ο τότε πρωθυπουργός νοσταλγεί την εποχή αμέσως μετά την επιστροφή του στην Ελλάδα το 1974, όταν «διαφώνουσε μεν με πιυχές της αμερικανικής εξωτερικής πολιτικής», αλλά καταλάβαινε τους στόχους της και είχε διαρκείς, γόνιμες επαφές. «Τώρα, είπε, δεν ξέρει ποιος παίρνει τις αποφάσεις στη Ουάσιγκτον, τι βάρος δίνεται στις ελληνικές υποθέσεις [...] ούτε καν ποιον να ρωτήσει γι' αυτά τα ζητήματα».

Τα έγγραφα αναδεικνύουν τις εντάσεις στις σχέσεις Αθήνας-Ουάσιγκτον στον απόηχο της τουρκικής εισβολής στην Κύπρο και των αυξημένων εντάσεων στο Αιγαίο. Είναι η εποχή που η Ελλάδα είναι εκτός του στρατιωτικού σκέλους του ΝΑΤΟ. Ο Κωνσταντίνος Καραμανλής νιώθει αυξημένη πίεση από την εθνικιστική έξαρση της κοινής γνώμης, την οποία τροφοδοτούν τα ΜΜΕ και ο Ανδρέας Παπανδρέου. Στις επαφές με τον Δημοκρατικό πρόεδρο Τζιμ Κάρτερ και το επιτελείο του, αναδεικνύει το μειωμένο περιθώριο ελιγμών που του αφήνει αυτή η πίεση.

Σε τηλεγράφημα στις 2 Φεβρουαρίου του 1977 προς την πρεσβεία

στην Αθήνα, ο υπουργός Εξωτερικών Σάιρους Βανς αποστέλλει τη συγκαρτηρή επιστολή του Καραμανλή προς τον Κάρτερ για την ορκωμοσία του. Στην επιστολή, ο Έλληνας πρωθυπουργός κατηγορεί την Τουρκία ότι δεν έδωσε ποτέ λόγους για τη δεύτερη εισβολή του Αυγούστου του 1974 στην Κύπρο και ότι «χρησιμοποίησε τον χρόνο που περνά για να επικοινωνήσει την κατεχόμενη περιοχή και γενικότερα να εδραιώσει την εξουσία της».

Αλλά το μεγαλύτερο μέρος της επιστολής αφορά το Αιγαίο. Ο Καραμανλής τονίζει ότι τα ζητήματα

Εγγραφο της CIA τον Μάιο του 1979 τον εμφανίζει «εξαιρετικά αποκαρδιωμένο» και να νοσταλγεί την εποχή αμέσως μετά την επιστροφή του στην Ελλάδα το 1974.

της υφαλοκρηπίδας και του εναέριου χώρου τέθηκαν αυθαίρετα από την Τουρκία και συνεχίζει: «Η Ελλάδα, που στηρίζει το υφιστάμενο καθεστώς όπως διαμορφώνεται από έγκυρες διεθνείς συνθήκες, θα μπορούσε να αρνηθεί την ύπαρξη οποιουδήποτε προβλήματος στο Αιγαίο. Αντ' αυτού, όχι μόνο δέχθηκε να συζητήσει τα ζητήματα αυτά, αλλά επεδίωξε ενεργά ειρηνικές και λογικές λύσεις».

Ο πρωθυπουργός της Ελλάδας αναφέρεται διεξοδικά στην πρόταση της Αθήνας για κοινή προσφυγή στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης σχετικά με την υφαλο-

Ο Κ. Καραμανλής τονίζει το 1977 στον Δημοκρατικό πρόεδρο Τζιμ Κάρτερ ότι το ζήτημα του Αιγαίου είναι «ένα πιο άμεσο συμφέρον της Ελλάδας και πιο επικίνδυνο», ενώ η Κύπρος «είναι μία τραγωδία, αλλά δεν είναι πρόβλημα που μπορεί να οδηγήσει σε πόλεμο μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας».

κρηπίδα, την οποία αποδέχθηκε αρχικά η Αγκυρα, για να την υπονομεύσει στη συνέχεια. Επιπλέον, επιρρίπτει ευθύνες στην Τουρκία για την «οξεία κρίση στο Αιγαίο» λόγω των ερευνών του Sismik και αναπτύσσει την πρότασή του για ένα Σύμφωνο Μη Επίθεσης με την Τουρκία. «Η Τουρκία εκ νέου αποδέχθηκε την πρότασή μου στη θεωρία και την απέρριψε στην πράξη», σημειώνει. Τέλος, ο Καραμανλής αναφέρεται στα στρατιωτικά μέτρα που ελήφθησαν σε νησιά του Αιγαίου, υπογραμμίζοντας ότι ενεργοποιούνται σε περιόδους «οξείων ελληνοτουρ-

στων συνομιλητή του ότι το ζήτημα του Αιγαίου είναι «ένα πιο άμεσο συμφέρον της Ελλάδας και πιο επικίνδυνο», ενώ η Κύπρος «είναι μία τραγωδία, αλλά δεν είναι πρόβλημα που μπορεί να οδηγήσει σε πόλεμο μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας». Ο Αμερικανός πρόεδρος δηλώνει ότι το Κυπριακό «είναι πιο ευρέως κατανοητό και προκαλεί μεγαλύτερη ανησυχία στις ΗΠΑ», ενώ παραδέχεται ότι έμαθε από τον Καραμανλή για τον κίνδυνο πολέμου λόγω του Αιγαίου.

Στο τέλος της συνάντησης, ο Έλληνας ηγέτης, μιλώντας για την αποχώρηση της Ελλάδας από το στρατιωτικό σκέλος του ΝΑΤΟ, λέει ότι όταν είχε επιχειρήσει να διαβουλευθεί τότε με το Βορειο-Ατλαντικό Συμβούλιο, «όλοι έλει-

Ο Αμερικανός πρόεδρος δηλώνει ότι το Κυπριακό «είναι πιο ευρέως κατανοητό και προκαλεί μεγαλύτερη ανησυχία στις ΗΠΑ», ενώ παραδέχεται ότι έμαθε για τον κίνδυνο πολέμου.

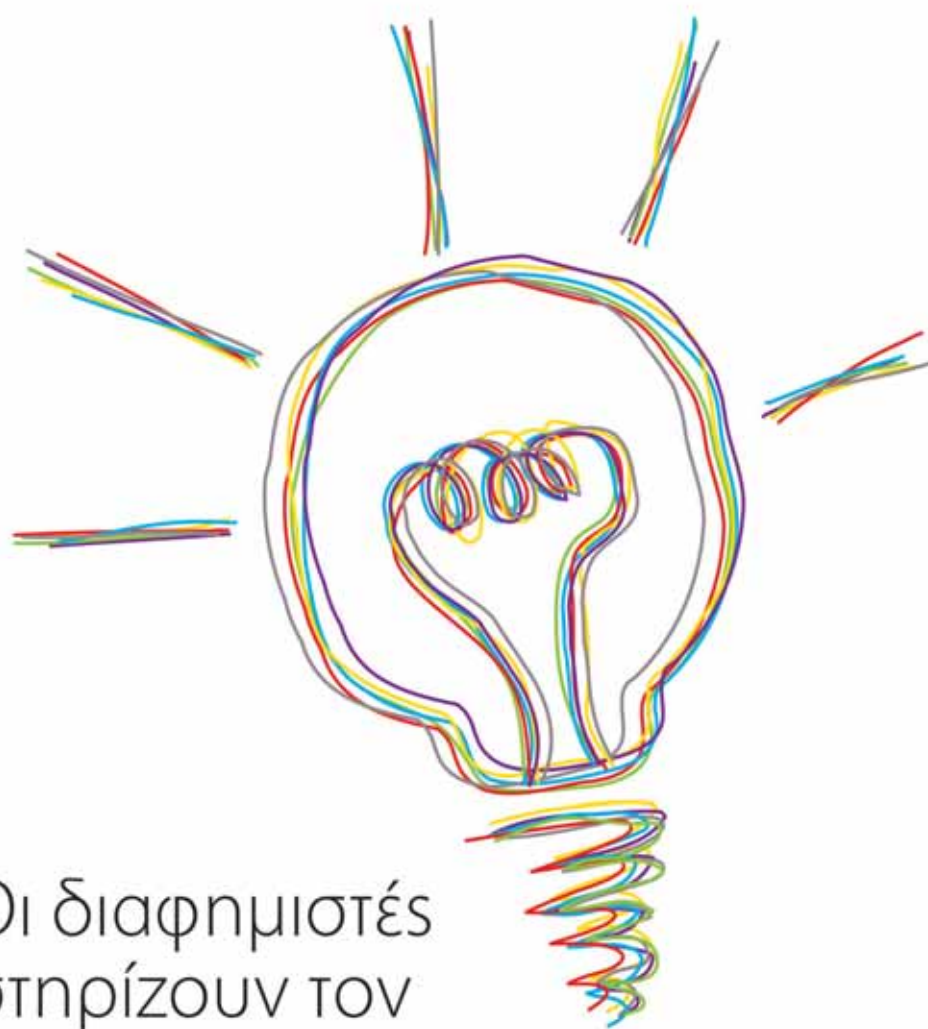
παντες σε διακοπές».

Σε υπόμνημα στελέχους του Συμβουλίου Εθνικής Ασφαλείας προς τον επικεφαλής του, Ζμπήγκιου Μπρεζίνσκι, τον Δεκέμβριο του 1977, ο συντάκτης μνημονεύει δήλωσή του Καραμανλή ότι η Ελλάδα δεν μπορεί να επανενταχθεί πλήρως έως ότου επιλυθεί το Κυπριακό και χαρακτηρίζει «ΝΑΤΟ-φοβικό» τον ηγέτη της αξιωματικής αντιπολίτευσης Ανδρέα Παπανδρέου. Προσθέτει ότι ο τελευταίος που «ίσως συνειστέι γνωρίζοντας ότι αν θέλει ποτέ να αναλάβει την εξουσία, θα πρέπει να συμβιβαστεί με τις ελληνικές ένοπλες δυνάμεις, στις οποίες τα φιλονατοϊκά αισθήματα παραμένουν ισχυρά». Λιγότερο από ένα χρόνο αργότερα, στα τέλη Οκτωβρίου του 1978, η πρεσβεία ενημερώνει το Στέιτ Ντιπάρτμεντ για μία «αξιοσημείωτη μεταστροφή»: Η κυβέρνηση Καραμανλή, μετά τις εκλογές του 1977, έχει εγκαταλείψει τη «διστακτική» στάση απέναντι στο ΝΑΤΟ και πλέον διακατέχεται από «άγ-

κος» για επανένταξη.

Καταλήγοντας, ζητεί από τον πρόεδρο Κάρτερ να λάβουν πιο συγκεκριμένη μορφή οι διαβεβαιώσεις της Ουάσιγκτον ότι θα εναντιωνόταν σε μία στρατιωτική επίλυση των ελληνοτουρκικών διαφορών και ότι θα κατέβαλε μείζονες προσπάθειες για να αποτρέψει μια τέτοια εξέλιξη.

Τον Μάιο του 1977, στην πρώτη τους συνάντηση στο Λονδίνο (Σύννοδος Κορυφής του ΝΑΤΟ), ο Καραμανλής εκπλήσσει τον Κάρτερ αυτοχαρακτηριζόμενος ως ένας από τους «πιο φιλο-Αμερικανούς πολιτικούς στην Ευρώπη». Τονίζει

Οι διαφημιστές
στηρίζουν τον
**Φορέα Ελέγχου
Διαφήμισης!**

Οι εταιρείες διαφήμισης και επικοινωνίας της Κύπρου από πολύ νωρίς διέγνωναν την ανάγκη ύπαρξης ενός κώδικα δεοντολογίας αναφορικά με το περιεχόμενο των διαφημίσεων. Ενόσ κώδικα που να καθορίζει το πλαίσιο στο οποίο η δημιουργικότητα συνυπάρχει αρμονικά με το σεβασμό στον καταναλωτή και την κοινωνία. Γι' αυτό ο Σύνδεσμος Διαφήμισης Επικοινωνίας Κύπρου (ΣΔΕΚ)* συμμετέχει ενεργά στον Φορέα Ελέγχου Διαφήμισης (ΦΕΔ), στηρίζοντας το έργο του.

Ποιος είναι ο ΦΕΔ;

Ο ΦΕΔ είναι μη κερδοσκοπική εταιρεία με κύριο αντικείμενο την εξέταση παραπόνων για το περιεχόμενο των διαφημίσεων που προβάλλονται στην Κύπρο σε όλα τα ΜΜΕ.

Γιατί χρειάζεται ο ΦΕΔ;

Ο ΦΕΔ αποτελεί οργανισμό αυτορύθμισης του κλάδου της επικοινωνίας στην Κύπρο. Στόχος του είναι οι διαφημίσεις να δημιουργούνται με πνεύμα κοινωνικής ευθύνης, να λένε την αλήθεια και να είναι σύμφωνες με την ισχύουσα νομοθεσία και τις αρχές του θεμιτού ανταγωνισμού. Αντίστοιχοι οργανισμοί υπάρχουν και λειτουργούν σήμερα σε 23 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο ΦΕΔ είναι μέλος της European Advertising Standards Association από τον Ιανουάριο του 2013.

* Ο ΣΔΕΚ εκπροσωπεί το χώρο της διαφήμισης και επικοινωνίας στην Κύπρο από το 1982. Επίσης εκπροσωπεί την Κύπρο στην European Association of Communications Agencies, την ευρωπαϊκή ένωση διαφημιστικών εταιρειών, για πάνω από δύο δεκαετίες.

Την εκστρατεία αυτή στηρίζει:

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ
ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
ΚΥΠΡΟΥ
CYPRUS COMMUNICATION AGENCIES ASSOCIATION

Τηλ: 99198954, info@ec.org.cy, www.ec.org.cy

Μετά τη νίκη ο Ερντογάν διεκδικεί την προεδρία

Απειλόνισε ανοιχτά τον Φετουλάχ Γκιουλέν με «ξεκαθάρισμα λογαριασμών»

Νικητής αναδείχθηκε ο πρωθυπουργός της Τουρκίας Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν μετά τα καλά αποτελέσματα που πέτυχε το κόμμα του στις δημοτικές εκλογές της περασμένης Κυριακής. Η εκλογική αναμέτρηση, άλλωστε, εθεωρείτο από πολλούς ως ένα δημοψήφισμα για τον Τούρκο πρωθυπουργό. Με το 98% των ψήφων να έχουν καταμετρηθεί, το κυβερνών Κόμμα της Δικαιοσύνης και της Ανάπτυξης έλαβε ποσοστό που ανέρχεται στο 45%. Τα καλά εκλογικά αποτελέσματα, εν μέσω κατηγοριών για διαφθορά εναντίον του Ερντογάν, των παιδιών του κα-

ΜΜΕ και βρίσκεται πίσω από πολλές μη κερδοσκοπικές οργανώσεις. Αυτός, άλλωστε, θεωρείται ότι βρίσκεται πίσω και από τις μαγνητοφωνήσεις που είδαν πρόσφατα το φως της δημοσιότητας ως μέρος του σχεδίου του για ανατροπή του Ερντογάν και της κυβέρνησής του. Η πιο πρόσφατη διαρροή αφορά μια μαγνητοφωνημένη συζήτηση μεταξύ του υπουργού Εξωτερικών της Τουρκίας, κ. Αχμέτ Νταβούτγλου, και άλλων υψηλόβαθμων αξιωματούχων, μεταξύ των οποίων και ο αρχηγός των μυστικών υπηρεσιών, Χακάν Φιντάν. Κατά τη διάρκεια της συζήτησης αναφέρονται και σχέδια για την πρόκληση πολέμου με τη Συρία.

Τίποτε, όμως, από όλα όσα είδαν πρόσφατα τα φώτα της δημοσιότητας δεν ενίσχυσαν το Ρεπουμπλικανικό Λαϊκό Κόμμα που στην τελευταία εκλογική αναμέτρηση συγκέντρωσε μόλις το 28% των ψήφων. Ο αρχηγός του, Κεμάλ Κιλιτντάρογλου, θα κατηγορηθεί ως κεμάλιστής παλαιάς φρουράς και είναι βέβαιο ότι κάποιοι θα προσπαθήσουν να τον αποπέμψουν από το κόμμα.

Ενισχυμένοι οι Κούρδοι

Οι άλλοι μεγάλοι νικητές των εκλογών της Κυριακής ήταν οι Κούρδοι. Το φιλοκουρδικό Κόμμα της Ειρήνης και της Δημοκρατίας αύξησε τον αριθμό των πόλεων που ελέγχει, κατά κύριο λόγο, στη νοτιοανατολική χώρα από οκτώ σε έντεκα κατακτώντας και τις συντηρητικές επαρχίες Μαρντίν, Μπιτλίσ και Αγκρί.

Ωστόσο, ο κ. Ερντογάν δεν μπορεί να επαναπαυθεί στις δάφνες του. Ο αυταρχικός τρόπος με τον οποίο καταπιάνεται κάθε διαφωνία μπορεί να μην του στοιχίσαν ψήφους στο εσωτερικό, αλλά σίγουρα αμαυρώσαν την εικόνα του στο εξωτερικό. Ηδη, οι φίλοι του στη Δύση νιώθουν αμηχανία και ανησυχία για τις μεθόδους που ο Τούρκος πρωθυπουργός χρησιμοποιεί. Παρότι, μάλιστα, η Τουρκία κατάφερε να βγει από τη διεθνή οικονομική κρίση αλώβητη, η οικονομία της επιβαρύνεται. Ίσως, λοιπόν, το Κόμμα της Δικαιοσύνης

«**Είμαστε** έτοιμοι να αφιερωθούμε σε οποιαδήποτε αποστολή μας εμπιστευθείτε» είπε ο Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν αμέσως μετά την ευρεία νίκη του κόμματός του στις δημοτικές εκλογές, εννοώντας την Προεδρία της Δημοκρατίας.

και της Ανάπτυξης να μην καταφέρει να υλοποιήσει όλες τις υποσχέσεις του για φαραωνικά έργα που έχουν κατά καιρούς εξαγγελθεί, όπως είναι η κατασκευή τρίτου αεροδρομίου στην Κωνσταντινούπολη και τρίτης γέφυρας πάνω από τον Βόσπορο.

Τέλος, η σύρραξη με τη γειτονική Συρία μπορεί τελικά να αποδειχθεί ο πιο δυνατός ποκακέφαλος για τον Ερντογάν. Χαρακτηριστικά, το Κόμμα Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης έχασε την εκλογική ανα-

μέτρηση στην Αντιόχεια (Αντάνκ) στην επαρχία Χαταϊ, όπου ζουν οι αλαουίτες, ομόθρησκοι του Μπασάρ αλ Ασαντ. Εκεί άλλωστε έχουν συρρευθεί και οι Σύριοι πρόσφυγες και αντικαθεστωτικοί μαχητές, πολλοί εκ των οποίων είναι τζιχαντιστές. Οι περισσότεροι Τούρκοι αντιτίθενται στην στήριξη που δίνει στους τελευταίους ο Τούρκος πρωθυπουργός. Μάλιστα, ο ίδιος από τον εξώστη δήλωσε ότι η Τουρκία βρίσκεται σε πόλεμο εναντίον μιας πρώην οθωμανικής κτήσης.

Τουρκικές ιστορίες προβοκάτσιας από το παρελθόν

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Η αποκάλυψη του περιεχομένου της συζήτησης που είχαν κορυφαία στελέχη της τουρκικής κυβέρνησης, ακόμα και για κινήσεις προβοκατόρικου χαρακτήρα, που θα εξυπηρετούσαν τα συμφέροντα της Τουρκίας, «ξύπνησε» μήνες.

Οι παλαιότεροι θα θυμούνται, για παράδειγμα, ότι στις αρχές του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, κυρίως μετά την εισβολή της Γερμανίας στην Ελλάδα, η Τουρκία βρέθηκε αντιμέτωπη με πολλά προβλήματα στο στρατιωτικό πεδίο. Με στόχο την αντιμετώπισή τους, η κυβέρνηση του Ρεπουμπλικανικού Λαϊκού Κόμματος (CHP) αποφάσισε την επιβολή ενός ειδικού πολεμικού φόρου στους πολίτες της, ο οποίος έπληξε κυρίως τις μειονότητες. Επωφελομένη από τη δυναμική και τους κινδύνους του πολέμου, η τουρκική κυβέρνηση, για πρώτη φορά, στόχευσε με συστηματικό τρόπο στον περιορισμό της ακτήνας δράσης της ελληνικής κοινότητας στο πεδίο της οικονομίας. Ο περιφημος πολεμικός φόρος «varlık», άφησε πίσω του κατεστραμμένα νοικοκυριά στην Κωνσταντινούπολη και στρατόπεδα εργασίας στην ανατολική ενδοχώρα.

Κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του '50, η κεντροδεξιά κυβέρνηση του Δημοκρατικού Κόμματος, εστίασε την προσοχή της στο Κυπριακό Ζήτημα. Υπό την καθοδήγηση του υπ. Εξωτερικών Φατίν Ρουστου Ζορλού και του επιτελείου του Στρατού, δημιουργήσε ειδικές μονάδες στρατού, οι οποίες είχαν δύο βασικά καθήκοντα: Την κλιμάκωση των εθνικιστικών φρονημάτων στους κόλπους της τουρκικής κοινωνίας και την ένοπλη υποστήριξη της τουρκοκυπριακής ηγεσίας. Εξελιγόμενες από το 1955, οι συγκεκριμένες μονάδες προχώρησαν σε μια σειρά από προβοκάτσιας σε Θεσσαλονίκη, Πόλη και Κύπρο. Στις 5 Σεπτεμβρίου 1955 Τούρκοι πράκτορες τοποθέτησαν βόμβα στο τουρκικό προξενείο και σπύτη του Κεμάλ στη Θεσσαλονίκη. Με το άκουσμα της συγκεκριμένης ειδήσεως και υπό την καθοδήγηση των Τούρκων πρακτόρων εξαγριωμένα πλήθη ξεχύθηκαν στους δρόμους της Πόλης και επιτέθηκαν στις μειονότητες και κυρίως στους Έλληνες. Χιλιάδες σπίτια, καταστήματα, εκκλησίες, σχολεία και νεκροταφεία παραδόθηκαν και λεηλατήθηκαν. Η τουρκική κυβέρνηση θα παραδεχόταν την ευθύνη της για τα τραγικά γεγονότα μόνο μετά το πραξικόπημα του 1960.

Την περίοδο 1958-1963 η προ-

βοκάτσια μεταφέρθηκε στην Κύπρο. Οι ειδικές δυνάμεις και οι πράκτορες της Τουρκίας, σε στενή συνεργασία με την εθνικιστική πτέρυγα της τουρκοκυπριακής κοινότητας, προκάλεσαν δικαιοδικές συγκρούσεις και προχώρησαν στον βομβαρδισμό τεμένων στη Λευκωσία. Οι υπεύθυνοι ομολόγησαν την εμπλοκή τους μόλις την προηγούμενη δεκαετία.

Το Κυπριακό και η ένταση στις ελληνοτουρκικές σχέσεις έδωσαν τη κατάλληλη αιτιολογία στο CHP, το οποίο επέστρεψε στην εξουσία μετά το στρατιωτικό πραξικόπημα του 1960, για να σφίξει τον κλοιό γύρω από τους Έλληνες κατοίκους της Πόλης. Από το 1958, οι «πέσεις των τουρκικών αρχών στα ελληνικά εκπαιδευτικά ιδρύματα της Πόλης, της Ιμβρού και της Τενέδου ήταν ασφυκτικές. Εκείνη την περίοδο, η Αγκυρα προχώρησε στη διάλυση των ελληνικών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της Ιμβρού και της Τενέδου. Στα μέσα της δεκαετίας του '60, ο πρωθυπουργός Ισμέτ Ινονού, προχώρησε ένα βήμα πιο πέρα

Αναλυτές και διπλωμάτες εκτιμούν ότι η νίκη Ερντογάν θα σηματοδοτήσει ακόμα μεγαλύτερη εσωτερική αστάθεια.

δρομολογώντας την απέλαση των υπηκόων του Ελληνικού Βασιλείου από την Τουρκία.

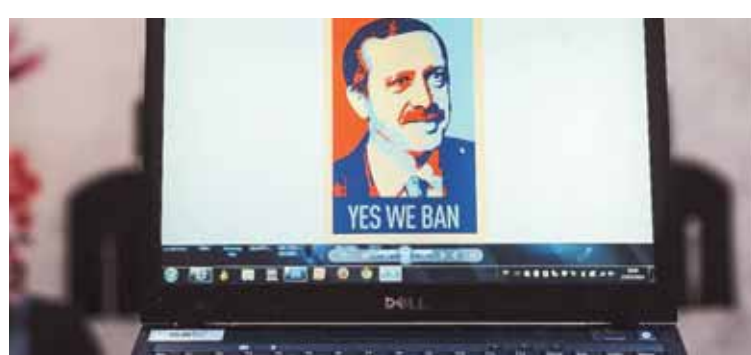
Με αφορμή την επιδείνωση της κατάστασης στην Κύπρο και των ελληνοτουρκικών σχέσεων, οι τουρκικές κυβερνήσεις κορύφωσαν τις επιθετικές τους κατά των Ελλήνων πολιτών τους. Στις αρχές της δεκαετίας του '70 η Θεολογική Σχολή της Χάλκας θα αποτελούσε πλέον παρελθόν. Την ίδια περίοδο, εντατικοποιήθηκαν και οι δημεύσεις των ελληνικών περιουσιών.

Η στρατηγική των τουρκικών κυβερνήσεων η οποία βασιζόταν στη «χρήση» των εντάσεων στο εξωτερικό πεδίο ως πολιτικό εργαλείο για την απομάκρυνση των Ελλήνων της Κωνσταντινούπολης, της Ιμβρού και της Τενέδου απέφερε τα επιθυμητά αποτελέσματα την περίοδο 1970-1990. Ογδόντα χρόνια μετά τη δημιουργία των πρώτων στρατοπέδων εργασίας, ο ελληνικός πληθυσμός της Τουρκίας συρρικνώθηκε από 100.000 σε 2-2.500 ψυχές. Το έργο της κυβέρνησης είχε επιτέλους ολοκληρωθεί...

Ο Γκιουλ θα αναγκαστεί να τον υποστηρίξει

Ο **Ταγίπ Ερντογάν** θα διεκδικήσει την προεδρία στις εκλογές του Αυγούστου και ο σημερινός πρόεδρος της Δημοκρατίας, Αμπντούλάχ Γκιουλ, θα αναγκαστεί να υποστηρίξει την υποψηφιότητά του. Σε αυτό το συμπέρασμα συγκλίνουν πολιτικοί αναλυτές στην Τουρκία ύστερα από την προχθεσινή συνέντευξη Τύπου του πρωθυπουργού, την πρώτη μετά την περσιτική νίκη του κυβερνώντος Κόμματος Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (AKP) στις τοπικές εκλογές της περασμένης Κυριακής.

«Συμφωνώ με την άποψη του Γκιουλ ότι μπορούμε να συζητήσουμε μεταξύ μας και να καταλήξουμε σε απόφαση», δήλωσε, απαντώντας σε σχετική ερώτηση ο Ερντογάν. Σε άλλο σημείο της συνέντευξης Τύπου, διασαφηνίσει ότι επιθυμεί να παραμείνει ο περιορισμός των τριών, το πολύ, κοινοβουλευτικών θητειών για όλους τους βουλευτές του AKP. Κατά την προεκλογική περίοδο πιθανολογούνταν ότι ο Ερντογάν θα επιζητούσε αλλαγή του καταστατικού του AKP ώστε να διεκδικήσει και τέταρτη πρωθυπουργική θητεία, αφιόνοντας τον Αμπντούλάχ Γκιουλ -συνιδρυτή του AKP μαζί με τον Ερν-

τογάν και τον αντιπρόεδρο της κυβέρνησης Μπουλέντ Αρίντς - στην προεδρία της Δημοκρατίας.

Τις εκτιμήσεις για επικείμενη μεταπήδηση του Τούρκου πρωθυπουργού στην προεδρία ενίσχυσαν και οι δηλώσεις του Αρίντς στο τηλεοπτικό δίκτυο NTV. «Τα αποτελέσματα της 30ής Μαρτίου έδειξαν ότι ο δρόμος προς το προεδρικό μέγαρο είναι ανοιχτός για τον Ερντογάν», δήλωσε ο αντιπρόεδρος της κυβέρνησης, εκτιμώντας ότι αν γίνονταν αύριο προεδρικές εκλο-

γές, ο ηγέτης του AKP θα κέρδιζε άνω του 50% των ψήφων.

Σε μια άλλη αποστορφή της συνέντευξης Τύπου, ο Ερντογάν απέκλεισε πρόωρες βουλευτικές εκλογές. Παράλληλα, κάλεσε την κεντρική τράπεζα να χαμηλώσει τα επιτόκια δανεισμού, ώστε να δοθεί ώθηση στις ξένες επενδύσεις και στην οικονομική ανάπτυξη. Η Κεντρική Τράπεζα της Τουρκίας είχε υψώσει σημαντικά τα επιτόκια δανεισμού τον Ιανουάριο, προκειμένου να ενισχύσει τη λίρα.

Τέλος, ο Ταγίπ Ερντογάν δεν απέφυγε τον πειρασμό να αναζωπυρώσει τη διαμάχη γύρω από τις αυταρχικές παρεμβάσεις στο Διαδίκτυο. Δήλωσε ότι η κυβέρνηση του «φυσικά θα εφαρμόσει την απόφαση του Συνταγματικού Δικαστηρίου» - η οποία κήρυξε άκυρη την κυβερνητική απαγόρευση της πρόσβασης στο Twitter - προσθέτοντας ωστόσο ότι «δεν είμαι υποχρεωμένος να σεβαστώ αυτή την απόφαση», για να προσθέσει: «Όλες οι εθνικές και ηθικές αξίες μας έχουν παραμεριστεί... Τόσο το Twitter όσο και το Facebook και το YouTube είναι εμπορικές επιχειρήσεις. Επομένως, δεν έχει σε τίποτα να κάνει με την ελευθερία της έκφρασης». Την ώρα που έκανε αυτές τις δηλώσεις, δικαστήριο της Αγκυρας ακύρωσε και την κυβερνητική απαγόρευση της πρόσβασης στο YouTube. Λίγο αργότερα, η εφορευτική επιτροπή της Αγκυρας απέρριψε αίτημα του ισχυρότερου κόμματος της αντιπολίτευσης, CHP, για ανακαταμέτρηση των ψήφων. Οι εκλογές για την ανάδειξη δημάρχου στην τουρκική πρωτεύουσα είχαν κριθεί με οριακή διαφορά υπέρ του AKP.

AFP, REUTERS

Οι ΗΠΑ απέφυγαν να τοποθετηθούν επισήμως

της **αντιπροκρίτριας μας στην ΟΥΑΣΙΝΓΤΟΝ ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΣΚΩΚ**

Οι **δημοτικές** εκλογές της Τουρκίας ήταν μια μεγάλη νίκη για το AKP, το κόμμα του πρωθυπουργού Ταγίπ Ερντογάν, εκτιμούν οι Αμερικανοί, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι δεν υποψιάζονται νοθεία ή ότι δεν εκφράζουν την ανησυχία τους για τον αυξανόμενο αυταρχισμό του. Αναλυτές και διπλωμάτες συμφωνούν ότι ο Τούρκος πρωθυπουργός κατάφερε να μετατρέψει τις εκλογές σε προσωπικό δημοψήφισμα που κέρδισε, ωστόσο εκτιμούν ότι η νίκη αυτή θα σηματοδοτήσει ακόμα μεγαλύτερη εσωτερική αστάθεια και διασασμό στη χώρα.

Επίσημως, πάντως, η κυβέρνηση των ΗΠΑ δεν τοποθετήθηκε για το θέμα. Ο πρόεδρος Ομπάμα δεν συνεχάρη τον Ερντογάν με το επίσημο ότι δεν εκδίδει ανακοινώσεις για δημοτικές εκλογές. Ούτε όμως το υπουργείο Εξωτερικών σχολίασε τις εκλογές διότι «περίμενε τα τελικά αποτελέσματα», ενώ σχετικά με τα δημοσιεύ-

ματα περί νοθείας δήλωσε μόνο ότι είναι ενήμερο. Η αμερικανική κυβέρνηση απέφυγε να πάρει θέση, καθώς ο Τούρκος υπουργός Εξωτερικών Αχμέτ Νταβούτγλου βρισκόταν στην Ουάσινγκτον για επαφές, ωστόσο παλαιότεροι διπλωμάτες δεν διστάζαν να εκφράσουν την ανησυχία τους για τον αυξανόμενο αυταρχισμό του κ. Ερντογάν και τις χαμένες ευκαιρίες που βλέπουν πλέον στο πρόσωπό του.

Αναλυτές σημείωναν τις δεκάδες διαδηλώσεις, τη βία και τις παραπληρώσεις σε πολλά εκλογικά τμήματα, με 41 διακοπές ρεύματος που η κυβέρνηση απέδωσε στην κακοκαιρία αλλά και σε μία... γάτα.

Πληγές του υπουργείου Εξωτερικών, δεν είχαν πρόβλημα να χαρακτηρίσουν την απαγόρευση του twitter ως «το κάψιμο βιβλίων του 21ου αιώνα», ενώ η εκπρόσωπος του Μάρι Χαρφ εξέφρασε την ελπίδα να εφαρμοσθεί άμεσα η απόφαση του δικαστηρίου που ήρε την απαγόρευση του. (σ.σ.: όπως και έγινε τελικώς την Πέμπτη).

Σε εξέλιξη το «CERN για τον εγκέφαλο»

Ο εμπνευστής του σχεδίου καθηγητής Χένρι Μάρκραμ μιλά στην «Κ» για την προσπάθεια 100 ιδρυμάτων από 24 χώρες

Συνέντευξη στην
ΑΣΠΑΣΙΑ ΔΑΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΥ

«Αν ο εγκέφαλος ήταν τόσο απλός ώστε να μπορούμε να τον κατανοήσουμε, τότε θα ήμασταν τόσο απλοί που δεν θα μπορούσαμε να τον κατανοήσουμε», είχε πει ο Νοτιοαφρικανός ζωολόγος Λάιαλ Γουάτσον. Ο νευροεπιστήμονας Χένρι Μάρκραμ δεν φαίνεται να έχει την ίδια άποψη. Τα τελευταία είκοσι χρόνια έχει θέσει ένα από τα μεγαλύτερα στοιχήματα στην ιστορία της επιστήμης, να δώσει απάντηση στο θεμελιώδες ερώτημα της ανθρώπινης φύσης «πώς δουλεύει ο ανθρώπινος εγκέφαλος».

Σε αυτό τον αγώνα δρόμου δεν είναι μόνος. Πάνω από εκατό επιστημονικά ιδρύματα από 24 χώρες του κόσμου έχουν ενώσει τις δυνάμεις τους σε μια κοινή προσπάθεια, το Πρόγραμμα Ανθρώπινος Εγκέφαλος (Human Brain Project), προϋπολογισμού 1,2 δισ. ευρώ, που μέσα στα επόμενα δέκα χρόνια στοχεύει να δημιουργήσει την πληρέστερη προσομοίωση του ανθρώπινου εγκεφάλου.

Ο εμπνευστής και διευθυντής του Human Brain Project, καθηγητής στο Πολυτεχνείο της Λωζάννης, Χένρι Μάρκραμ, βρέθηκε στην Αθήνα για να συμμετάσχει στο 2ο Διεθνές Συνέδριο για Ερευνητικές Υποδομές και μίλησε στην «Κ» για τα πρώτα βήματα στην υλοποίηση αυτού του μεγάλου ορόσημου σχεδίου.

— Ποιος είναι ο ερευνητικός υποδομής που θα κατασκευαστούν για το Human Brain Project στα επόμενα δέκα χρόνια;

— Μέχρι το 2016 όλες οι πλατφόρμες πληροφορικής του Human Brain Project θα είναι διαθέσιμες στην επιστημονική κοινότητα. Πλατφόρμες προσομοίωσης του εγκεφάλου, ιατρικής πληροφορικής, συλλογής δεδομένων, νευρομορφικής πληροφορικής, νευρορομποτικής και υπερυπολογιστών, θα είναι έτοιμες για

Χένρι Μάρκραμ: Το πρόγραμμα για τον εγκέφαλο θα βοηθά τους γιατρούς να προσφέρουν εξατομικευμένη θεραπεία στους ασθενείς.

να υποδεχτούν τα πρώτα δεδομένα, ενώ οι επιστήμονες θα μπορούν να κάνουν πειράματα, να τρέξουν προσομοιώσεις ή να αναπτύξουν νέα είδη πληροφοριακών και υπολογιστικών συστημάτων. Τα επόμενα δύο χρόνια βάζουμε τα θεμέλια. Θα χρειαστεί όμως να περάσουν πολλά περισσότερα μέχρι να «κτίσουμε» τον ανθρώπινο εγκέφαλο. Στην πραγματικότητα ο σκοπός μας είναι να τον συνθέσουμε σε κάθε είδος, ηλικία, φύλο και ασθένεια. Αυτό δεν σημαίνει ότι σε δέκα χρόνια θα έχουμε όλες τις απαντήσεις, αλλά μια πρώτη εικόνα του πώς μοιάζει ο ανθρώπινος εγκέφαλος.

— Χρονικά, πώς είναι δυνατόν να είναι όλες οι υποδομές έτοιμες σε δύο χρόνια, αφού μόλις τον Οκτώβριο του 2013 εγκαινιάστηκε το πρόγραμμα;

— Καμία από τις έξι πλατφόρμες δεν ξεκινάει από το μηδέν. Όλες αποτελούν συνέχεια άλλων επιστημο-

νικών προσαθειών. Το ευρωπαϊκό πρόγραμμα-ορόσημο όμως, έδωσε τη δυνατότητα να ενώσουμε όλες αυτές τις πλατφόρμες με ένα μοναδικό τρόπο, ώστε μαζί να αποκτήσουν μεγαλύτερη δύναμη και χρησιμότητα. Θέλουμε όταν κάποιος χρησιμοποιεί την εγκατάσταση να μπαίνει σε ένα εικονικό εργαστήριο, μια παιδική χαρά.

— Μιλήσατε για μια «εγκατάσταση». Πού θα βρίσκεται αυτή;

— Οι υποδομές του προγράμματος δεν θα βρίσκονται κάτω από την ίδια στέγη, αλλά θα συνδέονται μέσω μιας διαδικτυακής πλατφόρμας. Ακόμα και τα τέσσερα κέντρα υπερυπολογιστών βρίσκονται διασκορπισμένα σε Γερμανία, Ελβετία, Ισπανία και Ιταλία.

— Γιατί να επενδύσουμε ένα δισ. ευρώ στη χαρτογράφηση του ανθρώπινου εγκεφάλου;

— Επτά δισεκατομμύρια ευρώ τον χρόνο πηγαίνουν για έρευνα γύρω

από τις νευροεπιστήμες. Επενδύονται δηλαδή στην παραγωγή νέων δεδομένων και στοιχείων, τα οποία με το πέρασμα του χρόνου «πεθαίνουν». Με τα 50 εκατομμύρια ευρώ τον χρόνο που λαμβάνουμε εμείς από την Ευρωπαϊκή Ένωση -τα άλλα 50 εκατομμύρια τα βάζουμε εμείς οι επιστήμονες- μπορούμε να δώσουμε αξία στα δεδομένα που έχουν παραχθεί, βοηθώντας να χρησιμοποιηθούν αποτελεσματικά και μακροπρόθεσμα.

— Εκτός από την πρόοδο της επιστήμης, αυτό το πρόγραμμα, πώς θα ωφελήσει άμεσα τους ανθρώπους;

— Σήμερα, όταν πηγαίνεις στον γιατρό είσαι ένα στατιστικό στοιχείο. Το φάρμακο που λαμβάνεις εγκρίθηκε επειδή ήταν αποτελεσματικό σε ένα ποσοστό των ασθενών. Το συγκεκριμένο όμως φάρμακο δεν «γνωρίζει» τη δική σου περίπτωση. Χρησιμοποιώντας την εγκατάσταση του Human Brain Project θα μπορούν οι γιατροί να σου προτείνουν εξειδικευμένη θεραπεία, ενώ επίσης θα έχουν στα χέρια τους ένα εργαλείο που θα τους βοηθήσει να διαγνώσουν με μεγαλύτερη ακρίβεια την ασθένεια. Ακόμα και οι καλύτεροι νευρολόγοι στον κόσμο σήμερα παραδέχονται ότι κάνουν 30%-40% λάθος διαγνώσεις.

Την ίδια στιγμή θα μας βοηθήσει να αναπτύξουμε συστήματα υπολογιστών και ρομποτικής, εμπνευσμένα από τις λειτουργίες του ανθρώπινου εγκεφάλου.

— Πόσο λεπτομερής θα είναι αυτή η προσομοίωση του ανθρώπινου εγκεφάλου;

— 89 δισεκατομμύρια νευρικά κύτταρα που συνδέονται μεταξύ τους με εκατοντάδες τρισεκατομμύρια συνάψεις. Σκοπός μας όμως δεν είναι να προσομοιώσουμε το κάθε μόριο κυττάρου. Ανάλογα με το ποιο τμήμα του εγκεφάλου ενδιαφέρει κάποιον να μελετήσει, η ανάλυση στο σημείο

αυτό θα μεγαλώνει. Θα μπορεί να δει πρωτεΐνες να αλληλεπιδρούν, υποδοχείς σημάτων να ανοίγουν, χημικές ουσίες να εκλύονται.

— Κάθε εγκέφαλος όμως είναι διαφορετικός. Πώς μπορεί ένα μοντέλο να «δουλέψει» για όλους;

— Το πιο σημαντικό στοιχείο είναι ότι δεν φτιάχνουμε ένα μοντέλο, αλλά μια μέθοδο κατασκευής μοντέλων. Αν θέλω να συνθέσω, για παράδειγμα, έναν γυναικείο εγκέφαλο σε συγκεκριμένη ηλικία και με συγκεκριμένες γενετικές παραλλαγές, αυτό αποτελεί μία διάρθρωση. Η διάρθρωση αυτή μας θέτει κάποιους περιορισμούς που μας βοηθούν να αναπαραστήσουμε αυτό τον εγκέφαλο με όσο το δυνατόν μεγαλύτερη ακρίβεια.

— Πώς ήρθε η εμπνευση για μια τέτοια ιδέα;

— Ξεκίνησα χαρτογραφώντας μικρά τμήματα του εγκεφάλου, και για πολλά χρόνια, έκανα σημαντικές επιστημονικές δημοσιεύσεις, πήρα προαγωγές, κέρρισα βραβεία. Αλλά ποιο το αποτέλεσμα; Αντιλήφθηκα ότι μπορεί να περάσουν χίλια χρόνια κάνοντας πειράματα και να μην φτάσουμε ποτέ να συνεισφέρουμε πραγματικά στην κατανόηση του εγκεφάλου.

Ήταν πριν από περίπου 20 χρόνια, όταν κατάλαβα ότι θα χρειαζόταν ένα καινούργιο, επαναστατικό σχέδιο. Μου πήρε πάνω από 15 χρόνια για να συγκεντρώσω τα δεδομένα που χρειαζόμουν για να εκτιμήσω την ιδέα μου. Το 2005 πήγα στην Ελβετία με σκοπό να ξεκινήσω αυτό το πρόγραμμα, αλλά γρήγορα κατάλαβα ότι μία χώρα από μόνη της δεν μπορεί να φέρει εις πέρας ένα τέτοιο σχέδιο. Όταν λοιπόν η Ε.Ε. ανακοίνωσε ότι θα πραγματοποιήσει αυτά τα μεγάλα προγράμματα-ορόσημο, γεννήθηκε η ιδέα του Human Brain Project, στο οποίο ενώθηκαν μετά πολλοί επιστήμονες. Εξελίχθηκε η ιδέα, υποβλήθηκε η πρόταση και πετύχαμε!

Τα μεγάλα ερωτήματα

— Χαρακτηρίσατε το πρόγραμμα ως «CERN για τον εγκέφαλο». Πώς είναι τα μεγάλα ερωτήματα στα οποία θα αναζητήσετε απάντηση;

— Για εμάς η αναζήτηση του μηχανισμού του χιγκς, είναι η απάντηση στο ερώτημα «πώς ο εγκέφαλος δημιουργεί την πραγματικότητα;». Κοιτάζοντας μέσα στον εγκέφαλό σου βλέπω ηλεκτρικές διατάξεις, βιοχημικές αντιδράσεις, και άλλες εκπληκτικές διεργασίες. Πώς όμως όλα αυτά μεταφράζονται σε αυτό που βλέπεις γύρω σου; Το 99% αυτών που βλέπεις δεν είναι αυτό που φτάνει στα μάτια σου. Τα μάτια δεν είναι κάμερες, αλλά φίλτρα, τα οποία παρέχουν πληροφορίες στον εγκέφαλο σχετικά με το πώς να συνθέσει τον κόσμο. Για να καταλάβω με ποιο τρόπο το κάνει αυτό, χρειάζεται να μπω μέσα στον εγκέφαλό σου για να δω αυτό που βλέπεις και αφού δεν μπορώ, χρησιμοποιώ ένα μοντέλο σαν «παράθυρο» του εγκεφάλου.

— Ο ζωολόγος Λάιαλ Γουάτσον είχε πει ότι «αν ο εγκέφαλος ήταν τόσο απλός ώστε να μπορούμε να τον κατανοήσουμε, τότε θα ήμασταν τόσο απλοί που δεν θα μπορούσαμε να τον κατανοήσουμε». Είχε δίκιο;

— Δεν νομίζω ότι η γνώση έρχεται από μεμονωμένα άτομα, έρχεται από αλληλεπιδράσεις. Αυτό που είπε ο Γουάτσον αληθεύει επειδή σκέφτηκε ως άτομο. Στην πραγματικότητα, θα χρειαζόταν πολλοί εγκέφαλοι για να κατανοήσουν τον έναν.

Γρίφος η νέα κυβέρνηση της Γαλλίας από τον Βαλς

Πρόβλημα προανατολισμού, αφού οι περισσότεροι κορυφικοί υπουργοί έμειναν στη θέση τους

THE ECONOMIST

Όταν ο Γάλλος πρόεδρος Φρανσουά Ολάντ διορίσε νέο πρωθυπουργό της χώρας τον Μανουέλ Βαλς, έναν μεταρρυθμιστή κεντροαριστερό, υποσχέθηκε μία νέα μαχητική κυβέρνηση. Ωστόσο, η σύνθεση του υπουργικού συμβουλίου που παρουσίασε ο Βαλς την περασμένη Τετάρτη είναι περίεργη. Οι περισσότεροι κορυφικοί υπουργοί διατήρησαν το πόστο τους. Ελάχιστοι είναι νεοφερμένοι. Και ο Μισέλ Σαπέν, ο υπουργός Οικονομικών που αντικαθιστά τον Πιερ Μοσκοβισί θα μοιραστεί τον θώκο με τον Αρνό Μοντεμπούρ, τον υπουργό Βιομηχανίας, ο οποίος όχι απλώς διατηρεί τον τίτλο του αλλά προσθέτει σε αυτόν και τον τομέα της οικονομίας.

Εκείνοι που διατηρούν επίσης τις θέσεις τους είναι ο Λοράν Φαμπιούς στο υπουργείο Εξωτερικών και ο Ζαν Ιβ Ντριάν στην Αμυνα. Αμφότεροι έχουν παραγάγει σοβαρό έργο και είναι από τα πλέον δημοφιλή μέλη της απερχόμενης κυβέρνησης. Στον αντίποδα η υπουργός Δικαιοσύνης, Κριστάν Τομπιρά, παραμένει στο πόστο της παρόλο που πρόσφατα ισχυρίστηκε ότι δεν γνώριζε την παρακολούθηση τηλεφώνου που ανήκε στον πρώην κεντροδεξιό πρόεδρο Νικολά Σαρκοζί κατόπιν εισαγγελικής εντολής, κραδαινώντας ταυτόχρονα έγγραφα τα οποία ενήμερωναν το υπουργείο της για την έρευνα.

Η πιο εντυπωσιακή είσοδος στη νέα κυβέρνηση είναι της Σεγκολέν Ρουαγιάλ, πρώην συντρόφου του Ολάντ και μητέρας των τεσσάρων παιδιών τους, η οποία ήταν επίσης η πτημένη υποψήφια των σοσιαλιστών στις προεδρικές εκλογές του 2007. Εξαιρετικά αγαπητή στη βάση των σοσιαλιστών, η Ρουαγιάλ αναλαμβάνει το μεγάλο υπουργείο Περιβάλλοντος

Νέα μαχητική κυβέρνηση υποσχέθηκε στον πρόεδρο της Γαλλίας Φρανσουά Ολάντ ο νεοδιορισμένος πρωθυπουργός της χώρας Μανουέλ Βαλς.

και Ενέργειας. Η παρουσία της θα ικανοποιήσει επίσης τους οπαδούς της σαμπουνόπερας γύρω από τη ζωή του προέδρου, όπως αυτή εξελίσσεται τους τελευταίους μήνες. Προφανώς ο σημαντικότερος διορισμός είναι αυτός του Σαπέν στο υπουργείο Οικονομικών, πόστο, το οποίο κατείχε ανάμεσα στο 1992 και το 1993 υπό τον Φρανσουά Μιτεράν. Όπως και ο Ντριάν, είναι ένας παλιός φίλος και έμπιστος του Ολάντ, αλλά είχε απογοητευτικές επιδόσεις ως υπουργός Εργασίας προσπαθώντας να υπερα-

μυνθεί τις αποτυχημένες υπόσχες του προέδρου να μειώσει την ανεργία ως τα τέλη του 2013. Σε ένα αναδιարθρωμένο υπουργείο Οικονομικών, θα είναι επίσης υπεύθυνος για τον προ-υπολογισμό, μία αποστολή που ως σήμερα κατείχε ο Μπερνάρ Καζενιέβ, ο οποίος με τη σειρά του πάει στο υπουργείο Εσωτερικών.

Ο στόχος του 3%

Ο Ολάντ άφησε αυτήν την εβδομάδα να εννοηθεί ότι η Γαλλία ενδέχεται να προσπαθήσει να εξασφαλίσει άλλη μια

παράταση για τον στόχο μείωσης του ελλείμματος στο 3%, ο οποίος υποτίθεται ότι θα έπρεπε να εκπληρωθεί ως το 2015. Ωστόσο, η δημοσιονομική προσαρμογή συντελείται πολύ πιο αργά από ό,τι υπολόγιζε η κυβέρνηση με το έλλειμμα να έχει μειωθεί στο 4,3% το 2013, ενώ ο αρχικός στόχος ήταν 4,1%. Οι Βρυξέλλες φαίνεται όμως ότι δεν έχουν διάθεση να υποχωρήσουν εκ νέου στα γαλλικά αιτήματα. Ο Ολάντ έχει υποσχεθεί να βρει 50 δις. από περικοπές δαπανών στο διάστημα 2015-17, καθώς και 10 δις. από νέους φόρους.

Πρόσφατα αναφέρθηκε σε μια περαιτέρω μείωση των εισφορών που καταβάλλουν οι εργαζόμενοι, χωρίς όμως να αποσαφηνίσει πώς θα καλυφθούν αυτές οι περικοπές. Ο τετραγωνισμός του κύκλου είναι μία μόνο από τις προκλήσεις του Σαπέν. Η άλλη είναι η συνεργασία με τον Μοντεμπούρ.

Πρώην δικηγόρος και συγγραφέας ενός βιβλίου που υπεραμύνεται της «απο-παγκοσμιοποίησης», ο Μοντεμπούρ άγεται και φέρεται μεταξύ γνήσιων εποικοδομητικών προσπαθειών να παρουσιάσει υψηλής τεχνολογίας γαλλικές βιομηχανικές καινοτομίες μέχρι μια άγαρμη ανάμειξη στη λήψη αποφάσεων στις επιχειρήσεις. Η εκτεταμένη αυτοκρατορία του, όπως και ο επαναστασιασμός της Τομπιρά, αποτελούν αναμφισβήτητα μια προσπάθεια του Βαλς να κατευθύνει την αριστερή πτέρυγα των σοσιαλιστών, ειδικά μετά την άρνηση των Πρασίνων να συμ-πράξουν στην κυβέρνηση του. Και ο Βαλς δεν μπορούσε άλλωστε να έχει τον Μοντεμπούρ έξω από το υπουργικό σχήμα να τον υπονομεύει. Ο νέος του ρόλος όμως θα περιπλέξει ακόμη περισσότερο τα αντιφατικά μηνύματα για το ρυθμό και την κατεύθυνση της οικονομικής πολιτικής στη Γαλλία.

Υψηλές φιλοδοξίες και πραγματικότητα για το Εθνικό Μέτωπο

Την εκστρατεία «αποδαίμονοποίησης» του κόμματος που ίδρυσε ο πατέρας της συνεχίζει η σημερινή του πρόεδρος, Μαρίν Λεπέν, στον απόηχο των σημαντικών επιτυχιών του Εθνικού Μετώπου στις δημοτικές εκλογές της Γαλλίας.

Σε συνέντευξη της στην εφημερίδα «Le Monde», την παραμονή του δεύτερου γύρου της περασμένης Κυριακής, η κ. Λεπέν αναφέρει χαρακτηριστικά: «Εύχομαι η γέννηση ενός μεγάλου πατριωτικού κινήματος, χωρίς δεξιά ή αριστερή ταυτότητα... Ένα είδος γαλλικού περουνισμού. Το κίνημά μας αντιπολιτεύεται το σημερινό πολιτικό κατεστημένο, καταγγέλλοντας τις θέσεις του γύρω από την προστασία του έθνους. Απορρίπτουμε τον υπερφιλελευθερισμό των ευρωπαϊστών και είμαστε ικανοί να υπερεκράσουμε τα ρήματα του παρελθόντος. Παρά την αντιοπισθητική επίφραση των λόγων της κ. Λεπέν, οι θέσεις αυτές αποτελούν το επιστέγασμα 20ετούς προσπάθειας, με στόχο την είσοδο του Εθνικού Μετώπου στην κατεστημένη πολιτική σκηνή.

Κίνδυνος

Η πολύ καλή εμφάνιση του Μετώπου στις δημοτικές εκλογές, με 11 δημάρχους και περισσότερους από 1.200 δημοτικούς συμβούλους σε κάθε σημείο της χώρας, ενέχει, όμως, και σημαντικούς κινδύνους.

Η επόμενη ημέρα των εκλογών υποχρεώνει τώρα το Εθνικό Μέτωπο να ασκήσει εξουσία για να βελτιώσει την καθημερινότητα των κατοίκων στις συνθήκες υποβαθμισμένες περιοχές, όπου κυριάρχησε. Κάθε στραβοπάτημα των ελάχιστα πεπειραμένων τοπικών του αρχόντων, μπορεί να υποσκάψει τις προσπάθειες της κ. Λεπέν, ενισχύοντας τους ισχυρισμούς όσων θεωρούν το κόμμα ανίκανο να κυβερνήσει. Οι νεοεκλεγέντες δήμαρχοι του FN καλούνται επίσης να ορθώσουν από τη συλλογική μνήμη τα κρούσματα κακοδιαχείρισης, που στιγμάτισαν τις θητείες των προκατόχων τους τη δεκαετία του 1990. Την εποχή εκείνη, τρεις δήμαρχοι του Μετώπου κατηγορήθηκαν για χριστικές προσλήψεις και κατάχρηση δημόσιου χρήματος.

Σε μία προσπάθεια πρόληψης ανάλογων φαινομένων, το κόμμα διοργάνωσε ταχύρρυθμα σεμιναρία κρατικών διοικήσεων, λογιστικής και στοιχείων δικαίου, δημιουργώντας μέχρι και δίκτυο υποστήριξης για χρήση από τους νέους δημοτικούς άρχοντες.

Στην προσπάθειά τους να μη δημιουργήσουν υπερβολικές προσδοκίες, οι υποψήφιοι του FN επέλεξαν να υποσχεθούν όσο το δυνατόν λιγότερα, στους ψηφοφόρους τους. Στην αποβιομηχανοποιημένη κομπίολη Ενέν-Μπομόν στη βόρεια Γαλλία, ο νεοεκλεγείς δήμαρχος του Front National, Στίβ Μπριουά, παραδέχθηκε ότι κάθε αλλαγή θα απαιτήσει χρόνια, υπενθυμίζοντας τα χρέος των 38 εκατ. ευρώ που επιβαρύνει την κοινότητα. REUTERS

ΤΕΥΧΟΣ ΑΠΡΙΛΙΟΥ

Γαστρονόμος

Από τη Μεγάλη Εβδομάδα έως το τραπέζι της Λαμπρής

Συνταγές και προτάσεις με νησίσιμα φαγητά για να εμπλουτίσουμε το διαιτολόγιό μας κάθε μέρα της Μεγάλης Εβδομάδας. Ακόμη εναλλακτικές μαγειρίτσες, ιδιαίτεροι μεζέδες με σουκωταριά και φυσικά αρνί και κατοίκι στο φούρνο ή στην κατσαρόλα. Εύκολα και πεντανόστιμα συνοδευτικά, δροσερά γλυκά που ολοκληρώνουν το μενού του λαμπριάτικου τραπεζιού.

ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ 13 ΑΠΡΙΛΙΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

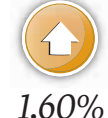
Μεταβολές εβδομάδας

Χ.Α.Κ.
-1,42%

Χ.Α.
-1,57%

Apple - Samsung
Ο τριετής πόλεμος των 2 τεχνολογικών κολοσσών
Σελ. 11

ΔΙΑΒΑΣΤΕ

Ο ΣΟΪΜΠΛΕ ΣΤΗΝ «Κ»

Η λιτότητα φέρνει ανάπτυξη

Ο υπουργός Οικονομικών της Γερμανίας, Βόλφγκανγκ Σοϊμπλε μιλά στην «Κ» και υπερασπίζεται τις πολιτικές αusteritής δημοσιονομικής πειθαρχίας. «Δεν είναι το αντίθετο της ανάπτυξης, αλλά η προϋπόθεση για ανάπτυξη», επισημαίνει. **Σελ. 5**

ΕΛΛΑΔΑ

Αλλού οι αγορές, αλλού η Moody's

Ερωτήματα προκαλεί η στάση του διεθνούς οίκου πιστοληπτικής αξιολόγησης Moody's, ο οποίος δεν προχώρησε στην αναβάθμιση της ελληνικής οικονομίας. Το μοναδικό ρίσκο που επισημαίνει είναι η πολιτική αστάθεια, δεδομένης της ισχνής πλειοψηφίας του κυβερνητικού συνασπισμού. **Σελ. 9**

ΚΑΡΙΕΡΑ

Κοινωνικά δίκτυα και εργασιακός βίος

Τα κοινωνικά δίκτυα επιδρούν σημαντικά στους χώρους εργασίας, σύμφωνα με τα αποτελέσματα έρευνας της Adecco. Τα social media είναι το πιο αξιοποιήσιμο μέσο για την αναζήτηση εργασίας. **Σελ. 8**

Real Estate

Η σταθεροποίηση της ευρωπαϊκής οικονομίας και η πτώση των αποδόσεων των κρατικών ομολόγων στρέφει τους επενδυτές στον χώρο του real estate, όπου οι τιμές έχουν υποχωρήσει τα τελευταία χρόνια με αποτέλεσμα να δημιουργούνται προσδοκίες για υψηλές αποδόσεις. **Σελ. 12**

Ετοιμη για όλα η ΕΚΤ

Το ενδεχόμενο να προχωρήσει σε ποσοτική χαλάρωση «τυπώνοντας χρήμα», ώστε να αντιμετωπίσει τον παρατεταμένο χαμηλό πληθωρισμό στην Ευρωζώνη, άφησε ανοικτό η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Δικαιώσει, έτσι, τις προσδοκίες των επενδυτών για μια δήλωση προθέσεων αλλά και τους οικονομικούς αναλυτές που είχαν προβλέψει πως θα διατηρούσε για πέμπτο συναπτό μήνα αμετάβλητα τα επιτόκια του ευρώ στο ιστορικά χαμηλό επίπεδο του 0,25%. Η δήλωση του προέδρου της ΕΚΤ Μάριο Ντράγκι πως επικρατεί «ομοφωνία στο Δ.Σ. της Τράπεζας σε ό,τι αφορά τη δέσμευση να προχωρήσει σε ποσοτική χαλάρωση» αποτελεί ένδειξη πως έχουν υποχωρήσει οι αντιρρήσεις της Γερμανίας στην προοπτική να τυπώσει η ΕΚΤ χρήμα.

Σενάριο νέας ενίσχυσης για Τρ. Κύπρου

Κλειδί το ξεκαθάρισμα των δανείων

Η νίκη προς την Τρ. Κύπρου να προχωρήσει με ταχύτερο ρυθμό στην εξυγίανση του χαρτοφυλακίου της, αφήνει ανοικτό το ενδεχόμενο η τράπεζα να χρειαστεί νέα κεφάλαια. Η άσκηση αυτή γίνεται εκ του ασφα-

τήρησε πως υπάρχουν «περιθώρια» (buffers) στο Μνημόνιο. «Θα χρειαστεί νέο κεφάλαιο... υπάρχει σε πανευρωπαϊκό επίπεδο μεγάλο επενδυτικό ενδιαφέρον για τράπεζες», σχολίασε ο κ. Ντάισελμπλουμ. Στην

Πώς ο νόμος περί αφερεγγυότητας δανειοληπτών συνδέεται με την ελάφρυνση του δημόσιου χρέους. **Σελ. 3**

πέρυσι καθώς υπάρχει μαζιλιά ασφαλείας στο Μνημόνιο. «Πρέπει να αντιμετωπιστούν τα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια και πρέπει αναπόφευκτα, να αναγνωριστούν οι ζημιές», είναι το μήνυμα που στέλνεται. Ο πρόεδρος του Eurogroup, Γέρουν Ντάισελμπλουμ, κατά την πρόσφατη επίσκεψή του στη Λευκωσία προχώρησε σε έμμεση παραδοχή του ενδεχομένου, αφού παρα-

περίπτωση της Τράπεζας Κύπρου, το ενδιαφέρον αυτό, το οποίο μεταφράζεται το τελευταίο τρίμηνο σε επενδυτών, σκοντάφτει, αρχικά στο πόσο ασφαής είναι η κατάσταση στα βιβλία της τράπεζας, και έπειτα στο γεγονός ότι η νομοθεσία για τις εκποιήσεις είναι τέτοια που δεν επιτρέπει στην τράπεζα να πιέσει για αποπληρωμή των δανείων. **Σελ. 6**

Η Κριμαία έδωσε ρόλο στην Κύπρο

Η εξάρτηση της Ε.Ε. από τις εισαγωγές ενέργειας είναι εξαιρετικά σημαντική. Με περίπου 173 εκατ. τόνους πετρελαίου (το 20% στη Γερμανία), η Ε.Ε. απορροφά το 76% των ρωσικών εξαγωγών φυσικού αερίου και 84% των εξαγωγών πετρελαίου.

Σε αυτό το περιβάλλον η Κύπρος έχει ρόλο ως εναλλακτική πηγή, όπως προκύπτει από αναφορές

στα επίσημα κείμενα, τόσο του Συμβουλίου όσο και της Κομισιόν. Στην πιθανότητα ανάπτυξης ενός δικτύου στην ανατολική Μεσόγειο, που να περιλαμβάνει και την Κύπρο, οι αναφορές στη χώρα δεν είναι απλώς «ευγενικές» αναφορές προς αναγνώριση ενός πιθανού ρόλου.

Οι αναλυτές έχουν ήδη αρχίσει να αναλύουν τις πιθανότητες. **Σελ. 4**

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΣΙΑΝΗ

Η πλάνη του Κόνκορντ

Το 2001, 25 χρόνια μετά την παρθενική του πτώση, το Κόνκορντ έκανε την τελευταία του μοιραία απογείωση. Το γνωστό ατύχημα, που ήταν μάλλον ένα παιχνιδι της τύχης παρά αποτέλεσμα λάθους στον σχεδιασμό του μυθικού, πλέον, αεροσκάφους, έγινε η αφορμή που ζήτησαν οι κυβερνήσεις της Γαλλίας και της Βρετανίας για να διακόψουν το πρότζεκτ, το οποίο είχε στοιχίσει συνολικά 6 δισ. στερλίνες (σε τιμές 2001).

Η πορεία του Κόνκορντ ήταν προβληματική από την αρχή. Από το 1971, δύο χρόνια μετά τη σύλληψη της ιδέας για υπερηχητικό εμπορικό αεροσκάφος, είχε διαφανεί πως το όλο εγχείρημα θα αποτελούσε μία μαύρη τρύπα που δεν θα κατέγραφε ποτέ της κέρδη. Έχοντας όμως ήδη δαπανήσει αρκετό κεφάλαιο (οικονομικό και πολιτικό), οι κυβερνήσεις προχώρησαν, επιχειρώντας ταυτόχρονα να μετατρέψουν την αποτυχία τους

σε σύμβολο ενότητας και σε μήνυμα πως αρχίζει μία «νέα εποχή». Κάτι, περίπου, σαν Τιτανικός.

Η «πλάνη του Κόνκορντ», όπως την απεκάλεσε αργότερα ο μεγάλος Ρίτσαρντ Ντόκιγκ, είναι καλά γνωστή στους οικονομολόγους: Με σκοπό να διασώσει κανείς τα χρήματα που έχει ήδη δαπανήσει, συνεχίζει να δαπανά ακόμα περισσότερα σε ένα χαμένο σκοπό ή σε κάτι που δεν αξίζει.

Στα εγχειρίδια των πρωτοετών αναφέρεται πάντα ως παράδειγμα η αγορά ενός ακριβού εισιτηρίου για το θέατρο. Αν δαπανήσεις 100 ευρώ για ένα εισιτήριο για να πας σε μία θεατρική παράσταση, λέει το παράδειγμα, αλλά πηγαίνοντας αντιλαμβάνεσαι πως πρόκειται για μία άθλια τρίωρη μπουρδα, έχεις δύο επιλογές. Είτε να λυπηθείς τα 100 σου ευρώ και να υποφέρεis για τρεις ώρες, καταστρέφοντας έτσι το σαββατόβραδο σου, είτε να φύγεις και να πας για μπύρα στο μπαράκι απέναντι. Η πλάνη των μη ανακτήσιμων δαπανών (sunk costs)

Σοβεί μία κρίση χειρότερη από τη σημερινή και πρέπει να αντιμετωπιστεί χωρίς να λυπούμαστε για τα λάθη που ήδη έγιναν.

μπορεί να σε αναγκάσει να θυσιάσεις ένα πολύτιμο τρίωρο για να «δικαιολογήσεις» τα 100 ευρώ που ούτως ή άλλως δεν θα πάρεις πίσω.

Παραδείγματα, όμως, βρίσκουμε παντού: Στα προβληματικά δάνεια των τραπεζών, για παράδειγμα, και στον ΕΛΑ της Λαϊκής. Το θέμα όμως είναι τι θα γίνει από σήμερα και πέρα. Ένα θέμα που λαγοδέρνεται στη χαρτούρα, αλλά είναι εξαιρετικά σημαντικό, η υλοποίηση του ΓεΣΥ, υποφέρει από το ίδιο πρόβλημα. Το Γενικό Σχέδιο Υγείας άρχισε να σχεδιάζεται όταν ακόμα οι Λευκωσιώτες φοβόντουσαν τον Δράκο της Μακεδονίτισσας. Στη-

θκε, τελικά, ο Οργανισμός Ασφάλισης Υγείας που κι αυτός προσπαθεί απεγνωσμένα να δικαιολογήσει τον προϋπολογισμό του. Προχωρούν μελέτες επί μελετών με δημογραφικές, οικονομικές και τεχνολογικές παραδοχές που πλέον δεν ισχύουν και κανείς δεν τολμά να πειράξει ένα εγχείρημα στο οποίο δαπανήθηκαν αμέτρητες ώρες και πολλά εκατομμύρια.

Πλέον, αυτό που είναι προφανές είναι πως, ως έχει, το ΓεΣΥ θα είναι καταστροφικό. Από την άλλη, όμως, είναι και απαραίτητο:

Από 17,6% το 2004, σήμερα ο λόγος εξάρτησης (άτομα άνω των 65 σε σχέση με τους πολίτες που εργάζονται) βρίσκεται στο 18,8%. Με την υπογεννητικότητα να συνεχίζεται, και τα χρόνια ζωής πέρα από το 65ο έτος να αυξάνονται, ο λόγος αυτός θα συνεχίσει να αυξάνεται, με τις εκτιμήσεις να τον θέλουν κοντά στο 30% ως το 2025. Εν τω μεταξύ, οι δαπάνες υγείας συνεχίζουν να καταγράφουν την πιο ραγδαία αύξηση τιμών, με απο-

τέλεσμα να χρειάζομαστε περισσότερες και πιο ακριβές δαπάνες. Όταν οι σημερινοί εικοσάχρονοι αφυπηρετούν, μία σύνταξη 1.500 ευρώ δεν θα αρκεί ούτε για τα χάρτι. Επιπλέον, οι ανισότητες και αδικίες σε ποιότητα υπηρεσιών υγείας, θα συνεχίζουν να αυξάνονται, με κοινωνικές τάξεις και γεωγραφικές περιοχές να υποφέρουν όλο και παραπάνω σε σχέση με άλλους συμπολίτες τους.

Η μοναδική επιλογή είναι να διαλυθεί το σημερινό ΓεΣΥ και να στηθεί ένα νέο Σχέδιο πιο προσεκτικά, πιο μελετημένα και με λιγότερες παρεμβάσεις «εμπλεκόμενων». Δεν γίνεται, για παράδειγμα, οι οργανώσεις που έχουν να χάνουν από το ΓεΣΥ να αποτελούν το ΔΣ του ΟΑΥ. Πέρα από την πολιτική δυσκολία, πολλοί σχολιάζουν πως «είναι κρίμα τα λεφτά που δώσαμε ήδη». Αυτά τα λεφτά, όμως, αποτελούν μία σπατάλη που κανένας δεν θα μας δώσει πίσω.

Και, για χάρη τους, εισπηγούνται ορισμένοι, θα πρέπει να χρεοκο-

πήσουμε τον τόπο, με μοναδική εναλλακτική επιλογή να βρεθούμε μπροστά σε μία κρίση υγείας με κοινωνικές προεκτάσεις ακόμα χειρότερες από εκείνες της σημερινής κρίσης.

Η Κύπρος οφείλει να ξεπεράσει την «πλάνη του Κόνκορντ» και να προχωρήσει με τρόπο σοβαρό, αλλά και με την αίσθηση του κατεπείγματος. Σε πείσμα των αρχικών τοποθετήσεων, η Τρόικα τελικά πείστηκε πως πρέπει να αλλάξει στάση. Και η ευκαιρία που παρουσιάζεται πρέπει να τύχει εκμετάλλευσης, χωρίς άλλες δηλώσεις –όπως των τελευταίων τεσσάρων Υπουργών Υγείας– πως «προχωρεί» το ΓεΣΥ, κάτι που είναι ψέμα χωρίς δικαιολογίες.

Επίσης, πρέπει να τελειώνει το ΜΔΠ, πέρα από την υιοθέτηση ενός σοβαρού ΓεΣΥ. Και τα λεφτά από το γκάτζι, μακριά από τους πολιτικούς.

www.fortheisland.wordpress.com

Σχολιάστε στο www.kathimerini.com.cy

Τράπεζα Πειραιώς Κύπρου. Ένα με σένα.

800 11 800
24 ΩΡΕΣ
+357 22 575555
ΑΠΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΚΥΠΡΟΥ) ΛΤΔ
www.piraeusbank.com.cy

ΤΡΑΠΕΖΑ
ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΑΡΘΡΟ / Του ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ*

Ο ψηφιακός καταναλωτής

Η σκέψη μεταξύ παραγωγού και καταναλωτή κυριαρχεί τις προηγούμενες δεκαετίες από έναν μονόπλευρο αγώνα σχετικά με την προσέλκυση της προσοχής του καταναλωτή. Οι επιχειρήσεις ερευνοούσαν τους καθοριστικούς παράγοντες της συμπεριφοράς του καταναλωτή, ώστε με πάντοτε επιθετικά μέσα πολύ στοχευμένα να προσελκύσουν την προσοχή του. Η σχέση ανάμεσα σε προσφέροντα και ζητούμενα ήταν προσανατολισμένη τις περισσότερες φορές μονόπλευρα και βραχυπρόθεσμα στις μεμονωμένες συναλλαγές. Αυτό όμως φαίνεται να έχει αλλάξει θεμελιωδώς εδώ και μερικά χρόνια. Πρωτίστως, οι καταναλωτές έχουν αποκτήσει μέσω του Διαδικτύου σε σημαντικό βαθμό ακράσπη. Αυτοί ανταλλάσσουν μεταξύ τους προϊόντα της επιχειρήσεως με εναλλακτικά των ανταγωνιστών της, αξιολογούν τις αποδόσεις τους, διαφημίζουν τα αγαπημένα τους προϊόντα και προβαίνουν σε συστάσεις. Η συνολική δημιουργία αξίας έχει καταστεί μια συνεργατική διαδικασία, η οποία χαρακτηρίζεται αλληλεπιδραστική δημιουργία αξίας. Χάρη στη διαφάνεια της πληροφόρησης γίνεται όλο και πιο δύσκολο να εφαρμόσουμε μια τοπική διαφοροποίηση της τιμής. Οι αξιολογήσεις και οι συστάσεις των καταναλωτών αποκτούν πάνω απ' όλα όλο και μεγαλύτερη σημασία. Αυτές οι αξιολογήσεις προέρχονται άμεσα από τους καταναλωτές, οι οποίοι ανταλλάσσουν σε πλατφόρμες απόψεων και σε online - καταλόγους τις εμπειρίες τους σχετικά με την απόδοση ενός προϊόντος. Ένας όλο και μεγαλύτερος αριθμός ενεργητικών πελατών διατυπώνει τις επιθυμίες του επιθυμίες και εισφέρει από μόνος του στη δημιουργία αξίας. Κριτική και μη ικανοποίηση εξωτερικεύονται σήμερα γρηγορότερα και με μεγαλύτερη πίεση από πριν. Παρατηρείται μια νέα διάσταση του ακτιβισμού των πελατών. Αυτό δεν περιορίζεται μόνο στο ότι οι πελάτες ασκούν κριτική γρηγορότερα και πιο μεγαλόφωνα ή αποδίδουν επαίνους, αλλά πάνω απ' όλα πράττουν ενεργητικά.

Με την αυξανόμενη εξατομίκευση των απαιτήσεων και των αναγκών των πελατών, η οποία εκδηλώνεται μέσω του Διαδικτύου και η οποία οδηγεί στην επιθυμία για ιδιαίτερα προϊόντα ή αποδόσεις, μπορεί να λεχθεί ότι έχει δημιουργηθεί ένας νέος βασικός τύπος καταναλωτή, ο ψηφιακός καταναλωτής, ο οποίος διαφέρει από τον παθητικό-κλασικό καταναλωτή. Για πρώτη φορά στην ιστορία είναι το μεμονωμένο άτομο δέκτης και αποστολέας πληροφοριών συγχρόνως και το facebook, το twitter, κ.λπ. είναι το σύστημα επιχειρήσεώς του. Βεβαίως μπορεί να πει κανείς ότι στο μέλλον τα κοινωνικά δίκτυα και οι καμπάνιες του ιονικού μάρκετινγκ (viral marketing), των οποίων πολλαπλασιαστικό μέσο είναι το άτομο, σε πολλές αγορές-στόχους θα αποφασίζουν εάν ένα προϊόν θα καθιερωθεί στην αγορά ή εάν αυτό οριστικά αποτύχει. Γι' αυτό ο ψηφιακός καταναλωτής είναι απαιτητικός.

* Ομότιμος καθηγητής Μάρκετινγκ στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Η ΛΕΞΗ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν

Το **Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν** είναι το σύνολο όλων των αγαθών και υπηρεσιών που παράχθηκαν από μόνιμους κάτοικους της χώρας σε χρονικό διάστημα ενός έτους (ή αν έχει καθοριστεί διαφορετική χρονική περίοδος), και εκφράζεται σε χρηματικές μονάδες. Στον υπολογισμό λαμβάνουμε υπόψη το προϊόν που παράχθηκε από συντελεστές που ανήκουν σε μόνιμους κάτοικους της χώρας, ανεξάρτητα από τη χώρα παραγωγής. Επομένως, ΔΕΝ υπολογίζεται οποιοδήποτε προϊόν που παράχθηκε από μη μόνιμους κάτοικους της χώρας εντός της επικράτειας της χώρας.

ΜΑΡΙΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ

Καθηγητής Διοίκησης και Οικονομικών
Cyprus Institute of Marketing / The Cyprus Business School

ΔΗΚΤΗΣ

diktis@kathimerini.com.cy

Εκστρατεία

Αμερικανιστί αρχίζουν οι εκστρατείες, πάντως, με τον Γιούνκερ να περιoδεύει σε Νιβέλ, Βερολίνο και Αμβέρσα ως τους πρώτους του σταθμούς, με το «Juncker bus» να ξεκινά από τις Βρυξέλλες, στέλνοντας το μήνυμα πως εκεί παίζει εντός έδρας ο πρόεδρος του ΕΛΚ. **ΜΠ**

Τους βρήκε

Εν τω μεταξύ, λίγη έκπληξη αλλά πολλές ζητήσεις προκάλεσε η επιλογή του Γιούνκερ για διευθυντή της εκστρατείας του. Ο Martin Selmayr ήταν μέχρι πρότινος διευθυντής του γραφείου (cabinet) του αντιπροέδρου της αντιπροέδρου της Κομισιόν, Βίβιαν Ρέντιγκ, και με πολλά χρόνια υπηρεσίας ως εκπρόσωπος Τύπου στην Κομισιόν. Πάντως, «καθηγητής», που είναι νομικός με εξειδίκευση στην ΟΝΕ και πρώην νομικός σύμβουλος της ΕΚΤ, έχει στο πλευρό του τον δικό μας, Κώστα Σασματζόγλου, που κατέβηκε ως υποψήφιος ευρωβουλευτής στο παρελθόν.

Μάγκας

Πάντως, ο μεγαλύτερος μάγκας αυτής της προεκλογικής εκστρατείας σε ευρωπαϊκό επίπεδο, θα είναι ο βέλγος Επίτροπος, Karel de Gucht. Τόσο μάγκας, που λέτε, που κατεβαίνει, λέει, για ευρωβουλευτής. Αλλά, σε αντίθεση με άλλους έξι Επιτρόπους που κατεβαίνουν στα ψηφοδέλτια, δεν έχει καμία πρόθεση να διοργανώσει εκστρατεία και θα συνεχίσει κανονικά τη δουλειά του στην Κομισιόν. Και, σαν να μην μας έφτανε τόσο πολιτικό μπόι, ο κ. Gucht προειδοποίησε τους ψηφοφόρους πως, αν τον εκλέξουν, δεν θα δεχτεί τη θέση. Λογικό, έτσι;

Κατεβαίνουν

Το γεγονός ότι έξι Επίτροποι (συν ένας) κατεβαίνουν για μία θέση στο Ευρωκοινοβούλιο, λέει πολλά. Πρώτο, αναβαθμίζεται ο θεσμός που ήταν για χρόνια κέντρο εξορίας ή πολιτικό νεκροταφείο, με λίγες τις φωτεινές εξαιρέσεις που έβρισκαν πολιτικό ρόλο και λόγο παρά την Place Lux. Δεύτερο, όμως, δείχνει πόσο σημαντικές είναι αυτές οι εκλογές με έξι κράτη-μέλη να έχουν Επιτρόπους στα ψηφοδέλτια των κομμάτων τους. Ανάμεσά τους και ο «φιλος» μας, ο Όλι Ρεν, ο Ιταλός Αντόνιο Ταγιάνι, αλλά και η Βίβιαν Ρέντιγκ.

Μοσκοβισί

Εν τω μεταξύ, ο υπουργός Οικονομικών της Γαλλίας, Πιερ Μοσκοβισί, βαρετό κανόνι στο Ευρογκρουπ και πιο σημαντικός από τον πρωθυπουργό του (τον πώς-τον-λένε) σχολίασε μετά τη μαζική παραίτηση του υπουργικού στη Γαλλία εξαιτίας της ήττας στις τοπικές εκλογές, πως αναμένει πως θα διοριστεί στην Κομισιόν τον Νοέμβριο. Έχουμε τον δεύτερο. Γιατί ο δικός μας είναι επίσης γνωστός.

What did you say Pambos said he thought I said?

Η μάχη

Αυτό που όλοι σχεδόν θεωρούν δεδομένο για τις ευρωεκλογές είναι πως η οικονομική κρίση θα ενισχύσει τα ακραία κόμματα, κυρίως στην άκρη δεξιά. Αυτή τη στιγμή οι εκτιμήσεις θέλουν το ΕΛΚ με τους Σοσιαλιστές να πορεύονται σώμα-με-σώμα, με το ΕΛΚ να παίρνει 211 έδρες (28,1%) και τους Σοσιαλιστές 206 (27,43%). Έτσι, οι δύο τους κρατούν τη σκήπτρα. Προς το παρόν.

Γερούν

Μιλούσε ο Γερούν Ντάισελμπλουμ όλη την εβδομάδα. On-the-record, off-the-record, background, πληροφόρηση, δηλώσεις... κι όμως, ενώ πολλοί δημοσιογράφοι είχαν εννήμερωση, η είδηση παρέμεινε τι είπαν οι πολιτικοί, πώς μάλλον μπορεί να τους είχε ο Γερούν για το κούρεμα. Ότι χάνεται το σύμ-

παν, αυτό το καταλάβαμε, κι ασχολούμαστε με τα ασήμαντα;

Εύγε

Ένα μεγάλο «εύγε» αξίζει στο Πανεπιστήμιο Κύπρου. Πήγε να μιλήσει ο Πρόεδρος του Ευρογκρουπ και ήθελε να δημοσιογράφοι να παρακολουθήσουν τι θα πει. Στις ερωτήσεις των συναδέλφων, όμως, ειπώθηκε πως το ίδιο το Πανεπιστήμιο αποφάσισε ποιοι δημοσιογράφοι θα πάνε, αφού είναι λίγες οι θέσεις. Ουδείς εξεπλάγη, όταν μαθεύτηκε πως μοναδικό μέσο που είχε κάλυψη, είναι άμεσα συνδεδεμένο με άτομο που εργάζεται στο Πανεπιστήμιο. Είπαμε, εύγε και εις ανώτερα. Γιατί από ντροπές κάποιιο δεν καταλάβουν τίποτα.

Τελικά...

Τελικά ο Χριστόφορος Φωκιάδης τα κατάφερε. Ο άνθρωπος που δικαιούται το όσκαρ ατυχίας στην πολιτική έχει πλέον την ευκαιρία του να δείξει τι αξίζει, αναλαμβάνοντας το δύσκολο και απαιτητικό ΥΠΑΜ. Η στήλη του δίνει «μήνα του μέλιτος» και εύχεται καλή δύναμη και καλή επιτυχία για το καλό όλων μας.

Έγραψε

Με ικανοποίηση μαθαίνει η στήλη πως η παρουσίαση του βιβλίου του πρώην διπλωμάτη (μας), Σώτου Ζακχαίου, έγραψε ψηλά στα κοινά στη Μόσχα. Εκτός από τα καλά λόγια που άκουσε ο ίδιος, πολλά ειπώθηκαν και για την (άγνωστη) δράση της Κύπρου στο ανθρωπιστικό πεδίο, που περιγράφεται στο βιβλίο. Η παρουσίαση, που μετατράπηκε σε διπλωματικό παρασκηνίο, έγινε σύναξη των who-is-who της ρωσικής διπλωματίας. Ευχαριστούμε.

PROSDOKIA ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Στις 9 του μήνα

«Ο μήνας έχει εννιά» θα σκεφτούν πολλοί, αλλά την 9η Απριλίου θα γίνει κάτι που, αν όλα πάνε όπως τα θέλει η ιστορία (και η Λισαβόνα) τότε θα καταγραφεί ως ένα ιστορικό γεγονός που δεν πρόσεξαν πολλοί. Στο κανάλι France24, το «γαλλικό CNN» (κι αυτό δεν είναι τυχαίο), θα γίνει η πρώτη τηλεμαχία (κοινώς, debate) μεταξύ των βασικών υποψηφίων Προέδρων της Κομισιόν. Μάρτιν Σουλτς (Σοσιαλιστές) και Ζαν-Κλοντ Γιούνκερ (Χριστιανοδημοκράτες) θα αναμετρηθούν για να στριζούν την υποψηφιότητά τους και να δείξουν πώς ο πολίτης έχει την ευκαιρία να μειώσει το δημοκρατικό έλλειμμα με την ψήφο του τον Μάη.

ΑΝΑΛΥΣΗ Του THOMAS B. EDSALL / THE NEW YORK TIMES

Η παρακμή της μεσαίας τάξης στις ΗΠΑ και η άνθηση στην Κίνα

Ο πρόεδρος Ομπάμα μπορεί να έχει δίκιο: Το ελεύθερο εμπόριο αποτελεί νικηφόρα στρατηγική, που θα μειώσει το κόστος που πληρώνουν οι καταναλωτές και θα επεκτείνει την απασχόληση στις εξαγωγικές βιομηχανίες. Ωστόσο, βραχυπρόθεσμα το εμπόριο επιβαρύνει σε μεγάλο βαθμό τους Αμερικανούς εργαζομένους στον μεταποιητικό τομέα και στις υπηρεσίες και ιδίως όσους δεν είναι τόσο καλά καταρτισμένοι ώστε να καταφέρουν να προσαρμοστούν.

Ο Μπράνκο Μιλάνοβιτς, επισκέπτης καθηγητής στο Πολιτειακό Πανεπιστήμιο της Νέας Υόρκης, υπολογίζει ότι το εισόδημα της μεσαίας τάξης στην Κίνα και στην Ινδία αυξήθηκε κατά 60%-70% μεταξύ 1998-2008, ενώ παρέμεινε στάσιμο για την εργατική και τη μεσαία τάξη στις ΗΠΑ.

Ο κ. Μιλάνοβιτς αναρωτιέται αν η ανάπτυξη της Κίνας και της Ινδίας γίνεται εις βάρος της μεσαίας τάξης των πλούσιων χωρών, ιδίως των ΗΠΑ. Αν και δεν ισχυρίζεται ότι υπάρχει άμεση αιτιώδης σχέση, υποστηρίζει ότι τα δύο στοιχεία «ίσως να μην είναι άσχετα». Ωστόσο, υπάρχουν και άλλες απόψεις. Ζήτησα από τον Τζαγκντίς Μπαγκ-

βάτι, καθηγητή του Πανεπιστημίου Κολούμπια και ειδικό στο διεθνές εμπόριο, να δει από διαφορετική οπτική γωνία την επίδραση που έχει η ταχεία ανάπτυξη της Κίνας και της Ινδίας στ' αμερικανικά νοικοκυριά. Απάντησε ότι, πρώτον, η τεχνολογική καινοτομία μειώνει τους μισθούς και, δεύτερον, ότι οι Αμερικανοί καταναλωτές αποκομίζουν σημαντικά οφέλη από το εξωτερικό εμπόριο. «Σύμφωνα με ένα σενάριο, το εμπόριο με φτωχές χώρες (π.χ. φθηνά παπούτσια, φθηνά υφάσματα) περιορίζει την πτώση των μισθών που επιφέρει η τεχνολογική αλλαγή», εξηγεί ο καθηγητής Μπαγκβάτι.

Σε μια σειρά μελετών που έγραψαν από κοινού, οι καθηγητές Ντέιβιντ Οτορ του MIT, Ντέιβιντ Ντορν του Κέντρου Νομισματικών και Οικονομικών Μελετών της Ισπανίας και Γκρόντον Χάνσον του Πανεπιστημίου της Καλιφόρνιας συμπεραίνουν ότι ειδικά από το εμπόριο με την Κίνα προκύπτουν πολύ επώδυνες επιπτώσεις για συγκεκριμένες κατηγορίες Αμερικανών εργατών.

Σε σχέση με τον μέσο εργαζόμενο στη μεταποίηση, οι εργάτες που δουλεύουν σε βιομηχανίες που αν-

τιμετωπίζουν τον ισχυρότερο ανταγωνισμό από τις εισαγωγές «συγκεντρώνουν, αθροιστικά, χαμηλότερες αμοιβές και διατρέχουν αυξημένο κίνδυνο να βγουν εκτός αγοράς εργασίας», γράφουν οι τρεις καθηγητές. Μεταξύ 1992 και 2007 όσοι εργάζονταν σε εταιρείες που ήταν σημαντικά εκτεθειμένες στις κινεζικές εισαγωγές έχασαν σχεδόν το ήμισυ του ετήσιου μισθού τους σε σχέση με εργάτες άλλων εταιρειών που δεν ήταν τόσο εκτεθειμένες.

Η έκθεση των Αμερικανών εργατών στον ανταγωνισμό από την Κίνα υπερδιπλασιάστηκε μετά την είσοδο της Κίνας στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου το 2001 και το 25% της μείωσης της απασχόλησης στον μεταποιητικό τομέα των ΗΠΑ μετά το 2000 μπορεί ν' αποδοθεί στον αυξημένο ανταγωνισμό από την Κίνα, γράφουν οι Οτορ, Ντορν και Χάνσον.

Τη μεγαλύτερη απόλεια εισοδήματος, 1,21% σε βάθος δεκαετίας, υπέστησαν οι Αμερικανοί εργάτες που δεν διέθεταν πανεπιστημιακό πτυχίο, ενώ όσοι διέθεταν πτυχίο έχασαν το 0,53% του εισοδήματός τους.

Οι θέσεις εργασίας που χάθηκαν

του εμπορίου με την Κίνα είναι δυσανάλογα πολλές σε πολιτείες όπου ήταν συγκεντρωμένες μεταποιητικές βιομηχανίες έντασης εργασίας (έπιπλα, παιχνίδια, υποδήματα, δερμάτινα είδη). Μια άλλη ομάδα από οικονομολόγους, αποτελούμενη από τους Αβραάμ Εμπενστάιν του Βεβρικού Πανεπιστημίου της Ιερουσαλήμ, Μάργκαρετ Μακ Μίλαν του Ταφτς, Αν Χάρισον της Σχολής Γουάρτον και Σάνον Φίλιπς του Κολεγίου της Βοστώνης, καταλήγει σε παρόμοια συμπεράσματα και υπολογίζει ότι «η αλλαγή επαγγέλματος εξαιτίας του εμπορίου οδήγησε σε απώλειες πραγματικού εισοδήματος μεταξύ 12% και 17%».

Σε πρόσφατο άρθρο του στο Project Syndicate, ο οικονομολόγος του Χάρβαρντ Κένεθ Ρογκόφ αναρωτιέται αν η ποιότητα ζωής των μελλοντικών γενεών στις ανεπτυγμένες οικονομίες θα είναι καλύτερη από αυτή της αμέσως προηγούμενης γενιάς, όπως είναι σίγουρο ότι θα συμβεί στις αναπτυσσόμενες που δεν διέθεταν πανεπιστημιακό πτυχίο, ενώ όσοι διέθεταν πτυχίο έχασαν το 0,53% του εισοδήματός τους. Η απάντηση του κ. Ρογκόφ είναι ότι αυτό είναι πιθανό, αλλά καθίσταται όλο και δυσκολότερο.

Η Deloitte στο App Store

Αναβάθμιση στην έκδοση iOS 7

Προσωπική υπολογιστική μηχανή φορολογίας, όπου οι χρήστες μπορούν να εισάγουν τις πηγές εισοδήματος, τις αφαιρέσεις και τις εκπτώσεις τους για να υπολογίσουν τη φορολογία τους στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων

Άμεση και έγκυρη πληροφόρηση για οικονομικά, φορολογικά και συμβουλευτικά θέματα

Ευρετήριο γραφείων και στελεχών της Deloitte

Οι εκποιήσεις κρίνουν την ελάφρυνση του χρέους

Η νομοθεσία για την αφερεγγυότητα θα αποτελέσει κύριο ζήτημα της επόμενης αξιολόγησης της Τρόικας

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΣΕΪΤΑΝΙΔΗ**

Ολιστική αντιμετώπιση του προβλήματος της αναδιάρθρωσης των χρεών προς τις τράπεζες, χωρίς να ευνοείται η μαζική εκποίηση ακινήτων (ιδίως των νοικοκυριών), αλλά και οι πολυχρονες δικαστικές διαδικασίες είναι το μήνυμα που έχει στείλει η Τρόικα προς τις κυπριακές αρχές. Αν και το θέμα έχει ανοίξει κάπως άτσαλα μετά την απόφαση της Επιτροπής Νομικών να προωθήσει στην Ολομέλεια πρόταση νόμου του ΑΚΕΛ και της ΕΔΕΚ για την προστασία της κύριας κατοικίας, τις επόμενες ημέρες θα ξετυλιχτούν όλες οι παραμέτρους

Η πλευρά των τραπεζών ανταπαντά ότι υπάρχουν ήδη οδηγίες της Κεντρικής Τράπεζας όσον αφορά θέματα αναδιάρθρωσης δανείων οι οποίοι αντιμετωπίζουν πρόσκαιρα προβλήματα.

του θέματος. Μπροστά μας υπάρχει ένα μεγάλο παζλ το οποίο έχει ως κατάληξη την προοιμιακή ελάφρυνση του κυπριακού δημόσιου χρέους. Το σενάριο δεν διαφέρει από αυτό που εκτυλίχτηκε στην Ελλάδα. Η άρση των περιορισμών στις εκποιήσεις της πρώτης κατοικίας οδήγησε τελικά στην άντληση ιδιωτικών κεφαλαίων από το ελληνικό τραπεζικό σύστημα με αποτέλεσμα να μη διαφαίνεται η ανάγκη να χρησιμοποιηθούν, στο σύνολό τους, κεφάλαια ύψους 11 δισ. ευρώ που έχουν διοχετευτεί στο ελληνικό Ταμείο Χρη-

Η Χρυστάλλα Γιωρκάτζη, που αναλαμβάνει τα νήια της Κεντρικής Τράπεζας την προσεχή Παρασκευή, 11 Απριλίου, σε συνεννόηση με το ευρωπαϊκό σκέλος της Τρόικας μετέφερε την ξεκάθαρη θέση ότι το θέμα δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί αποσπασματικά. Αντίθετα, η νομοθετική πρωτοβουλία μπορεί να προκαλέσει νέα προβλήματα, με κυριότερο τη διαμόρφωση ενός κλίματος μη πληρωμών, σε μία χρονική στιγμή που δεν υπάρχει η σχετική πολυτέλεια.

ματοπιστωτικής Σταθερότητας. Η ελληνική πλευρά έχει διαμνησεί ότι θα ήθελε να χρησιμοποιήσει τα χρήματα αυτά για τη μείωση του χρέους και συνεπώς για την κάλυψη του οποίου χρηματοδοτικού κενού.

Κατά αντιστοιχία, ο τρόπος διαχείρισης των μη εξυπηρετούμενων και η παροχή στις τράπεζες των εργαλείων να χειριστούν τους μη συνεργάσιμους δανειολήπτες θα έχει ως αποτέλεσμα την ενδυνάμωση των ισολογισμών των τραπεζών και τελικά να μη χρειαστεί το «μαξιλάρι» που υπάρχει στο κυπριακό πρόγρα-

μα (τουλάχιστον 1 δισ. ευρώ) από τη μη άντληση κονδυλίων για την ανακεφαλαιοποίηση τραπεζικών ιδρυμάτων. Στο ποσό αυτό μπορεί να προστεθεί ένα ποσό ως και 500 εκατ. ευρώ από την πλευρά του Συνεργασιού. Συνεπώς η ελάφρυνση του χρέους μπορεί να φτάσει στο 10% του ΑΕΠ και η συνολική δανειακή διευκόλυνση της Τρόικας να περιοριστεί ως και τα 8,5 δισ. ευρώ.

Το μήνυμα να υπάρξει μία συνολική νομοθεσία για τη διαχείριση των ιδιωτικών χρεών έχει σταλεί με διάφορους τρόπους τις τελευταίες

εβδομάδες, ακόμη και από τον απερχόμενο διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας, Πανίκο Δημητριάδη από το άτυπο Eurogroup της Αθήνας, όπου ανέλυσε τους κινδύνους από μία νομοθετική παρέμβαση της Βουλής. Μήνυμα έστειλε και ο πρόεδρος τους Eurogroup, Γέροντ Ντάισελμπλουμ, κατά τη διάρκεια της πρόσφατης επίσκεψής του στη Λευκωσία. Στη συνάντηση με την Επιτροπή Οικονομικών, ο πρόεδρος του Euro Working Group, Τόμας Βίτσερ, ο οποίος ηγείται της ομάδας των τεκνοκρατών της Ευρωζώνης, ανέφερε προς τα

μέλη της Επιτροπής ότι θα ήταν καλό να μην εμπλακούν τα δικαστήρια στη διαδικασία ρύθμισης των δανείων.

Μήνυμα εστάλη και την Παρασκευή, μέσω της νέας διοικήτριας της Κεντρικής Τράπεζας, Χρυστάλλας Γιωρκάτζη, η οποία διαβίβασε την απαρέσκεια του ευρωπαϊκού σκέλους της Τρόικας σε σενάρια μαζικών εκποιήσεων. Την ίδια ώρα, όμως, γινόταν και η απαραίτητη διευκρίνιση ότι δεν πρέπει να εμποδωθεί ένα κλίμα μη πληρωμής υποχρεώσεων, πολλαπλασιάζοντας έτσι τις επισφάλειες, με τελικό αποτέλεσμα να δημιουργηθούν πρόσθετες κεφαλαιακές ανάγκες.

«Το δεν πληρώνω δεν μπορεί να μην έχει κόστος», είναι το σχόλιο που μεταφέρθηκε στην «Κ».

Αξίζει να σημειωθεί ότι η επόμενη αξιολόγηση της Τρόικας, στις αρχές Μαΐου, επρόκειτο ούτως ή άλλως να ασχοληθεί με τα ανοικτά θέματα του χρηματοπιστωτικού τομέα, με αιχμή την διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, με δεδομένο ότι υπάρχει μπροστά το νέο stress test από την Ευρωπαϊκή Τραπεζική Αρχή.

Στο μέτωπο αυτό η Κύπρος δεν κέρδισε τον έπαινο της Τρόικας. Στα κείμενα πολιτικής που συνοδεύουν την τρίτη αξιολόγηση υπάρχει η παρατήρηση περί «μερικής συμμόρφωσης» με τις πρόνοιες του Μνημονίου, σε ζητήματα όπως στον νόμο για την εξυγίανση, ο Χρηματοοικονομικός Διαμεσολαβητής και η ανάθεση σε ανεξάρτητο οίκο των δικαιωμάτων ψήφους της «κακής» Λαϊκής Τράπεζας.

Η κυπριακή κυβέρνηση θα καλούταν σε περίπου έναν μήνα να διαχειριστεί με την Τρόικα ένα βαρύ «τραπεζικό πακέτο» το οποίο θα είχε στόχο να προχωρήσει αποφασιστικά η εξυγίανση του χαρτοφυλακίου του τραπεζικού τομέα, προκειμένου να

θωρακιστεί και να μην απαιτηθεί η άντληση νέων κεφαλαίων.

Στην ολομέλεια της Πέμπτης αναμένεται να κατατεθούν τροπολογίες που θα εξειδικεύουν τις περιπτώσεις αναστολής πληρωμών. Ειδικότερα, ο νόμος θα περιορίζεται σε δάνεια που αφορούν την οικογενειακή εστία και την επαγγελματική στέγη μικρομεσαίων επιχειρήσεων, θα ορισθεί μέγιστη αξία της κατοικίας που θα προστατεύεται, θα προσδιορίζεται το μέγιστο εύρος της χρονικής περιόδου της αναστολής της διαδικασίας εκποίησης που θα δύνανται να αποφασίσουν τα δικαστήρια, με υποχρέωση επανεξέτασης της κάθε περίπτωσης, όταν λήξει αυτή η περίοδος.

Ωστόσο το πρόβλημα επικεντρώνεται ακριβώς στην παραπομπή των διαφόρων δανειοληπτών και τραπεζών στα δικαστήρια, παραπέμποντας, τελικά, σε χρονοβόρα δικαστική διαμάχη. Σε αυτή την περίπτωση η αξία των υποθηκευμένων ακινήτων στον ισολογισμό των τραπεζών θα μειωθεί, γεννώντας νέες κεφαλαιακές ανάγκες στη διαδικασία των νέων stress test. Παρεπόμενη επίπτωση θα είναι το «πάγωμα» του οποίου επενδυτικού ενδιαφέροντος για τις κυπριακές τράπεζες, καθώς δεν θα υπάρχει ξεκάθαρη εικόνα για τι πωλείται.

Η πλευρά των τραπεζών επισμαίνει ότι υπάρχουν ήδη οδηγίες της Κεντρικής Τράπεζας όσον αφορά θέματα αναδιάρθρωσης δανείων βιώσιμων δανειοληπτών οι οποίοι αντιμετωπίζουν πρόσκαιρα προβλήματα, ενώ υπάρχει και ο κώδικας συμπεριφοράς της ΚΤ για αυτά τα θέματα, τον οποίο έχουν υιοθετήσει οι τράπεζες.

Διαβάστε ακόμη:

Η Τράπεζα Κύπρου, τα μη εξυπηρετούμενα και οι επενδυτές. **Σελ. 6**

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Εκδήλωση αφιερωμένη στις γιαγιάδες με την ευκαιρία της Παγκόσμιας Μέρας Γιαγιάς

Το Νηπιαγωγείο Κοινωνικής Μέρимνας Αγίων Ομολογητών σε συνεργασία με την Εφορεία Ελληνικών Εκπαιδευτηρίων Λευκωσίας, μέσα στα πλαίσια των εκδηλώσεων για τα 120 χρόνια από την ίδρυσή της, διοργάνωσαν γιορτή αφιερωμένη στις γιαγιάδες, με την ευκαιρία της Παγκόσμιας Μέρας της γιαγιάς, στις 28 Μαρτίου 2014.

Τα παιδάκια του Νηπιαγωγείου, τίμησαν τις γιαγιάδες τους, αυτά τα ξεχωριστά πλάσματα στη ζωή του καθενός μας, χαρίζοντας τους την αγάπη τους μέσα από τα τραγούδια και τους χορούς τους.

Στην εκδήλωση τιμήθηκαν από πλευράς της Εφορείας, γιαγιάδες, οι οποίες πρόσφεραν με το δικό τους τρόπο τόσο στην Εφορεία, όσο και στην κοινωνία γενικότερα, όπως οι κυρίες Μέλια Αβραάμ, μέλος του Συμβουλίου, Νίνα Μουσιούττα, πρώην Πρόεδρος, Σοφία Γαβριλίδου, πρώην Αντιπρόεδρος, Αίγλη Καμίση και Ανθούλα Χοιρομερίδου, πρώην μέλη, οι κυρίες Νέδη Σκαμπαλλή, Ανδρούλα Χαριδημού, Ξένια Πογιατζή, πρώην Ανώτερες Επιμελήτριες, η Βαθούλα Πολεμίτου, νυν Ανώτερη Επιμελήτρια και η κ. Ελένη Καμπέρη, υπάλληλος της Εφορείας καθώς και η Πρόεδρος του Σωματείου Κοινωνικής Μέρимνας Αγίων Ομολογητών, κ. Γιόλα Σκαλιώτου.

Η σεμνή αυτή εκδήλωση, προκάλεσε τη συγκίνηση σε όλους τους παρευρισκομένους, γιατί μέσα από τις εκδηλώσεις των μικρών αυτών παιδιών, τονίστηκε για άλλη μια φορά η μεγάλη και ξεχωριστή θέση, που κατέχουν στις καρδιές όλων μας, οι γιαγιάδες του καθενός.

Τόσο η Διευθύντρια του Νηπιαγωγείου, κ. Ελένη Αναστασιάδου, όσο και ο Πρόεδρος της Εφορείας, κ. Γιάννης Οικονομίδης, μέσα από τις ομιλίες τους τόνισαν τη μεγάλη προσφορά τους, οι οποίες προσφέρουν απλόχερα την αγάπη τους, θέτοντας πάνω από τις δικές τους ανάγκες, εκείνες των παιδιών και των εγγονιών τους.

IronFX
CHARITABLE FOUNDATION

www.IronFXfoundation.com

University Scholarship

Sponsored by the IronFX Charitable Foundation

The IronFX Charitable Foundation Scholarship Program is offering the opportunity for eligible candidates to apply for assistance with the costs related to obtaining their undergraduate university degree in the field of **Business, Economics, Finance, Accounting or Information Technology**. Three successful candidates will be awarded with the sum of **\$15,000 per year**, which will be renewed annually, subject to the student's satisfactory academic performance.

Cypriot candidates aged 17 to 25 who have already received an offer from a top-tier US or UK-based university are eligible to apply. Applicants are required to submit a handwritten application form downloadable from the **IronFX Charitable Foundation website**, and to provide supporting documentation to the Charitable Foundation Scholarship Program Review Committee. Shortlisted candidates will be invited to attend an interview prior to final selection.

For more information on the application process, and to download the application forms please visit www.ironfxfoundation.com. The deadline for submitting applications is **31 May, 2014**.

IronFX Charitable Foundation
Email: info@IronFXfoundation.com

Η Κριμαία αλλάζει τον ενεργειακό χάρτη

Αναδεικνύεται ο ρόλος της ενεργειακής ασφάλειας στην Ε.Ε. και ανοίγει παράθυρο ευκαιρίας για την Κύπρο

Του ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΣΙΑΝΗ

Το αυξανόμενο «άγχος» της Ε.Ε. όσον αφορά στην ενεργειακή ασφάλεια των κρατών-μελών της φτάνει πλέον σε επίπεδα που υποχρεώνουν τους Ευρωπαίους ηγέτες να αντιμετωπίσουν τα διλήμματα που μέχρι πρότινος απέφευγαν. Η συζήτηση έχει αρχίσει εδώ και πολλά χρόνια, ενώ μετά τις εντάσεις του 2008, το ζήτημα της ενεργειακής ασφάλειας αποτελεί κεντρικό μέρος της μακροπρόθεσμης πολιτικής των «μεγάλων» κρατών της Ε.Ε., τα οποία ακόμα δείχνουν αμήχανα και μάλλον άτολμα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η Γερμανία: 6.200 γερμανικές επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στη Ρωσία, όπου οι Γερμανοί εξαγωγούν αγαθά ύψους 38,3 δισ. δολαρίων (2012).

Προς πάγωμα ο SouthStream, με αναγεννημένο ρόλο για τη Μεσόγειο.

Από την άλλη, οι Γερμανοί απορροφούν σχεδόν το 30% των ρωσικών εξαγωγών φυσικού αερίου, με τις συνολικές εισαγωγές από τη Ρωσία να φτάνουν τα 35,6 δισ. δολάρια. Η όποια απόφαση δεν είναι εύκολη, όπως φάνηκε και κατά τη συζήτηση σχετικά με τις κυρώσεις που θα επέβαλλε η Ε.Ε. στη Ρωσία. Εκεί, Γερμανοί, Αυστριακοί, Ολλανδοί και Βρετανοί ανησυχούσαν περισσότερο απ' ό,τι η Κύπρος.

Η εξάρτηση της Ε.Ε. από τις εξαγωγές ενέργειας είναι εξαιρετικά σημαντική. Με περίπου 173 εκατ. τόνους πετρελαίου (το 20% στη Γερμανία), η Ε.Ε. απορροφά το 76% των ρωσικών εξαγωγών φυσικού αερίου και 84% των εξαγωγών πετρελαίου. Περισσότερο από το ένα τρίτο (34%) των ευρωπαϊκών εισαγωγών που σχετίζονται με την ενέργεια, προέρχονται από τη Ρωσία, σύμφωνα με στοιχεία της Κομισιόν. Αξίζει να σημειωθεί πως και το 25% των

εισαγωγών ουρανίου προέρχονται από τη Ρωσία.

Με δεδομένες τις όλο και μεγαλύτερες εντάσεις μεταξύ Ε.Ε. και Ρωσίας, το ζήτημα της εξάρτησης της Ε.Ε. από ρωσικές εξαγωγές ενέργειας (φυσικό αέριο, κάρβουνο, ουράνιο και πετρέλαιο) αντιμετωπίζεται ως ζωτικής σημασίας για την Ε.Ε. Με τη σημερινή κρίση, πλέον το ζήτημα μπαίνει για τα καλά στο τραπέζι, αφού δεν είναι λίγοι οι αναλυτές που σχολιάζουν πως η Ε.Ε. θα πρέπει να εξασφαλίσει εναλλακτικές επιλογές για τις ανάγκες ασφάλειας που αντιμετωπίζει.

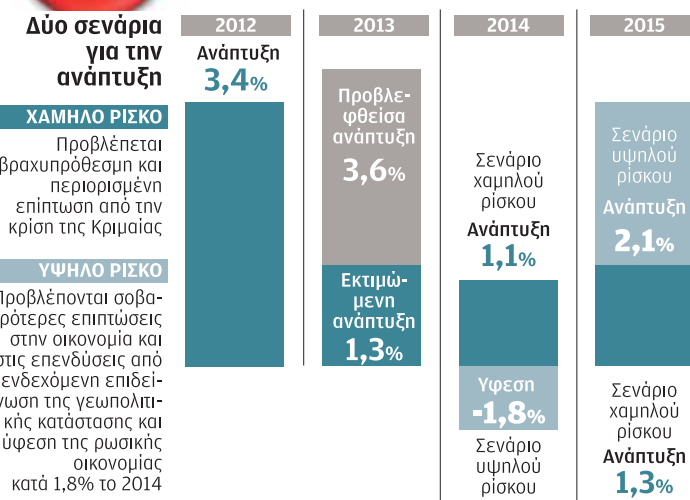
Την ίδια στιγμή, σημαντική είναι η διάσταση των «εσωτερικών» πολιτικών ισορροπιών στην Ε.Ε. για το θέμα. Ενώ Ολλανδοί, Γερμανοί και Αυστριακοί ανησυχούν για την εξάρτησή τους από τη Ρωσία όσον αφορά στην ενέργεια, την ίδια στιγμή οι ανατολικές χώρες πιέζουν όλο και περισσότερο για σκληρή αντιμετώπιση της Ρωσίας από την Ε.Ε. Της προσπάθειας αυτής «πυξίται» η Πολωνία, η οποία έχει βαθύτατες ιστορικές ενστάσεις στον ρόλο της Ρωσίας εντός της ευρωπαϊκής ηπείρου, ενώ οι Βαλτικές Δημοκρατίες τηρούν επίσης μία αντίστοιχη στάση. Ήδη, η Πολωνία άρπαξε την ευκαιρία για να καλέσει τους ευρωπαίους εταίρους της στην ανάπτυξη μιας «ενεργειακής ένωσης» στην Ε.Ε. Άλλες ανατολικές χώρες, όμως, και ιδίως η Βουλγαρία, συμβαδίζουν με τους πιο πάνω σε αυτή τη λογική.

Κερδοσιμένη η Κίνα

Με τις εντάσεις μεταξύ Ρωσίας και Ε.Ε. να δείχνουν πως δεν θα κοπάσουν παρά μόνο προσωρινά, οι Ρώσοι ήδη στρέφονται προς την Κίνα ως εναλλακτική αγορά για τις εξαγωγές ενέργειας. Δεν είναι απόλυτα βέβαιο πως αυτή η επιλογή θα είναι εύκολη (π.χ. λόγω των ζητημάτων μεταφοράς, αφού η κερσαία οδός είναι δύσκολη και χωρίς υποδομές όπως αγωγούς). Η Κίνα, ωστόσο, παραμένει η πιο ραγδαία αναπτυσσόμενη αγορά με ακόρτατη όρεξη για ενέργεια.

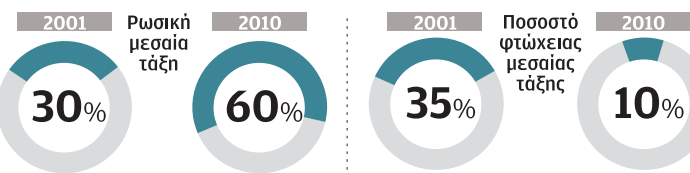

Κρίση εμπιστοσύνης για τη ρωσική οικονομία

Η ρωσική οικονομία βρίσκεται σε πτώση

Οι παγκόσμιες αγορές είναι περισσότερο ευμετάβλητες... Η επιχειρηματική και η καταναλωτική εμπιστοσύνη παραμένουν χαμηλά... Δύο σενάρια προβλέπουν χαμηλότερη ανάπτυξη για τη Ρωσία... Η οικονομική κινητικότητα θα μπορούσε να παγώσει... Οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις θα μπορούσαν να αντικατασταθούν από μέτρα αντιμετώπισης της κρίσης

ΠΗΓΗ: www.worldbank.org

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Αναλυτές σχολιάζουν, πάντως, πως οι εναλλακτικές αγορές όπως η Κίνα δεν θα δεχτούν με παρακάλα τη ρωσική επιλογή. Αισθανόμενοι την ευκαιρία, θα θέσουν μεγάλες απαιτήσεις. Πέρα από το ζήτημα της τιμής, που είναι το πιο προφανές, οι Κινέζοι αναμένεται πως θα απαιτήσουν και «δέσμευση» της Ρωσίας, ούτως ώστε να μην μπορεί να τους «εγκαταλείψει» εάν ολοκληρωθούν οι σχέσεις της με τη Δύση. Αυτή η απαίτηση μεταφράζεται στην ανάπτυξη αγωγών και άλλων σκληρών υποδομών που δεν θα μπορούν να αντικατασταθούν ή να εγκαταλειφθούν εύκολα, κάτι που με

τη σειρά του μεταφράζεται σε σημερινή δέσμευση για τις επόμενες δεκαετίες.

Εν τω μεταξύ, στη Δύση οι εναλλακτικές επιλογές δεν είναι εύκολες. Πέρα από το γεγονός ότι άλλοι παραγωγοί είναι εξίσου αναξιόπιστοι στο πολιτικό επίπεδο (π.χ. Βενεζουέλα), την ίδια στιγμή έχουν και αβέβαιο μέλλον (π.χ. Σαουδική Αραβία).

Ενώ τα εγχώρια κοιτάσματα μειώνονται (π.χ. Βόρεια Θάλασσα, Ολλανδία), οι εναλλακτικές επιλογές που δεν είναι ιδιαίτερα προβληματικές σε πολιτικό επίπεδο, είναι προβληματικές σε πρακτικό επίπεδο. Κοιτάσματα

όπως εκείνα της Βραζιλίας και της Νοτίου Αφρικής βρίσκονται σε πολύ βαθιά νερά.

Η δε εγχώρια παραγωγή, ιδίως μέσα από τις νέες τεχνολογίες που σχετίζονται με την αξιοποίηση κοιτασμάτων σε σχιστόλιθο και με χημική διάσπαση των πετρωμάτων (υδραυλική ρωγμάτωση, fracking) είναι επίσης προβληματική. Ακόμα και με αυτή, θα πρέπει ΗΠΑ και Ε.Ε. να συνεχίσουν τις εισαγωγές. Παράλληλα, οι όλο και πιο έντονες ανησυχίες για τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις αυτών των επιλογών, δυσχεραίνουν μια μαζική αξιοποίηση.

Η υδραυλική ρωγμάτωση είναι μια εξαιρετικά προβληματική επιλογή εξαιτίας των περιβαλλοντικών της επιπτώσεων. ΗΠΑ και Καναδάς ήδη δέχονται πιέσεις λόγω του προβληματισμού που προκαλούν ανάμεσα σε επιστήμονες και πολίτες.

Κάτω από αυτές τις συνθήκες, η Ε.Ε. και οι ΗΠΑ προχωρούν σε «επίθεση φιλίας» προς την Κίνα, η οποία έγινε πλέον ο βασικός ρυθμιστής των αποφάσεων που θα έχουν επιπτώσεις για πολλά χρόνια. Οι Κινέζοι, που ήδη έχουν αυξήσει σε επίπεδα ρεκόρ τις εισαγωγές τους από τη Ρωσία (12% των συνολικών εισαγωγών πετρελαϊκών αγαθών είναι από τη Ρωσία), ήδη θέτουν απαιτήσεις στις ΗΠΑ και την Ε.Ε.

Η επίσκεψη του Κινέζου Προέδρου, Xi Jinping στην Ευρώπη την περασμένη εβδομάδα, η οποία περιελάμβανε και συνάντηση με τον Αμερικανό Πρόεδρο, Μπαράκ Ομπάμα στο περιθώριο της συνόδου στη Χάγη, σηματοδοτήθηκε από έντονα «ανοίγματα» των Ευρωπαίων προς την Κίνα, συμπεριλαμβανομένων και της προώθησης της εμπορικής συμφωνίας που είναι από καιρό στα σκαριά.

Με τη σειρά τους οι Ρώσοι θα πρέπει να δείξουν πως η στροφή προς την Κίνα δεν είναι απλώς μια μπλόφα προς τους Δυτικούς, κι αυτό προϋποθέτει αναπροσανατολισμό της εξωτερικής τους πολιτικής, αλλά και μεγάλα κονδύλια για δημιουργία υποδομών.

Κέρι - Άστον εντατικοποιούν την κοινή δράση

Η Διάσκεψη ΗΠΑ-Ε.Ε. της περασμένης εβδομάδας επιβεβαίωσε εκ νέου την εντατικοποίηση των ανησυχιών αλλά και της προσπάθειας των δυτικών κρατών για ανεξαρτητοποίηση από τη Ρωσία. Στο επίκεντρο ήταν, φυσιολογικά, η Ουκρανία, αλλά οι κοινές δηλώσεις Κέρι - Άστον δείχνουν πως η πρόθεση για εκτενείς αλλαγές είναι πραγματική αλλά και άμεση. «Οι εξελίξεις στην Ουκρανία έφεραν στο προσκήνιο την ενεργειακή ασφάλεια και υποδεικνύουν την ανάγκη για ενίσχυση της ενεργειακής ασφάλειας στην Ευρώπη», αναφέρει η κοινή δήλωση. Σε αυτό το πλαίσιο, γίνεται λόγος για τον Νότιο Διάδρομο

Αερίου (Southern Gas Corridor) που παρακάμπτει τη Ρωσία. Ο αγωγός πρέπει να είναι «αφροσιωμένος στον σκοπό και επεκτάσιμος», ενώ η ροή αερίου μεταξύ Ουκρανίας και Σλοβακίας θα πρέπει να μπορεί να αντιστραφεί σε αντίθετη κατεύθυνση όταν αυτό παρασεί ανάγκη. Πρόκειται για απτές αποφάσεις, πίσω από τις οποίες βρίσκεται και ένας δυναμικός αυξημένος ρόλος για τα κοιτάσματα της ανατολικής Μεσογείου και γενικότερα της μεσογειακής «επιλογής». Η ευκαιρία για την Κύπρο, σε συνδυασμό με το Ισραήλ και ενδεχομένως με την Ελλάδα, είναι προφανής, αλλά οι περιπλοκές που προκύπτουν λόγω του ρόλου της Τουρκίας στην όλη υπόθεση θα πρέπει να λυθούν: Το γεωπολιτικό παζλ, στο κέντρο του οποίου βρίσκεται η Κύπρος, είναι αρκετά πολύπλοκο, ακόμα.

Τα σενάρια, πάντως, προϋποθέτουν και επίλυση του Κυπριακού, χωρίς την οποία δεν μπορεί να σκεφτείται κανείς τη διασύνδεση ενός «κυπριακού» αγωγού με τον TANAP.

Κεντρικό κομμάτι του παζλ η Κύπρος

Αυτό που έχει πλέον καταστεί ξεκάθαρο είναι πως οι αναφορές στα επίσημα κείμενα, τόσο του Συμβουλίου όσο και της Κομισιόν στην πιθανότητα ανάπτυξης ενός δικτύου στην ανατολική Μεσόγειο που να περιλαμβάνει και την Κύπρο, δεν είναι απλώς «ευγενικές» αναφορές προς αναγνώριση ενός πιθανού ρόλου. Οι αναλυτές έχουν ήδη αρχίσει να αναλύουν τις πιθανότητες, ενώ και η δημόσια προσηφορά που εξήγγειλε η Ελλάδα για διασύνδεση αγωγού από τα κοιτάσματα «Λεβιθάνα» και «Αφροδίτη» στον αγωγό «Ποσειδών» που καταλήγει στην Ιταλία, δεν είναι χωρίς περιεχόμενο.

Ο αγωγός θα έχει ικανότητα μεταφοράς 8 με 10 bcm (δισ. κυβικά μέτρα) αερίου τον χρόνο, την ώρα που ο TAP (trans-adriatic) αγωγός δίνει επιπλέον επιλογές: Πρώτο θα μπορούσε να διασυνδεθεί με τον TANAP (tran-anatolian) που αρχίζει από το Σα Ντενίτζ του Αζερμπαϊτζάν. Δεύτερο, με ικανότητα να μεταφέρει 10 bcm τον χρόνο, θα μπορεί να επεκταθεί στη διπλάσια χωρητικότητα. Σημειώνεται πως τα ισραηλινά κοιτάσματα σε «Ταμάρ» και «Λεβιθάνα» εκτιμάται πως θα παράγουν 8 με 10 bcm τον χρόνο, ενώ το «Αφροδίτη» θα παράγει 12 με 18 bcm μέσα στα επόμενα 14 χρόνια, σύμφωνα με δηλώσεις του υπουργού Εμπορίου.

Αυτά τα σενάρια, πάντως, προϋποθέτουν και επίλυση του Κυπριακού, χωρίς την οποία δεν μπορεί να σκεφτείται κανείς τη διασύνδεση ενός «κυπριακού» αγωγού με τον TANAP. Την ίδια στιγμή, η μεταφορά στον ίδιο αγωγό αερίου από Κύπρο και Ισραήλ, αλλά και η τελική κατανάλωση του εμπορεύματος από τις ευρωπαϊκές αγορές θα λειτουργούν ως κάποια δικλίδια ασφαλείας έναντι του όποιου ελέγχου θα έχει η Τουρκία επί του αγωγού. Με αυτά τα δεδομένα, η πιο τεχνικά «περίεργη» αλλά πολιτικά ασφαλής επιλογή μεταφοράς μέσω αγωγού του αερίου στον Ποσειδών, φαντάζει ως πιο ελκυστική.

Αυτό που είναι ξεκάθαρο, πάντως, είναι πως η ανάπτυξη τερματικού υγροποίησης δεν έχει καμία οικονομική λογική στο παρόν στάδιο. Ούτε θα έχει λογική μέχρις ότου εξασφαλιστούν συμβόλαια πώλησης που να προϋποθέτουν ικανοποιητικούς όγκους για να καταστεί το τερματικό βιώσιμο. Κάτι τέτοιο συνεπάγεται συμβόλαια που να αφορούν σε πώληση των ισραηλινών κοιτασμάτων μέσω Βασιλικού, αλλά και επιπλέον εξασφαλισμένες ποσότητες αερίου από τα επιπλέον οικόπεδα, πέραν του 12 στην Κυπριακή ΑΟΖ.

Σημειώνεται επίσης πως η όλη συζήτηση για μεταφορά συμπιεσμένου αερίου ελλοχεύει και τους δικούς της κινδύνους, διότι η συγκεκριμένη επιλογή δεν αποτελεί δοκιμασμένη τεχνολογία. Ενώ η χρήση συμπιεσμένου είναι φθηνή, εύκολη και συνήθως επιλογή μεταφοράς αερίου, αυτή η επιλογή είναι αμιγώς κερσαία υπόθεση μέχρι σήμερα και δεν υπάρχει εν ενεργεία τεχνολογία για πλωτή μεταφορά συμπιεσμένου αυτή τη στιγμή στην αγορά.

Με αυτά τα δεδομένα, αυτή τη στιγμή προκρίνεται εκ των πραγμάτων η επιλογή κάποιου αγωγού, χωρίς όμως αυτό να σημαίνει πως τα δεδομένα θα παραμείνουν με βεβαιότητα στατικά.

Την ίδια στιγμή, σημαντικές είναι και οι εξελίξεις που αφορούν στον

αγωγό SouthStream, με αφετηρία τη Ρωσία, ο οποίος παρακάμπτει την Κριμαία. Σύμφωνα με το ITAP-TAZ, οι διαβολοί είναι για τον αγωγό μεταξύ Ε.Ε. και Ρωσίας δεν έχουν παγώσει, αλλά «συνεχίζονται σε τεχνικό επίπεδο». Οι ενδείξεις από τις Βρυξέλλες, όμως, λένε πως ο αγωγός είναι πλέον σε πλήρη παύση. Μέρος του ζητήματος είναι και η εμπλοκή του Gennady Timchenko, ιδιοκτήτη της Stroystingraz στο βουλγάρικο κομμάτι του αγωγού. Ο κ. Timchenko βρίσκεται στη μαύρη λίστα των ΗΠΑ για κυρώσεις κατά της Ρωσίας, μετά τις εξελίξεις στην Κριμαία, ενώ αξίζει να σημειωθεί πως γίνονται και έλεγχοι για οικονομική του «παρουσία» και στην Κύπρο. Ο Ευρωπαίος Επίτροπος αρμόδιος για θέματα Ενέργειας, Γκύντερ Οτγκερ, δήλωσε πρόσφατα πως ο αγωγός έχει σταματήσει, κάτι που άφησαν επίσης να νοηθεί και στελέχη της ENI. Από πλευράς των άλλων ευρωπαϊκών εταιρειών που εμπλέκονται στον SouthStream (της γαλλικής EDF και της γερμανικής Wintershall) αναμένονται σχόλια στο επόμενο διάστημα.

One Stop Telecom Solutions

Ολοκληρωμένες λύσεις επικοινωνίας για την επιχείρησή σας

Η MTN Business εξειδικεύεται στην παροχή επιχειρηματικών προϊόντων και υπηρεσιών κινητής και σταθερής τηλεφωνίας, δεδομένων και συνδεσιμότητας, συνιστώντας έναν ολοκληρωμένο πάροχο «One Stop Telecom Solutions». Με MTN Business απολαμβάνετε:

- Κορυφαία ποιότητα δικτύου
- Τις πιο ανταγωνιστικές τιμές αγοράς
- Αποτελεσματική εξυπηρέτηση
- Προσωπικό σύμβουλο
- Δύο εξειδικευμένα Business Centers
- Άνταποδοτικά οφέλη

Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε μαζί μας στο corporate@mtn.com.cy ή επισκεφθείτε το www.mtnbusiness.com.cy

Η αυστηρή πολιτική προϋπόθεση για ανάπτυξη

Ο υπουργός Οικονομικών της Γερμανίας μιλά στην «Κ» για την κρίση

Συνέντευξη στην **ΞΕΝΙΑ ΚΟΥΝΑΛΑΚΗ**

Ανοιχτό αφήνει το ενδεχόμενο για ένα τρίτο πακέτο βοήθειας προς την Ελλάδα με στόχο την κάλυψη του χρηματοδοτικού κενού τα επόμενα δύο χρόνια ο Γερμανός υπουργός Οικονομικών, Βόλφγκανγκ Σόιμπλε. Αποφεύγει όμως να εκτιμήσει το ύψος της νέας οικονομικής βοήθειας, η οποία «σε κάθε περίπτωση θα είναι πολύ μικρότερη από αυτήν που είχαμε να αντιμετωπίσουμε στα δύο πρώτα προγράμματα».

-Πολλοί αναλυτές πιστεύουν ότι η γερμανική εμμονή με τη δημοσιονομική πειθαρχία είναι ο βασικός υπεύθυνος για τη βαρύτερη μεταπολεμική ύφεση, που γνώρισε η Ελλάδα. Έχετε δεύτερες σκέψεις για το πρόγραμμα;

-Μια αυστηρή δημοσιονομική πολιτική δεν είναι το αντίθετο της ανάπτυξης, αλλά η προϋπόθεση για ανάπτυξη.

-Μήπως όμως όχι με την ταχύτητα που εφαρμόστηκε το πρόγραμμα;

-Τουναντίον και τα τελευταία οικονομικά στοιχεία αποδεικνύουν ότι η πορεία ήταν σωστή. Σας λέω

και πάλι: Η ανεργία στην Ελλάδα δεν είναι απόρροια της ευρωπαϊκής πολιτικής. Αυτό είναι μια πλάνη. Και μην ακούτε όσους ισχυρίζονται ότι υπήρχε ευκολότερος τρόπος.

-Εσείς πόσα χρόνια πιστεύετε ότι θα χρειαστούν για να φέρουμε αυτά τα εξωφρενικά νούμερα σε αποδεκτά επίπεδα;

-Πιστεύω ότι μέσα σε αυτόν τον χρόνο η Ελλάδα θα πετύχει το στόχο και θα υπάρξει και πάλι οικονομική ανάπτυξη. Έτσι θα δημιουργηθούν και νέες θέσεις εργασίας. Στη σύγχρονη οικονομία δεν δημιουργούνται θέσεις εργασίας μέσω γιγαντιαίων επενδύσεων, αλλά μέσω των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

-Πάντως κι η Ελλάδα είναι μια κοινωνικά-εντελώς κατεστραμμένη χώρα.

-Μπορώ ευχαρίστως να σας δείξω μερικές φωτογραφίες από εκείνη την εποχή που απεικονίζουν την κατάσταση στην Ευρώπη, την Αθήνα και τη Γερμανία το 1947. Πρέπει να είμαστε χαρούμενοι κι ευγνώμονες που δεν αντιμετωπίσαμε σήμερα τέτοιες καταστάσεις. Πραγματικά δεν μπορούμε να κάνουμε συγκρίσεις. Για αυτό και ο όρος «Σχέδιο Μάρσαλ» είναι άκαιρος.

«Στη σύγχρονη οικονομία δεν δημιουργούνται θέσεις εργασίας μέσω γιγαντιαίων επενδύσεων, αλλά μέσω των μικρομεσαίων επιχειρήσεων».

-Θεωρείτε ότι τα τρομακτικά ποσοστά ανεργίας είναι εθνικό πρόβλημα ή ευρωπαϊκό, το οποίο θα μπορούσε να αντιμετωπιστεί με μία συντονισμένη ευρωπαϊκή στρατηγική;

- Η ανεργία στην Ευρώπη, και ειδικά η ανεργία στους νέους είναι το μεγαλύτερο μας πρόβλημα. Πρέπει να βελτιώσουμε την ανταγωνιστικότητα και με τον τρόπο αυτό να δημιουργήσουμε τις προϋποθέσεις για νέες θέσεις εργασίας. Ελάχιστοι ίσως έχουν καταλάβει ότι στο πλαίσιο της παγκοσμιοποιημένης αγοράς ο ανταγωνισμός θα γίνεται συνεχώς εντονότερος και ότι σε άλλα σημεία του πλανήτη το εργατικό δυναμικό προσφέρεται σε πολύ χαμηλότερες τιμές.

- Ποια είναι δηλαδή η λύση; Όλο χαμηλότεροι μισθοί;

- Περισσότερη καινοτομία, λιγότερη γραφειοκρατία και μια ευρωπαϊκή πολιτική που δεν θα εμποδίζει κάθε εκσυγχρονισμό μέσω μιας πληθώρας ρυθμίσεων.

-Το βασικό ερώτημα μετά τις ευρωεκλογές για την Ελλάδα είναι πώς μπορεί να καλύψει το χρηματοδοτικό κενό των δύο επόμενων ετών. Ξέρω ότι έχετε διάφορα σενάρια εργασίας στο συρτάρι του γραφείου σας. Ποιο είναι όμως το πιθανότερο; Ένα τρίτο πακέτο;

-Είχαμε πει ήδη μετά την έγκριση του δεύτερου προγράμματος για την Ελλάδα, ότι στα μέσα του έτους, μόλις δηλ. έχουμε τα απαραίτητα στοιχεία και τα ελέγξουμε, θα αναρωτηθούμε τι θα κάνουμε. Σε περίπτωση που υπάρξει ανάγκη χρηματοδότησης, θα δούμε με την ελληνική κυβέρνηση πώς θα την επιλύσουμε. Τώρα όμως δεν πρέπει να παρθεί κάποια απόφαση. Ας περιμένουμε ποια θα είναι η εξέλιξη στην Ελλάδα. Ήδη διαφαίνεται ότι τα δημόσια οικονομικά εξελίχθηκαν καλύτερα απ' ό,τι προβλεπόταν στο πρόγραμμα. Η εξυγίανση είναι ταχύτερη, δηλαδή κι εδώ καλύτερα απ' ό,τι αναμενόταν. Δεν είναι καθόλου απίθανο η Ελλάδα

να μπορέσει να βγει εφέντος από την ύφεση. Σε κάθε περίπτωση η Ελλάδα μπορεί να βασιστεί στο ότι εμείς οι Ευρωπαίοι θα τηρήσουμε τις υποσχέσεις μας. Γνωρίζω τις συζητήσεις αλλά και τις ανησυχίες στην ελληνική κοινή γνώμη για την επιβολή των μεταρρυθμίσεων που συνδέονται με τα προγράμματα. Οι όροι ενός νέου προγράμματος θα είναι σίγουρα λιγότερο επιβαρυντικοί.

- Θα υπάρξουν δηλαδή όροι.

- Βοήθεια από τον ευρωπαϊκό μηχανισμό διάσωσης, μπορεί να υπάρξει μόνο υπό προϋποθέσεις. Η υποχρέωση όμως αυτή για μεταρρυθμίσεις έχει αποκλειστικά έναν και μόνο στόχο: Να φέρει στην Ελλάδα ανάπτυξη.

-Το δεύτερο κρίσιμο ερώτημα είναι ασφαλώς η βιωσιμότητα του χρέους. Πώς σκοπεύετε να λύσετε αυτό το πρόβλημα; Με ένα νέο κούρεμα; Πιστεύετε ότι ο στόχος του 124% του ΑΕΠ το 2020 είναι ρεαλιστικός χωρίς νέο κούρεμα;

-Ναι. Είχαμε σχεδιάσει ένα ρεαλιστικό πρόγραμμα πριν από δύο χρόνια και οι σημερινοί αριθμοί είναι καλύτεροι από αυτούς, που όριζε το πρόγραμμα. Γι' αυτό δεν βλέπω πώς θα μπορούσε να προκύψει η ανάγκη για πρόσθετες ενέργειες αυτή τη στιγμή. Το κούρεμα στον ιδιωτικό τομέα ύψους 53% ήταν σωστό την εποχή που αποφασίστηκε και ασχολήθηκα πολύ με το ζήτημα. Έδωσα σκληρές μάχες.

-Θα μπορούσαμε να μιλήσουμε για ένα είδος αναδιάρθρωσης και όχι κούρεματος, μέσω της επιμήκυνσης αποπληρωμής και της μείωσης των επιτοκίων;

-Απεχθάνομαι τον όρο «κούρεμα». Και επαναλαμβάνω: Ήταν μια μοναδική περίπτωση. Αυτό το αποφάσισαν και οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων. Εξηγήσαμε όμως επίσης, ότι σε περίπτωση που υπάρξει ανάγκη, θα βοηθήσουμε. Όλοι έχουμε συμφέρον να τα καταφέρει η Ελλάδα.

-Αναφερθήκατε στον κύριο Βενιζέλο. Έχει επανειλημμένα αναφερθεί μία συνάντηση σας παρουσία των κυρίων Ζαννιά και Ασημουσεν, στην Πολωνία, κατά την οποία συζητήσατε μια ενδεχόμενη έξοδο της Ελλάδας από την Ευρωζώνη, όταν εκείνος ήταν Υπουργός Οικονομικών. Αληθεύει; Και έχει φύγει το Grexit οριστικά από το τραπέζι;

- Συνέβη το εξής: Όταν ο τότε Πρωθυπουργός κ. Παπανδρέου ανακοίνωσε τον Οκτώβριο-Νοέμβριο του 2011, λίγο πριν από τη Σύνοδο Κορυφής των Καννών, ότι σκοπεύει να διενεργήσει δημοψήφισμα, είπα «Αυτή είναι απόφαση της Ελλάδας».

Το δημοψήφισμα δεν πραγματοποιήθηκε τελικά, αλλά αυτό είναι ένα άλλο ζήτημα. Είπα τότε και στη γερμανική βουλή, ότι όσο ο ελληνικός λαός είναι διατεθειμένος να αναλάβει το κόστος που συνδέεται με τη συμμετοχή στην Ευρωζώνη, εμείς θα του συμπαραστέκομαστε. Αν αποφασίσει όμως ότι δεν μπορεί πλέον να το κάνει, θα το σεβαστούμε επίσης.

τηλε-παιγνίδι

...τους κύκλους τάραττε

Παρουσίαση: Χρήστος Γρηγοριάδης
Σκηνοθεσία: Λουκία Αρέστη
Επιμέλεια παραγωγής: Μαρία Χαρή
Επιτοπία: Σοφία Μουσίμη

Για συμμετοχές στην ιστοσελίδα του PIK www.cybc.com.cy και στο τηλέφωνο **22 862249**

Δευτέρα με Παρασκευή από τις 8.00 το πρωί έως τις 3.00 το απόγευμα.

ΚΑΘΕ ΣΑΒΒΑΤΟ
5:00μ.μ.

www.cybc.com.cy

μοιράζει ευχές ...και ΕΥΡΩ!
€60.000

ΠΑΣΧΑΛΙΝΟ ΛΑΧΕΙΟ PIK 2014

Με μόνο €2

Κλήρωση 30 Απριλίου 2014

ΑΝΑΖΗΤΗΣΕ ΤΟ!

Τα καύσιμα, το κόστος διατροφής και τα γεύματα σε εστιατόρια, καθώς και η χρήση του προσωπικού του αεροπλάνου για εταιρικούς ή προσωπικούς λόγους ανέρχονται ως αποδοχές συνολικά σε 653.165 δολάρια το 2013.

Με ετήσιο μισθό 1 δολάριο ο κ. Facebook

Η πολιτική μείωσης μισθών, που ακολουθεί ο Μαρκ Ζάκερμπεργκ, ο ιδρυτής της εταιρείας του Facebook, είναι η ίδια είτε αφορά τον ίδιο είτε τα διοικητικά στελέχη της. Ακολουθώντας το παράδειγμα του αποβιώσαντος ιδρυτή της Apple, Στιβ Τζομπς, το οποίο αντίγραψαν στη συνέχεια οι ιδρυτές-επιχειρηματίες της Google, Λάρι Πέιτζ και Σεργκέι Μπριν, λαμβάνει συμβολικό μισθό 1 δολαρίου. Τόσο ο κ. Ζάκερμπεργκ όσο και οι προαναφερθέντες επιχειρηματίες είχαν σημαντικό μερίδιο στις αντίστοιχες εταιρείες τους, τα οποία και απέφεραν υψηλά έσοδα. Πέραν, λοιπόν του μισθού του ο ιδρυτής της Facebook έχει και άλλες αποδοχές με τη μορφή λειτουργικών εξόδων και δαπανών κίνησης.

Τα καύσιμα, το κόστος διατροφής και τα γεύματα σε εστιατόρια, καθώς και η χρήση του προσωπικού του αεροπλάνου για εταιρικούς ή προσωπικούς λόγους ανέρχονται ως αποδοχές συνολικά σε 653.165 δολάρια το 2013, σύμφωνα με τα επίσημα έγγραφα που καταθέτει η εταιρεία, όπως οφείλει, στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς. Το 2012, ωστόσο, οι συνολικές αποδοχές του Μαρκ Ζάκερμπεργκ σε ετήσια βάση ήταν της τάξεως των 1,99 εκατ. δολαρίων, χωρίς να συνεκτιμηθεί η αξία από τις μετοχές του στη Facebook.

Σύμφωνα με το περιοδικό Forbes, οι μετοχές αυτές αποτιμώνται σε 27 δισ. δολάρια. Εκτός του ότι ο μισθός του κ. Ζάκερμπεργκ το 2013 μειώθηκε στο 1 δολάριο, περιόχθηκε έως και κατά 40% υπέστησαν και οι αποδοχές των στελεχών της εταιρείας του. Το 2013 οι απολαβές του γενικού οικονομικού διευθυντή Ντέιβιντ Εμπερμαν ελαττώθηκαν από τα 17,5 το 2012 στα 10 εκατ. δολάρια. Ο μισθός του αντιπροέδρου της Facebook Ντέιβιντ Φίσερ ελαττώθηκε στα 8 από τα 12 εκατ. δολάρια του 2012, ενώ του γενικού διευθυντή τεχνολογίας Μάικ Σρέπφερ στα 12,6 από τα 20,7 εκατ. δολάρια. Αξίζει να αναφερθεί πως ο μισθός του ενός δολαρίου μετά την έκρηξη των διαδικτυακών εταιρειών στη δεκαετία του 1990 έχει εξελιχθεί σε παράδοση για τους παρά πολύ πλούσιους διευθύνοντες συμβούλους, των οποίων οι απολαβές εισπράττονται σε μορφή μετοχών.

Χαρακτηριστική η περίπτωση του Στιβ Τζομπς, ο οποίος μετά την επιστροφή του στην Apple το 1998, ενώ είχε βρεθεί εκτός ορισμένα χρόνια, ελάμβανε το 1 δολάριο, ενώ μετά το 2003 δεν ελάμβανε ούτε αποδοχές με τη μορφή μετοχών, οι οποίες υπάγονταν σε περιορισμούς για την πώλησή τους.

Τα παρασκήνια της κυπριακής διπλωματίας

«Κυπριακή Διπλωματία και Παρασκήνια: Μία Προσωπική Μαρτυρία», τιτλοφορείται το βιβλίο του πρώην διπλωμάτη Σωτήρη Ζακχαίου, το οποίο παρουσιάστηκε στο MGIMO, στο Πανεπιστήμιο Διεθνών Σχέσεων της Μόσχας.

Το βιβλίο του κ. Ζακχαίου καλύπτει τα σημαντικότερα γεγονότα από τη διπλωματική ιστορία της Κύπρου, μέσα από τον δικό του φακό. Το βιβλίο περιλαμβάνει τα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας για το Κυπριακό, το βέτο της Ρωσίας στο Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ της 21ης Απριλίου 2004, τις προσπάθειες για την αποτροπή του πολέμου στο Ιράκ και την πολύτιμη συμβολή για την παρεμπόδιση του από την κυπριακή πλευρά, την κρίση στον Λίβανο το 2006, ενώ ο συγγραφέας τονίζει τη συμβολή της Ρωσίας στις αποφάσεις σχετικά με το κυπριακό πρόβλημα.

Το παρόν τους στην εκδήλωση έδωσαν ο υπουργός Εξωτερικών, Ιωάννης Κασουλίδης, ο αναπληρωτής υπουργός Εξωτερικών της Ρωσίας, Γκ. Γκατιλόφ, ο Πρύτανης του MGIMO Α. Τορκουνόφ και εκπρόσωποι του Υπουργείου Εξωτερικών και του Πανεπιστημίου.

Ο πρύτανης κ. Τορκουνόφ χαρακτήρισε την κυκλοφορία του βιβλίου του Σ. Ζακχαίου ως αξιοσημείωτο γεγονός για το MGIMO. «Είναι η δέκατη έκδοση της σειράς "Απομνημονεύματα ενός Διπλωμάτη", αλλά για πρώτη φορά, στο πλαίσιο της σειράς, κυκλοφορεί βιβλίο, μεταφρασμένο από ξένη γλώσσα. Πιστεύω πως είναι σημαντικό το γεγονός ότι το βιβλίο του Σ. Ζακχαίου παρουσιάζει τις σημειώσεις μιας ζωντανής προσωπικότητας», δήλωσε ο Α. Τορκουνόφ.

«Η κυκλοφορία στα ρωσικά του έργου ενός κυπρίου διπλωμάτη, είναι μεγάλο γεγονός. Αποδεικνύει ότι μεταξύ των χωρών μας υπάρχουν πνευματικές και φιλικές σχέσεις», συμπλήρωσε.

Ο Ιωάννης Κασουλίδης στάθηκε στον σημαντικό ρόλο της διπλωματικής ιστορίας της χώρας που έπαιξε ο κ. Ζακχαίου, κάνοντας ειδική μνεία σε επαφές με ρώσους διπλωμάτες, που απέκτησε κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας του και εξακολουθούν να διατηρούνται μέχρι σήμερα.

«Ελπίζω ότι η κυκλοφορία του βιβλίου στη Ρωσία θα συμβάλει στην ανάπτυξη των σχέσεων μεταξύ της Ρωσικής Ομοσπονδίας και της Κυπριακής Δημοκρατίας», είπε ο υπουργός.

Ο Αν. ΥΠΕΕ της Ρωσίας, Γκενάντι Γκατιλόφ, ο οποίος προώθησε την έκδοση του βιβλίου από τη ρωσική πλευρά, δήλωσε ότι υποστήριξε την απόφαση να κυκλοφορήσει το βιβλίο του συναδέλφου του στα ρωσικά, επειδή είναι το πιο αξιοσημείωτο και το πιο πολυσυζητημένο έργο, αφιερωμένο στην επίλυση των συγκρούσεων μέσω του συστήματος των Ηνωμένων Εθνών. Το χαρακτήρισε επίσης και ως βοηθητικό μέσο για την καθόληση των ατιών του κυπριακού προβλήματος.

Το δίλημμα της Τράπεζας Κύπρου

Αναγνώριση ζημιών και εισπράξεις ζητούν Κομισιόν, ΔΝΤ και Ντάισελμπλουμ

Του ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΙΣΙΑΝΗ

«Πρέπει να αντιμετωπιστεί το ζήτημα των μη εξυπηρετούμενων δανείων». Το σχόλιο, στην προκειμένη του πρόεδρου του Eurogroup, θα μπορούσε εξίσου εύκολα να αποδοθεί στο ΔΝΤ, τον αρμόδιο Επίτροπο Όλι Ρεν, την Κομισιόν γενικότερα ή και σε ξένους ιδιώτες αναλυτές. Εξάλλου, όλες οι αναλύσεις και δηλώσεις που έγιναν από τους πιο πάνω το τελευταίο διάστημα, καταλήγουν στο ίδιο συμπέρασμα.

Η κατάσταση που επικρατεί στα βιβλία της Τράπεζας, τη θέτει προ ενός διλήματος. Με τις πιέσεις, πλέον, να γίνονται αφορμές για το «εξαθάρισμα» των προβληματικών δανείων, η Τράπεζα Κύπρου θα πρέπει να προχωρήσει με κινήσεις. «Ασφαλώς, θα πρέπει να αντιμετωπιστούν τα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια» σχολίασε ο κ. Ντάισελμπλουμ, μιλώντας για την ανάγκη επιστροφής στην πιστωτική επέκταση, και ιδίως για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, εάν η Κύπρος θέλει να ξεφύγει από μία ύφεση σχήματος L. «Πρέπει», σημείωσε, «αναπόφευκτα, να αναγνωριστούν οι ζημιές». «Υπάρχει εμπειρογνομosύνη σε αυτό το θέμα, μεταξύ άλλων από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανοικτόδότησης και Ανάπτυξης (EBRD)», πρόσθεσε. Σε μία τέτοια περίπτωση, η κεφαλαιακή επάρκεια της τράπεζας θα υποφέρει, με το ενδεχόμενο να πέσει κάτω από το όριο του 9% να είναι κάτι παραπάνω από ορατό.

«Θα χρειαστεί νέο κεφάλαιο... υπάρχει σε πανευρωπαϊκό επίπεδο μεγάλο επενδυτικό ενδιαφέρον για τράπεζες», σχολίασε ο κ. Ντάισελμπλουμ. Στην περίπτωση της Τράπεζας Κύπρου, το ενδιαφέρον αυτό, το οποίο μεταφοράζεται το τελευταίο τρίμηνο σε απαντώντες επισκέψεις δυνητικών επενδυτών, σκοντάφτει, αρχικά στο πόσο ασαφής είναι η κατάσταση στα βιβλία της τράπεζας, και έπειτα στο γεγονός ότι η νομοθεσία για τις εκποιήσεις είναι τέτοια, που δεν επιτρέπει στην τράπεζα να πιέσει για αποπληρωμή των δανείων, ιδίως των μεγάλων δανειοληπτών. «Όπως αποδεικνύεται το τελευταίο διάστημα, αυτοί είναι σε θέση να καταβάλλουν δόσεις με επαναπληρωμή κεφαλαίων, αλλά δεν το κάνουν. Έτσι, πέρα από το εξαθάρισμα των βιβλίων, κρίσιμη θα είναι και η απειροδοκία του νομοσχεδίου από τις κομματικές σκοπιμότητες, που θέτουν την πρώτη κατοικία στο προσκήνιο, τη στιγμή που το νομοσχέδιο αφορά στους μεγάλους οφειλτές.

Πριν όμως την όποια πράξη, είναι σαφές πως θα πρέπει να προηγηθεί το «εξαθάρισμα» το οποίο μπορεί να οδηγήσει την τράπεζα σε νέα

Αυτό το σενάριο φαντάζει ως το επικρατέστερο αυτή τη στιγμή: Η Τράπεζα Κύπρου θα αναγνωρίσει τις ζημιές, θα εξαθαρίσει τα βιβλία της, και θα χρειαστεί ενίσχυση κεφαλαίου με τελικό της σωσίβιο το Μνημόνιο.

Με το εξαθάρισμα των δανείων «θα χρειαστεί κεφάλαιο», σχολιάζει πρόεδρος του Eurogroup. «Υπάρχει σε πανευρωπαϊκό επίπεδο μεγάλο επενδυτικό ενδιαφέρον για τράπεζες», σημειώνει ο κ. Ντάισελμπλουμ.

ανακεφαλοποίηση. Ο κ. Ντάισελμπλουμ προχώρησε μάλιστα σε έμμεση παραδοχή του ενδεχομένου (που είναι άσχετο με τα μαγειρεμένα στρες τεστ), αφού παρατήρησε πως υπάρχουν «περιθώρια» (buffers) στο Μνημόνιο.

Πρώτο, υπάρχει 1 δισ. ευρώ από τα 10 του προγράμματος, που δεν είναι κατανεμημένο. Ο κ. Ντάισελμπλουμ, μάλιστα, δεν απέφυγε να σχολιάσει πως το Μνημόνιο των «9-συν-1» δισ. ευρώ, σχεδιάστηκε με υπόθεση εργασίας πολύ χειρότερα μακροοικονομικά και δημοσιονομικά στοιχεία από εκείνα που καταγράφει η Κύπρος. Το σχόλιό του αυτό, καταδεικνύει πως η πορεία των δημόσιων οικονομικών διευκολύνει μία στροφή του 1 δισ. προς την Τράπεζα Κύπρου.

Δεύτερο, υπάρχει περιθώριο από το 1,5 δισ. που είναι δεσμευμένο για Ελληνική και Συνεργατισμό, το οποίο δεν χρησιμοποιήθηκε στο σύνολό του. Το γεγονός ότι το 1,5 δισ. αυτό είναι δεσμευμένο και δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την Τράπεζα Κύπρου, είναι μάλλον δευτερεύον, αφού αυτό αλλάζει κατά την επόμενη «αναθεώρηση» του Μνημονίου.

Έτσι, ένα εξαθάρισμα των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων, θα πρέπει να συνοδεύεται από μία λύση «εκτάκτου ανάγκης», η οποία, άπαντες ελπίζουν, δεν θα αποδειχθεί αναγκαία. Η λύση αυτή, που αποτελεί «τελική βαλβίδα» κατά μιας καταστροφικού σεναρίου, εντοπίζεται στο τουλάχιστον 1,5 δισ. ευρώ που εύκολα μπορεί να αντληθεί από το Μνημόνιο.

Τελικός στόχος μιας τέτοιας άσκησης θα είναι να εξαθαρίσουν τα βιβλία της τράπεζας.

Με αυτό τον τρόπο, θα μπορεί να καταστεί ελκυστική για επενδυτές, κάτι που θεωρείται απολύτως απαραίτητο αν θα επιβιώσει σε βάθος χρόνου. Πέρα από την ανακεφαλοποίησή της, η τράπεζα σαφώς θα χρειαστεί και εξαθάρισμα των βιβλίων αν θέλει να ελκύσει επενδυτή, αφού χωρίς αυτό δεν μπορεί ο δυνητικός αγοραστής να ξέρει τι αγοράζει.

«Ναι, αυτό ήταν το μάθημα από την προσπάθεια πώλησης του 18%» (που κατέχει στην Κύπρου η τέως

Λαϊκή), σχολίασε υψηλόβαθμο στέλεχος της τράπεζας στην «Κ».

Αυτό το σενάριο φαντάζει ως το επικρατέστερο αυτή τη στιγμή: Η Τράπεζα Κύπρου θα αναγνωρίσει τις ζημιές, θα εξαθαρίσει τα βιβλία της, και θα χρειαστεί ενίσχυση κεφαλαίου με τελικό της σωσίβιο το Μνημόνιο.

Σημειώνεται, πάντως, πως κάτι τέτοιο δεν συνεπάγεται και διαγραφή δανείων, αφού η Τρόικα, όπως είναι ξεκάθαρο από όλα τα σχόλια που γίνονται, θα σφίξει όσο είναι δυνατόν τη μέγερνη των εισπράξεων, ιδίως από τους μεγάλους δανειολήπτες. Δηλαδή η πίεση στους δανειολήπτες που δεν εξαθαρίζουν τα δάνειά τους, θα είναι –όχι απλώς μεγάλη– αλλά αφορμητική.

Δεύτερη εναλλακτική επιλογή είναι, φυσικά, η διαμόρφωση μιας «Κακής Τράπεζας», η οποία ωστόσο συνεχίζει να σκοντάφτει στην άρνηση του Ευρωσυστήματος να μετατραπεί το ELA σε μακροχρόνιο ομόλογο (όπως έγινε, σε γενικές γραμμές, σε Ισπανία και Ιρλανδία). Κάτι τέτοιο, εξάλλου, συνεπάγεται και παραδοχή πως η Κεντρική Τράπεζα (υπό το βλέμμα της συνένοχης Φρανκφούρτης) έκαναν την πιο κρίσιμη αμαρτία μιας Κεντρικής Τράπεζας, παραχωρώντας ρευστότητα σε χρεοκοπημένο ίδρυμα. Επιπλέον ζήτημα είναι και το κατά πόσον θα βρεθεί τρόπος ούτως ώστε η αναχρηματοδότηση του ELA να μην επιβαρύνει το δημόσιο χρέος.

Προς πρόσληψη για κάλυψη κενών

Οι εντάσεις που δημιουργήθηκαν την προηγούμενη εβδομάδα, μετά τις δηλώσεις Χούρικαν για τη δημιουργία «κακής τράπεζας» («τράπεζας αναδιάρθρωσης ενεργητικού», asset management bank), έχουν και βαθύτερες ουρές. Επικρατεί στην τράπεζα μία γενικευμένη δυσανεμία με την πορεία που ακολουθεί η αναδιάρθρωση σε «επίπεδο καθημερινότητας». Στελέχη της τράπεζας –όλων των βαθμίδων στην ιεραρχία– σχολιάζουν πως ο τομέας της λιανικής τραπεζικής, σε επίπεδο καταστημάτων, εξυπηρετώντας των πελατών, και καθημερινής λειτουργίας της τράπεζας, είναι άκρως προβληματικός.

Η εικόνα αυτή βρίσκει σύμφωνους και πολλούς πελάτες, ενώ η ολοκλήρωση της συγκροτήσεως Λαϊκής-Κύπρου σε λειτουργικό επίπεδο, θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως αποτυχημένη. Η εντύπωση που έχει δημιουργηθεί είναι πως η διοίκηση της τράπεζας ασχολείται με τόσο ζήλο με την εισπράξη των οφειλομένων, που δεν έχει δώσει σε καμία περίπτωση την απαιτούμενη προσοχή στην καθημερινή λειτουργία, την οργανική αναδιάρθρωση και γενικότερα τη λιανική τραπεζική εντός της τράπεζας.

Το θέμα απασχόλησε το Δ.Σ., και μάλιστα στη παρουσία του διευθύνοντος συμβούλου, Τζον Χούρι-

καν. Σύμφωνα μάλιστα με πληροφορίες, δεν είναι λίγες οι φορές που το ΔΣ και μέλη του λειτουργήσαν ως διοίκηση για να καλύψουν κενά που υπήρχαν στην τράπεζα, και τα οποία προκαλούν έντοννη και γενικευμένη δυσανεμία ανάμεσα σε πελάτες. Όλα δείχνουν πως η τράπεζα θα στραφεί προς την πρόσληψη υψηλόβαθμου στελέχους, υπό τον Τζον Χούρικαν, για να αναλάβει τη διαχείριση της λιανικής τραπεζικής.

Το πρόσωπο θα είναι κατά πιθανότητα κύπριος, που θα έχει επαφή με την πραγματικότητα των πελατών και την καθημερινή εμπειρία της τράπεζας. Ορισμένοι σχολιάζουν πως η επιλογή Κύπριου μπορεί να «ανοίξει την Κερκόπορτα» για πολιτικές παρεμβάσεις στην τράπεζα (όπως γίνονται παραδοσιακά) με σκοπό τον επηρεασμό αποφάσεων, π.χ. για μεγάλους δανειολήπτες. Το γεγονός όμως ότι η «ομάδα Χούρικαν» οραμεί ότι ο «ρόλος της διοίκησης, αποτελεί μπλόκο σε μία τέτοια εξέλιξη.

Πάντως, η ενίσχυση της διοικητικής ομάδας θα γερήσει ένα κενό που προβληματίζει πολλούς παρατηρητές, ενώ το γεγονός ότι ο ρόλος των Χούρικαν και Χάμιλτον παραμένει ο ίδιος, ενισχύει την αίσθηση πως η αλλαγή θα είναι «για καλό». Πέρα από την προβληματική κα-

θημερινότητα, που πλέον οδεύει προς αντιμετώπιση, η εικόνα που αφορά στα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια, στο επίκεντρο της οποίας βρίσκεται φυσολογικά η Τράπεζα Κύπρου, έχει έρθει στο προσκήνιο μετά από μία περίοδο κατά την οποία γενικευμένη ευφορία επικράτησε σχεδόν σε όλους του κύκλους. Η απελευθέρωση του πρώτου γραμματίου των δεσμευμένων μη εγγυημένων καταθέσεων στην Κύπρου (που μεταφοράζεται σε έξοδο καταθέσεων), η εξαιρετική πορεία των δημοσίων οικονομικών, οι ψιθυροί ότι έπονται αποπληρωμές δανείων, αλλά και τα θετικά μακροοικονομικά στοιχεία με τη σχετικά χαμηλή ύφεση, οδήγησαν σε μία προσωρινή νάρκωση των εντυπώσεων.

Η εικόνα όμως συνεχίζει να επιδεινώνεται στο τραπεζικό σύστημα, κάτι που πέρα από την Τράπεζα Κύπρου σαφώς αφορά και στην ποιότητα των χαρτοφυλακίων της Ελληνικής που χρειάστηκε ήδη δύο φορές ανακεφαλοποίηση (και πολλοί περιμένουν ακόμα μία), αλλά και στον Συνεργατισμό.

Η κακή ποιότητα των χαρτοφυλακίων, πάντως, δεν αφορά μόνο στην κεφαλαιακή επάρκεια των τραπεζών. Η «Κ» έχει πολλές φορές σχολιάσει πως οι προβλέψεις, ιδίως στην Τράπεζα Κύπρου, φαντάζουν

ως πολύ χαμηλές αν λάβει κανείς τη συνολική εικόνα της ποιότητας των δανείων. Ωστόσο, το «μασάζ» που μπορεί να γίνει στα νούμερα και τα στοιχεία, επιτρέπει κάποιο περιθώριο –έστω κι αν αυτό δεν είναι σοφό– για να αντέξουν τα στοιχεία της κεφαλαιακής επάρκειας. Εξάλλου, οι ανησυχίες που αφορούν στο στρες τεστ, δεν είναι μεγάλες: Όλες οι ενδείξεις συγκλίνουν στο συμπέρασμα ότι τα σχετικά σενάρια (και ενδεχομένως και τα στοιχεία που θα χρειαστούν, τα οποία είναι από τις αρχές του 2013) θα «βοηθήσουν» την Κύπρου να αντέξει στις πιέσεις του τεστ.

Το μεγαλύτερο πρόβλημα, όμως, έχει να κάνει με τη ρευστότητα. Ενώ οι καταθέσεις κατά πάσα πιθανότητα συνεχίζουν να μειώνονται, έστω και με βραδύτερους ρυθμούς, τα πολλά προβληματικά δάνεια δεν επιτρέπουν στην Κύπρου και τις άλλες τράπεζες να αντιστρέψουν την πιστωτική συρρίκνωση, η οποία είναι κι αυτή, κομμάτι της απομόχλευσης για ενίσχυση των κεφαλαίων.

Η ρευστότητα, που μέζεται από την «κλιρρονομία» του ELA που έλαβε η Κύπρου, είναι η μεγαλύτερη απειλή. Οι «στεγνές» εισπράξεις από τα δάνεια, πιέζουν ακόμα περισσότερο τα χρηματοκιβώτια της τράπεζας.

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΜΠΡΕΣΙΑ

Η ζούγκλα του Αμαζονίου τους έφερε νέα πλούτη

Ο όμιλος αγόρασε το 2008 τα μεγαλύτερα αποθέματα κασίτερου στον κόσμο

Ο πρόεδρος του ομίλου Brescia Πέδρο Μπρέσια πλήρωσε 400 εκατ. δολάρια το 2008 για την περιοχή στην Πιτίνγκα του Αμαζονίου με τα μεγαλύτερα αποθέματα κασίτερου. Ο πολυεθνικός όμιλος ιδρύθηκε από τον Ιταλό προπάππου Φορτουνάτο Μπρέσια και έχει αναδειχθεί στον μεγαλύτερο παραγωγό κασίτερου, μετά την κινεζική Yunnan Tin και τη μαλαισιανή Malaysia Smelting.

κασίτερου από τις παράνομες εξορύξεις στο νησί Μπάνγκα. Ως αποτέλεσμα, οι εξαγωγές της Ινδονησίας ελαττώθηκαν δραστικά κατά ένα τρίτο, στις 60.000 τόνους τον χρόνο. Η Minsur φέτος σχεδιάζει να αυξήσει την παραγωγή της στην περιοχή Πιτίνγκα κατά 25%, ενώ παράλληλα θα σταθεροποιήσει τη μείωση της παραγωγής στο ορυχείο Σαν Ραφαέλ. Η παραγωγή από το τελευταίο έχει ενισχυθεί στις 4.200 τόνους για το 2013 έναντι των 1.100 το 2010, επισφραγίζει ο κ. Κρούγκερ. Οι ανταγωνιστές της Minsur από τη Νοτιοανατολική Ασία υπόκεινται σε περιορισμούς εξαιτίας προβλημάτων τα οποία αντιμετωπίζουν οι μικρότερης κλίμακας εξορυκτικοί όμιλοι από τους οποίους αγοράζουν την πρώτη ύλη.

Οι δε εταιρείες επεξεργασίας του κασίτερου υπόκεινται σε αυστηρότερους ελέγχους, ώστε να διασφαλιστεί πως αγοράζουν τα υλικά τους από προμηθευτές που εφαρμόζουν κανόνες ασφαλείας. «Δεν πρόκειται να επεκτείνουμε την εξο-

Του **MATT GRAZE / BLOOMBERG**

Πριν από έξι χρόνια, στα προεόρτια της διεθνούς οικονομικής κρίσης και συγκεκριμένα τον Σεπτέμβριο του 2008, οι τιμές των πολύτιμων μετάλλων κατακρημνίζονταν. Τότε η πάμπλουτη οικογένεια των Περουβιανών μεγαλοεπιχειρηματιών Μπρέσια κατέβαλε περί τα 400 εκατ. δολάρια και απέκτησε τα μεγαλύτερα αποθέματα κασίτερου στον κόσμο, που βρίσκονται στην περιοχή Πιτίνγκα στη ζούγκλα του Αμαζονίου. Σήμερα, πλέον, με την εξορυκτική τους εταιρεία Minsur-μέλος του οικογενειακού ομίλου Brescia- οι Μπρέσια είναι οι μόνοι μεταξύ των κυρίως προερχομένων από τη ΝΑ Ασία- ανταγωνιστών τους που μπορούν να αυξήσουν την παραγωγή του κασίτερου. Το μέταλλο αυτό έχει μεγάλη ζήτηση, εξαιτίας του ότι με επιμέρους προσμείξεις μπορεί να χρησιμοποιηθεί στα έξυπνα τηλέφωνα. Υπενθυμίζεται πως από την αρχή του 2014 ο κασίτερος είναι το ένα από τα δύο βιομηχανικά μέταλλα που η τιμή τους ανέρχεται δυναμικά.

«Η μοναδική επιχείρηση με την αναγκαία παρουσία για να επεκταθεί είναι η Minsur, γιατί η οικογένεια Μπρέσια αποδείχθηκε πολύ καλή στις έγκαιρες κινήσεις της», παρατηρεί ο αναλυτής Σέσαρ Πέρες της BTG στο Σαντιάγο.

Οι κασίτεροπαραγωγοί δεν συμβαδίζουν με τη διογκωμένη ζήτηση, κάτι που δεν μπορούν να ισορροπούν οι παραγωγοί αργύρου και χρυσού. Βέβαια, η κατάσταση ήταν

απώλετο. Το μέταλλο τήκεται υπό τη μορφή μικροσκοπικών σταγονιδίων. Αυτά χρησιμοποιούνται για την τοποθέτηση και προσαρμογή εξαρτημάτων πάνω σε πλακίδια μικροκυκλωμάτων, τα οποία συνιστούν την υποδομή των iPhones και των iPad. Οι κατασκευάστριες κινητών συσκευών Samsung, Sony Corporation και LG Electronics ανέκαθεν χρησιμοποιούσαν κασίτερο, ο οποίος είχε παρανόμως εξαχθεί από τα ορυχεία του νησιού Μπάνγκα της Ινδονησίας. Πέραν της παραγωγής κασίτερου, την οποία μπορεί να αποδώσει στον όμιλο Brescia η Πιτίνγκα σε απόσταση 300 χλμ. βόρεια του λιμανιού Μανάους στον Αμαζόνιο, φέρει και σπάνιες γαίες. Μεταξύ αυτών συγκαταλέγονται το νεόνιο και το τατάλιο, συστατικά για χρήση σε τρανζίστορ και ηλεκτρονικό εξοπλισμό. Ο δημιουργός της επιχειρηματικής αυτοκρατορίας Brescia, ο Φορτουνάτο Μπρέσια, έφθασε στο Περού το 1889, έχοντας ξεκινήσει από την Ιταλία. Πρώτη του ενασχόληση ήταν η γεωργία. Στη δεκαετία του 1960 απώλεσε την περιουσία του σε γη με την αναδιανομή εδαφών από την τότε κυβέρνηση. Οι γιοι του στράφηκαν στα αλιεύματα και στη δεκαετία του 1990 εισήλθαν στις τράπεζες.

Samsung, LG και Apple

Το 2008, οπότε και η Minsur απέκτησε τα κασίτεροφάρα εδάφη στην Πιτίνγκα του Αμαζονίου από την Paganparanema, η τιμή του μετάλλου στην αγορά έφθασε σχεδόν τις 17.000 δολάρια ο τόνος. Σήμερα έχει ανέλθει σχεδόν στις 22.925 δολάρια ο τόνος. Κατά τους αναλυτές, φέτος η τιμή του αναμένεται να εκτιναχθεί έως και στις 26.000 δολάρια ο τόνος. Τα αποθέματα κασίτερου στην Αγορά Μετάλλων του Λονδίνου (LME) έχουν συρρικνωθεί σχεδόν σε 9.555 τόνους ή σχεδόν σε 11 ημέρες παγκόσμιας ζήτησης, εν συγκρίσει με τις 15.000 τόνους ή τις 17 ημέρες πριν από ένα εξάμηνο. Τα εν λόγω αποθέματα του LME ελαττώθηκαν σε επίπεδα ναδίρ 5ετίας. Τα προηγούμενα 10 χρόνια η τιμή του κασίτερου τριπλασιάστηκε, κυρίως γιατί η Ε.Ε. απαγόρευσε τη χρήση του μολύβδου στις ηλεκτρικές συσκευές. Επιπροσθέτως, η ζήτηση αυξάνεται για τη συσκευασία των τροφίμων, μια αγορά η οποία είναι και η δεύτερη μεγαλύτερη για τον κασίτερο μετά τα έξυπνα τηλέφωνα. Κατά την Barclays, φέτος θα παρατηρηθούν ελλείψεις της τάξεως των 5.000 τόνων. Λόγου χάριν, ο όμιλος Foxconn Technology Group, ο μεγαλύτερος εργολάβος της Apple, κάνει χρήση σε ετήσια βάση κιλιάδων τόνων κα-

ΚΩΡΙΣ ΑΠΟΣΚΕΥΕΣ

η **αλεξία αναστασίου**, με ανεβασμένη διάθεση μας ταξιδεύει σε διάφορα μέρη της Κύπρου και μας προσφέρει επιλογές για απολαυστικές εξορμήσεις!

ΚΑΘΕ ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ 6:50 μ.μ.

ΡΙΚ1
www.cybc.com.cy

κείμενα-επιμέλεια παραγωγής: **αμάντα πελεντρίδου**

σκηνοθεσία: **νίκος θεοφάνους**

TET-A-TET

ΜΕ ΤΟΝ ΤΑΣΟ ΤΡΥΦΩΝΟΣ

Ο Ντέμης Ρούσσος στην πρώτη του εμφάνιση της ύλης τηλεοπτική συνέντευξη σε κυπριακό κανάλι.

Ο διεθνής Έλληνας star υποδέχτηκε τον Τάσο Τρύφωνος στο σπίτι του στην Αθήνα και του εξομολόγηθηκε πολλά.

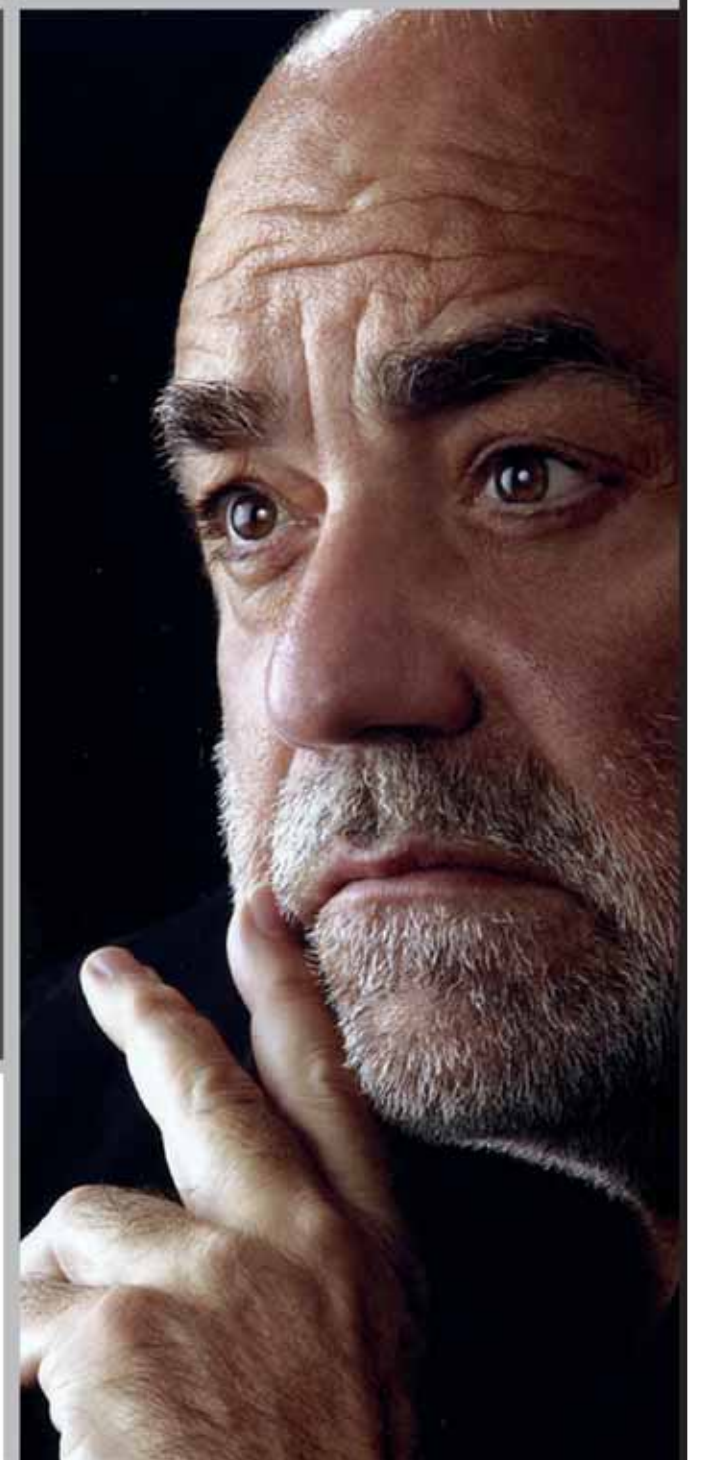
ΔΕΥΤΕΡΑ 7 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 10 μ.μ.

ΡΙΚ1
www.cybc.com.cy

Ευχαριστίες:

Χορηγός εκπομπής:

Η επίδραση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης στη σύγχρονη αγορά εργασίας

Σε εξέλιξη η έρευνα του ομίλου Adecco στην Ελλάδα και σε 23 συνολικά χώρες

Της ΧΡΙΣΤΙΝΑΣ ΔΑΜΟΥΛΙΑΝΟΥ

Με δεδομένο πλέον ότι τα social media συνυφαινούνται όλο και περισσότερο με την καθημερινή ζωή μας και επιδρούν καθοριστικά όχι μόνο στην κοινωνία αλλά και στην αγορά εργασίας, ο όμιλος Adecco –εταιρεία παροχής υπηρεσιών Ανθρώπινου Δυναμικού παγκοσμίως– ξεκίνησε την έρευνα «Social Recruiting» σε 23 χώρες –μεταξύ των οποίων και στην Ελλάδα– προκειμένου να σκιαγραφήσει την έκταση, την επίδραση αλλά και την αποτελεσματικότητα των κοινωνικών μέσων στην αγορά εργασίας. Με σκοπετικό για τη διενέργεια της συγκεκριμένης έρευνας, ότι «τα social media μοιάζουν να αποτελούν στις μέρες μας το πιο αξιοποιήσιμο μέσο αναζήτησης

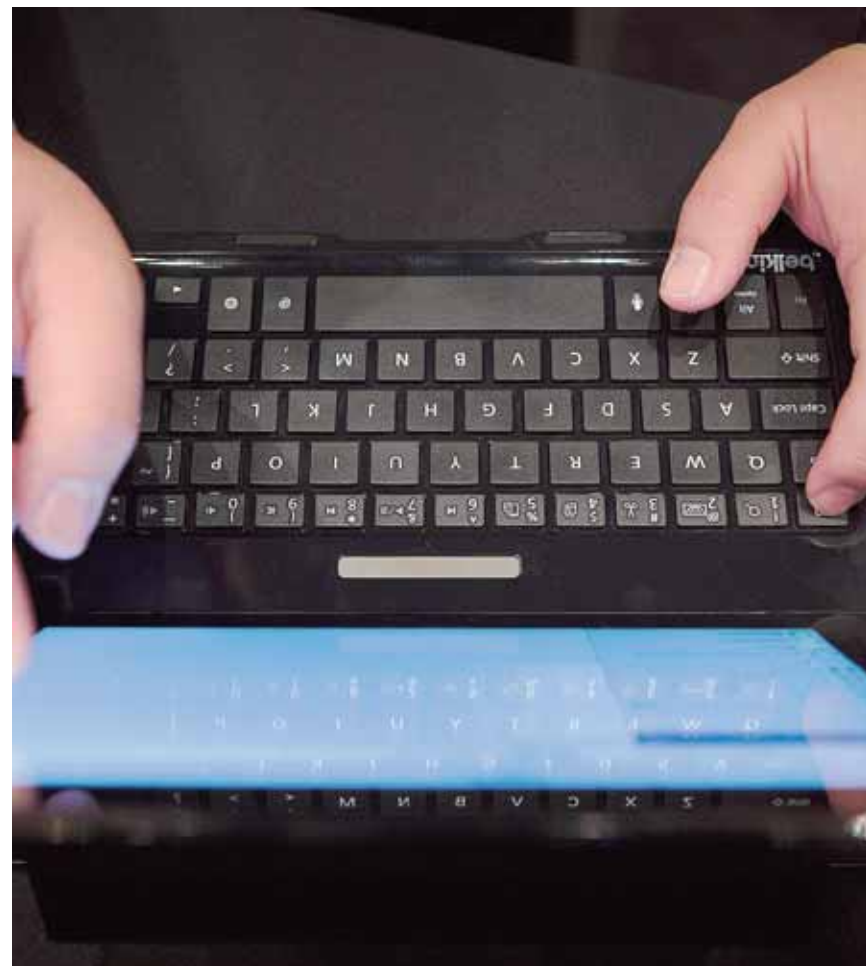
Η Adecco συνένταξε δύο διαφορετικά ερωτηματολόγια. Το ένα το απευθύνει στους χρήστες των social media που αναζητούν εργασία. Και το δεύτερο, προς τα στελέχη.

εργασίας, αλλά ταυτόχρονα και ένα πολύτιμο εργαλείο για την καλύτερη επιτέλεση του στρατηγικού ρόλου των Τμημάτων Ανθρώπινου Δυναμικού για τον εντοπισμό, την ανάπτυξη και τη βέλτιστη αξιοποίηση του ταλέντου στον κάθε οργανισμό», η Adecco συνένταξε δύο διαφορετικά ερωτηματολόγια.

Δύο ερωτηματολόγια

Το ένα το απευθύνει σε εκείνους τους χρήστες των social media που αναζητούν εργασία. Και το δεύτερο, προς τα στελέχη που δραστηριοποιούνται στον τομέα της επιλογής προσωπικού για τους οργανισμούς τους. Τα συμπεράσματα που θα προκύψουν, θα αναλυθούν ανά χώρα και θα συνοδεύονται και από συγκριτικές μελέτες μεταξύ των χωρών. Αναμένεται λοιπόν και η εξαγωγή συμπερασμάτων, για το κατά πόσον στη χώρα μας ο κλάδος των HR (Human Resources) αξιοποιεί τα social media κατά τη διαδικασία επιλογής προσωπικού.

Η χρήση των τεχνολογιών των κοινωνικών μέσων από τις εταιρείες είναι φανερό ότι προχωρεί με ταχύτατους ρυθμούς. Και αυτό που δημιουργεί κατάπληξη είναι το «πόσο λίγος χρόνος χρειάστηκε για να περάσει από τη φάση του περιορισμένου πειραματισμού και να φτάσει να αποτελεί πλέον μία από τις βασικές εταιρικές πρακτικές». Είναι ωστόσο αυτονόητο ότι το «όχημα» για την τόσο σύντομη αυτή διαδρομή είναι τα οφέλη που, αποδεδειγμένα, αποδίδει η χρήση τους στις εταιρείες που τα υιοθετούν. Και μάλιστα για εκείνες που είναι οι πλέον εξειδικευμένες, τα οφέλη αυτά καταγράφονται ως «υπερμεγέθη»,

Η χρήση των τεχνολογιών των κοινωνικών μέσων από τις εταιρείες είναι φανερό ότι προχωρεί με ταχύτατους ρυθμούς. Και αυτό που δημιουργεί κατάπληξη είναι το πόσο λίγος χρόνος χρειάστηκε, για να περάσει από τη φάση του περιορισμένου πειραματισμού και να φτάσει να αποτελεί πλέον μία από τις βασικές εταιρικές πρακτικές.

Σημαντικότερα συμπεράσματα

Στα σημαντικότερα συμπεράσματα της έρευνας του ALBA «Τα social media και το HR» στην οποία συμμετείχαν 106 επιχειρήσεις, συμπεριλαμβάνονται και τα εξής:

- Πρώτα στη χρήση των social media έρχονται τα τμήματα Marketing (53%), ενώ τα τμήματα HR έρχονται δεύτερα (34%).
- Σημαντικότεροι στόχοι χρήσης από τη ΔΑΔ είναι: (α) η αναζήτηση και προσέλκυση στελεχών - κυρίως μέσω LinkedIn, (β) η προώθηση του employer brand LinkedIn και διασταύρωση πληροφοριών του βιογραφικού του υποψηφίου (μέσω LinkedIn & Facebook).
- Το 75% των εταιρειών θεωρούν ότι η χρήση των social media θα είναι σημαντική για το μέλλον της ΔΑΔ. Ως σημαντικότερα οφέλη τονίζουν την προσέλκυση ταλέντων, το ξεκάθαρο employer brand, την καλύτερη επικοινωνία, την ενίσχυση του στρατηγικού ρόλου της ΔΑΔ και το αίσθημα υπερφάνειας των εργαζομένων.
- Ως σημαντικότερα εμπόδια εντοπίζονται: η έλλειψη σχετικών γνώσεων, η καχυποψία της ανωτάτης διοίκησης όπως και τα εμπόδια νομικής φύσεως.

σύμφωνα με τα συμπεράσματα της παγκόσμιας επίσημης έρευνας της εταιρείας McKinsey για τη χρήση των τεχνολογιών από τις εταιρείες κατά το 2013.

Κυρίαρχη επισήμανση είναι το ότι η υιοθέτηση των εργαλείων social media οδηγεί πολλές εταιρείες σε ένα «σταυροδρόμι» για αλλαγές, τόσο ως προς τον τρόπο που τις διοικούν, όσο και για την οργάνωσή τους. Οι εταιρείες που κάνουν χρήση των κοινωνικών τεχνολογιών αποδίδουν μετρήσιμα οφέλη στα «εργαλεία» αυτά. Επισμαίνονται όμως ότι από την εμπειρία τους, τα οφέλη αυτά έρχονται δυσκολότερα κατά την πρώτη

φάση της εφαρμογής τους. Ωστόσο, η απόκτηση μεγάλων ωφελμάτων απαιτεί και ουσιαστικές οργανωσιακές αλλαγές. Τα στελέχη μάλιστα έχουν υποδείξει ποια είναι οι αλλαγές εκείνες που μπορεί να διευκολυνθούν από τις τεχνολογίες αυτές. Οτι, δηλαδή, τα εργαλεία αυτά μπορούν να διευκολύνουν πλήρως τις διαδικασίες –είτε με δημιουργήσουν νέες– σε συγκεκριμένες επιχειρησιακές δραστηριότητες, μεταξύ των οποίων είναι η διερεύνηση του εξωτερικού περιβάλλοντος, οι νέες ιδέες, η διοίκηση έργων, η ανάπτυξη του στρατηγικού σχεδίου, η ανάθεση των κατάλληλων

εργασιών στα κατάλληλα άτομα, η κατανομή των πόρων, η αξιολόγηση της απόδοσης των εργαζομένων και ο καθορισμός των αμοιβών τους.

Ανθρώπινο δυναμικό

Στη χώρα μας, τον ρόλο και τη χρήση των Social Media από τις Διευθύνσεις Ανθρώπινου Δυναμικού (ΔΑΔ) έχει καταγράψει και η έρευνα «Τα social media και το HR» της δρος Ολγας Επιτροπάκη, αναπληρώτριας καθηγήτριας, κατόχου της Επώνυμης Ακαδημαϊκής Εδρας «Σταύρος Κωστόπουλος» στη Διοίκηση και Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού στο ALBA. Τα αποτελέσματα της οποίας ανακοινώθηκαν σε παλαιότερη εκδήλωση του Συνδέσμου Διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού Ελλάδας (ΣΔΑΔΕ) σε συνεργασία με το ALBA.

Δυνατότητες

Συνοψίζοντας τα ευρήματα της έρευνας, η κ. Επιτροπάκη επισήμανε ότι «είναι σημαντικό οι Διευθύνσεις Ανθρώπινου Δυναμικού να αγκαλιάσουν τις δυνατότητες που τους προσφέρονται μέσω των social media για την καλύτερη επιτέλεση του στρατηγικού ρόλου που αφορά στον εντοπισμό, στην ανάπτυξη και στη βέλτιστη αξιοποίηση του ταλέντου στον οργανισμό. Όμως, απαιτούν συστηματική προσέγγιση, επένδυση χρόνου, συνέπεια και συνέπεια. Δεν έχει αξία να το κάνουμε επειδή το κάνουν όλοι οι άλλοι, απλά ως μια ισομορφική δραστηριότητα. Χρειάζεται συνδυασμό με τους στρατηγικούς στόχους του οργανισμού, εκπαίδευση των εργαζομένων στη σωστή χρήση και σαφείς δείκτες μέτρησης της αποτελεσματικότητας των social media ως εργαλείου HR». Παράλληλα η κ. Μάρθα Μυλωνά - Οικονομάκου, πρόεδρος του ΣΔΑΔΕ και διευθύντρια Ανθρώπινου Δυναμικού SouthEastern Europe DDB, ανέφερε ότι «τα σημερινά, αλλά κυρίως τα μελλοντικά, στελέχη της Διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού έχουν να αντιμετωπίσουν τις πιο ενδιαφέρουσες και διαφορετικές προκλήσεις ταχύτερων αλλαγών. Η αποτελεσματική υλοποίηση των αλλαγών αυτών θα κάνει τους ίδιους αλλά και τον κλάδο να είναι περιζήτητος».

Όμως και οι ίδιοι οι εργαζόμενοι διατηνούνται ότι η χρήση των social media στους εργασιακούς χώρους –κυρίως για την άσκηση της εργασίας τους– αυξάνει την παραγωγικότητά τους, σύμφωνα με συμπεράσματα της Microsoft Corp κατά το Παγκόσμιο Συνέδριο Συνεργατών 2013 (World Partners Conference), τα οποία και βασίζονται σε μελέτη και έρευνα σε επιχειρήσεις διαφορετικών μεγεθών. Συγκεκριμένα, την αύξηση της παραγωγικότητας τους λόγω της χρήσης των κοινωνικών εργαλείων κατέθεσαν το 49% των εργαζομένων σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις και το 45% σε μεγάλες επιχειρήσεις.

Εκφράζονται δε τόσο ζωηρά την επιθυμία τους για την καθιέρωσή τους, ώστε «αν χρειαστεί, είναι πρόθυμοι να πληρώσουν και από την τσέπη τους» γι' αυτά.

xd@kathimerini.gr

ΕΡΓΑΣΙΑ & ΖΩΗ

«SayNoToolkit» κατά της δωροδοκίας και της διαφθοράς

Η προσπάθεια για την καταπολέμηση της δωροδοκίας και της διαφθοράς στις εταιρείες ξεπέρασε πλέον την υποχρεωτική τήρηση των νόμων και την εφαρμογή των κωδικών δεοντολογίας, όπως και κάθε άλλο προδραστικό μέτρο θεσπίζονται οι οργανισμοί, ώστε το έγκλημα να στοχοποιείται και να τιμωρείται ο υπεύθυνος εργαζόμενος. Χάρη στην τεχνολογική πρόοδο της εποχής μας, τον πρώτο λόγο τον έχει το «SayNoToolkit». Μια φορητή εφαρμογή, αλλά και διαδικτυακή θέση, με την οποία οι επιχειρήσεις μπορούν να βοηθήσουν και να προστατεύσουν τους εργαζομένους τους, ώστε να αναγνωρίσουν τις περιπτώσεις δωροδοκίας και να είναι βέβαιοι τη συγκεκριμένη στιγμή που συναλλάσσονται και αποφασίζουν ότι δεν έχουν ενδώσει –ακόμη και άθελά τους– ούτε πρόκειται να κατηγορηθούν για διαφθορά.

Με ένα άγγιγμα στο smartphone, είτε σε άλλη φορητή μικροσυσκευή, ο συναλλασσόμενος εργαζόμενος μπορεί να λάβει μια από τις τρεις απαντήσεις «Say No, Say Yes» ή «Ζήτησε περισσότερες πληροφορίες για να μην πάρεις λάθος απόφαση». Εννοείται ότι ο κάθε οργανισμός έχει εφοδιάσει με τις κατάλληλες απαντήσεις και με τη σωστή καθοδήγηση την εφαρμογή αυτή, που έχει στόχο την καταπολέμηση της διαφθοράς, ακόμη και στην περίπτωση που στον εργαζόμενο προσφερθεί –είτε εκείνος προσφέρει– ένα δώρο είτε φιλοξενία, είτε ακόμη εάν αντιμετωπίσει σύγκρουση συμφερόντων.

Η κάθε εταιρεία μπορεί να δώσει το δικό της brand στην εφαρμογή της, όπως και τα δικά της δεδομένα και ζητούμενα για τους εργαζομένους της. Με το σκεπτικό ότι η κοινοποίηση πολιτικών και κωδικών δεοντολογίας δεν επαρκεί για να προστατευθεί η φήμη και οι αξίες μιας εταιρείας, αλλά και προκειμένου να γίνει στους εργαζομένους εύκολη και άμεσα προσιτή η σχετική ενημέρωση, το Institute of Business Ethics στη Βρετανία (www.ibe.org.uk) δημιούργησε και διέθεσε το πρώτο SayNoToolkit (www.saynotoolkit.net), ύστερα μάλιστα και από την ισχύ του νόμου για την καταπολέμηση της δωροδοκίας, η παρέκκλιση του οποίου μπορεί να στοιχίσει πολύ ακριβά στις εταιρείες.

«Δύσκολες αποφάσεις μπορεί να αντιμετωπίσουν κάθε στιγμή οι εργαζόμενοι, όταν ταξιδεύουν, όταν προσφέρουν –είτε οι ίδιοι δέχονται– δώρα και φιλοξενία, είτε όταν διαπραγματεύονται με τους πελάτες». Όμως η φορητή αυτή εφαρμογή τους εξασφαλίζει τη σωστή απόφαση, μια και είναι δύσκολο να ανακαλούν στη μνήμη τους σε real time το τι σχετικό διδάχθηκαν κατά την εκπαίδευση, είτε τι ακριβώς προβλέπεται από την εταιρεία τους» σχολιάζει η Ethical Corporation (www.ethicalcorp.org), η οποία και μας ενημέρωσε σχετικά.

ΧΡ. ΔΑΜ.

Απαραίτητη η σωστή διάγνωση της κρίσης σε μια επιχείρηση

Δεν είναι «κακοί μάντζερ» όσοι αφήνουν την κρίση να διαβρώνει την εταιρεία τους επειδή δεν μπόρεσαν να αναγνωρίσουν και τους διέφυγαν τα πρώτα σημάδια με τα οποία αρχίζει να φαίνεται η επιδείνωση μιας κατάστασης. Μπορεί να πρόκειται και για «καλούς μάντζερ» οι οποίοι, ωστόσο, εργάζονται συνήθως με βάση πρότυπα και παραδείγματα που δεν ισχύουν πλέον και που έχουν εμπέσει σε κατάσταση αδράνειας.

Αυτή είναι η διαπίστωση ενός ειδικού που επί δύο δεκαετίες μελετά τις περιπτώσεις κορυφαίων εταιρειών σε κρίση και που γνωρίζει «από πρώτο χέρι» το πώς οι μάντζερ «ενδίδουν» στην κρίση, ακριβώς όταν συμβαίνει να μην έχουν αναγνωρίσει το ότι η κατάσταση έχει σημειώσει επιδείνωση. Είναι ο κ. Νταγκ Γιακόλα, senior partner στις Recovery & Transformation Services της McKinsey, ο οποίος καταθέτει τα συγκεκριμένα «απομνημονεύματα» του –κάτι σαν Λευκά Βιβλία προσφέροντας και την πολύτιμη εμπειρία του μέσα από συγκεκριμένες συμβουλές.

Αναφέρει ότι, στις ειλικρινείς απολογίες τους, οι μάντζερ παρατηρούν ότι είτε υποεκτίμησαν την κρισιμότητα μιας κατάστασης είτε ότι εστίασαν την προσοχή τους σε λάθος στοιχεία. Άλλοι πάλι υποστηρίζουν ότι επωφεληθήκαν από την εύκολη πρόσβαση σε φτηνά κεφάλαια με τα οποία μπόρεσαν να συνεχίσουν την πορεία τους, παραβλέποντας τη χαμηλή αποδοτικότητα.

Αναγνώριση

Ακόμη, ότι ενέδωσαν στη μεγάλη πίεση που δέχθηκαν για βραχυπρόθεσμες αποδόσεις και παραμέλησαν να διασφαλίσουν τη μακροχρόνια «υγεία» της εταιρείας τους, ακόμη και ότι τη θυσίασαν με τη θέλησή τους. Αυτό που σπανίζει, αναφέρει ο κ. Γιακόλα, είναι στελέχη που να κοιτάζουν προς τα πίσω, να επιθεωρούν με αντικειμενικότητα τα σχέδιά τους και να διερωτηθούν αν για αυτό που τους συμβαίνει τώρα υπήρχε πρόβλεψη κατά τον αρχικό σχεδιασμό τους. «Γιατί το πρώτο αναγκαίο βήμα για την αλλαγή πορείας σε μια κρίση είναι το να

αναγνωρίσεις ότι τα σχέδιά σου δεν είναι πλέον αυτά που τώρα σου χρειάζονται».

Χαρακτηρίζει απολύτως αδύνατο –αλλά και επικίνδυνο– να δοθεί ένας ορισμός που να προσδιορίζει την κρίση σε μια εταιρεία και συνιστά στα στελέχη να αποβάλλουν τις όποιες αντιλήψεις έχουν για το τι σημαίνει κρίση στη δική τους εταιρεία. «Ανάλογα με την κάθε κατάσταση, πιθανώς να υπάρχουν περί τα 25 διαφορετικά σημάδια που πιθανώς να προημνούν τις δυσκολίες». Σπάνια το πρόβλημα προκύπτει από μία ή δύο αιτίες. Το πιο συννηθισμένο είναι να συνυπάρχουν πολλές αιτίες, σε διάδραση και με άλλους εξωτερικούς παράγοντες. Η σαφής προτροπή του, λοιπόν, είναι τα ίδια τα στελέχη «να επιβάλουν υποχρεωτικά στον εαυτό τους να κάνει κριτική στα δικά τους τα σχέδια».

Παραπέμπει επίσης στην υπευθυνότητα του διοικητικού συμβουλίου και συνιστά στους μάντζερ να έχουν μεγαλύτερες προσδοκίες από τον ρόλο του και να του υποβάλουν τις σωστές ερωτήσεις. «Η σημασία του Δ.Σ. έγκειται στο ότι

βρίσκεται σε αρκετή απόσταση, ώστε να μπορεί να βλέπει το δάσος και όχι μόνο τα δέντρα μέσα στην εταιρεία». Συμβαίνει όμως συχνά οι μάντζερ να θεωρούν τη συμφορησή τους με τις απόψεις του κάτι σαν «αναγκαστικό» και συνεχίζουν με τον δικό τους τρόπο να ενεργούν. Αυτό όμως υπονομεύει τον ρόλο του Δ.Σ. να λειτουργεί ως «σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης» σε περίπτωση που η εταιρεία οδεύει προς τα δυσάρεστα.

Η οικονομική ρευστότητα και οι αποδόσεις αποτελούν κρίσιμα στοιχεία για την επιτυχή ανατροπή της κρίσης. Για τον λόγο αυτό, συνιστάται να δίνεται ιδιαίτερη εστίαση στη ρευστότητα. Κάτι που δεν σημαίνει μόνο «να παρακολουθείται το αν υπάρχει ισορροπία στον τραπεζικό λογαριασμό», αλλά και μια μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη πρόβλεψη.

Μια άλλη σημαντική εστίαση, που και αυτή την παραλείπουν οι εταιρείες όταν βρεθούν σε κρίση, είναι να περιγράφουν με λόγια την αλλαγή πορείας, δίνοντας ταυτόχρονα το μήνυμα του επειγόντος

όπως και να την αιτιολογήσουν κατά τρόπο κατανοητό και αντικειμενικό ώστε να κινητοποιήσουν θετικά τους εργαζομένους.

Για τον λόγο αυτό, ο εμπειρογνώμων σύμβουλος υπογραμμίζει ως απαραίτητο στόχο το να επικρατεί και η ανάλογη «νοοτροπία της κρίσης». Δηλαδή, οι μάντζερ να μην αποφεύγουν να χρησιμοποιούν τις λέξεις «κρίση» και «επείγον» από την πρώτη κιόλας στιγμή που αναγνωρίζουν την κατάσταση αυτή. «Άλλωστε, η κρίση οδηγεί τους ανθρώπους σε δράση και κάνει τους μάντζερ να ξανοίγονται σε μεγαλύτερη γκάμα επιλογών». Η τάση που έχει εντοπιστεί και αναφέρει ο κ. Γιακόλα είναι το ότι οι περισσότεροι μάντζερ, με στόχο τους να ανατρέψουν την κρίσιμη κατάσταση στις εταιρείες τους, συνθίβουν να βάζουν τρία με τέσσερα «στοιχήματα» στα οποία δίνουν όλη την προσοχή, αλλά τοποθετούν και όλους τους πόρους τους. Ωστόσο, «έτσι και αν μερικές φορές τα στοιχήματα είναι απαραίτητα, απαιτούν πολύ χρόνο και προσπάθεια – εκτός του ότι δεν πετυχαίνουν

πάντοτε». Επίσης, η υποστήριξη εκ μέρους των εργαζομένων μπορεί να αναπτυχθεί εάν οι μάντζερ, αντί να δίνουν τον χρόνο τους για να διορθώσουν εκείνους που δεν αποδίδουν τα αναμενόμενα –και που συνήθως είναι αυτοί που αντιδρούν σε οποιαδήποτε αλλαγή, προτιμούν να ασχοληθούν με εκείνους που εργάζονται σκληρά και οι οποίοι θα προωθήσουν την αλλαγή που απαιτείται, εφόσον αυτό τους ζητηθεί. «Αυτό που συνήθως αγνοείται είναι η πλειονότητα των εργαζομένων ενόσω οργανισμού. Εφόσον συνεργαστείτε μαζί τους, όχι μόνο με τα λόγια αλλά “προδραστικά”, είναι αυτοί που θα συνεργασθούν, θα παρακολουθήσουν τα σας ακολουθήσουν. Αν όμως δεν τους δώσετε κανέναν λόγο για να ξεκινήσουν και να είναι θετικοί απέναντι στην αλλαγή, τότε θα τους βρείτε αρνητικούς απέναντι σας. Το ίδιο ισχύει και για την ομάδα διοίκησης, στην οποία θα πρέπει να σταλεί ένα εξίσου ισχυρό μήνυμα».

ΧΡ. ΔΑΜΟΥΛΙΑΝΟΥ

Οι αγορές στηρίζουν την ελληνική οικονομία

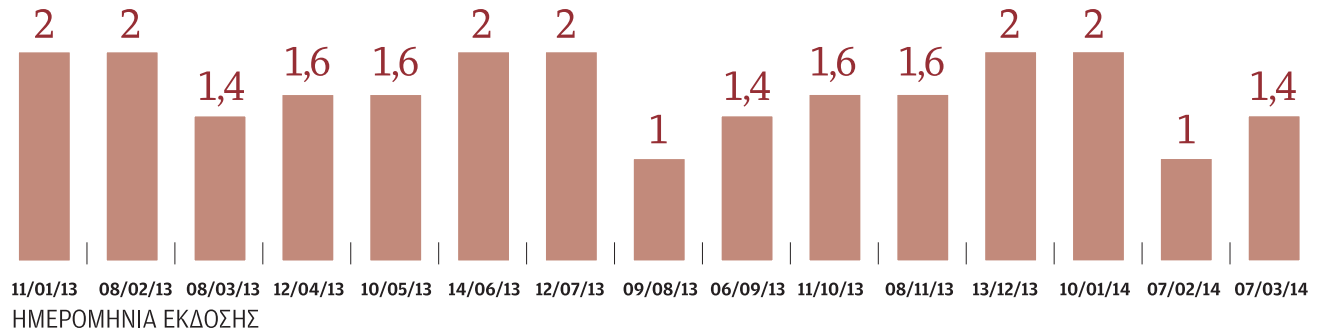
Εν αναμονή της νέας ομολογιακής έκδοσης - που εκτός απροόπτου θα πραγματοποιηθεί αυτή την εβδομάδα - η αγορά διατήρησε και χθες σε προ Μνημονίου επίπεδα την απόδοση του 10ετούς ελληνικού ομολόγου

ΠΗΓΗ: ΟΔΔΧ

ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΕΣ 6ΜΗΝΩΝ ΕΝΤΟΚΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΙΩΝ

ΑΠΟΔΕΚΤΟ ΠΟΣΟ ΠΟΣΑ ΣΕ ΔΙΣ. ΕΥΡΩ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ

ΑΠΟΔΟΣΗ %

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Την Τρίτη η προγραμματισμένη έκδοση εντόκων γραμματίων 6μηνης διάρκειας. Στόχος να αντληθεί συνολικά μέσα στην εβδομάδα το ποσό των €1,6 δισ.

Οι αγορές «αναβάθμισαν» την Ελλάδα, οι οίκοι αξιολόγησης περιμένουν...

Σε επίπεδα προ Μνημονίου η απόδοση του 10ετούς – Τον Αύγουστο η ανακοίνωση από τη Moody's

Του ΣΩΤΗΡΗ ΝΙΚΑ

Μπορεί ο οίκος πιστοληπτικής αξιολόγησης Moody's να μην προχώρησε χθες σε αλλαγή της βαθμολογίας του για την Ελλάδα, αλλά οι αγορές δεν περιμέναν ούτως ή άλλως την ανακοίνωσή της για να δείξουν την εμπιστοσύνη τους στην ελληνική οικονομία. Μάλιστα, εν αναμονή της νέας ομολογιακής έκδοσης - που εκτός απροόπτου θα πραγματοποιηθεί αυτή την εβδομάδα - η αγορά διατήρησε και χθες σε προ Μνημονίου επίπεδα την απόδοση του 10ετούς ελληνικού ομολόγου. Γεγονός, το οποίο μεταφράζεται από αναλυτές ως ψήφος εμπιστοσύνης στα όσα έχουν γίνει έως τώρα στη χώρα μας.

Ωστόσο, ερωτήματα δημιουργεί η στάση της Moody's. Τελευταία φορά που άλλαξε την αξιολόγησή της για την Ελλάδα ήταν στις 2 Μαρτίου 2012. Δηλαδή, την εποχή που πραγματοποιήθηκε το PSI, και τότε είχε αποφασίσει να χαρακτηρίσει την πιστοληπτική ικανότητα της ελληνικής οικονομίας με «C», που αντιστοιχεί σε κατάσταση «επιλεκτικής χρεοκοπίας». Κίνηση που τότε θεωρούνταν φυσιολογική λόγω του PSI, ενώ και οι άλλοι δύο μεγάλοι οίκοι αξιολόγησης (Standard & Poor's και Fitch) είχαν πράξει το ίδιο. Όμως, μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του PSI, οι S&P και Fitch προχώρησαν σε αναβάθμιση της Ελλάδας. Αντιθέτως, δύο χρόνια μετά η Moody's δεν μεταβάλλει την αξιολόγησή της, παρά το γεγονός ότι μόλις προχθές έδωσε στη δημο-

σιότητα θετική έκθεση για την πορεία της ελληνικής οικονομίας. Μάλιστα, ανέφερε μεταξύ άλλων πως η ψήφιση του πολυνομοσχεδίου είναι θετική εξέλιξη και πλέον διασφαλίζεται η συνέχιση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και σπιντζεται η μακροπρόθεσμη οικονομική ανάπτυξη της Ελλάδας.

Παράλληλα, η Moody's ανέφερε ότι η εκταμίευση των δόσεων βελτιώνει τη ρευστότητα της κυβέρνησης ενόψει της λήξης κρατικών ομολόγων εντός του Μαΐου. Το μο-

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του PSI, οι S&P και Fitch προχώρησαν σε αναβάθμιση της Ελλάδας.

ναδικό ρίσκο που επισήμαινε ήταν ο πολιτικός κίνδυνος, δεδομένης της μικρής πλειοψηφίας του κυβερνητικού συνασπισμού στη Βουλή.

Πάντως, παράγοντες της αγοράς επισημαίνουν ότι η Moody's δεν ήταν υποχρεωμένη να αλλάξει την αξιολόγησή της για την Ελλάδα. Σημειώναν, δε, ότι η επόμενη ημερομηνία που αναμένεται ανακοίνωση της Moody's είναι η 1η Αυγούστου και η μεθεπόμενη η 28η Νοεμβρίου 2014, ενώ ανέφεραν ότι με την ανακοίνωση της Πέμπτης για την πορεία της ελληνικής οικονομίας καλύπτεται και δεν είναι απαραίτητο να προχωρήσει σε κάποια «δρά-

Στην προγραμματισμένη έκδοση εντόκων γραμματίων 6μηνης διάρκειας θα προχωρήσει ο ΟΔΔΧ την Τρίτη 8 Απριλίου.

ση αξιολόγησης» (rating action).

Μάλιστα, σε χθεσινή δήλωσή της η Moody's στην «Κ» επισήμαινε πως «δεν σχολιάζει πιθανές αλλαγές αξιολόγησης. Εάν ο οίκος αποφασίσει να ανακινώσει κάποια αλλαγή, θα το πράξει βάσει των θεσμικών υποχρεώσεων. Σημειώνεται ότι το ημερολόγιο ανακινώσεων της Moody's περιλαμβάνει ενδεικτικές ημερομηνίες πιθανών αξιολογήσεων και μόνο».

Σε κάθε περίπτωση, η εξέλιξη αυτή δεν επηρεάζει τον σχεδιασμό της κυβέρνησης για την επάνοδο της χώρας στις αγορές. Και αυτό, γιατί -όπως εξηγούν παράγοντες της αγοράς- οι επενδυτές δεν περιμέναν από τη Moody's για να αποφασίσουν εάν θα τοποθετηθούν σε πιθανή νέα έκδοση ομολόγων ή όχι. Η ολοκλήρωση του ελέγχου της τρόικας που οδήγησε στην έγκριση της εκταμίευσης

των δόσεων, η επίτευξη σημαντικού πρωτογενούς πλεονάσματος το 2013, η υπερψήφιση του πολυνομοσχεδίου από την κυβέρνηση, καθώς και η στήριξη της Ευρωζώνης, αποτελούν τα εκέγγυα για τους ενδιαφερόμενους επενδυτές ώστε να προχωρήσουν στην τοποθέτηση των κεφαλαίων τους στα ελληνικά ομόλογα.

Ο σχεδιασμός της κυβέρνησης ως προς την έκδοση νέου ομολόγου παραμένει και εκτός απροόπτου η δημοπρασία του νέου τίτλου αναμένεται εντός της εβδομάδας. Σύμφωνα, δε, με τις διαθέσιμες πληροφορίες, το νέο ομόλογο θα είναι 5ετούς διάρκειας και το Δημόσιο θα επιδιώξει να αντλήσει τουλάχιστον 2 δισ. ευρώ. Σε ό,τι αφορά το επιτόκιο των νέων ομολόγων, εκτιμάται πως μπορεί να κινηθεί περί το 5,5%, αλλά υπάρχουν αναλυτές που θεωρούν ότι μπορεί να είναι και μικρότερο.

Πέραν της αναμενόμενης νέας έκδοσης ομολόγων, ο Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους (ΟΔΔΧ), την Τρίτη 8 Απριλίου, θα προχωρήσει στην προγραμματισμένη έκδοση εντόκων γραμματίων 6μηνης διάρκειας. Στόχος είναι να αντληθεί συνολικά μέσα στην εβδομάδα το ποσό των 1,6 δισ. ευρώ για να καλύψει αντίστοιχο ύψους λήξης. Στην αντίστοιχη δημοπρασία του Μαρτίου το επιτόκιο των εντόκων γραμματίων είχε διαμορφωθεί στο 3,60% (χαμηλό από την έναρξη της κρίσης) και εκτιμάται ότι τώρα μπορεί να υποχωρήσει περαιτέρω.

Αναβάθμιση κατά 3 βαθμίδες της ΔΕΗ από τη S&P

Στην αναβάθμιση της ΔΕΗ κατά 3 βαθμίδες προχώρησε χθες ο διεθνής οίκος πιστοληπτικής αξιολόγησης Standard & Poor's, ενώ την ίδια ώρα η επείγουσα έλαβε νέα δάνειο ύψους 2,2 δισ. ευρώ από κοινοπραξία ελληνικών τραπεζών. Η τριπλή αναβάθμιση από τον διεθνή οίκο και η χρηματοδότηση της ΔΕΗ από τις ελληνικές τράπεζες επιβεβαιώνουν πλήρως την αποκατάσταση της αξιοπιστίας της χώρας και τις προοπτικές ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας, σχολίαζαν στο υπουργείο Οικονομικών χθες. Η S&P αξιολογεί πλέον με «B» αντί «CC» την πιστοληπτική ικανότητα της ΔΕΗ. Στην έκθεσή του ο οίκος αναφέρει ότι η αναβάθμιση βασίστηκε κυρίως στο νέο κλίμα για την πορεία της οικονομίας της χώρας. Η S&P αποδίδει την εκτίμησή της για «σταθερές προοπτικές» για τη ΔΕΗ στις εκτιμήσεις της για τις προοπτικές της Ελλάδας. Επίσης, αναμένει βαθμιαία βελτίωση των χρηματοοικονομικών συνθηκών στην Ελλάδα αλλά και στην αγορά ενέργειας. Εκτιμά, δε, πως η «επιτυχή έκβαση του προγράμματος ιδιωτικοποίησης της ΔΕΗ θα έχει θετικές επιπτώσεις στην πιστοληπτική ικανότητα της ΔΕΗ». Σε ό,τι αφορά το νέο δάνειο, ύψους 2,2 δισ. ευρώ, είναι 5ετούς διάρκειας και παρέχεται από κοινοπραξία ελληνικών τραπεζών (Alpha, Αττικής, Εθνική, Eurobank και Πειραιώς) για την αναχρηματοδότηση υφιστάμενων δανείων.

Οδηγίες για τη συμπλήρωση της φορολογικής δήλωσης για τα εισοδήματα του 2013

Με καθυστέρηση 15 ημερών το υπουργείο Οικονομικών εξέδωσε το βιβλίο οδηγιών για την υποβολή της φορολογικής δήλωσης για τα εισοδήματα του 2013. Η διαδικασία υποβολής των δηλώσεων έχει ήδη ξεκινήσει και θα ολοκληρωθεί στις 30 Ιουνίου. Φέτος οι μισθωτοί και συνταξιούχοι κατά τη συμπλήρωση της δήλωσης θα διαπιστώσουν ότι τα στοιχεία των αποδοκών τους είναι προσυμπληρωμένα.

Ωστόσο θα πρέπει να τα ελέγχουν προκειμένου να διαπιστώσουν εάν τα εκκαθαριστικά που έστειλαν οι εργοδότες τους και τα ασφαλιστικά ταμεία είναι σωστά. Βέβαια, δεν έχουν δικαίωμα να τα διορθώσουν. Στην περίπτωση που εντοπίσουν λάθη θα πρέπει να υποβάλουν τη δήλωση με επιφύλαξη. Σε αυτή την περίπτωση θα κληθούν από την εφορία προκειμένου να επιστημάνουν τα λάθη των εκκαθαριστών μισθοδοσίας και συντάξεων. Το πρόβλημα αυτό θα αντιμετωπιστούν κυρίως οι μισθωτοί του ιδιωτικού τομέα που δεν έλαβαν το 2013 το σύνολο των αποδοκών τους. Για τα φετινά εισοδήματα υπάρχουν οι εξής αλλαγές όπως αυτές περιγράφονται στο βιβλίο οδηγιών:

- Καθιερώνονται τρεις κλίμακες

φόρου εισοδήματος: **α)** κλίμακα για μισθωτούς συνταξιούχους, **β)** κλίμακα για ελεύθερους επαγγελματίες και εμπορικές επιχειρήσεις και **γ)** κλίμακα για εισοδήματα από ακίνητα και κινητές αξίες.

- Καταργήθηκε το αφορολόγητο ποσό και προβλέπεται πλέον μείωση φόρου μέχρι 2.100 ευρώ για τα εισοδήματα που φορολογούνται με την κλίμακα των μισθωτών, τα οποία δεν υπερβαίνουν το ποσό των 21.000 ευρώ.

- Στις ιατρικές δαπάνες περιλαμβάνεται και η δαπάνη για αγορά φαρμάκων.

- Οι μισθωτοί που δεν εισέπραξαν δεδουλευμένες αποδοχές του έτους 2013 λόγω οικονομικής αδυναμίας του εργοδότη τους, ακόμα και αν δεν έχει γίνει επίσημη εργασία ή πτώχευση, και στους οποίους χορηγείται βεβαίωση αποδοχών στην οποία οι ανωτέρω ανεισπρακτές δεδουλευμένες αποδοχές αναγράφονται σε διακεκριμένη σειρά, θα υποβάλλουν δήλωση φόρου εισοδήματος χωρίς να δηλώσουν τις ανεισπρακτές δεδουλευμένες αποδοχές.

- Οι αποδείξεις δαπανών δεν συνηγορούνται αλλά φυλάσσονται από εσάς, ώστε να είναι διαθέσιμες

Φέτος οι δηλώσεις θα είναι προσυμπληρωμένες. Αν οι φορολογούμενοι εντοπίσουν λάθη θα πρέπει να υποβάλουν τη δήλωση με επιφύλαξη, ενώ θα κληθούν από την εφορία προκειμένου να επιστημάνουν τα λάθη των εκκαθαριστών μισθοδοσίας και συντάξεων.

εφόσον ζητηθούν για έλεγχο.

Σημειώνεται ότι για δεύτερη χρονιά, η ηλεκτρονική υποβολή είναι υποχρεωτική για κάθε φυσικό πρόσωπο, που έχει την κατοικία του

στην Ελλάδα, έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του και δεν αποτελεί προστατευόμενο μέλος, καθώς και για τους κατοίκους εξωτερικού. Η μοναδική εξαίρεση είναι

οι δηλώσεις που υποβάλλονται από τους κληρονόμους για λογαριασμό αποβιωσάντων.

Όπως προαναφέρθηκε, φέτος εφαρμόζονται τρεις κλίμακες για τον προσδιορισμό του φόρου εισοδήματος. Η πρώτη κλίμακα αφορά μισθωτούς, συνταξιούχους, μπλοκάκια και όσους έχουν γεωργικά εισοδήματα. Με τη δεύτερη κλίμακα θα φορολογηθούν οι ελεύθεροι επαγγελματίες και με την τρίτη κλίμακα θα φορολογηθούν τα εισοδήματα που προκύπτουν από την εκμίσθηση ακινήτων. Για όλους τους φορολογούμενους με τις πρόσφατες αλλαγές στη νομοθεσία προκύπτουν πρόσθετες επιβαρύνσεις και αυτό διότι έχουν καταργηθεί οι περισσότερες φοροαπαλλαγές μεταξύ των οποίων και οι εκπτώσεις για τα τέκνα των οικογενειών.

Το ετήσιο εισόδημα των μισθωτών - συνταξιούχων φορολογείται με κλίμακα τριών συντελεστών φόρου:

- 22% για τα πρώτα 25.000 ευρώ,
- 32% για τα επόμενα 17.000 ευρώ, από τις 25.001 έως τις 42.000 ευρώ, και
- 42% για το επιπλέον ποσό, πέραν των 42.000 ευρώ.

Ωστόσο, ο φόρος που προκύπτει με βάση την κλίμακα των μισθωτών και συνταξιούχων μειώνεται: κατά 2.100 ευρώ για εισόδημα μέχρι και 21.000 ευρώ και εφόσον ο φόρος που προκύπτει είναι μικρότερος των 2.100 ευρώ τότε το ποσό μείωσης περιορίζεται στο ποσό του φόρου. Για εισόδημα πάνω από 21.000 ευρώ το προηγούμενο ποσό μείωσης περιορίζεται κατά 100 ευρώ ανά 1.000 ευρώ εισοδήματος και μέχρι εξαντλήσεως του ποσού των 2.100 ευρώ. Για παράδειγμα, για δηλωθέν εισόδημα 25.000 ευρώ αντιστοιχεί μείωση 1.700 ευρώ και ο τελικός φόρος που προκύπτει είναι 3.800 ευρώ (5.500 - 1.700). Για δηλωθέν εισόδημα 26.000 ευρώ ο τελικός φόρος είναι 4.220 ευρώ (5.820 - 1.600). Για δηλωθέν εισόδημα 25.300 ευρώ ο τελικός φόρος είναι 3.926 ευρώ (5.596 - 1.670).

Βέβαια για να διατηρηθεί ακέραιο το ποσό μείωσης φόρου που προκύπτει με βάση την κλίμακα μισθωτών και συνταξιούχων ο φορολογούμενος απαιτείται να προσκομίσει αποδείξεις ύψους 25% του δηλούμενου και φορολογούμενου ατομικού εισοδήματος.

ΠΡ. ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

ΚΥΠΡΟΣ (ΧΑΚ) - ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

ΚΛΕΙΣΙΜΟ 4/4	ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ.	ΔΙΑΦ. ΕΒΔ.	ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ %	ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ	ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ
0.170	0.170	0.000	0.00%	A&P (ANDROU & PARASKEVAIDES) ENTERPRISES PUBLIC COMPANY LTD	31.06
0.100	0.100	0.000	0.00%	A. PANAYIDES CONTRACTING PUBLIC LTD	3.66
0.089	0.089	0.000	0.00%	A. TSOAKOS HOTELS PUBLIC LTD	22.36
0.010	0.012	-0.002	-16.67%	A.L. PROCHOICE GROUP PUBLIC LTD	1.59
0.034	0.029	0.005	17.24%	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD	1.99
1.510	1.510	0.000	0.00%	"AGROS DEVELOPMENT COMPANY ""PRODDOS"" PUBLIC LTD"	5.42
0.002	0.002	0.000	0.00%	AIAS INVESTMENT PUBLIC LTD	0.16
0.230	0.235	-0.005	-2.13%	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD	22.74
0.002	0.001	0.001	100.00%	AMATHUS PUBLIC LTD (GUARANTEED BONDS 2010-2015)	0.05
100.000	100.000	0.000	0.00%	Alpha Bank Ltd - Bonds 2013/2018	100.00
0.155	0.150	0.005	3.33%	AMATHUS PUBLIC LTD	13.65
100.000	100.000	0.000	0.00%	AMATHUS PUBLIC LTD (GUARANTEED BONDS 2010-2015)	8.80
0.121	0.120	0.001	0.83%	APOLLO INVESTMENT FUND PLC	6.85
0.053	0.053	0.000	0.00%	ASTARIT DEVELOPMENT PLC	5.30
0.970	1.000	-0.030	-3.00%	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD	37.94
0.095	0.095	0.000	0.00%	AVACOM PUBLIC COMPANY LTD	6.89
0.208	0.208	0.000	0.00%	BANK OF CYPRUS PUBLIC COMPANY LTD	373.39
0.000	0.000	0.000	0.00%	Bank Of Cyprus Public Company Ltd - Capital Securities 12/2007	0.00
0.000	0.000	0.000	0.00%	Bank Of Cyprus Public Company Ltd - Convertible Bonds 2013/2018	0.00
0.000	0.000	0.000	0.00%	Bank Of Cyprus Public Company Ltd - Convertible Capital Securities	0.00
0.000	0.000	0.000	0.00%	Bank of Cyprus Public Company Ltd (Convertible Enhanced Capital Securities)	0.00
1.000	1.000	0.000	0.00%	Bank of Cyprus Public Company Ltd (Convertible Enhanced Capital Securities)	0.40
0.120	0.120	0.000	0.00%	BLUE ISLAND PLC	1.85
0.060	0.060	0.000	0.00%	C.C.C. TOURIST ENTERPRISES PUBLIC COMPANY LTD	8.50
0.040	0.040	0.000	0.00%	C.T.O. PUBLIC COMPANY LTD	8.35
0.041	0.041	0.000	0.00%	CEILFLOOR PUBLIC COMPANY LTD	0.21
0.032	0.032	0.000	0.00%	CHARILADOS APOSTOLIDES PUBLIC LTD	1.60
0.024	0.024	0.000	0.00%	CHRIS IOANNIDIS PUBLIC LTD	0.24
0.044	0.044	0.000	0.00%	CLARIDGE PUBLIC LTD	4.76
0.005	0.005	0.000	0.00%	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD	1.44
0.110	0.110	0.000	0.00%	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD	17.68
0.100	0.100	0.000	0.00%	COSMOS INSURANCE PUBLIC COMPANY LTD	1.80
0.243	0.243	0.000	0.00%	CYPRINT PLC	1.25
0.010	0.010	0.000	0.00%	CYPRUS AIRWAYS PUBLIC LTD	3.91
1.070	1.070	0.000	0.00%	CYPRUS FOREST INDUSTRIES PUBLIC LTD	3.27
0.000	0.000	0.000	0.00%	CYPRUS POPULAR BANK PUBLIC CO LTD	0.00
0.423	0.400	0.023	5.75%	CYPRUS TRADING CORPORATION PLC	39.44
0.100	0.102	-0.002	-1.96%	CYTRUSTEES INVESTMENT PUBLIC COMPANY LTD	4.45
0.003	0.003	0.000	0.00%	D & M TELEMARKETING PUBLIC LTD	0.02
0.003	0.003	0.000	0.00%	D.H. CYPROTELS PLC	0.49
0.361	0.365	-0.004	-1.10%	DEMETRA INVESTMENT PUBLIC LTD	72.20
0.100	0.101	-0.001	-0.99%	Dimco Plc	8.10
0.055	0.055	0.000	0.00%	DISPLAY ART PLC	0.74
0.009	0.009	0.000	0.00%	DODONI PORTFOLIO INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD	2.54

ΚΛΕΙΣΙΜΟ 4/4	ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ.	ΔΙΑΦ. ΕΒΔ.	ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ %	ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ	ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ
0.600	0.600	0.000	0.00%	DOMESTIC INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD	15.00
0.360	0.360	0.000	0.00%	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD	5.76
0.016	0.016	0.000	0.00%	ELMA HOLDINGS PUBLIC COMPANY LTD	7.17
0.880	0.880	0.000	0.00%	EMPIRE CAPITAL INVESTMENTS PUBLIC LTD	42.11
0.172	0.171	0.001	0.58%	ERMES DEPARTMENT STORES PLC	30.10
0.001	0.001	0.000	0.00%	FINIKAS AMMOCHOSTOU PLC	0.05
0.140	0.140	0.000	0.00%	G.A.P. VASSILOPOULOS PUBLIC LTD	5.43
0.090	0.090	0.000	0.00%	HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD	1.26
0.089	0.090	-0.001	-1.11%	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	61.68
85.000	85.000	0.000	0.00%	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD BONDS 2016	54.01
0.110	0.110	0.000	0.00%	INTERFUND INVESTMENTS PLC	6.22
0.043	0.043	0.000	0.00%	ISKOS INVESTMENT PUBLIC LTD	0.47
0.083	0.083	0.000	0.00%	JUPITER PORTFOLIO INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD	5.18
0.220	0.223	-0.003	-1.35%	K - G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD	22.00
0.560	0.560	0.000	0.00%	K.ATHENITIS CONTRACTORS DEVELOPERS PUBLIC LTD	7.51
0.046	0.046	0.000	0.00%	K.KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD	1.95
0.017	0.016	0.001	6.25%	KARAOULIS GROUP PUBLIC LTD	0.38
0.119	0.119	0.000	0.00%	KAROTIS MANUFACTURING & TRADING PUBLIC LTD	1.04
0.200	0.200	0.000	0.00%	KARYES INVESTMENT PUBLIC COMPANY LTD	0.40
0.680	0.657	0.023	3.50%	KEO PLC	21.07
0.224	0.224	0.000	0.00%	KRONOS PRESS DISTRIBUTION AGENCY PUBLIC COMPANY LTD	4.57
0.029	0.030	-0.001	-3.33%	LAKI CAPITAL PUBLIC CO LTD	8.29
0.230	0.230	0.000	0.00%	L.P. TRANSEBTON PUBLIC LTD	1.97
0.139	0.139	0.000	0.00%	LASER INVESTMENTS GROUP PLC	8.58
0.071	0.060	0.011	18.33%	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD	7.22
0.019	0.019	0.000	0.00%	LIBERTY LIFE INSURANCE PUBLIC COMPANY LTD	1.73
0.001	0.001	0.000	0.00%	LIBRA HOLIDAYS GROUP PLC	0.19
0.549	0.574	-0.025	-4.36%	LOGICOM PUBLIC LTD	40.67
0.300	0.360	-0.060	-16.67%	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD	10.50
0.078	0.079	-0.001	-1.27%	LORDOS UNITED PLASTICS PUBLIC LTD	3.74
0.040	0.042	-0.002	-4.76%	LOUIS PLC	18.42
0.250	0.250	0.000	0.00%	MALLOUPPAS & PAPACOSTAS PUBLIC CO LTD	10.80
0.034	0.036	-0.002	-5.56%	MINERVA INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD	2.67
0.316	0.316	0.000	0.00%	MITSIDES PUBLIC COMPANY LTD	2.59
0.011	0.011	0.000	0.00%	MODESTO SOUND & VISION PUBLIC COMPANY LTD	0.00
0.150	0.150	0.000	0.00%	NEMESS CONSTRUCTIONS PUBLIC COMPANY LTD	9.16
0.000	0.000	0.000	0.00%	OCEAN TANKERS HOLDINGS PUBLIC COMPANY LTD	0.00
0.011	0.011	0.000	0.00%	OPTIONS CASSIOLIDES PLC	0.51
0.020	0.020	0.000	0.00%	ORFANIDES PUBLIC COMPANY LTD	1.62
0.089	0.077	0.012	15.58%	PANDORA INVESTMENTS PUBLIC LTD	37.77
1.190	1.210	-0.020	-1.65%	PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD	104.13
0.076	0.076	0.000	0.00%	PHIL ANDREOU PUBLIC LTD	3.42
0.480	0.480	0.000	0.00%	PHILOKIMATIKI PUBLIC LTD	2.31
0.068	0.068	0.000	0.00%	PIERIDES HOLDINGS PLC	1.50

ΚΛΕΙΣΙΜΟ 4/4	ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ.	ΔΙΑΦ. ΕΒΔ.	ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ %	ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ	ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ
0.080	0.080	0.000	0.00%	PIPS BROS FARMS PUBLIC COMPANY LTD	0.77
0.026	0.026	0.000	0.00%	PRIMETEL PLC - Bonds 2009/2014	9.94
81.000	81.000	0.000	0.00%	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD	4.05
0.001	0.001	0.000	0.00%	REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD	0.02
0.003	0.003	0.000	0.00%	RENOS HATZIIOANNIDIS FARM PUBLIC COMPANY LTD	0.89
0.055	0.055	0.000	0.00%	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD	2.98
0.042	0.042	0.000	0.00%	ROYAL HIGHGATE PUBLIC COMPANY LTD	1.39
0.002	0.002	0.000	0.00%	SAFS HOLDINGS PUBLIC LTD	0.14
0.104	0.095	0.009	9.47%	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD	3.80
0.003	0.003	0.000	0.00%	SEA STAR CAPITAL PLC	1.89
0.056	0.052	0.004	7.69%	SFS GROUP PUBLIC COMPANY LTD	3.73
0.249	0.266	-0.017	-6.39%	STADEMOS HOTELS PLC	8.09
0.002	0.002	0.000	0.00%	STARIO PORTFOLIO INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD	0.08
0.330	0.318	0.012	3.77%	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	45.41
0.250	0.250	0.000	0.00%	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD	3.05
0.018	0.018	0.000	0.00%	TOIOTIS INVESTMENTS PUBLIC LTD	0.37
2.000	2.000	0.000	0.00%	TRIENA INVESTMENT PUBLIC COMPANY LTD - CAPITAL	5.46
0.800	0.800	0.000	0.00%	TRIENA INVESTMENT PUBLIC COMPANY LTD - INCOME	2.18
0.520	0.520	0.000	0.00%	TRIENA INVESTMENT PUBLIC COMPANY LTD - INTERNATIONAL	0.71
0.020	0.020	0.000	0.00%	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD	0.20
0.360	0.360	0.000	0.00%	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD	4.85
0.610	0.610	0.000	0.00%	USB BANK Plc	27.76
90.000	90.000	0.000	0.00%	USB BANK PLC (BONDS 2009/2019)	7.20
100.000	100.000	0.000	0.00%	USB BANK PLC (CONVERTIBLE BONDS 2010/2020)	1.21
0.720	0.700	0.020	2.86%	VASSILOCO CEMENT WORKS PUBLIC COMPANY LTD	51.79
1.000	1.000	0.000	0.00%	VISION INTERNATIONAL PEOPLE GROUP PUBLIC LTD	75.00
0.293	0.310	-0.017	-5.48%	WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC	33.58
0.000	0.000	0.000	0.00%	XENOS TRAVEL PUBLIC LTD	0.00

Οι μεγαλύτερες μεταβολές της εβδομάδας

ΑΝΟΔΟΣ	ΠΤΩΣΗ
100.00% ALKIS H. HADJIKYRIACOS PUBLIC LTD (W)	-16.67% A.L. PROCHOICE GROUP PUBLIC LTD
18.33% LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD	-16.67% LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD
17.24% ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC LTD	-6.39% STADEMOS HOTELS PLC
15.58% PANDORA INVESTMENTS PUBLIC LTD	-5.56% MINERVA INSURANCE COMPANY LTD
9.47% SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD	-5.48% WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC

GlobalCapital
 Global Capital Securities and Financial Services Limited
 Regulated by the Cyprus Securities & Exchange Commission and Member of the Cyprus Stock Exchange
 Λεωφ.Αρχ. Μακαρίου Γ', ορ. 50, Κτίριο Άλφα, 1ος όροφος, 1065 Λευκωσία
 Τηλ.: 22 710710 Fax: 22339332, www.globalcapital.com.cy

ΕΛΛΑΔΑ (ΧΑ) - ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

ΚΛΕΙΣΙΜΟ 4/4	ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ	ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ %	ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ	ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ					
7.930	8.000	-0.070	-0.88%	ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	566.34
0.921	0.989	-0.068	-6.88%	ΑΙΟΛΙΚΗ ΑΕΞ (ΚΟ)	10.29
0.119	0.139	-0.020	-14.39%	ΑΚΡΙΤΑΣ (ΚΟ)	1.55
0.292	0.264	0.028	10.61%	ΑΝΟ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	7.30
0.360	0.384	-0.024	-6.25%	ΑΝΟΥΜΙΑ (ΚΟ)	7.93
23.410	23.230	0.180	0.78%	ALPHA TRUST ANDROS/ΚΕΛΑ ΑΕΞ (ΚΟ)	23.41
1.590	1.590	0.000	0.00%	ΑΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ (ΚΟ)	24.33
0.190	0.190	0.000	0.00%	ΒΑΝΚΑΝ ΑΚΙΝΗΤΑ (ΚΟ)	3.82
0.220	0.220	0.000	0.00%	ΒΑΡΒΕΡΗΣ Ν. - ΜΟΔΑ ΒΑΓΝΟ (ΚΟ)	4.14
0.690	0.679	0.011	1.62%	ΒΙΟΦΑΡΜΑΚ (ΚΟ)	16.55
3.980	3.970	0.010	0.25%	ΒΙΟ (ΚΟ)	4.12
1.130	1.160	-0.030	-2.59%	ΒΟΓΑΤΖΟΓΛΟΥ/SYSTEMS (ΚΟ)	7.15
0.028	0.030	-0.002	-6.67%	Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ (ΚΟ)	2.17
0.320	0.330	-0.010	-3.03%	ΓΑΛΑΞΙ (ΚΟ)	4.50
7.200	6.640	0.560	8.43%	ΓΕΚΕ (ΚΟ)	60.50
3.800	3.970	-0.080	-2.02%	ΓΕΚ ΤΕΡΜΑ (ΚΟ)	367.46
0.435	0.410	0.025	6.10%	ΓΕΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΟΥ (ΚΟ)	10.47
2.180	2.150	0.030	1.40%	ΔΙΟΙΚ. ΠΑΣΤΙΤΑΚΑ (ΚΟ)	32.70
12.200	11.800	0.400	3.39%	ΔΕΗ (ΚΟ)	2.830.40
0.255	0.255	0.000	0.00%	ΔΕΡΜΙΝΕΣ (ΚΟ)	10.24
0.350	0.350	0.000	0.00%	ΕΡΦΟΡΦΑΡΜ (ΚΟ)	4.79
4.000	3.900	0.100	2.56%	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	9.587.14
0.380	0.365	0.015	4.11%	ΕΙΔΗΣΕΦΟΝΙΚΗ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	10.58
0.870	0.916	-0.046	-5.02%	ΕΠΕΚ (ΚΟ)	9.79
0.811	0.857	-0.046	-5.37%	ΕΑ. ΒΙΟΜ. ΧΑΡΑΚΗΣ (ΚΑ)	29.80
0.909	0.900	0.009	1.00%	ΕΛΑΙΤΡΟΝ (ΚΟ)	16.95
2.030	2.040	-0.010	-0.49%	ΕΛΒΑΛ (ΚΑ)	251.52
0.589	0.627	-0.038	-6.06%	ΕΛΒΕ (ΚΟ)	70.79
0.340	0.325	0.015	4.62%	ΕΛΠΗΝΑ (ΚΟ)	10.79
1.150	1.300	-0.150	-11.54%	ΕΛΝΑΒΑ (ΚΟ)	27.40
3.900	3.970	-0.070	-1.76%	ΕΛΥΑΚΤΟΡ (ΚΟ)	690.31
15.750	15.570	0.180	1.16%	ΕΛΛΑΔΟΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	312.87
1.930	1.870	0.060	3.21%	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΡΔΙΑ (ΚΟ)	57.02
7.110	7.280	-0.170	-2.34%	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΕΤΡΕΛΙΑ (ΚΑ)	211.73
9.100	9.310	-0.210	-2.26%	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΤΗΡΙΑ Χ.Α. (ΚΟ)	594.85
1.370	1.200	0.170	14.17%	ΕΛΤΟΝ (ΚΟ)	36.82
1.800	1.600	0.200	12.50%	ΕΛΤΡΑΚ (ΚΟ)	27.26
0.288	0.286	0.002	0.70%	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ (ΚΟ)	15.00
0.330	0.330	0.000	0.00%	ΕΤΕΚ (ΚΑ)	9.00
5.190	5.300	-0.110	-2.08%	ΕΥΑΘ (ΚΟ)	188.40
9.000	8.850	0.150	1.69%	ΕΥΑΠΙ (ΚΟ)	958.50
1.580	1.510	0.070			

Γαλλία και Γερμανία μπορεί να συγκροτούνται από καιρού εις καιρόν για την οικονομική πολιτική, αλλά κατά βάθος Μέρκελ και Ολάντ γνωρίζουν ότι είναι «καταδικασμένοι» να φτάνουν σε συμβιβασμό. Το ίδιο αναμένεται να γίνει και με τα νέα δημοσιονομικά παραστρατήματα της Γαλλίας.

Η Γαλλία αρνείται να ακολουθήσει τους κανόνες της Ε.Ε. για το έλλειμμα

Δεν θα το μειώσουμε κάτω από 3% του ΑΕΠ μέχρι το 2015 διεμήνυσε το Παρίσι

Του ΚΩΣΤΑ ΚΑΡΚΑΓΙΑΝΝΗ

Σε τροχιά σύγκρουσης με την Κομισιόν και τη γερμανική κυβέρνηση κινείται από την πρώτη ημέρα η νέα γαλλική κυβέρνηση. Ο Γάλλος νέος υπουργός Οικονομικών Μισέλ Σαπέν δήλωσε την Πέμπτη ότι η Γαλλία δεν σκοπεύει να σεβαστεί το χρονοδιάγραμμα για να μειώσει το δημοσιονομικό έλλειμμα κάτω από το 3% του ΑΕΠ μέχρι το τέλος του 2015, παρά το γεγονός ότι πέρυσι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έδωσε περιθώριο δύο επιπλέον χρόνων στο Παρίσι. Ο κ. Σαπέν προσέθεσε ότι ελπίζει οι Βρυξέλλες να κατανοήσουν την ανάγκη να δοθεί ακόμη περισσότερος χρόνος στο Παρίσι. Χθες, ο Γερμανός κυβερνητικός εκπρόσωπος Τύπου δήλωσε πεπεισμένος ότι η Γαλλία θα σεβαστεί τις δεσμεύσεις που έχει αναλάβει.

Σε ρόλο-κλειδί ο Μοσκοβισί

Ο τρόπος που η γαλλική κυβέρνηση ελπίζει να πείσει τις Βρυξέλλες είναι κάπως αμφιλεγόμενος. Το Παρίσι σκοπεύει να πείσει τους τεχνοκράτες των Βρυξέλλων μέσω του μέχρι προχθές υπουργού Οικονομικών Πιέρ Μοσκοβισί, ο οποίος τον Νοέμβριο αναμένεται να αναλάβει θέση-κλειδί στη νέα Κομισιόν.

Αναφερόμενος στην υποχρέωση της Γαλλίας να μειώσει το δημοσιονομικό έλλειμμα κάτω από το 3% του ΑΕΠ μέχρι το τέλος του 2015, ο κ. Σαπέν δήλωσε ότι «πρέπει να πετύχουμε αυτούς τους στόχους, αυτή είναι η γενική κατεύθυνση... ο τρόπος και η χρονική στιγμή,

αυτά θα συζητηθούν έχοντας κατά νου το κοινό συμφέρον, δεν πρόκειται η Γαλλία να παρακαλέσει γονατιστή».

Η αντίδραση του Βερολίνου ήρθε χθες διά στόματος του κυβερνητικού εκπροσώπου Τύπου κ. Στέφεν Ζάιμπερτ, ο οποίος είπε ότι «έχουμε την πεποίθηση πως η Γαλλία θα σεβαστεί τις δεσμεύσεις που έχει αναλάβει στο πλαίσιο του Συμφώνου Σταθερότητας και ότι έχει υπόψη της τις δεσμεύσεις και την υπευθυνότητα (που πρέπει να δείξει), προκειμένου αυτή η Συν-

Ο νέος Γάλλος υπουργός Οικονομικών ελπίζει οι Βρυξέλλες να δώσουν περισσότερο χρόνο, αλλά όπως είπε η «Γαλλία δεν θα παρακαλέσει γονατιστή».

θήκη να λειτουργήσει». Παρεμφερείς δηλώσεις έκαναν από την αρχή της εβδομάδας τόσο ο Γερμανός υπουργός Οικονομικών Βόλφγκανγκ Σόιμπλε, όσο και ο απερκόμμενος επίτροπος Οικονομικών και Νομισματικών Υποθέσεων, Ολι Ρεν. Ωστόσο, ο κ. Σαπέν χρησιμοποίησε ένα ενδιαφέρον επιχείρημα για να αιτιολογήσει την απαίτησή του για περισσότερο χρόνο: «Είναι προς το συμφέρον της Ευρώπης να βρούμε την κατάλληλη χρονική στιγμή... Η Ευρώπη θα είναι σε

καλύτερη θέση αν η Γαλλία βρίσκεται σε καλύτερη θέση».

Παρά τις δηλώσεις περί του αντιθέτου τα χρόνια της κρίσης, Γερμανία και Γαλλία δεν συνθηθίζουν σε σέβονται ιδιαίτερα τα δημοσιονομικά όρια που θέτουν οι ευρωπαϊκές Συνθήκες, παρεκτός και όταν τις συμφέρει. Το 2003 η γαλλική και η γερμανική κυβέρνηση αποφάσισαν ότι δεν θα σεβαστούν το όριο δημοσιονομικού ελλείμματος 3% του ΑΕΠ που έθετε η Συνθήκη του Μάαστριχτ, αδιαφόρησαν πλήρως για τις αντιρρήσεις που εξέφρασε η Κομισιόν και απλώς τροποποίησαν τον σχετικό κανονισμό ώστε να τους δίνει περισσότερο χρόνο να μειώσουν τα έλλειματά τους. Αργότερα, πολλοί σχολιαστές και πολιτικοί συμφώνησαν ότι η περιφρονητική στάση που τήρησαν τότε Γερμανία και Γαλλία διευκόλυνε τον δημοσιονομικό εκτροχιασμό και των υπολοίπων κρατών-μελών που το 2010 ξέσπασε στην Ελλάδα ως κρίση δημοσίου χρέους της Ευρωζώνης.

Αναζητείται συμβιβασμός

Πόσο σφοδρή θα είναι η σύγκρουση των Παρισίων με το Βερολίνο και τις Βρυξέλλες; Πιθανότατα θα ακολουθήσουν και άλλες δηλώσεις του τύπου ότι πρέπει να σεβόμαστε τις δεσμεύσεις που αναλαμβάνουμε, ότι πρέπει να διαφυλαχθεί το κύρος των ευρωπαϊκών Συνθηκών και η εμπιστοσύνη των επενδυτών κτλ., κτλ., αλλά στο τέλος θα επέλθει συμβιβασμός. Με ποιο τρόπο; «Αν πράγματι είναι αναγκαίο να γίνουν νέες παραχω-

ρήσεις (σ.σ. προς το Παρίσι) τότε κατά την άποψή μας αυτές θα πρέπει να γίνουν μόνο στο πλαίσιο σαφών όρων. Θα πρέπει να είναι εμφανές ότι η Γαλλία πραγματικά υιοθετεί μέτρα που θα της επιτρέψουν να πετύχει τον δημοσιονομικό της στόχο», δήλωσε την Πέμπτη στο Reuters ο κ. Νόρμπερτ Μπάρτλε, κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος των Γερμανών Χριστιανοδημοκρατών της κ. Μέρκελ. Κατά ευτυχή σύμπτωση ο Γάλλος πρόεδρος Φρανσουά Ολάντ έχει εξαγγείλει από τον περασμένο Δεκέμβριο πακέτο μέτρων ενίσχυσης της γαλλικής ανταγωνιστικότητας μέσω περιορισμού των κρατικών δαπανών και της φορολογίας. Αυτά τα μέτρα με μικρές αλλαγές σίγουρα μπορεί να αποτελέσουν την πρόφαση που θα ψάχνουν Βρυξέλλες και Βερολίνο ώστε να επέλθει ο συμβιβασμός με το Παρίσι. Διότι, όπως και να το κάνουμε, ο κ. Σαπέν έχει δικίο όταν υποστηρίζει ότι «η Ευρώπη θα είναι σε καλύτερη θέση αν η Γαλλία βρίσκεται σε καλύτερη θέση».

Αυτό που θα είναι πραγματικά ενδιαφέρον να διαπιστώσουμε είναι αν η Γαλλία θα περιοριστεί, απλώς, στη διεκδίκηση περισσότερου χρόνου για τον εαυτό της, ενδεχομένως σε συνεργασία με τον νέο Ιταλό πρωθυπουργό Ματέο Ρέντσι, ο οποίος έχει εκφράσει παρόμοιες ανησυχίες το τελευταίο διάστημα. Ή αν το Παρίσι θα προσαρτήσει να αλλάξει ολόκληρη την πολιτική της Ευρωζώνης, περιλαμβανομένης της νομισματικής πολιτικής, ώστε να δοθεί προτεραιότητα στην ανάπτυξη. Μάλλον απίθανο.

Τα ρομπότ επελαύνουν, οι θέσεις εργασίας χάνονται

Οι κατασκευαστές ρομπότ θεωρούν ότι τα δημιουργήματά τους συμβάλλουν στη δημιουργία θέσεων εργασίας επειδή επιτρέπουν στις εταιρείες να παράγουν υπάρχοντα προϊόντα πιο αποτελεσματικά και επειδή τους δίνουν τη δυνατότητα να κατασκευάζουν νέα προϊόντα που δεν θα μπορούσαν να κατασκευαστούν με άλλον τρόπο, όπως ηλεκτρονικά συστήματα και αυτοκίνητα.

Αλλοι φοβούνται πως ο πολλαπλασιασμός των ρομπότ θα καταστρέψει πολλές θέσεις εργασίας και ότι πιθανώς αυτό ήδη συμβαίνει. Μέχρι σήμερα, η επικρατούσα άποψη μεταξύ των πανεπιστημιακών ήταν ότι αν και οι νέες τεχνολογίες καταργούν ορισμένες θέσεις εργασίας, ο επιπλέον πλούτος που δημιουργούν αυξάνει την κατανάλωση και με αυτό τον τρόπο δημιουργούνται νέες θέσεις εργασίας σε άλλους τομείς. Ωστόσο, τώρα πολλοί οικονομολόγοι αρχίζουν να λαμβάνουν πολύ σοβαρότερα υπόψη τους τη βραχυπρόθεσμη και μεσοπρόθεσμη απειλή που αποτελούν τα ρομπότ για την απασχόληση. Ορισμένοι χρησιμοποιούν ως παράδειγμα τις θέσεις εργασίας στον αγροτικό τομέα που πριν από τη Βιομηχανική Επανάσταση αποτελούσαν σχεδόν το σύνολο των θέσεων εργασίας που υπήρχαν, ενώ σήμερα αποτελούν μόλις το 2%.

Η εξέλιξη των ρομπότ θα μπορούσε να έχει το ίδιο αποτέλεσμα και μάλιστα σε πολύ μικρότερο χρονικό διάστημα. Ακόμη και αν συμβεί αυτό, είναι ο αντίλογος, η ανθρώπινη ευφυΐα θα δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας, ακριβώς όπως δημιούργησε νέες τεράστιες βιομηχανίες προκειμένου να αντιμετωπίσει τη μείωση των θέσεων εργασίας στη γεωργία. Σύμφωνα με τους καθηγητές Ερικ Μπρίνγολφσον και Αντριου ΜακΑφρι του MIT, μακροπρόθεσμα η επίδραση των ρομπότ θα μπορούσε να είναι ευεργετική για τους ανθρώπους, ωστόσο αναγνωρίζουν ότι η πρό-

δος της τεχνολογίας θα μπορούσε να προκαλέσει τις επόμενες δεκαετίες σοβαρά προβλήματα σε εργάτες με μέτρια επαγγελματική κατάρτιση.

Το αποτέλεσμα μπορεί να είναι η περαιτέρω διάβρωση των θέσεων εργασίας στον ανεπτυγμένο κόσμο και αρκετά σύντομα και στον αναπτυσσόμενο, καθώς όλο και περισσότερες εργασίες αυτοματοποιούνται. Ίσως έτσι να εξηγείται και η αυξανόμενη συγκέντρωση πλούτου σε μια μικρή ομάδα υψηλά αμειβόμενων ανθρώπων. Σε κάθε περίπτωση, το γεγονός ότι ο κόσμος αλλάζει ταχύτατα και ότι νέα καθήκοντα εμφανίζονται στο εργασιακό περιβάλλον σημαίνει ότι σε πολλές δουλειές θα εξακολουθήσουν να είναι απα-

Θεωρητικά οι άνθρωποι θα μπορούσαν να εργάζονται λιγότερο λόγω της αύξησης της παραγωγικότητας από τα ρομπότ.

ραίτητοι οι άνθρωποι. Μακροπρόθεσμα, όμως, η αύξηση της αποδοτικότητας θα οδηγήσει σε μείωση των εργαζομένων. Το αν αυτή η απόλυτη θέσεων εργασίας σε συμψηφιστεί τόσο γρήγορα ώστε δεν θα είναι εφικτή η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας σε άλλους τομείς της οικονομίας, είναι αδύνατο να το πει κάποιος.

Το αποτέλεσμα θα εξαρτηθεί από το πόσο καλά θα προσαρμοστεί η κοινωνία και κοινωνικά χάρη στις επενδύσεις στην παιδεία και σε άλλους τομείς. Θεωρητικά θα ήταν δυνατόν τα οφέλη της αυξημένης παραγωγικότητας που οφείλεται στα ρομπότ να διανεμηθούν μακροπρόθεσμα με τέτοιο τρόπο, ώστε οι άνθρωποι να δουλεύουν λιγότερο και να περνούν περισσότερο χρόνο κάνοντας άλλα πράγματα.

Πολλοί οικονομολόγοι αρχίζουν να λαμβάνουν πολύ σοβαρά υπόψη τους την απειλή που αποτελούν τα ρομπότ για την απασχόληση.

Ρεκόρ δανεισμού στο 117% του ΑΕΠ για τις ανεπτυγμένες χώρες του ΟΟΣΑ

Το άθροισμα του δημοσίου χρέους των μεγαλύτερων από τις ανεπτυγμένες οικονομίες θα υπερβεί φέτος τα επίπεδα ρεκόρ που καταγράφησαν στο τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Στην εκτίμηση αυτή καταλήγει ο ΟΟΣΑ που εκτιμά πως το άθροισμα του δημοσίου χρέους των πλέον ανεπτυγμένων από τις χώρες-μέλη του θα φθάσει φέτος στο 117% του ΑΕΠ τους όταν το ιστορικό ρεκόρ του τέλους του Β' Παγκοσμίου Πολέμου ήταν 116% του αθροιστικού ΑΕΠ. Ωστόσο, ο Οργανισμός επισμαίνει, ότι οι καθαρές δανειακές ανάγκες των κυβερνήσεων τείνουν να μειωθούν και φέτος αναμένεται να περιορισθούν στα χαμηλότερα επίπεδα από το 2007: στα 1,5 τρισ. δολάρια από τα 2,0 τρισ. στα οποία ανήλθαν το 2013.

Στο σύνολό τους οι χώρες του ΟΟΣΑ θα χρειαστεί να αναχρηματοδοτήσουν το 29% του μακροπρόθεσμου χρέους τους μέσα στα επόμενα περίπου τρία έτη,

Ωστόσο, οι καθαρές δανειακές ανάγκες των κυβερνήσεων τείνουν να μειωθούν και φέτος αναμένεται να περιορισθούν στα χαμηλότερα επίπεδα από το 2007.

μέχρι το τέλος του 2016. Όπως επισμαίνει ο διεθνής οργανισμός, αυτός είναι και ο παράγοντας που εντύνει την πίεση στις κυβερνήσεις των ανεπτυγμένων χωρών, καθώς αυξάνεται διαρκώς το τμήμα του χρέους τους που ωριμάζει στο εγγύς μέλλον. Παρουσιάζοντας τα πορίσματα του Οργανισμού, ο επικεφαλής του τμήματος διαχείρισης δημοσίου χρέους του ΟΟΣΑ, Χανς Μπλομστάιν, τόνισε ότι αυτά τα επίπεδα αναγκών για αναχρηματο-

δότηση δεν είναι πρωτοφανή. Προσέθεσε, όμως, πως η κατάσταση περιπλέκεται εξαιτίας της αβεβαιότητας που περιβάλλει παράγοντες με καθοριστική παγκόσμια σημασία όπως η μείωση ή ενδεχομένως και κατάργηση του προγράμματος μνηνιαίων αγορών ομολόγων από τη Fed.

«Αν πρέπει να βγει στην αγορά επειδή πρέπει να αναχρηματοδοτήσετε το χρέος σας, θα αντιμετωπίσετε προκλήσεις» τόνισε ο κ. Μπλομστάιν, μιλώντας στο Ρόιτερς. Διευκρίνισε πως μπορεί να μην είναι αδύνατον να το επιτύχουν οι ανεπτυγμένες χώρες αλλά δεν είναι και το απλούστερο. Σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ, η Ιαπωνία θα είναι φέτος η χώρα που θα εκδώσει το περισσότερο χρέος, καθώς σχεδιάζει να αντλήσει από τις αγορές ποσά αντιστοίχα με το 64,7% του ΑΕΠ της. Έτσι ο δανεισμός της Ιαπωνίας εκτιμάται πως θα αποτελέσει το 35% του συνόλου των χωρών του ΟΟΣΑ.

Ο τριετής πόλεμος Apple - Samsung

Οι τεχνολογικοί κολοσσοί Apple και Samsung βρίσκονται εκ νέου αντιμέτωποι, στο πλαίσιο της παρατεταμένης δικαστικής τους διαμάχης με επίκεντρο τα πνευματικά δικαιώματα στα έξυπνα τηλέφωνα (smartphones). Στις αρχές της εβδομάδας ξεκίνησε η νέα φάση των ακροάσεων, στη διάρκεια των οποίων η Apple θα εκθέσει περισσότερα αποδεικτικά στοιχεία εις βάρος της Samsung, επιδιώκοντας να επιβληθεί απαγόρευση πωλήσεων σε μόντελα έξυπνων τηλεφώνων (όπως π.χ του Galaxy S III) της ανταγωνιστικής εταιρείας.

Ανάλογο αίτημα έχει υποβάλει και η Samsung. Θα πρέπει να αναφερθεί πως σε τέτοια αντιπαράθεση οι Apple και Samsung βρίσκονται τα τελευταία τρία χρόνια, με εκατέρωθεν κατηγορίες για αντιγραφή πατεντών προς χρήση τους σε έξυπνα τηλέφωνα και ταμπλέτες. Μέχρι στιγμής έχουν επιδικαστεί ως αποζημίωση της πρώτης από τη δεύτερη άνω των 900 εκατ. δολ.

Συγκεκριμένα, το ποσό των 930 εκατ. επιδικάστηκε από τη δικαστή Λούσι Κοχ σε δικαστήριο του Σαν

Φρανσίσκο το 2012. Η Apple τότε δεν είχε κατορθώσει να επιτύχει τον στόχο της, δηλαδή να επιβληθεί στη νοτιοκορεατική Samsung απαγόρευση πωλήσεων. Εκ των προτέρων η Apple για να στηρίξει το αίτημά της είχε υποβάλει στο δικαστήριο έρευνα σχετικά με τη ζήτηση,

Οι εταιρείες κατηγορούν η μία την άλλη για αντιγραφή πατεντών προς χρήση τους σε έξυπνα κινητά και ταμπλέτες.

η οποία δημιουργείται μέσω και εξαιτίας των επιμέρους χαρακτηριστικών ενός έξυπνου τηλεφώνου. Κατά την Apple, η Samsung έχει αντιγράψει ορισμένα από τα εν λόγω χαρακτηριστικά. Στην τωρινή δίκη η εταιρεία, που ίδρυσε ο Στηβ Τζομπς, έχει στα χέρια της νέα έρευνα με πρόσθετη ανάλυση των επίμαχων δεδομένων. Σε αυτήν καταγράφεται

το πώς τα -κατοχυρωμένα ως πατέντες- χαρακτηριστικά των έξυπνων τηλεφώνων της Apple διαμορφώνουν την καταναλωτική ζήτηση. Με αυτό ως οδηγό οι συντάκτες της έρευνας προβαίνουν σε μια ποσοτική αξιολόγηση του ποσοστού της πελατείας, που δύναμι θα έκανε η Samsung εάν τα δικιά της προϊόντα στερούσαν των ειδικών χαρακτηριστικών. Από τη δική της πλευρά η Samsung κατέβαλε κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να αποτρέψει την Apple να υποβάλει στις δικαστικές αρχές τα στοιχεία από την έρευνα αγοράς. Η Samsung, ακριβώς όπως και η Apple, κατηγορεί την αντίπαλό της ότι έχει παραβιάσει δύο από τις πατέντες της και επιδιώκει απαγόρευση στις πωλήσεις του έξυπνου τηλεφώνου iPhone 5 της Apple με λειτουργικό πρόγραμμα iOS. Τα smartphones της Samsung χρησιμοποιούν το λειτουργικό πρόγραμμα Android, το οποίο ανέπτυξε η Google. Η δίκη, σύμφωνα με τις υπάρχουσες πληροφορίες, αναμένεται πως θα διαρκέσει έως τις αρχές Μαΐου.

REUTERS

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ Real Estate

ΚΥΡΙΑΚΗ 6 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2014

ΣΥΝΤΟΜΑ

Πολύ ακριβές οι πολυτελείς κατοικίες στο Λονδίνο

Την ανάγκη διόρθωσης των τιμών στην αγορά των πολυτελών κατοικιών του Λονδίνου επισήμανε σε πρόσφατες δηλώσεις του ο επικεφαλής στεγαστικών δανείων προς επιχειρήσεις και επενδυτές της Lloyds Banking Group, Τζον Φίνι, καθώς εκτιμά ότι όσοι θεωρούν ότι η αγορά μπορεί να πάει μόνο προς τα πάνω, όσον αφορά τις τιμές, κάνουν μεγάλο λάθος. Κατά τον ίδιο, η Lloyds σχεδιάζει να αποφυγεί τον δανεισμό στην ανάπτυξη ακινήτων στην αγορά των πολυτελών κατοικιών της βρετανικής πρωτεύουσας, καθώς θεωρεί ότι οι επενδυτές θα βρεθούν σύντομα προ αρνητικών εκπλήξεων. Πάντως, η πρώτη αυτή προειδοποίηση δεν φαίνεται να πτοεί τους ενδιαφερόμενους, οι οποίοι εκτιμούν ότι το ράλι των τιμών δεν έχει ακόμα ολοκληρωθεί, παρότι τα πρώτα σημάδια κόπωσης των τιμών έχουν ήδη κάνει την εμφάνισή τους. Σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία της Knight Frank, τον φετινό Φεβρουάριο, η ετήσια αύξηση των τιμών των κατοικιών στην υπόλοιπη χώρα ξεπέρασε την αντίστοιχη όδο των τιμών στο Κεντρικό Λονδίνο, κάτι που είχε να συμβεί από το 2009. Παρ' όλα αυτά, κατά τη διάρκεια της επόμενης δεκαετίας, οι εταιρείες ανάπτυξης ακινήτων σχεδιάζουν την κατασκευή πάνω από 20.000 πολυτελών κατοικιών στο Λονδίνο, με τιμές πώλησης της τάξεως των 16.700 ευρώ/τ.μ. Ήδη, πάντως, η προσφορά έχει ενισχυθεί σημαντικά.

Οι επενδυτές του real estate επιστρέφουν στα ξενοδοχεία

Ολο και μεγαλύτερη είναι η απήκηση των ξενοδοχείων μεταξύ των επενδυτών ακινήτων, καθώς, όπως προκύπτει από έρευνα της HVS London, κατά το 2013 καταγράφηκαν συνολικές αγοραπωλησίες ύψους 7,7 δισ. ευρώ στην ευρωπαϊκή αγορά ακινήτων. Πρόκειται για αύξηση της τάξεως του 39%, έναντι των 5,6 δισ. ευρώ που είχαν τοποθετηθεί στην ξενοδοχειακή αγορά κατά το 2012. Πάντως, η πλειονότητα των αγοραπωλησιών πραγματοποιήθηκε κατά το πρώτο τρίμηνο του 2013, όταν και ο όγκος των συναλλαγών ανήλθε σε 4,2 δισ. ευρώ. Σε κάθε περίπτωση, η επενδυτική δραστηριότητα στην εν λόγω κατηγορία ακινήτων ήταν η υψηλότερη από το 2007, γεγονός που εν μέρει αποδίδεται και στη βελτίωση των συνθηκών σε ό,τι αφορά τη δυνατότητα των επενδυτών να αποκτήσουν πρόσβαση σε τραπεζική χρηματοδότηση. Όσον αφορά τη ζήτηση, αυτή στρέφεται σε μεγάλο βαθμό προς την αγορά της Βρετανίας, όπου η ρευστότητα είναι υψηλή. Είναι χαρακτηριστικό ότι ο όγκος των συναλλαγών στο νησί άγγιξε τα 3 δισ. ευρώ κατά το 2013, καταλαμβάνοντας το 39% του συνόλου των αγοραπωλησιών πανευρωπαϊκά. Σημαντική ήταν και η αύξηση των συναλλαγών στην ξενοδοχειακή αγορά της Ολλανδίας, καθώς από τα 112 εκατ. ευρώ το 2012, πέρασε τοποθετήθηκαν συνολικά κεφάλαια 500 εκατ. ευρώ για την απόκτηση ξενοδοχειακών ακινήτων. Πάντως, η επενδυτική δραστηριότητα τροφοδοτήθηκε εν πολλοίς από τη διάθεση στην αγορά χαρτοφυλακίων ξενοδοχείων και όχι από μεμονωμένες πράξεις. Συνολικά 3,3 δισ. ευρώ επενδύθηκαν για την απόκτηση τέτοιων χαρτοφυλακίων, ποσό που αντιστοιχεί σε αύξηση της τάξεως του 48% σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά. Στη Βρετανία οι πωλήσεις χαρτοφυλακίων ξενοδοχείων αφορούσαν σχεδόν το 60% των συναλλαγών, με τη μέση τιμή πώλησης ανά δωμάτιο να διαμορφώνεται σε 122.000 ευρώ.

Η αγορά ομολόγων ευνοεί το ευρωπαϊκό real estate

Οι επενδυτές επιλέγουν τις υψηλότερες αποδόσεις που προσφέρουν τα ακίνητα

Σε μια συγκυρία που η κυρίαρχη αγορά ακινήτων αναζητεί διεξόδους, το ευρύτερο περιβάλλον της ευρωπαϊκής οικονομίας ευνοεί τη στροφή προς τα ακίνητα. Η σταθεροποίηση της ευρωπαϊκής οικονομίας και η πτώση των αποδόσεων των κρατικών ομολόγων στρέφει τους επενδυτές στο χώρο του real estate, όπου οι τιμές έχουν υποχωρήσει τα τελευταία χρόνια με αποτέλεσμα να δημιουργούνται προσδοκίες για υψηλές αποδόσεις.

Τα πρώτα σημάδια αυτής της τάσης είναι ήδη ορατά. Στο συγκρότημα La Defense, το μεγαλύτερο σύμπλεγμα επαγγελματικών χώρων της Ευρώπης, οι εργάτες βάζουν την τελευταία πινελιά στον πύργο Ματζούγκα. Το επιβλητικό οικοδόμημα των 45 ορόφων βρίσκεται στην επιχειρηματική ζώνη του κέντρου του Παρισιού και αναμένεται να εγκα-

Τα νέα ακίνητα στην Ευρώπη συνοψίζουν το παράδοξο της αγοράς: η ανάπτυξη του κλάδου ξεκινάει πριν σκάσει η προηγούμενη «φρούσκα».

νιασθεί τον Αύγουστο. Υπάρχει μόνο ένα μειονέκτημα. Το κτίριο, το οποίο προς το παρόν δεν έχει ενοικιασθεί, θα προσθέσει 63.000 τετραγωνικά μέτρα σε ένα πάρκο όπου το ποσοστό διαθέσιμων προς εκμετάλλευση χώρων υπερβαίνει το 12%. Ακόμη ένα μεγάλο κτίριο αναμένεται να τεθεί σε λειτουργία το τρέχον έτος. Κατά τον Ολιβιέ Ζεράρ, υπεύθυνου του παρισινού γραφείου της εταιρείας συμβούλων ακινήτων Cushman & Wakefield, το ποσοστό διαθέσιμων χώρων προς ενοίκιαση βελτιώνεται. Πρόκειται για μεγάλους χώρους που αφορούν μεγάλους πελάτες και θα αρκέσουν σχε-

Στην Ισπανία, πέρυσι, επενδυτές απέκτησαν ακίνητα αξίας 3 δισ. ευρώ και πλέον. Πρόκειται για αύξηση 60% ως προς το 2012. Φέτος έκαναν δυναμική εμφάνιση δύο όμιλοι, στους οποίους συμμετέχουν οι μεγαλοεπενδυτές Τζορτζ Σόρος και Τζον Πόλσον, καθώς και το ολλανδικό συνταξιοδοτικό ταμείο APG.

τικά ολιγάριθμες μισθώσεις να καλύψουν ένα κτίριο, όταν οι εταιρείες θα αισθανθούν περισσότερη ασφάλεια για το μέλλον. Εντούτοις, σε μικρή απόσταση από το La Defense, το μεγαλύτερο σύμπλεγμα γραφείων της περιοχής, το Coeur Defense, πρώην ιδιοκτησία της χρεοκοπημένης Lehman Brothers, επωλήθη και πάλι. Οι νυν ιδιοκτήτες του, οι οποίοι και αυτοί έχουν οικονομικά προβλήματα, διέθεσαν το κτίριο αντί 1,3 δισ. ευρώ σε αμερικανικό επενδυτικό οίκο. Η La Defense συνοψίζει το παράδοξο της αγοράς επαγγελματικών ακινήτων στην Ευρώπη: η νέα έκρηξη του κλάδου συνέβη πριν

ολοκληρωθεί η διάλυση της προηγούμενης «φρούσκας». Σε μία ευρεία γενίκευση, για να καλυφθεί μεγάλη ποικιλία ακινήτων και επιμέρους εθνικών οικονομιών, η ασυμβατότητα μεταξύ του ενθουσιασμού των επενδυτών και της επιφυλακτικότητας των ενοικιαστών/εκμισθωτών ουδέποτε ήταν μεγαλύτερη. Οι επενδύσεις επανακάμπτουν, όχι όμως και οι ενοικιαστές.

Ένας από τους λόγους που ωθούν τους επενδυτές στα ακίνητα, είναι ότι τα κρατικά ομόλογα εμφανίζουν χαμηλότερες αποδόσεις. Καθώς, λοιπόν, οι τιμές των πρώτων κατηγορίας ακινήτων αυξάνονται

και οι προοπτικές ανάπτυξης βελτιώνονται, ορισμένοι στρέφονται σε πόλεις δεύτερης κατηγορίας και υποβαθμισμένα περιουσιακά στοιχεία.

Η Γαλλία, πάντως, έχει προσελκύσει λιγότερες επενδύσεις από τη Βρετανία και τη Γερμανία, όπου η ανάπτυξη φαίνεται πιο σταθερή. Αναλογικά η αύξηση των επενδύσεων στα ακίνητα στη Γαλλία είναι μικρότερη από την αντίστοιχη στην Ιρλανδία ή την Ισπανία, όπου οι τιμές είναι φθηνές.

Στη Γερμανία, όπως αναφέρει η τράπεζα DG Hyp, τα ενοίκια αυξήθηκαν κατά 3,2% σε επτά μεγάλες πόλεις το 2013 και κατά 2,3% σε μικρότερες. Τα στοιχεία είναι ισχυρά, όταν η αύξηση του ΑΕΠ στη Γερμανία ήταν ελάχιστη πάνω από το μηδέν.

Οι νέες θέσεις εργασίας, ειδικά για υπαλλήλους γραφείου, κινητοποιούν και τη ζήτηση για επαγγελματικούς χώρους. Οι διαθέσιμοι χώροι μειώνονται, καθώς δεν υπάρχει ακόμα μεγάλη αύξηση σε κατασκευές νέων κτιρίων. Αρκετοί επενδυτές ακινήτων οδεύουν προς Νότο λόγω των σχετικά ελκυστικών αποδόσεων, δηλαδή της αναλογίας του εισοδήματος από τα ενοίκια προς την αξία του οικοδομήματος. Στην Ισπανία ο οικονομικός εφιάλτης ίσως να τελείωσε, γεγονός θετικό για τις τιμές, ενώ η δυσπραγία στη Γαλλία μοιάζει χωρίς τέλος.

Πάντως, οι αισιόδοξοι αναλυτές εκτιμούν ότι η διαφορά μεταξύ των αποδόσεων των ακινήτων και των κρατικών ομολόγων είναι η μέγιστη που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια στη Γαλλία, πράγμα το οποίο ενδεχομένως να λειτουργήσει ευνοϊκά για τις τιμές. Στην Ισπανία οι τιμές των ακινήτων μειώθηκαν κατά 30%-40% εν συγκρίσει με τα υψηλότερα επίπεδά τους, εξού και πολλοί πιστεύουν ότι τώρα βρίσκονται κοντά στο ναδίρ. Οι επενδυτές συνωστίζονται, αναζητώντας ευκαιρίες και στοιχηματίζοντας σε μία ακόμα ευπαθή οικονομική ανάκαμψη.

«Νέα» ανάπτυξη στεγαστικής πίστης στην Ελλάδα

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

Επιστροφή των ελληνικών τραπεζών στην αγορά της στεγαστικής πίστης, τουλάχιστον σε ό,τι αφορά τη διάθεση και τις προθέσεις, διαπιστώνουν κατά τους πρώτους μήνες του νέου έτους φορείς της αγοράς, κυρίως μεσίτες. Οι ίδιοι, βέβαια, σπεύδουν να τονίσουν ότι θα μπορούσαν να εξαχθούν ασφαλέστερα συμπεράσματα αν δεν είχε μεσοαβδίσει το «πάγωμα» των αγοραπωλησιών από τις αρχές του έτους, λόγω της ασάφειας σχετικά με τον τρόπο εφαρμογής του φόρου υπεραξίας.

Προς το παρόν, αυτό που είναι ξεκάθαρο είναι η σχεδόν πλήρης αποουσία των τραπεζών από τη χρηματοδότηση αγοραπωλησιών ακινήτων κατά τα τελευταία χρόνια. Σύμφωνα με στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος (ΤτΕ), κατά το 2013, μόλις το 17% των αγοραπωλησιών κατοικιών πραγματοποιήθηκε με τη συμμετοχή τραπεζικού δανεισμού. Το αντίστοιχο ποσοστό στις αρχές του 2009 ανερχόταν σε 82%. Αντίστοιχα, το μέσο ποσοστό δανειοδότησης δεν ξεπέρασε το 35% της συνολικής αξίας του ακινήτου έναντι 70% στις αρχές του 2009.

Εκτιμάται ότι μέχρι σήμερα έχουν ρυθμιστεί 250.000 στεγαστικά δάνεια ύψους 18 δισ. ευρώ.

Σύμφωνα με τον κ. Θεολόγο Μπόσδα, επικεφαλής του μεστικού ομίλου Engel & Volkers στην Ελλάδα, για να μετουσιωθεί σε πράξη το διαφανόμενο ενδιαφέρον των τραπεζών να κινηθούν δυναμικότερα στη στεγαστική πίστη, θα πρέπει πρώτα να ολοκληρωθεί οριστικά η ανακεφαλαιοποίησή τους. Ταυτόχρονα, «θα πρέπει να οριστικοποιηθεί η έξοδος της οικονομίας από την ύφεση και να σταθεροποιηθεί ακόμη περισσότερο το πολιτικό και οικονομικό κλίμα, προτού οι τράπεζες επιστρέψουν στη στεγαστική πίστη», αναφέρει ο κ. Μπόσδας. Σε πρόσφατη ανάλυσή της, η Fitch έσπευσε να τονίσει ότι η αγορά κατοικίας θα εξακολουθήσει να επηρεάζεται αρνητικά και το 2014 από τη συνεχιζόμενη απομύκλευση των τραπεζών, στο πλαίσιο του εξορθολογισμού του χαρτοφυλακίου των δανείων τους. Αυτός είναι και ο

λόγος που δύσκολα αναμένεται να αυξηθούν οι νέες χορηγήσεις στεγαστικών δανείων κατά το 2014, παρά το γεγονός ότι το 2013 σηματοδότησε ιστορικό χαμηλό. Σημειωτέον ότι με βάση τα σχετικά στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, το 2013, το κρέος των νοικοκυριών σε στεγαστικά και καταναλωτικά δάνεια μειώθηκε στα 100,8 δισ. ευρώ στο τέλος του 2013 από 106,5 δισ. ευρώ που ήταν στο τέλος του 2012. Το υπόλοιπο των στεγαστικών δανείων μειώθηκε κατά 3,3% στα 71 δισ. ευρώ από 74,6 δισ. ευρώ το 2012.

Τα παραπάνω στοιχεία επιβεβαιώνουν ότι οι τράπεζες έδωσαν έμφαση σχεδόν αποκλειστικά στις ρυθμίσεις δανείων και το 2013, καθώς εκτιμάται ότι μέχρι σήμερα έχουν ρυθμιστεί 250.000 στεγαστικά δάνεια ύψους 18 δισ. ευρώ. Ακόμα όμως κι αν το 2014, διοχετευτούν περισσότερα κεφάλαια στη στεγαστική πίστη, θα πρέπει πρώτα να βελτιωθεί η ζήτηση για αγορά κατοικιών. Με τα σημερινά δεδομένα της ανεργίας ρεκόρ και της υψηλής φορολογικής επιβάρυνσης, ιδίως των αστικών ακινήτων, είναι εξαιρετικά αμφίβολο αν θα υπάρξει αυξημένη

ζήτηση, ικανή να τροφοδοτήσει και την αγορά στεγαστικών δανείων.

Σε παρόμοιο κλίμα κινείται και η ανάπτυξη της ΤτΕ, η οποία στην ετήσια έκθεσή της για την οικονομία επισήμανε ότι ο βασικότερος λόγος είναι η συσσώρευση δανείων σε καθυστέρηση, η οποία αποθαρρύνει τη χορήγηση νέων πιστώσεων και «αποστερεί τις τράπεζες από τους πόρους που αντιπροσωπεύουν τα χρεολύσια, τους οποίους θα ήταν δυνατόν να διοχετεύσουν σε νέα δάνεια.

Τα δάνεια σε καθυστέρηση εξάλλου δημιουργούν το ενδεχόμενο μελλοντικών απομειώσεων της κεφαλαιακής βάσης των τραπεζών και συντηρούν την ανάγκη δέσμευσης κεφαλαίων για σχηματισμό υψηλών προβλέψεων» τονίζει χαρακτηριστικά η ΤτΕ.

Όσον αφορά τις μελλοντικές προοπτικές της αγοράς στεγαστικής πίστης, τονίζεται ότι η υπό εξέλιξη βελτίωση των μακροοικονομικών συνθηκών και του μικροοικονομικού περιβάλλοντος στην ελληνική οικονομία και η ενίσχυση της εμπιστοσύνης προς τη χώρα και το τραπεζικό της σύστημα, αναμένεται να συνοδευθούν από εξομάλυνση της πιστωτικής επέκτασης μεσοπρόθεσμα.

www.pwc.com.cy

**Για να κατακτήσεις
το αύριο, ξεκίνα από σήμερα**

pwc

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ • ΕΠΙΣΤΗΜΗ • ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

ΚΥΡΙΑΚΗ 6 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2014

Στην παιδική χαρά με τους φίλους

Ο 66χρονος Σάιμουελ Τζάκσον μιλάει για την 42χρονη και για τους 150 ρόλους του, ακόμη και σε βιντεοπαιχνίδια

Ο Σαμ Τζάκσον στην ταινία «Captain America 2: Ο στρατιώτης του χειμώνα» υποδύεται τον χαρακτήρα του Nick Fury, μέντορα υπερηρώων και άνθρωπο που κινεί τα νήματα στον διεθνή οργανισμό ασφαλείας Shield, για να διαπιστώσει ότι γύρω του έχει πλεχθεί μια σατανική συνωμοσία.

Συνέντευξη στον **ΓΙΩΡΓΟ ΤΣΙΡΟ**

Είναι τόσο επιβλητική παρουσία ο Σαμ Τζάκσον με το 1,90 μπόι του, την «Καγκο» τραγιάσκα του και τη στεντόρεια φωνή του, που όταν μπαίνει στο δωμάτιο ο χρόνος σταματά για μερικά δευτερόλεπτα. Πληθωρικός όσο και η 42χρονη καριέρα του, που αριθμεί 150 ρόλους ακόμη και σε... video games, ο 66χρονος Τζάκσον αποτελεί τη ζωντανή επιβεβαίωση ότι τίποτα στο Χόλιγουντ δεν είναι τυχαίο.

Από τον εκτελεστικό Τζουλι του «Pulp Fiction» στον Μάστερ Jedi Γουίντου των «Πολέμων των άστρων» και μέσα από συμμετοχές σε franchise όπως το «Die Hard», το «Jurassic Park», οι «Incredibles» της Pixar, το επερχόμενο «Tarzan» και, φυσικά, η σειρά «Avengers» της Marvel, το συνολικό «ταμείο» της φιλμογραφίας του τον τοποθετεί στην κορυφή της βιομηχανίας. Το κυριότερο όμως είναι ότι ακόμη και σε κακές ταινίες παραμένει... cool.

Αφορμή για τη συνάντησή μας, στο ξενοδοχείο Dorchester του Λονδίνου,

Το «Pulp Fiction» είναι μια πολύ σημαντική ταινία, με την οποία οι άνθρωποι συνδέονται, λέει ο Σαμ Τζάκσον.

προστατεύουν αυτό που υποτίθεται πως είναι η ελευθερία μας. Προφανώς η παλιομοδίτικη αντίληψη περί ελευθερίας που έχει ο Captain America είναι διαφορετική από αυτό που θεωρούμε ελευθερία σήμερα. Ιδίως όταν έχει να κάνει με το να στρέφεις τα όπλα σου εναντίον όχι μόνο των κακών, αλλά και των αθώων, για κάθε ενδεχόμενο. – **Εντονο είναι και το πολιτικό στοιχείο στο φιλμ. Τι πιστεύετε για τους πολιτικούς;**

– Οι περισσότεροι λένε ψέματα. Σου υπόσχονται διάφορα για να εκλεγούν και δεν τα τηρούν. Βλέπεις σε τι κατάσταση είναι ο κόσμος στον οποίο πρέπει να ζήσουμε. Οι περισσότεροι άνθρωποι δεν σπκνώνονται από το κρεβάτι με το μυαλό τους στην πολιτική. Τους ενδιαφέρει πώς θα βγάλουν τη μέρα τους, πώς θα πάνε το παιδί τους στο σχολείο, πώς θα κάνουν τη δουλειά τους... Το μόνο που ελπίζεις είναι ότι οι πολιτικοί θα κάνουν τον κόσμο αρκετά ασφαλή και άνετο για να μπορείς να ανταποκρίνεις στις υποχρεώσεις σου. Αλλά

και πάλι, ξέρεις ότι οι περισσότεροι δεν εργάζονται για το κοινό καλό, αλλά για το δικό τους καλό.

– **Είστε κάπως απογοητευμένος από τον Ομπάμα;**

– **Κάπως.**

– **Η ταινία καταπάνεται και με την ιδέα της παρακολούθησης των πάντων για λόγους ασφαλείας...**

– Είμαι «πρόϊον» της δεκαετίας του '60. Ημουν στις κινητοποιήσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα, κατά του πολέμου, κατά της κυβέρνησης. Δεν υπήρξε περίοδος στη ζωή μου που να μην πίστευα πως η κυβέρνηση έχει τον τρόπο να με παρακολουθεί. Συνεπώς δεν εκπλήσσομαι. Ο,τι προβλέπαμε ότι θα συμβεί, συνέβη. Ο Μεγάλος Αδερφός είναι παντού. Περπατάς στον δρόμο και σε βλέπει μια κάμερα. Ανάβω το κινητό μου και ξέρουν πού βρίσκομαι. Το βγάζω από την τσέπη και ξέρουν πού βρίσκεστε κι εσείς (γελάει). Όμως δεν ανησυχώ, γιατί εγώ δεν είμαι απ' τους κακούς. Ας ανησυχούν εκείνοι.

– **Τι σας ελκύει στις ταινίες δράσης;**

– Από παιδί διάβαζα κόμικς κι έβλεπα ταινίες. Τότε είχαμε πειρατές, καουμπόπνδες, τις «20.000 λεύγες υπό τη θάλασσα» και ξαφνικά το Διάστημα... Διάβαζες ένα κόμικς, έρχιζες στην πλάτη μια πετσέτα και νόμιζες ότι είναι η μπέρτα σου. Σήμερα έχω την ευκαιρία να φοράω κανονική στολή και να δουλεύω με τους ανθρώπους που φτιάχνουν αυτές τις ταινίες. Είναι σαν να πηγαίνεις στην παιδική χαρά με τους φίλους σου.

– **Βλέπετε ακόμη ταινίες;**

– Φυσικά και βλέπω! Αυτές που παίζω (γελάει).

– **Πολλοί ηθοποιοί λένε ότι δεν αντέχουν να βλέπουν τον εαυτό τους.**

– Έτσι σας λένε και τους πιστεύετε. Εάν δεν αντέχεις να βλέπεις τον εαυτό σου, τότε γιατί κάποιος να πληρώσει 12,5 δολάρια εισιτήριο για να σε δει; Εγώ το απολαμβάνω, γιατί αυτή είναι η δουλειά που επέλεξα να κάνω. Αν είσαι ηθοποιός και σνειρεύεσαι να γίνεις star, πρέπει να βλέπεις τον εαυτό σου ως star. Οπότε μη μας πουλάς φούμαρα.

Εχω μετανιώσει για κάποιες ταινίες που έκανα στο παρελθόν

– **Ποια είναι η αγαπημένη σας ταινία;**

– Εννοείς που να μην παίζω εγώ; Ο «Νόις». Αν έπρεπε να βλέπω μία ταινία κάθε μέρα, θα ήταν αυτή.

– **Το «Pulp Fiction»; Πού το τοποθετείτε;**

– Μια πολύ σημαντική ταινία με την οποία οι άνθρωποι συνδέονται. Αυτό που βρισκόω εκπληκτικό, είναι ότι κάθε χρόνο, εκατομμύρια παιδιά γίνονται «φραν» του «Pulp Fiction» επειδή περνάνε μια συγκεκριμένη ηλικία και οι γονείς τους τους επιτρέπουν να το δουν. Και είναι η πιο cool ταινία που έχουν δει στη ζωή τους.

– **Αν θροιστούν τα κέρδη των ταινιών στις οποίες εμφανίζεστε, λέγεται ότι ξεπερνάτε οποιονδήποτε άλλο star του Χόλιγουντ. Είναι γιατί έχετε τον καλύτερο ατζέντη;**

– Ο κόσμος δεν καταλαβαίνει ότι ο ατζέντης είναι υπάλληλός σου και ότι αν δεν βγάλεις τίποτα, αυτός θα πάρει το 10% του τίποτα. Εγώ επιλέγω σε ποιες ταινίες θα παίζω. Είχα την τύχη να εμφανιστώ σε franchise που έβγαλαν πολλά λεφτά όπως το «Star Wars» και τώρα ανήκω στον κόσμο της Marvel. Το μόνο

που έχει σημασία, είναι ότι έχω υποδυθεί περισσότερους από έναν χαρακτήρες που ο κόσμος αναγνωρίζει. Πολλοί ηθοποιοί διανύουν ολόκληρη καριέρα και το κοινό δεν μπορεί να μνημονεύσει ούτε μία σάκα τους.

– **Μετανιώνετε για κάποιες ταινίες σας;**

– Εννοείς το «Φίδια σε αεροπλάνο»; (Γελάει) Το λατρεύω! Το έκανα επειδή είναι μία από τις ταινίες που ευχαρίστως θα έβλεπα ως παιδί. Καθόλου δεν το μετανιώνω, σε αντίθεση με κάτι άλλες «σοβαρές» ταινίες που συμμετείχα...

– **Είστε αυστηρός κριτής του εαυτού σας; Υπάρχουν φορές που βλέπετε μια σκηνή και λέτε «θα έπρεπε να το κάνω αλλιώς»;**

– Έχω φτάσει σε ένα επίπεδο στην καριέρα μου που όταν ένας σκηνοθέτης αρχίσει να μου λέει «ας δοκιμάσουμε αυτό ή εκείνο», μπορώ να αρνηθώ. Γιατί ξέρω ότι στο τελικό μοντάζ θα κρατήσει εκείνο που είχε στο μυαλό του και δεν θα δει καν την εκδοχή που προτιμούσα εγώ.

Είμαι νορμάλ άνθρωπος

– **Είναι αλήθεια ότι ταξιδέψατε από το Παρίσι στο Λονδίνο με το τρένο για την πρεμιέρα;**

– Βασικά είμαι ένας νορμάλ άνθρωπος. Βολτάρω στους δρόμους, κάνω τα ψώνια μου χωρίς 13 ανθρώπους να με ακολουθούν και να κρατούν τον κόσμο μακριά μου. Ημουν ενήλικος πολύ πριν γίνω διάσημος, ξέρεις. Τις περισσότερες φορές, όταν κάποιος με αναγνωρίζει θα με πλησιάσει, θα με χαιρετήσει, θα τον χαιρετήσω κι εγώ, μετά θα μου ζητήσει να βγούμε φωτογραφία και θα του αρνηθώ. Αν επιμεινεί, θα

Ο Μεγάλος Αδερφός είναι παντού. Περπατάς στον δρόμο και σε βλέπει μια κάμερα. Ανάβω το κινητό μου και ξέρουν πού βρίσκομαι. Το βγάζω από την τσέπη και ξέρουν πού βρίσκεστε κι εσείς. Όμως δεν ανησυχώ, γιατί εγώ δεν είμαι απ' τους κακούς.

του εξηγήσω ότι αν τον αφήσω, τότε όλοι γύρω μας που απλώς υποπτεύονται ότι είμαι ο Σαμ Τζάκσον θα βεβαιωθούν και τότε θα πρέπει να βγάλω φωτογραφία με όλους όσοι έχουν πάνω τους κινητό.

– **Σε όλη σας την καριέρα δείχνετε μια τρομερή συνέπεια. Είστε πάντα «cool» και «hip». Πώς το καταφέρνετε;**

– Δεν έχω ιδέα. Πολλές φορές οι άνθρωποι σε ταυτίζουν με τους ρόλους που ερμηνεύεις στον κινηματογράφο. Αν ο κόσμος ήξερε πώς περνάω τη μέρα μου, μάλλον θα με έβρισκε το ακριβώς αντίθετο του «κούλ». Όταν δεν δουλεύω ξηπνάω και παίζω γκολφ. Γυρίζω σπίτι, τρώω, κάνω θελήματα για τη γυναίκα μου, μπορεί να πάω σε κάποιο επαγγελματικό ραντεβού, επιστρέφω σπίτι, βλέπω τις αγαπημένες μου σειρές, ίσως και καμιά ταινία και μετά διαβάζω μέχρι να με πάρει ο ύπνος. Δεν πάω σε κλαμπ, δεν πίνω, δεν καπνίζω, έκοψα και το κρέας. Η ζωή μου πιστεύω είναι αρκετά βαρετή.

“Οι περισσότεροι πολιτικοί λένε ψέματα. Σου υπόσχονται διάφορα για να εκλεγούν και δεν τα τηρούν. Το μόνο που ελπίζεις είναι ότι θα κάνουν τον κόσμο αρκετά ασφαλή και άνετο για να μπορείς να ανταποκρίνεις στις υποχρεώσεις σου.

έδωσε η ταινία «Captain America 2: Ο στρατιώτης του χειμώνα», όπου επιστρέφει στον χαρακτήρα του Nick Fury, μέντορα υπερηρώων και άνθρωπο που κινεί τα νήματα στον διεθνή οργανισμό ασφαλείας Shield, για να διαπιστώσει ότι γύρω του έχει πλεχθεί μια σατανική συνωμοσία.

– **Πώς είναι να συμμετέχετε στο τεράστιο πρότζεκτ των «Εκδικητών» της Marvel;**

– Ο τρόπος που προσεγγίζω τη δουλειά είναι ίδιος. Το ότι έχω συμφωνία ενέντα ταινιών για τη Marvel σημαίνει απλά ότι ξέρω ποιος θα πληρώσει το ψωμί μου για το επόμενο διάστημα. Είναι κάτι που δίνει αίσθημα ασφάλειας ο' έναν ηθοποιό.

Υπάρχουν ακόμη ιδανικά

– **Σε αυτή την ταινία υπάρχει έντονο το στοιχείο της θυσίας και των ηθικών αξιών, που χάνονται στην εποχή μας...**

– Έτσι νομίζεις; Οι άνθρωποι ακόμη κάνουν θυσίες και μένουν πιστοί σε ιδανικά, γι' αυτό και βλέπεις στρατιώτες να πολεμούν σε χώρες μακρινές για να

Αιζέντα

Ε Π Ι Λ Ο Γ Ε Σ

6.4-12.4.14

Επιμέλεια: ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ
art@kathimerini.com.cy

ΘΕΑΤΡΟ

«Κουζίνες»

Την κωμωδία του Alan Ayckbourn «Absurd Person Singular» με ελληνικό τίτλο «Κουζίνες» παρουσιάζει το «θέατρο ένα». Το έργο γράφτηκε από τον Alan Ayckbourn το 1972, εδραιώνοντας τον ως επιτυχημένο θεατρικό συγγραφέα. Τρεις κουζίνες, τριών διαφορετικών σπιτιών, φιλοξενούν περίεργα και ξεκαρδιστικά γεγονότα! Οι πρωταγωνιστές, τρία διαφορετικά ζευγάρια, καταφεύγουν συχνά εκεί, συζητούν και αντιμάχονται. Παίζουν: Μανώλης Μικαηλίδης, Έρικα Μπεγέτη, Σωτήρης Μεσάντας, Πέννυ Φοινίρη, Αντρέας Μακρής, Χριστίνα Κωνσταντίνου. Πρεμιέρα Σάββατο 12 Απριλίου στις 8:30 μ.μ. στον Άλλο Χώρο του Θεάτρου Ένα, Λευκωσία. Πληρ. 22348203.

ΧΟΡΟΣ

«Η καρδιά ενός σκύλου» από την ομάδα Paravan

Η ομάδα PARAVAN μαζί με τους Ειρήνη Ανδρονίκου και Μάριο Κακουλή παρουσιάζουν την θεατρική παράσταση «Η καρδιά ενός σκύλου» βασισμένο στο ομώνυμο μυθιστόρημα του Μιχαήλ Μπουλγκάκοφ. Πρόκειται για μία παράσταση χώρου, που χρησιμοποιεί τη διαδρομή εξερεύνησης στους χώρους μιας παλιάς κλινικής. Ο σκηνοθέτης Πάρις Ερωτοκρίτου λέει για το έργο: «Είναι φορές που δουλεύοντας στο έργο "Η Καρδιά του Σκύλου" του Μιχαήλ Μπουλγκάκοφ νιώθεις πως βρίσκεσαι διαρκώς σ' ένα όνειρο που κάποιες φορές μεταμορφώνεται σε εφιάλτη και αρνείται να σ' εγκαταλείψει μετά την πρόβα. Αντιθέτως με τα όρια του έξω κόσμου - που πολλές φορές συνθλιβούν - οι τοίχοι της κλινικής του Μπουλγκάκοφ όπου διαδραματίζεται το έργο είναι ελαστικοί και ως τέτοιοι συρρικνώνονται κι επεκτείνονται ανάλογα - κάποιες φορές αποκαλύπτουν, άλλες φορές κρύβουν κι άλλες μεταμορφώνουν την οποιαδήποτε πραγματικότητα...». Παραστάσεις Τετάρτη 9, Παρασκευή 11 και Σάββατο 12 Απριλίου, ο χώρος είναι μυστικός στη Λευκωσία στις 7:30 μ.μ. και 9:30 μ.μ. Πληρ. 70008086.

Ο κόσμος του Μπουλγκάκοφ είναι χασοκός, σαρκαστικός, παιγνιώδης, επικίνδυνος και γκροτέσκος αλλά ευτυχώς δεν είναι σίγουρος και ασφαλής.

ΜΑΤΙΕΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΑΜΒΟΥΡΓΟ

ΕΚΘΕΣΗ
Hamburger Kunsthalle
www.hamburger-kunsthalle.de
«Otto Dix: Ο πόλεμος». Ο ζωγράφος και χαράκτης Otto Dix (1891-1969), ένας από τους σημαντικότερους καλλιτέχνες του γερμανικού εξπρεσιονισμού και της «νέας αντικειμενικότητας», είχε καταταγεί εθελοντικά στον γερμανικό στρατό το 1914 και τραυματίστηκε επανειλημμένα πολεμώντας στα χαρακώματα του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Σχεδόν μία δεκαετία αργότερα, όταν ο Dix ήταν πλέον αναγνωρισμένος καλλιτέχνης, ένας Βερολινέζος έμπορος τέχνης και εκδότης δημοσίευσε το λεύκωμα με τίτλο «Ο πόλεμος», μια σειρά χαρακτικών στα οποία ο καλλιτέχνης διεκτραγωδούσε με ωμό ρεαλισμό τη φρίκη του πολέμου. Με αφορμή τη συμπλήρωση φέτος εκατό χρόνων από την έναρξη του Μεγάλου Πολέμου, η έκθεση στο Αμβούργο παρουσιάζει τα χαρακτηριστικά εκείνα του 1924, καθώς και τα μεγάλα μεγέθους σκίτσα που σχεδίασε ο Dix προετοιμάζοντας τον μνημειώδη πίνακα του 1930 «Ο πόλεμος». Η έκθεση θα διαρκέσει έως τις 27 Απριλίου.

ΚΟΠΕΓΧΑΓΗ

ΕΚΘΕΣΗ
Staten Museum for Kunst

www.smk.dk
«Asger Jorn: Restless Rebel». Προκλητικός και ανυπότακτος, ο Asger Jorn (1914-1973) ποτέ δεν δέχτηκε να προσαρμοστεί στην επαγγελματική πειθαρχία που επέβαλλε η καλλιτεχνική αγορά. Μία από τις κινήσεις του που προκάλεσαν σκάνδαλο ήταν η άρνησή του, το 1964, να δεχθεί το βραβείο Γκούγκενχαϊμ, απαντώντας με ένα υβριστικό τηλεγράφημα. Ιδρυτικό μέλος του κινήματος CoBrA και της Σιτουασιονιστικής Διεθνούς, ο Danes καλλιτέχνης είχε μια μακρόχρονη, περιπετειώδη σχέση με την Αριστερά και πάντα πίστευε στη στενή σύνδεση ανάμεσα στο προσωπικό και το συλλογικό. Τα έργα του - πάνω από 2.500 πίνακες, έργα σε χαρτί, γλυπτά, κεραμικά, κολάζ και ντεκολάζ, καθώς και θεωρητικά και λογοτεχνικά κείμενα - διακρίνονται για την εκφραστικότητα τους και πολύ συχνά τη χιουμοριστική τους διάθεση. Εως τις 15 Ιουνίου.

ΛΟΝΔΙΝΟ

ΕΚΘΕΣΗ
The National Gallery

www.nationalgallery.org.uk
«Veronese: Magnificence in Renaissance Venice». Η έκθεση είναι ένα μεγάλο αφιέρωμα στον Πάολο Βερονέζε (1528-1588), τον αναγεννησιακό ζωγράφο ο οποίος, παρά το υψηλό επίπεδο του έργου του, επισκιάστηκε έως ένα βαθμό από συγκαιρινούς του καλλιτέχνες, όπως ο Τισανός και ο Τιντορέτο, με τους οποίους είχε έντονο ανταγωνισμό. Τα πενήντα έργα του που εκτίθενται - πίνακες με θρησκευτικό ή μυθολογικό θέμα, πορτρέτα, αλληγορίες (εδώ η «Αλληγορία του Ερωτα I - Απιστία») - καλύπτουν όλο το φάσμα της καλλιτεχνικής του διαδρομής και αντανακλούν τη λάμψη και το μεγαλείο της Βενετίας του 16ου αιώνα, όπου έζησε και εργάστηκε για πολλά χρόνια ο ζωγράφος από τη Βερόνα. Ο αισθησιακός δυναμισμός, η χρωματική αφρόνεια και ο συνθετικός πλούτος των έργων του άσκησαν καθοριστική επιρροή σε μεταγενέστερους καλλιτέχνες, όπως ο Βαν Νάιτ, ο Ρέμπραντ, ο Βατό, ο Τιέπολο και ο ΝτελαΚρουά. Εως τις 15 Ιουνίου.

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

Αρμένικη τέχνη από τη συλλογή Καλφαγιάν

Το Λεβέντειο Δημοτικό Μουσείο Λευκωσίας, στο πλαίσιο των προγραμμάτων του για το 2014, παρουσιάζει την συγκεκριμένη έκθεση. Η παρουσία των Αρμενίων στην Κύπρο από τον 6ο αιώνα μ.Χ. είναι συνυφασμένη διαχρονικά με την ιστορία και την τύχη του νησιού και των κατοίκων του. Το γεγονός αυτό καθώς επίσης οι στενοί δεσμοί της οικογένειας Καλφαγιάν από τις αρχές της δεκαετίας του '60 με την Κύπρο οδήγησαν στην απόφαση να πραγματοποιηθεί η έκθεση αυτή στο Λεβέντειο Δημοτικό Μουσείο Λευκωσίας, η οποία σε άλλη μορφή και μέγεθος πρωτοπαρουσιάστηκε στο Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού στη Θεσσαλονίκη. Η έκθεση παρουσιάζει όψεις της αρμένικης τέχνης από τα τέλη του 16ου μέχρι το 19ο αιώνα με αντικείμενα ιδιαίτερα ιστορικής και καλλιτεχνικής σημασίας. Εγκαίνια Δευτέρα 7 Απριλίου, Λεβέντειο Μουσείο Λευκωσίας. Η έκθεση θα παραμείνει ανοιχτή μέχρι τις 30 Ιουνίου. Πληρ. 22661475.

Η συγκεκριμένη συλλογή άρχισε να δημιουργείται την εποχή του Μεσοπολέμου με κυρίως αρμένικα αντικείμενα πάσης φύσεως από μέλη της ομώνυμης οικογένειας.

ΘΕΑΤΡΟ

«Το μικρό μαγαζάκι του τρόμου»

Το θέατρο Λέξη παρουσιάζει ένα ροκ μιούζικαλ, μία μαύρη κωμωδία, με οκτώ ηθοποιούς να παρουσιάζουν την απίστευτη ιστορία αγάπης ανάμεσα σ' ένα αγόρι, ένα κορίτσι και ένα ανθρωποφάγο φυτό. Η ιστορία ενός πολύ γλυκού και ντροπαλού υπάλληλου ανθρωποφάγου, που σαν σύγχρονος Φάουστ κάνει μία ανήθικη συμφωνία, για να κερδίσει την αγάπη μιας κοπέλας. Τετάρτη και Σάββατο στις 8:30 μ.μ. και Κυριακή στις 7:30 μ.μ., Δημοτικό Θέατρο Λατσιών. Πληρ. 70000146.

ΜΟΥΣΙΚΗ

Αφιέρωμα στον πατέρα του σαξοφώνου

Η Συμφωνική Ορχήστρα Κύπρου τιμά την επέτειο των 200 χρόνων από τη γέννηση του κατασκευαστή του σαξοφώνου Adolphe Sax με μία βραδινή σειρά συναυλιών. Με μαέστρο τον Πολωνό Maciej Zolnowski και σολίστ τον Θεόδωρο Κερκέζο στο σαξόφωνο, θα απολαύσουμε δύο έργα του 20ού αιώνα για σαξόφωνο και ορχήστρα: την Μπαλάντα για άλλο σαξόφωνο, έγχορδα, πιάνο και κρουστά του Frank Martin και το Κρητικό Κοντσέρτινο για άλλο σαξόφωνο και ορχήστρα του Μίκη Θεοδωράκη. Στις συναυλίες θα ακούσουμε επίσης το έργο «Η ωραία Μελουζίνα» του Felix Mendelssohn το οποίο βασίζεται σε παμπάλαιο μύθο, που εμφανίζεται σε διάφορες παραλλαγές. Πέμπτη 10 Απριλίου Δημοτικό Θέατρο Λάρνακας στις 8:30 μ.μ. και Παρασκευή 11 Απριλίου Θέατρο Παλάς, Πύλη Πάφου, Λευκωσία στις 8:30 μ.μ. Πληρ. 22463144.

ΕΠΙΣΗΣ | Του ΚΩΣΤΑ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ένα(ς) ακόμα «...μπλουμ»

...και πάμε άπατοι! («πήγε άπατος»: απέτυχε παταγωδώς και χάθηκε στην άβυσσο). Μου άρεσε που ο βουλευτής κ. Περγίκης ρώτησε τον κόσμο μέσω των τηλεοπτικών καμερών: «Να δούμε αύριο που θα έρθει ο κύριος Ντάισελμπλουμ, πόσοι θα διαδπλώσουν». Η απάντησή ήρθε την επομένη: Κανένας.

Ωστόσο, ενώ η έλλειψη διαμαρτυρομένων και αγανακτισμένων ήταν σχεδόν αναμενόμενη, δεν ήταν το ίδιο αναμενόμενη η πιπίτητα των ερωτήσεων προς τον Πρόεδρο του Eurogroup. Οι Κύπριοι βουλευτές και οι δημοσιογράφοι είχαν τη μοναδική ευκαιρία να του υποβάλουν ερωτήσεις όπως π.χ. για το μέλλον εκείνων των κυπριακών και των ευρωπαϊκών τραπεζών που πιθανόν να αποτύχουν στο νέο stress test που έρχεται, για τα κεφάλαια που μετακόμιζαν από την Κύπρο προς την πατρίδα του -την Ολλανδία- επί 15 μήνες πριν εφαρμοσθεί το «bail-in» εδώ, για το τι θα κάνουν με το τρέχον υπερβολικό εμπορικό πλεόνασμα της Γερμανίας έναντι των υπολοίπων εταίρων της κ.ά. Ερωτήσεις που θα είχαν κάποιο λόγο να ενδιαφέρουν

και τα παγκόσμια ειδησιογραφικά πρακτορεία...

Αντί για αυτό έψαχναν απαντήσεις στα συνήθη ερωτήματα που η ομφαλοσκοπική πολιτική μας επικαιρότητα υποβάλλει επί μήνες ως δημόσιο ενδιαφέρον. Τον ρώτησαν ποιος ήξερε για το κούρεμα πριν από το κούρεμα... Αμάν πα! Όλοι το ήξεραν ή το υποψιαζόντουσαν, εκτός από αυτούς που ακόμα ρωτάνε. Και από τους πρώτους που ήταν σίγουροι για το ότι θα γινότανε τραπεζικό «bail-in» στην Κύπρο, ήταν ο τότε νέος επικεφαλής του Eurogroup, Γερόντ Ντάισελμπλουμ, όταν ρωτήθηκε σχετικά με δημοσίευμα των Financial Times και απέφυγε να αποκλείσει «κούρεμα» στις καταθέσεις των κυπριακών τραπεζών ή να διαβεβαιώσει πως αν ήταν ο ίδιος καταθέτεις σε κυπριακή τράπεζα δεν θα ανησυχούσε για τα χρήματά του. (Ήταν 11 Φεβρουαρίου 2013 και το σχολιάσαμε την ίδια εβδομάδα -17/2/13- σε αυτήν τη στήλη ως το «επίσημο» σύνθημα για ένα bank running δηλ. μαζικής αναλήψεως των καταθέσεων, από τις κυπριακές τράπεζες). Άλλωστε από τον Ιούνιο του

“

«Να δούμε αύριο που θα έρθει ο κύριος Ντάισελμπλουμ, πόσοι θα διαδπλώσουν». Η απάντησή ήρθε την επομένη: Κανένας.

2012 ο αρμόδιος επίτροπος Μισέλ Μπαρνιέ είχε παρουσιάσει την πρόταση Οδηγίας για τη «Θέσπιση Πλαισίου για την ανάκαμψη και την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων» (Bank Recovery and Resolution Directive), που προέκρινε τη λύση του «bail-in».

Αδιάβαστοι και όσοι επέμεναν ότι η Κύπρος ήταν το πρώτο πειραματόζωο. Ο ίδιος ο κ. Ντάισελμπλουμ ως υπουργός Οικονομικών (από το Σοσιαλδημοκρατικό Κόμμα των Εργατικών) της Ολλανδίας, επέβαλε «bail-in» κατά τη διάσωση της τράπεζας SNS Reaal στην Ολλανδία, όπου «κουρεύτηκε» οι μέτοχοι και οι ομολογιούχοι μειωμένως εξασφάλιστες (subor-

inated bondholders) μερικούς μήνες πριν από το δικό μας «πείραμα», και είχε προηγηθεί κάτι ανάλογο σε κάποιες ισπανικές τράπεζες (όχι όμως και στην Ελλάδα όπως είπε -προτάσσοντας το «νομίζω» -ο κ. Ντάισελμπλουμ). Επιλέγη λοιπόν για να επεκτείνεται τη μέθοδο, με πρώτη την Κύπρο -αφορμής δοθείσης- προς παραδειγματισμό των υπολοίπων. Το κωμικοτραγικό ήταν ότι επανέλαβε το «mea culpa» για την πρώτη απόφαση του Eurogroup που κούρευε και τις εγγυημένες καταθέσεις, για το οποίο και ο δικός μας ο Πρόεδρος είχε δηλώσει προσφάτως σε γερμανική εφημερίδα ότι ήταν παράνομη (ασέτως εάν τελικά είχε συμφωνήσει και ο ίδιος να τη μεταφέρει στην κυπριακή Βουλή). Μάλιστα, τη χαρακτήρισε βιαστική και πρόχειρη. Δηλαδή τους έσωσε το «όχι» των Κυπρίων βουλευτών, για το οποίο τους ερωτεύονται εδώ και μήνες και σε κάθε ευκαιρία κάποιοι μεγαλοορθημονες συνάδελφοί τους και οικονομολόγοι.

Άραγε, για την τράπεζα Κύπρου τι ξέρει ο κ. Ντάισελμπλουμ; Γιατί εάν μας προκύψει ένα ακόμα «μπλουμ», θα πάμε άπατοι...

Χορευτικές γέφυρες

Η σημασία της πολιτιστικής συνεργασίας
Κύπρου-Ισραήλ στο πεδίο του σύγχρονου χορού

ΤΟΥ ΑΝΤΩΝΗ ΣΚΟΡΑΙΛΗ

Καμία σχέση δεν μπορεί να αντέξει στον χρόνο αν είναι προϊόν σκοπιμότητας. Οι σχέσεις που είναι προϊόντα της (όποι- as) σκοπιμότητας είναι πεπερασμένες, έχουν ημερομηνία λήξης. Οι σχέσεις είναι ανθεκτικές στον χρόνο μόνο όταν είναι αληθινές. Για τους ανθρώπους που αντιλαμβάνονται τη ζωή εγκλωβισμένοι στον χωροχρόνο της δικής τους πεπερασμένης παρουσίας, η εισαγωγική μας διατύπωση μπορεί να φαντάζει έως και ρομαντική. Δεν είναι. Αν και όταν η διαδικασία της ζωής βιώνεται με όλες τις αισθήσεις περιλαμβανομένης της «αίσθησης της Ιστορίας», το τεκμήριο

της των τελευταίων χρόνων. «Οριμά- ζουμε μόνο όταν γνωρίζομαστε βαθιά, αληθινά. Άνθρωπος με άνθρωπο, σε πολλά επίπεδα. Οι πολιτιστικές συνεργασίες τροφοδοτούν το βάθος της γνω- ριμίας, μας βοηθούν να αντιληφτούμε την αληθινή μας ταυτότητα» τονίζει από πλευράς του ο πρέσβης του Ισραήλ στην Κύπρο Mike Harrari αποδίδοντας το οικουμενικό μέτρο της αληθώς επι- τυχημένης πολιτιστικής ανταλλαγής και συνύπαρξης. Και συμπληρώνει: «Όταν απολαμβάνουμε τις δημιουργίες μας, μόνο τότε οι συνεργασίες κάθε εί- δους είναι επιτυχημένες».

Ένα πολυσυλλεκτικό βιβλίο

Οι δύο παραπάνω θέσεις αρχής, οι δύο απελευθερωτικά συγκλίνουσες «μα- τίες» –καλλιτεχνική και πολιτική– στο πεδίο της πολιτιστικής συνεργασίας, αναδεικνύουν με τον πλέον περιεκτικό τρόπο τη συνεκτική προοδευτική ματιά που «προτείνει» το διάρκειας 18 λεπτών ντοκιμαντέρ με τίτλο «Χορευτικές γέ- φυρες» (παραγωγή: Εγκώμιο Πολιτιστικό Κέντρο) και το ομότιτλο 80 σελίδων συλλεκτικό βιβλίο. Επενδύοντας στη δύναμη της εικόνας το ντοκιμαντέρ αποτυπώνει (και κοινωνεί) την ανεκτί- μητη αισθητική της διαρκούς αλήθειας που καθόρισε βήμα προς βήμα τη συν- ύπαρξη και συνεργασία Κυπρίων και Ισραηλινών χορευτών και χορογράφων από τις αρχές του 2010 μέχρι σήμερα. Στις 80 σελίδες του, εμπλουτισμένες με πλούσιο φωτογραφικό υλικό, παρα- δίδονται ένα προς ένα και σε όλα τα διακριτά στάδια ωρίμανσης της συνεργ- ασίας, τα αδιάφυστα τεκμήρια αυτής της διαρκούς αλήθειας. Συνθετικά –βι- βλίο και ντοκιμαντέρ– διεκδικούν να

Η άποψη της χορογράφου Έλενας Χριστοδουλίδου περί του ρόλου της τέχνης δεν είναι ευκαιριακή, δεν υπακούει στις όποιες απαιτή- σεις της συγκυρίας.

γίνουν αντιληπτά ως ένα «συνεκτικό εργαλείο» που απελευθερώνει την αλη- θώς προοδευτική «ματιά» στο πεδίο της πολιτιστικής συνεργασίας. Δύσκολη, ομολογουμένως, διεκδίκηση, αλλά αν μη τι άλλο δικαιωματική, εύλογη. Διότι δεν τροφοδοτείται από θεωρίες και ευ- χολόγια αλλά από στάσεις ζωής και πε-πραγμένα. Διότι δεν εξαντλείται στη συνήθη και διαδεδομένη ευκολία να διαλαλεί «αυτό που πρέπει να γίνει» αλλά αξιώνει επιτακτικά τα «δύσκολα»: να αναγνωριστεί, κατανοηθεί και αξιο-

ποιηθεί σε βάθος «αυτό που ήδη έχει γίνει». «Το πρώτο βήμα, το κρίσιμο βήμα έχει γίνει»: Η αποτίμηση πεπραγμένων από την Έλενα Χριστοδουλίδου για την οποία η εμπάθουση των συνεργασιών με τους Ισραηλινούς συναδέλφους της ήταν στάση ζωής από τις αρχές του 2010 μέχρι σήμερα (δεκάδες παραστά- σεις, σεμινάρια, ταξίδια, γνωριμίες, φι- λίες, ανταλλαγές), δεν θα μπορούσε να παραλείψει τον απαραίτητο «κωδικό γνώσης» ώστε η κεκτημένη για την ίδια εμπειρία να αξιοποιηθεί ευρύτερα: «Πρέ-

πει, επιτέλους, σε αυτό τον τόπο να μά- θουμε να μαθαίνουμε. Για να μάθουμε». Οι «Χορευτικές Γέφυρες» –ντοκιμαντέρ και βιβλίο– θα παρουσιαστούν στο Εγκώμιο Πολιτιστικό Κέντρο την ερχόμενη Πέμπτη 10 Απριλίου, στις 8 το βράδυ. Όχι για να τιμηθούν οι πρωταγωνιστές ή να αναγορευτούν σε «ήρωες» ως εί- θισται σε φοβικές κοινωνίες που απλό- χερα απονέμουν τίτλους τιμής –ζωτικά ψεύδη για να μπορούν να απαρνηθούν συλλογικά τις αληθινές φοβίες που τις περιορίζουν, αλλά για τον ακριβώς αντί- θετο λόγο: Για να επεξηγηθούν δη- μόσια με αφορμή την παρουσίαση βήμα προς βήμα οι πράξεις αναζήτησης της αλήθειας που «ένωσαν» ανθρώπους του πολιτισμού των δύο χωρών με σχέσεις ανθεκτικές, διαρκείας, αληθινές. Για να είναι διαθέσιμος ο «οδικός χάρτης» των σταθμών αυτής της βαθιά αληθινής δια- δικασίας συνεργασίας στους εμπνευ- σμένους ανθρώπους του πολιτισμού (και όχι μόνο) που διαθέτουν μέσα τους το απαραίτητο απόθεμα ατόφιας αλή- θειας να τον μελετήσουν, αποδεχτούν και εξελίξουν. Για την αληθινή πρόοδο.

Οι πολιτιστικές συνεργασίες τρο- φοδοτούν το βάθος της γνωριμίας, μας βοηθούν να αντιληφθούμε την αληθινή μας ταυτότητα.

αλήθειας είναι το ένα και μοναδικό που μπορεί να υποστηρίξει σχέσεις που υπερβαίνουν τα χωρικά και χρονικά όρια του ατομικού βίου.

Σχέσεις οικουμενικές και διαχρονικές. «Η τέχνη αποδίδει τιμές στην αλήθεια. Γι' αυτό η αληθινή τέχνη είναι ανεκτί-μητη»: Η άποψη της χορογράφου Έλε- να Χριστοδουλίδου περί του (μεταπο- λιτικού) ρόλου της τέχνης δεν είναι ευ- καιριακή, δεν υπακούει στις όποιες απαιτήσεις της συγκυρίας. Αντίθετα, αποτυπώνεται με αψεγάδιαστη σαφή- νεια σε όλες τις καλλιτεχνικές επιλογές

info

Το βιβλίο και ντοκιμαντέρ «Χορευτικές Γέφυρες» θα παρουσιαστούν την Πέμπτη 10 Απριλίου στο Εγκώμιο Πολιτιστικό Κέντρο στις 8:00 μ.μ.

- THE BREAKFAST SHOW -
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ 07:00-10:00

Mr. & Mrs.

ΜΙΧΑΗΛ
ΤΣΙΚΑΛΛΑΣ

ΚΡΙΣΤΗ
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

deejay
radio
93.5

93.5, 99.9 & 95.0

www.mydeejay.com.cy

ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΚΠΟΜΠΗΣ

ΖΟΡΠΑΣ

Αθηνά Λοιζίδου

Αντρέας Τέρλας

MAD
Yummy
in 3
ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΚΠΟΜΠΗΣ
αλφάμεγα

Δευτέρα μέχρι Παρασκευή
11:00, 12:00, 13:00, 14:00, 19:20, 20:20 και 21:20

Available on the
App Store

ΕΞ ΑΦΟΡΜΗΣ / Του **ΣΤΑΥΡΟΥ ΖΟΥΜΠΟΥΛΑΚΗ**

Πράξη καλοσύνης

Τι κάνει με έναν ογδοντάχρονο πατέρα, μισοπαράλοισμένο, που νομίζει ότι έχει κερδίσει ένα εκατομμύριο δολάρια στο λαχείο και φεύγει από το σπίτι του για να πάει με τα πόδια σε μακρινή πόλη, εκατοντάδες χιλιόμετρα μακριά, να εισπράξει το ποσό; Τον μαζεύεις μια, τον μαζεύεις δυο από τους δρόμους, και μετά; Λογικό δεν είναι, αφού οι δυο γιοι του δουλεύουν και η γυναίκα του, γριά και αυτή, δεν μπορεί να τον κάνει ζάφτι, να μπει ο άνθρωπος αυτός σε γηροκομείο, για να μην κινδυνεύει τουλάχιστον η ζωή του στους αυτοκινητόδρομους; Αυτό ακριβώς θεωρούν ότι πρέπει να γίνει η γυναίκα του και ο μεγάλος γιος. Ο μικρός όμως θα πει ότι και θα αποφασίσει να συντροφέψει τον πατέρα στο παράλογο ταξίδι του. Μιλάω για τη μαυρόασπρη «Νεμπράσκα» του Αλεξάντερ Πέιν.

Πατέρας και γιος στη μαυρόασπρη ταινία του Αλεξάντερ Πέιν «Νεμπράσκα».

Ο πατέρας, αλκοολικός όλη τη ζωή, κυριολεκτικά ετοιμόρροπος τώρα, κλεισμένος στον εαυτό του, αδιάφορος για τα πάντα γύρω του, αδεισιδύτος. Τι είναι αυτό που τον κάνει να κινάει με τα πόδια για ένα τέτοιο ταξίδι; Πιστεύει πράγματι ότι έχει κερδίσει ένα εκατομμύριο ή μήπως είναι απλώς το τελευταίο πείραμα του, η τελευταία φορά που θέλει να κάνει το δικό του; Και τι θα τα κάνει τόσα λεφτά τώρα που είναι ερείπιτο; Κάποια στιγμή λέει, σαν μικρό παιδί, ότι θέλει να αγοράσει ένα φορτηγό -ενώ δεν έχει πια άδεια οδήγησης- και έναν αεροσυμπεστή, ενώ άλλη στιγμή ότι τα θέλει για να αφήσει κάτι στα παιδιά του. Ο γέρος είναι αδιάπραστος, δεν μπορεί να καταλάβει τι γίνεται μέσα του. Και ούτε έχει σημασία. Σημασία έχει για ποιο λόγο ο μικρός γιος του συνοδεύει σε αυτήν την παλαβομάρα. Για να τον προστατέψει; Για να τον μεταπεισεί; Για να είναι απλώς μαζί του; Μπορεί για όλα αυτά, κυρίως όμως για να του ικανοποιήσει την τελευταία φαντασίωση, να του δώσει την τελευταία χαρά, όπως και ο ίδιος θα συνειδητοποιήσει όσο προχωράει τούτο το μάταιο ταξίδι. Το γεγονός ότι η τελευταία επιθυμία του πατέρα δεν είναι

μια λογική, δίκαιη και αγαθή επιθυμία αλλά μια εγωιστική τρέλα, και επίσης το γεγονός ότι αυτός ο πατέρας υπήρξε μάλλον αδιάφορος για τα παιδιά του, φανερώσει έκτυπα τον χαρακτήρα της πράξης του γιου να τον οδηγεί σε αυτό το παράλογο ταξίδι και να σπκώσει αγόγγυστα όσα του συμβούν καθ' οδόν. Τούτη η πράξη δηλαδή δεν είναι μια πράξη δικαιοσύνης, υϊκής αναγνώρισης ή ευγνώμονης ανταπόδοσης, είναι απλώς μια πράξη καλοσύνης. Η καλοσύνη δεν έχει έλλογη θεμελίωση, δεν έχει επικειρήματα, είναι άνευ λόγου. Είναι μόνο πάντοτε επίγηση, δεν σπκώνει αναβολή, αν δεν γίνει τώρα, μπορεί μετά από λίγο να είναι αδυσώπητα αργά. Όταν φτάσουν στον προορισμό τους και ο πατέρας ακούσει από την υπάλληλο της εταιρείας που έστεισε την απάτη ότι δεν κέρδισε τίποτε, ο γιος δεν θα του πει λέξη για το παράλογο πείραμα του, δεν θα του πετάξει ένα «σου τα έλεγα εγώ», αλλά αντίθετα θα τον υπερασπιστεί σε αυτήν την υπάλληλο και θα τον πάρει ήρεμα να γυρίσουν πίσω. Στον δρόμο της επιστροφής, χωρίς να του πει τίποτε, θα δώσει το αυτοκίνητό του και θα αγοράσει στο όνομα του πατέρα ένα μικρό φορτηγό κι εκείνο τον άχρηστο πια γι' αυτόν αε-

ροσυμπεστή. Όταν περνάει από τη γενέτειρα του πατέρα θα του το δώσει να το οδηγήσει - πολύ σημαντική και η στάση εκεί κατά το ταξίδι του πηγαίου, αλλά την προσπερνά, όπως και πολλά άλλα, για λόγους οικονομίας. Ο γέρος θα ζητήσει επιτακτικά από τον γιο να σκύψει και να κωθεί κάτω από το κάθισμα, ώστε να φαίνεται ότι οδηγεί μόνος του, και εκείνος αδιαμαρτύρητα θα το κάνει και θα τον κοιτάξει, όσο οδηγεί, κάτω από το κάθισμα με ένα βλέμμα τρυφερότητας και χαράς. Μόλις βγουν από τα όρια του χωριού θα αλλάξουν βουβά θέση.

Πατέρας και γιος θα φτάσουν σε λίγο στην πόλη τους και στο σπίτι τους και όλα θα συνεχιστούν όπως πριν, ο γέρος θα εξακολουθήσει να πορεύεται προς τον θάνατό του, που δεν είναι πια μακριά, και ο γιος θα γυρίσει στη δουλειά του ως πωλητής ηλεκτρονικών συσκευών και στην παθητική μοναξιά του. Όλα θα είναι όπως πριν, μα και τίποτε δεν θα είναι όπως πριν, γιατί η πράξη της καλοσύνης έχει μια μυστική μεταμορφωτική δύναμη που αλλάζει τα πάντα μέσα μας, ακόμη και όταν οι συνθήκες του βίου μένουν ίδιες. Τίποτε δεν είναι πια ίδιο στη ζωή, «σαν πυρετό ζύγισμα της καλοσύνης» (Σεφέρης).

ΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ / Της **ΤΙΤΙΚΑΣ ΔΗΜΗΤΡΟΥΛΙΑ**

Διαβάζεται με μαν ανάσα

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΣΧΙΝΑ
Καλή και ανάποδη. Ο πολιτισμός του πλεκτού
εκδ. Κίχλη σελ. 172

Το βιβλίο της Κατερίνας Σχινά είναι ένα πολύχρωμο πλεκτό, σαν αυτά για τα οποία μιλά. Δοκίμιο και πολιτισμική μελέτη μιας πρακτικής με μεγάλη ιστορία, αποπασμαστική αυτοβιογραφία πλεγμένη με δύο νήματα, με δύο βιώματα, το οικογενειακό και της παιδικής ηλικίας και εκείνο, το εξίσου άμεσο εντέλει, που έρχεται από τις σελίδες των βιβλίων, τις περιπλανήσεις, τις εκθέσεις και τις εγκαταστάσεις, τις μουσικές του Ξενάκη μαζί παιγμένες με τραγουδάκια σουίνγκ και ανάμεσα σε ποιητικές αναγνώσεις. Ο τίτλος του βιβλίου της θα μπορούσε λοιπόν ίσως να είναι αντεστραμμένος: το πλεκτό ως πολιτισμός, αλλά και δοκιμιά αυτοβιογραφίας. Μιας αυτοβιογραφίας στην οποία τα κενά ανάμεσα στις θηλιές είναι πολύ μεγάλα, για να κυλάει ό,τι προσωπικό επιμένει να παραμένει κρυφό και ιδιωτικό. Το πλεκτό χρωματίζεται από τη συνάντηση του εγώ με τον άλλον και τη μετ'αυτού διάδραση, με χιλίους τρόπους.

Πολύκλωνο το μαλλί με το οποίο πλέκει το κείμενό της η Σχινά, σχολιάζοντας μάλιστα σε ένα κεφάλαιο τη σχέση του πλεκτού με το κείμενο, όπως επίσης και με τη μουσική, αλλά και τα μαθηματικά και τις υπερβολοειδείς επιφάνειες που οπτι-

κοποιούνται μέσω του πλεκτού - μια από τις πιο συναρπαστικές ενότητες, όπως νομίζω, του βιβλίου. Το οποίο ανοίγει με τις συνδλωμένες της πρακτικής του πλέξιματος, ειδικά σε μια εποχή αλλά και σε μια κοινωνική ομάδα: το πλέξιμο ως σύμβολο της γυναικείας υποταγής, απορριπτό από τον φεμινισμό στις ποικίλες εκδοχές του. Συνδλωμένες που πλέκονται με τις πολιτικές επιλογές της νεαρής Κατερίνας, όπως η μπρική τρυφερότητα εκφράζεται στη συνέχεια με την ιστορία του παιδικού πλεκτού της κόρης. Συνδλωμένες που αποδεικνύονται στην πορεία στερεοτυπικές, ή τουλάχιστον μερικώς, και όχι μόνο σε σχέση με την προσωπική αντίληψη της χειροτεχνικής αυτής δραστηριότητας - ή άλλου επιβεβαιώνονται με άλλο τρόπο - όταν γίνεται λόγος για τις πλεκτικές λέσχες και τον συντηρητικό τους συχνά προσανατολισμό. Κρατώ το υπέροχο έργο από την έκθεση της Ιρανής Σίριν Νεσάτ στο Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης το 2009, μαζί και τον σχολιασμό του, τη γυναίκα με το σκοτεινό βλέμμα που πλέκει-δημιουργεί ζωή ανάμεσα σε πανύψηλα φαλλικά δέντρα. Οι φωτογραφίες που πλαισιώνουν το κείμενο-πλεκτό είναι άλλο ένα νήμα και το υποστηρίζουν και το ανοίγουν, σαν το συνθετικό πουλντρου που η Σχινά έπλεξε για έναν αγαπημένο και εκείνος δεν το φόρεσε ποτέ, αλλά έπεσε τελικά τόσο ωραία πάνω στο δικό της σώμα.

Αντρες που πλέκουν παραδοσιακά και άλλοι εξ επιλογής, πλεκτικές ακτιβιστές και πλέξιμο-πλεκτό-εγκατάσταση, η φανέλα του στρατιώτη και οι πλέκτριες κάτω από τη γκλιτρίνα στη Γαλλική Επανάσταση και όχι μόνο, βελόνες της αγάπης και άλλες που γίνονται μαχαίρια δικοπα, δαντέλες και πουλντρου, εσάρπες και δοκιμές χωρίς συνέχεια, κείμενα για το πλέξιμο και λέξεις πλεκτές. Το κείμενο της Κατερίνας Σχινά είναι λόγιο και φυσικό, ρυθμικό σαν το πλέξιμο, ακόμα καλύτερα ισόρροπο, όπως η ίδια λέει: η ισοδυναμία επανάληψης, μέτρου και συχνότητας οδηγεί, όπως θέλει ο Μπαουάλντ τον οποίο παραθέτει, στη συγκρότηση ύλης και ενέργειας, μιας ύλης γεμάτης ενέργεια εν προκειμένω, στην οποία η ήρεμη χρονομετρία είναι γεμάτη ένταση - καθώς το βλέμμα της Σχινά, πλέκτρις και συγγραφέως, ατενίζει την άορατη αλλά σε λίγο παρούσα μορφή.

Ετσι και η μορφή της Κατερίνας Σχινά την οποία γνωρίζουμε από τις μεταφράσεις και τα κριτικά, δημοσιογραφικά της κείμενα ανασχεδιάζεται μέσα από το πλεκτό αυτό υβριδικό κείμενο, προβάλλεται μέσα από το παρελθόν και το παρόν σε ένα μέλλον που δείχνει ότι μπορεί να ανήκει ακόμη και στη μυθοπλασία. Το μαρτυρούν οι ωραίες εμπόλιμες ιστορίες της, όπου το εγώ μοιάζει αληθινό και μαζί μυθιστορηματικό. Ως τότε, ένα ιδιαίτερο κείμενο που διαβάεται με μαν ανάσα.

Πρώτα σε πωλήσεις

Μελέτες, λευκώματα, βιογραφίες

- Μια σταγόνα Ιστορίας, του Δημήτρη Καμπουράκη, μέρος Γ' (Πατάκης).** Σπάνιες στιγμές της ελληνικής ιστορίας που εξηγούν πολλά για τη σημερινή μας κατάσταση.
- Το άορατο ρήγμα, του Αρίστου Δοξιάδη (ΙΚαρος).** Πώς λειपुरγεί η ελληνική οικονομία στην πράξη; Σε τι διαφέρει από άλλες δυτικές οικονομίες;
- Η περιπέτεια της φιλοσοφίας, του Ντιουράντ Γουίλ (Μεταίχμιο).** Η συναρπαστική ιστορία 2.500 χρόνων δυτικής φιλοσοφίας από τους αρχαίους Έλληνες μέχρι σήμερα.
- Αλεξ Φέργκιουσον - Η αυτοβιογραφία μου, (Παπαδόπουλος).** Η γοπευτική διαδρομή του πρώην τεχνικού της Μάντσεστερ Γουνάιτεντ.
- Το βιβλίο των θρησκειών, συλλογικό (Μεταίχμιο).** Μια τεκμηριωμένη εισαγωγή στην ιστορία και τη θεωρία των θρησκειών.
- Λεξικό των δυσκολιών και των λαθών στη χρήση της ελληνικής, του Γ. Μπαμπινιώτη (Κέντρο Λεξικολογίας).** Πεντέμιση χιλιάδες λάθη που κάνουμε όταν μιλάμε και γράφουμε.
- Η δυστυχία του να είσαι Έλληνας, του Νίκου Δήμου (Πατάκης).** Ένα βιβλίο που έχει ήδη κάνει 32 εκδόσεις, επανακυκλοφορεί συμπληρωμένο.
- Οι ειδήσεις «που μεγαλώσαμε», του Ανδρέα Λαγού (Ελληνοεκδοτική).** Ενενήντα συνταγές οικογενειακές και τοπικές.
- Κλέψε σαν καλλιτέχνης, του Οστιν Κλεόν (Keys).** Δέκα αλήθειες για τη δημιουργικότητα στην ψηφιακή εποχή.
- Αθηνς σπέσιαλ δε τουργ, του Βασίλη Καλλιδή (Πατάκης).** Μια διαφορετική περιήγηση στην Αθήνα της γεύσης.

Λογοτεχνία

- Μικρά Αγγλία, της Ιωάννας Καρυστιάνη (Καστανιώτης).** Από τα πιο αγαπημένα βιβλία της συγγραφέως, συναντιέται ξανά με το κοινό μέσω του κινηματογράφου.
- Η κότα που ονειρευόταν να πετάξει, του Χουάνγκ Σουν Μι (Διόπτρα).** Μια αλληγορία για τη ζωή γραμμένη με γοπευτικό τρόπο, που έχει πουλήσει παγκοσμίως πάνω από 2 εκατ. αντίτυπα.
- Σκηνές από τον βίο του Ματίας Αλμοσινό, του Ισίδωρου Ζουργού (Πατάκης).** Ένα βιβλίο για την ιστορία της Ιατρικής και της Ευρώπης, ένα χρονικό της νοσταλγίας του Θεού και της συνάντησης των θρησκειών.
- Η νυχτερίδα, του Τζο Νέσμπο (Μεταίχμιο).** Αυτή τη φορά ο Χάρι Χόλε κυνηγά έναν ψυχοπαθή στην Αυστραλία.
- Δεύτερη πράξη, της Μεταξίας Κράλλη (Ψυχογιός).** Όταν ένα πρόβλημα υγείας, φέρνει απροσδόκπα δύο ανθρώπους αντιμετώπιους με το παρελθόν και τις φοβίες τους.
- Η γοργόνα, της Καμίλα Λέκμπεργκ (Μεταίχμιο).** Μια εξαφάνιση, ένα πτώμα, ένας πρωτοεμφανιζόμενος συγγραφέας που δέχεται απειλητικά γράμματα. Η συνταγή της Λέκμπεργκ γοπεύει τους αναγνώστες.
- Το βιβλίο της Κατερίνας, του Αύγουστου Κορτώ (Πατάκης).** Η ιστορία μιας γυναίκας που πάλεψε με την ψυχική ασθένεια. Μια οικογενειακή σάγκα, με μυστικά, ενοχές και πολλή αγάπη.
- Και τα βουνά μίλησαν, του Κάλεντ Χοσέινι (Ψυχογιός).** Ένα μυθιστόρημα από την Καμπούλ ως το Σαν Φραντσίσκο, που μιλάει για τις επιλογές που επηρεάζουν τις επόμενες γενιές.

* Αυτή την εβδομάδα τα στοιχεία προέρχονται από τα βιβλιοπωλεία «Παπασωτηρίου».

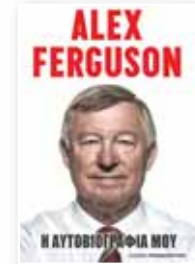
Ενενήντα συνταγές οικογενειακές και τοπικές.

Σπάνιες στιγμές της ελληνικής ιστορίας που εξηγούν πολλά για τη σημερινή μας κατάσταση.

Μια αλληγορία για τη ζωή γραμμένη με γοπευτικό τρόπο, που έχει πουλήσει παγκοσμίως πάνω από 2 εκατ. αντίτυπα.

Η γοπευτική διαδρομή του πρώην τεχνικού της Μάντσεστερ Γουνάιτεντ.

Όταν ένα πρόβλημα υγείας, φέρνει απροσδόκπα δύο ανθρώπους αντιμετώπιους με το παρελθόν και τις φοβίες τους.

Η ιστορία μιας γυναίκας που πάλεψε με την ψυχική ασθένεια. Μια οικογενειακή σάγκα, με μυστικά, ενοχές και πολλή αγάπη.

Επιμέλεια: **ΟΛΓΑ ΣΕΛΛΑ**

ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΔΟΚΙΜΙΟ
ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΚΟΥΜΑΡΙΑΝΟΥ
Άνθρωποι και ιδέες
εκδ. Βιβλιοθήκη Μουσείου Μπενάκη, σελ. 398

Στη μακρά διαδρομή της ζωής της, η Αικατερίνη Κουμαριανού γνώρισε πολλούς ανθρώπους και έζησε σε πολλές πόλεις στην Ευρώπη και την Αμερική. Υπνρέτησε την κοινωνία και τους εκπαιδευτικούς θεσμούς, ενίστε και την πολιτεία, χωρίς προσωπικές εκπώσεις, με την ίδια εργατικότητα και αφοσίωση που υπνρέτησε την ιστορία του ελληνικού διαφωτισμού. Είχε υψηλό αίσθημα ευθύνης και πίστευε βαθιά στη δύναμη του παραδείγματος. Δεν εντρυφούσε απλώς στην ιστορία των ιδεών, αλλά έζησε ενεργά στον κόσμο των ιδεών.

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΖΙΟΒΑΣ
Κουλτούρα και λογοτεχνία
Πολιτισμικές διαθλάσεις και χρονότοποι ιδεών. εκδ. Πόλις, σελ. 242

Μετατοπίζεται το ενδιαφέρον στην εποχή μας από τον χρόνο στον χώρο; Πώς και γιατί ταυτίζεται κάποιος με μια εθνότητα ή ομάδα; Μήπως η έννοια της ταυτότητας τείνει να υποκαταστήσει την έννοια της ταυτότητας, ιδιαίτερα στις πολυπολιτισμικές κοινωνίες; Ως ποιο βαθμό η κουλτούρα μπορεί να θεωρηθεί πρωτεύει έννοια; Πότε και πώς αλλάζουν οι εικόνες της Ελλάδας; Τι εννοούμε μιλώντας για νεωτερικότητα στην ελληνική λογοτεχνία; Γράφονται, τέλος, δοκίμια και σε τι παραπέμπουν οι όροι παράδοση και κανόνες;

ΜΕΛΕΤΗ
WILL DURANT
Η περιπέτεια της φιλοσοφίας
Η ζωή και η σκέψη των μεγάλων φιλοσόφων. μετ. Γιώργος Μπαρουζής εκδ. Μεταίχμιο, σελ. 744

Επειδή δεν είναι δυνατόν να ζητάμε από κάθε άνθρωπο να γίνει συστηματικός φιλόσοφος, στο βιβλίο αυτό υπάρχουν, αναφέρει στο προλογικό σημειωμά του ο Νίκος Δήμου, σχεδόν όλα όσα θα κινητοποιούσαν τη σκέψη ενός μορφωμένου ανθρώπου. Το βιβλίο αυτό είναι σαν μια μύηση που ανοίγει απέραντους ορίζοντες με τον πιο συναρπαστικό τρόπο. Το βιβλίο δεν είναι μια πλήρης ιστορία της φιλοσοφίας αλλά μια προσπάθεια να εξανθρωπιστεί η γνώση.

ΠΟΙΗΣΗ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΕΡΗΣ
Ποήματα, τόμος Β', 2001-2013
εκδ. Κέδρος, σελ. 344

Μετά την έκδοση του πρώτου συγκεντρωτικού τόμου ποιημάτων του Γιάννη Βαρβέρη από τον ίδιο τον ποιητή με τις συλλογές του από το 1975 έως το 1996, εκδίδεται τρία χρόνια από τον θάνατό του ο δεύτερος τόμος με κείμενα που εκδόθηκαν από το 2001 έως το 2013. Πρόκειται για τις συλλογές «Στα Ξένα», «Πεταμένα λεφτά», «Ο άνθρωπος μόνος», «Βαθέος γήρατος» και «Ζώα στα σύννεφα». Ο Γιάννης Βαρβέρης (1955-2011) είναι ένας από τους σημαντικότερους ποιητές της γενιάς του '70. Εξέδωσε δώδεκα βιβλία ποίησης και για 35 χρόνια έγραφε κριτική θεάτρου.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΥΓΡΑΦΙΑ
ΑΝΤΩΝΗΣ ΜΠΟΥΛΟΥΤΖΑΣ
Ο μεσολαβητής
εκδ. Κριτική, σελ. 484

Ο ιατρικός επισκέπτης Αριστέιδης Μαλλιαγκάκης είναι άσχημος, πάμπωχος και άτυχος. Ωστόσο συναντά εκείνον τον μυστηριώδη, ιδιότροπο, κυκλοθυμικό, αλλά επιτέλους γενναίοδωρο γέρο βοτανολόγο που κρύβει στο βαλτσάκι του τον πιο σπουδαίο θησαυρό: ένα άγνωστο ελιξίριο, σπάνιο γέννημα της φύσης που μπορεί να γιατρέψει ετοιμοθάνατους. Και γίνεται ο μεσολαβητής. Με το ελεύθερο μάλλισα να πουλάει τη θαυματουργή ουσία όσο ακριβά θέλει. Από την άλλη, όμως, πάλι, κάτι μεταμορφώνεται σε σκιά. Ο ήρωας μπορεί να σωθεί ή να καταστραφεί.

Οι ασυγχώρητοι του Αρονόφσκι

Ο φονταμενταλιστής Νώε-τιμωρός, ο λόγος του Θεού και η στενή σχέση του Χόλιγουντ με τη Βίβλο

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΜΠΟΥΡΑ

Ο κύκλος των blockbuster άνοιξε θεαματικά πριν από το Πάσχα και στην Κύπρο με την ιστορία του Νώε στην ομώνυμη ταινία του Ντάρρεν Αρονόφσκι. Σκοτεινό, δυστοπικό έργο, ειδικά στο δεύτερο μέρος του που είναι και πιο ενδιαφέρον: Ένας φονταμενταλιστής Νώε - τιμωρός αφουγκράζεται, ή έτσι νομίζει, τον λόγο ενός Θεού που δεν συγχωρεί για κανένα λόγο. Και αν οι ελάχιστοι εκλεκτοί εκ των αμαρτωλών στο τέλος τη γλιτώνουν είναι γιατί στο Χόλιγουντ θα 'ταν αδιανόητος ακόμη και ένας Κατακλυσμός

Η Κιβωτός του Νώε κατά τον Ντάρρεν Αρονόφσκι κινδυνεύει να γίνει Τιτανικός. Εντός της έχει ξεκινήσει μια μονομαχία ανάμεσα στους εκλεκτούς και τους έκπτωτους.

“

Στη σημερινή διήγηση του Κατακλυσμού ο Θεός κάνει εμφανή την παρουσία του μέσα από αλληπάλληλες σκηνές ονείρου, σαν εφιαλτικό ψυχεδελικό τριπ για το προπατορικό αμάρτημα που βλέπει ο Νώε.

χωρίς χάπ εντ. Ο κύκλος των blockbuster θα κλείσει μάλλον πιο επικά με τον Μωυσή στο «Exodus: Gods and Kings» του Ρίντλεϊ Σκοτ τον επόμενο Δεκέμβριο.

Η σχέση του Χόλιγουντ με τη Βίβλο παραμένει στενή και διαχρονική. Στις δεκαετίες του 1920 και του 1930, ο μεγιστάνος του θεάματος Σεσίλ Ντε Μιλ ξεκίνησε πρώτος τα θαύματα διαβάζοντας την Παλαιά Διαθήκη με τρόπο που ζωντάνευε μπροστά στα έκπληκτα μάτια των θεατών την περιπέτεια του Θεού και του Ανθρώπου.

Η έρμημος που διάβηκε ο Μωυσής έκρυβε χρυσάφι. Στη δεκαετία του '50 το Χόλιγουντ ξαναφόρεσε χλαμύδα και άδραξε ξίφος για να αντεπιτεθεί στην τηλεόραση. Ο Ντε Μιλ, πρωτοπόρος και πάλι, επέ-

στρεψε στους Αγίους Τόπους. Οι βιβλικές ιστορίες αυτή τη φορά απέκτησαν μεγαλύτερη ρεαλιστικότητα και έγιναν εντυπωσιακές.

Το σινεμασκόπ, τα ειδικά εφέ και ο γιγαντισμός όλων των μεγεθών εγκαινίασαν ένα νέο κινηματογραφικό «είδος»: την υπερπαραγωγή. Σήμερα, που μονάχα η τηλεόραση τη Μεγάλη Εβδομάδα θυμάται τον Ντε Μιλ και τις παλιομοδίτικες πλέον ταινίες του, το 3D επανεκκινεί τον τροχό της βιβλικής ιστορίας μίπως και ξαναγίνει το θαύμα.

Ο Θεός

Ο κινηματογραφικός «Νώε» φαντάζει σαν μια «post-runk φαντασίωση του Αρονόφσκι, που έχει κάνει φρετί το μπ

αγνό» γράφει εύστοχα ο κριτικός και συγγραφέας Τομ Σόουν στον βρετανικό «Γκάρντιαν», σε ένα ενδιαφέρον κείμενο για τις κινηματογραφικές εμφανίσεις του Θεού, που ενίοτε δεν περιορίζεται σε ρόλο guest star σε ιστορίες του κατχητικού. Αρκεί να θυμηθούμε τον αφορισμένο «Τελευταίο πειρασμό» του Μάρτιν Σκορσέζε ή τα «Πάθη του Χριστού» του Μελ Γκίμπσον, όπου η σαδιστική βία συμπιέσε το βιβλικό έπος σε μέγεθος θρησκευτικού b monie.

Στη σημερινή διήγηση του Κατακλυσμού ο Θεός κάνει εμφανή την παρουσία του μέσα από αλληπάλληλες σκηνές ονείρου, σαν εφιαλτικό ψυχεδελικό τριπ για το προπατορικό αμάρτημα που βλέπει ο Νώε. Η εικόνα του φιδιού κυριαρχεί.

Ο Θεός ξεχωρίζει από τα υπόλοιπα δημιουργήματά του τον άνθρωπο, την ατέλη του εικόνα, για να την καταστρέψει ολοσχερώς. Λίγο πριν από το τέλος, όμως, το ξανασκέφτεται. Τаланτεύεται ανάμεσα στην οργή και τη συγχώρεση, το μίσος και την αγάπη. Παράλληλα, η Κιβωτός του Νώε κινδυνεύει να γίνει βιβλικός Τιτανικός. Εντός της έχει ξεκινήσει μια θανάσιμη μονομαχία ανάμεσα στους εκλεκτούς και τους έκπτωτους. Ανάμεσα στο Καλό, που εμπεριέχει την αμαρτία, και στο Κακό, που δεν παρουσιάζεται μονοδιάστατα αλλά έχει και υπαρξιακό-φιλοσοφικό βάθος. Η Κιβωτός μετατρέπεται σε πλωτή ζούγκλα: τα πεινασμένα ζώα ξυπνούν από τη θείκη νάρκη και αλληλοσπαράσσονται.

Ο θυμός

Ο Νώε, πεπεισμένος πως ο άνθρωπος πρέπει να εκλείψει από το βασίλειο του Θεού, θέλει να σφάξει τα νεογέννητα μιας υιοθετημένης θυγατέρας του. Η εικόνα του, μια σύνθεση Αβραάμ και Ηρώδη, είναι η εικόνα ενός γενάρχη που από συντητός γίνεται παράφρων.

Αυτός ο Νώε ξεπερνάει τον εαυτό του. Πράττει όχι απλώς σαν εκτελεστικός βραχιόνιος του Θεού, αλλά σαν ένας τελειομανής Δημιουργός σε υπαρξιακό δράμα. Συνειδητοποιεί την αποτυχία του και αποφασίζει να ρίξει την Κιβωτό στα βράχια. Στο τέλος αυτού του βιβλικού θρίλερ, όταν σταματάει η βροχή, ο Θεός/Νώε σαν να ξυπνά από ένα όνειρο, απαλλαγμένος από τον θυμό του, και το ξανασκέφτεται: το κρυφό νόημα του παραδείσου θα ήταν μια τρύπα στο νερό χωρίς τον άνθρωπο.

Μια άλλη ανάγνωση της ταινίας θα έφερνε τον «Νώε» κοντά στον προπερίνο «Μαύρο κύκνο» του Αρονόφσκι. Ο άνθρωπος, γυμνός μπροστά στις επιθυμίες του, πρέπει να ξερκίσει τους φόβους του για να ανακαλύψει τη σκοτεινή του πλευρά. Εκεί ίσως βρει τη λύτρωσή του.

dbouras@kathimerini.gr

Δείτε

«Νώε» (Noah, 2014)

Blockbuster στο οποίο κυριαρχούν οι λιτοί χώροι, η ατμόσφαιρα, η πρωτοτυπία στον σχεδιασμό της παραγωγής και όχι ο θόρυβος από την εκκωφαντική δράση. Το βιβλικό έπος, η περιπέτεια καταστροφής και η δυστοπική φαντασία συναρμολογήθηκαν άριστα από τον Ντάρρεν Αρονόφσκι.

Η Κιβωτός του, που μεταφέρει αποθέματα συντηρησιμίου, πλέει ανάμεσα στο υπερθέαμα και το σκοτάδι ενός θρίλερ, που ξεκινάει μετά τις πρώτες σταγόνες βροχής στο άνυδρο μεταποκαλυπτικό τοπίο του «Νώε».

Ο εκλεκτός του Θεού, ο Νώε, αναλαμβάνει από τον Θεό το καθήκον να επιβλέψει την απαρύγκλητη τιμωρία του ανθρώπου. Ο κακός της ιστορίας, αγόνονος του Κάν, ανεβαίνει σαν λαθρεπιβάτης στην Κιβωτό φωνάζοντας πως ο άνθρωπος ορίζεται από τη θέλησή του και όχι από τις ουράνιες βουλές. Η μουσική είναι του Κλιτ Μάνσελ ενώ το τραγούδι της ταινίας της Πάτι Σμιθ και του Λέι Κέι. Παίζουν: Ράσελ Κρόου, Ρέι Ουίνστον, Τζένιφερ Κόνεϊ, Έμα Γουάτσον, Αντόνι Χόπκινς.

Fashion Stories

APRIL 12-13

10:00AM-08:00PM

Οδυσσέως 11,
1017 Παλιά Λευκωσία
t.22343670,
κ.99569498
art@isnotgallery.com
www.isnotgallery.com

AT IS NOT GALLERY

#4862423

ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

BEAUTIFUL PEOPLE

LOVE 100.7FM & 88.7

Στη Λευκωσία και στους 108.0

ΤΑΣΟΣ ΤΡΥΦΩΝΟΣ – ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΑΡΤΕΜΙΟΥ

ΚΑΘΕ ΠΡΩΙ 06:00 – 10:00

ΣΤΑΘΕΡΑ ΠΡΩΤΗ ΠΡΩΙΝΗ

ΕΚΠΟΜΠΗ ΣΕ ΑΚΡΟΑΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

ΑΠ' ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΜΟΥΣΙΚΟΥΣ ΣΤΑΘΜΟΥΣ

9,3%

6,8%

SFERA RADIO

7,3%

SUPER FM

9,3%

LOVE FM

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε για λογαριασμό 15 ραδιοφωνικών σταθμών από την κοινοπραξία IMR, SYMMETRON και Πανεπιστήμιο Λευκωσίας το διάστημα 23 Σεπτεμβρίου μέχρι 22 Δεκεμβρίου 2013 με δείγμα 3.517 ατόμων.

LoveFmCyprus

LoveFmCyprus

Η πρωινή ζώνη (06:00-09:00) είχε ως στατιστική βάση 1.248 άτομα και πληθυσμό 354.906

ΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΑΡΙΘΜΩΝ: 24.3.2014 - 30.3.2014

Τα χίλια πρόσωπα του ANTI

Το κανάλι εδραιώνεται στην πρωτιά και κερδίζει τη μάχη της φετινής σεζόν

Του ΜΙΧΑΗΛ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Ο ANTI από τις αρχές της τρέχουσας τηλεοπτικής σεζόν έδειξε τη δυναμική του παρουσιάζοντας ένα πολυσυλλεκτικό τηλεοπτικό πρόγραμμα για όλα τα γούστα. Παρά τις δυσκολίες που έφερε η οικονομική κρίση στη χώρα μας, το κανάλι του ANTI κατόρθωσε να δώσει στο τηλεοπτικό κοινό ένα ολοκληρωμένο τηλεοπτικό μενού με εγχώριες σειρές το οποίο ενσχυήθηκε ιδιαίτερα από το φετινό πρόγραμμα του ANTI Ελλάδος.

Τόσο το «Μπρούσκο» όσο και «Το βαλς με δώδεκα θεούς» ενισχύουν ιδιαίτερα τις καθημερινές ζώνες υψηλής τηλεθέας που μαζί με τα άλλα δύο σήριαλ του καναλιού «Νιώσε με» και «Εκείνο το καλοκαίρι» ανεβάζουν ιδιαίτερα την τηλεθέαση του καναλιού. Εκείνο όμως που ήρθε να εκτινάξει τον ANTI δεν είναι άλλο από το νέο παγκόσμιας εμβέλεια μουσικό τάλεντ σόου «The Voice». Το συγκεκριμένο κόνσεπτ καταφέρνει εβδομαδιαίως τόσο σε Ελλάδα όσο και σε Κύπρο να ξεπερνά το 50% με πάνω από 130.000 τηλεθεατές να συντονίζονται το βράδυ της προβολής του για να το παρακολουθήσουν. Από την περασμένη Παρασκευή το «The Voice» πέρασε στη φάση των ζωντανών μεταδόσεων με αποτέλεσμα τα νούμερα τηλεθέας να ανεβαίνουν ακόμη περισσότερο σε σχέση με τις προηγούμενες προβολές του παιχνιδιού στην Κύπρο.

Το πρώτο live της περασμένης Παρασκευής το παρακολούθησαν 131.000 τηλεθεατές και η τηλεθέση άγγιξε το 53,7%. Από τη μία οι σειρές και από την άλλη το «The Voice» καταφέρνουν αυτή τη σεζόν να ανεβάζουν τον ANTI στην πρώτη θέση μετά από αρκετά χρόνια και με μεγάλη διαφορά από τα υπόλοιπα κανάλια της χώρας. Αν ο ANTI φέτος χαρακτηρίζεται ως το κανάλι με τα χίλια πρόσωπα αυτό οφείλεται από τη μία από την πληθώρα επιλογών που δίνει στον τηλεθεατή και από την άλλη ένα παιχνίδι που αυτή τη σεζόν

Το «Your face sounds familiar» είναι το ψυχαγωγικό τηλεοπτικό προϊόν που προσφέρει ανεπιτήδευτο γέλιο.

δεν κάνει ιδιαίτερη αίσθηση στην Κύπρο.

Ενώ λοιπόν το «Your face sounds familiar» κάνει πάταγο στην Ελλάδα στο νησί μας παραμένει στον πάτο με χαμηλά νούμερα τηλεθέας και μειωμένο τηλεοπτικό ενδιαφέρον.

Αντίπαλος δε του συγκεκριμένου παιχνιδιού είναι το ανεκδιήγητο «Your Song» του Mega το οποίο μάλιστα κερδίζει τη μάχη της Κυριακής, αφού τα δύο προηγούμενα παίζουν απέναντι. Το «Your face sounds familiar» είναι

το απόλυτα ψυχαγωγικό τηλεοπτικό προϊόν που προσφέρει ανεπιτήδευτο γέλιο με τις μεταμφιέσεις των συμμετεχόντων αλλά και την ευχάριστη παρουσία της Μαρίας Μπεκατώρου και από την άλλη ο σχολιασμός του παιχνιδιού στα social media είναι απόλαυση.

Από την άλλη όμως το «Your Song» δεν έχει καταφέρει ακόμα –ούτε πρόκειται– να ψυχαγωγήσει, να πείσει αλλά και να προσφέρει αυτό για το οποίο δημιουργήθηκε: τραγούδια. Τα συγκεκριμένα κομμάτια που φτιάχνονται για το παι-

χνίδι, τόσο από στιχουργικούς όσο και από μουσικούς πλευράς, κριτώντας ως απλός ακροατής το μόνο που μπορούν να προκαλέσουν είναι ο πόνος στα αφτιά μας, τραγουδισμένα φυσικά από... επαγγελματίες παρακαλώ τραγουδιστές. Η συσταγή του «Your Song» αγαπητό Mega δεν πέτυχε, είναι εμφανές και ο λόγος είναι πρώτα οι συμμετέχοντες που είναι κομπάρσοι, ο παρουσιαστής που κουράζει, η κριτική-μαϊντανός-επιτροπή αλλά και η κούραση του τηλεοπτικού κοινού από τέτοιες πάστας παιχνίδια.

Βέβαια, σύγκριση με το «The Voice» δεν μπορεί να υπάρξει αφού πρόκειται μεν για ίδιας φιλοσοφίας παιχνίδι όμως παρουσιάζει βασικές δομικές διαφορές, ενώ το επίπεδο της παραγωγής είναι εντελώς διαφορετικό.

Φέτος, λοιπόν, με ή χωρίς χίλια πρόσωπα ο ANTI παίρνει το παιχνίδι, ενώ το αδικημένο «Your face sounds familiar» θα ξεμυτίσει σταδιακά και στην Κύπρο όταν ξεκολλήσουμε από τα φάλτσα και κακόγουστα τραγούδια του «Your Song».

1	ANTI	21,4%
2	OTHERS	18,6%
3	ΣΙΓΜΑ	17,4%
4	MEGA	15,5%
5	PIK1	14,4%
6	OTHER CY	9,2%
7	PIK2	1,3%
8	ΔΤ	1,4%
9	CY PAV	0,8%

OTHERS: DreamBox, Nova Gr, Nova Cy, Ένα κανάλι των CytaVision, Primetel, Cablenet. OTHER CY: Extra, Capital, MADcy, Music Tv. CY PAV: LTV, LTV 1, 2, 3, LTV SPORTS 1, 2, CYTACINEMA, CYTASPORTS, NRG.
P1FH: NIELSEN AUDIENCE MEASUREMENT

ΕΙΔΑΝ

The Voice

131.000

ANTI 28/03

53,7%

Μπρούσκο

114.000

ANTI 25/03

28,9%

Your Song

79.000

Mega 30/03

32,4%

Πατάτες αντιναχτές

64.000

PIK1 27/03

17,4%

Άκου τι είπαν

54.000

Σίγμα 24/03

15,1%

ΑΝΤΙΘΕΤΟ ΠΛΑΝΟ

Ο Ντέμης Ρούσος στο «Τετ-α-τετ»

Ο Τάσος Τρύφωνος συνάντησε τον διεθνή Έλληνα τραγουδιστή με πωλήσεις άνω των 50 εκατομμυρίων διεθνώς, στο σπίτι του στην Αθήνα για την πρώτη του εμφάνιση στην κυριακή τηλεοπτική συνέντευξη στην κυριακή τηλεόραση. Ο καλλιτέχνης με τη σπουδαία καριέρα, που πολύ δύσκολα δίνει συνεντεύξεις πλέον, μιλάει για όλα σε μία εκπομπή γεμάτη από τις μεγάλες του επιτυχίες τη Δευτέρα 7 Απριλίου στις 22:00 στο PIK1.

Ο Δ. Χριστόφιας στα «Πρόσωπα»

Το 2008 εξελέγη Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Πέντε χρόνια αργότερα, αποχώρησε από το Προεδρικό έχοντας αποκτήσει ορκισμένους οπαδούς αλλά και σφοδρούς πολέμιους. Ο Δημήτρης Χριστόφιας, ένα χρόνο μετά την αποχώρησή του από τη θέση του Προέδρου της Δημοκρατίας, στην πρώτη προσωπική του συνέντευξη στην εκπομπή «Πρόσωπα» στις 23:10 στο Mega.

PIK1

- THΛ.: 22862000
- 21.30 Δείπνο με τις αδελφές μου
  - 07.30 Θεία λειτουργία
  - 10.30 Στην άκρη του παράδεισου - (Ε)
  - 12.15 Η ύπαιθρος εβδομαδιαία εκπομπή με θέματα από την κυπριακή αγροτική ζωή.
  - 12.45 Κύπρος ένα ταξίδι Ένα οδοιπορικό στην Κύπρο του χθες και του σήμερα.
  - 13.15 Είμαστε εδώ Νεανική εκπομπή.
  - 14.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
  - 14.15 Σάββατο κι απόβραδο - (Ε)
  - 15.45 Τετ-Α-Τετ - (Ε)
  - 17.00 Η παροιμία μας Μια εκπομπή για τους αποδήμους Κυπριούς.
  - 17.30 Αμύνεσθαι περί πάτρης
  - 18.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
  - 18.15 Σατιρική εκπομπή.
  - 18.50 Χωρίς αποσκευές Ταξιδιωτική εκπομπή, με την Αλεξία Αναστασίου.
  - 9.20 Κυπριώτικο σκετς - (Ε)
  - 04.00 Κύπρος ένα ταξίδι - (Ε)
  - 04.30 Αμύνεσθαι περί πάτρης

PIK2

- THΛ.: 22862000
- 21.00 Famiglia in Giallo
  - 07.00 MAD Music
  - 09.00 Παιδική ζώνη α. Το κόκκινο λεωφορείο β. Τόμας το τρενάκι γ. Ποκόγιο δ. Μπομπ ο μάστορας ε. Μπάρνι στ. Κλίφορντ ζ. The big Cartoonie show η. Τα τρελά Καρτούνς θ. Στη χώρα του γιατί (Ε)
  - 13.05 Παιδική ζώνη - (Ε)
  - 13.05 Το κόκκινο λεωφορείο ταξιδεύει β. Τόμας το τρενάκι γ. Ποκόγιο δ Μπομπ ο μάστορας ε. Μπάρνι στ. Κλίφορντ ζ. Στη χώρα του γιατί (Ε)
  - 16.20 Ο κόσμος ανάποδα Τηλεμαγκαζίνι.
  - 17.00 Μχανοκίνητος αθλητισμός - (Ε)
  - 17.30 Πορεία προς το Παγκόσμιο Κύπελλο του 2014 (Road to Fifa World Cup 2014) 7ο. (Αργεντινή - Ακτιή Ελεφαντοστό)
  - 18.00 Η Κύπρος κοντά σας - (Ε) Μια ζωντανή γέφυρα επικοινωνίας με τους όπου γης Κύπριους συμπατριώτες μας.
  - 19.00 MAD Music
  - 20.40 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (αγγλική)
  - 20.50 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (τουρκική)
  - 21.00 Μπεντιβόλο, οικογένεια ντετέκτιβ (Famiglia in Giallo). Αστυνομική. Επ. 1ο/6.
  - 22.40 Έργα και ημέρες Εκπομπή με τη Μαρία Αγγελίδου.
  - 23.40 ΕΙΔΗΣΕΙΣ - (Ε)
  - 00.00 ΓΙΟΥΡΝΙΟΥΣ

MEGA

- THΛ.: 22477777
- 21.15 Your Song - Live
  - 07.00 Θεία λειτουργία Απευθείας μετάδοση.
  - 10.00 Μπουκιά και συχώριο - (Ε)
  - 11.00 Dr. Cook Εκπομπή μαγειρικής
  - 12.00 Ο κακός βεζύρης - (Ε)
  - 13.00 Πού σου νέφκω special... - (Ε)
  - 13.00 Πρόσωπα - (Ε) Ντοκιμαντέρ, με τους Κατερίνα Αγαπητού, Στέλιο Γεωργίου.
  - 14.00 Χωρίς συνταγή Εκπομπή μαγειρικής με τον Δημ. Σκαρμούτσου.
  - 14.50 Ερασιτέχνες δικηγόροι - (Ε) Ελληνική σειρά
  - 16.20 Just The 2 of us - (Ε) Με Ζέτα Μακρυπούλια
  - 18.10 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
  - 18.30 Just the 2 of us - (Συνέχεια) - (Ε)
  - 19.10 Celebrity Game Night Τηλεπαιχνίδι με τη Σμαράγδα Καρύδη.
  - 20.20 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
  - 21.15 Your Song - Live Talent show με τον Ανδρέα Μικρούτσικο.
  - 01.00 Point of no return Περιπέτεια, με τους Μπρίτζετ Φόντα, Γκάμπριελ Μπερν, κ.ά.
  - 02.30 Αριστοτέλης ο Αρίστος - (Ε) Ελληνική σειρά.
  - 03.20 Τηλεμπόρα - (Ε) Σειρά, με τους Απόστολο Γκλέτσο, Θεοφανία Παπαθωμά, κ.ά.
  - 04.20 Love sorry - (Ε)
  - 05.00 Οι αυθαίρετοι - (Ε)
  - 05.30 Χαρουγιά - (Ε)

ANTI

- THΛ.: 22200200
- 21.15 Face Sounds Familiar
  - 06.20 Πρωινή ενημέρωση Ενημερωτική εκπομπή.
  - 07.00 Το έβδομο κλειδί - (Ε) Κυπριακή σειρά.
  - 08.00 Οι Μεν και οι Δεν - (Ε) Ελληνική σειρά.
  - 08.50 Ο Τζιτζίκας και ο Μέρμηγκας - (Ε) Ελληνική σειρά.
  - 09.40 Άκρωσ οικογενειακών - (Ε) Ελληνική σειρά.
  - 10.30 Λίτσα.com - (Ε) Ελληνική σειρά.
  - 11.20 Ο πόλεμος των άστρων Ελληνικό show με τη Music and more
  - 13.00 Music and more Ψυχαγωγική εκπομπή.
  - 13.50 Βαλς με 12 θεούς - (Ε) Κυπριακή σειρά
  - 15.00 Μπρούσκο - (Ε) Κυπριακή σειρά
  - 16.50 The Voice - (Ε) Μουσικό talent show.
  - 18.00 Τα νέα του ANTI σε 10'
  - 18.10 The Voice - (Ε)
  - 18.40 Λεφτά στο Λεπτό The Voice - (Ε)
  - 20.20 Τα νέα του ANTI
  - 21.15 Your Face Sounds Familiar (B' κύκλος) Ζωντανό show με τη Μαρία Μπεκατώρου.
  - 00.15 Τίτλοι ειδήσεων
  - 00.20 Αθλητικές ειδήσεις
  - 00.30 Grey's anatomy - (Ε) Ξένη σειρά.
  - 01.20 Ιστορίες από την απέναντι όχθη - (Ε) Ελληνική σειρά.
  - 02.10 Λευκός Οίκος - (Ε)
  - 03.00 Τα νέα του ANTI - (Ε)
  - 04.00 Οι χωράφτες - (Ε)
  - 04.40 Η αγάπη είναι light - (Ε)

ΣΙΓΜΑ

- THΛ.: 22580100
- 22.30 Μια Ιταλίδα από Κυψέλη
  - 06.30 Oggy and the cockroaches - (Ε) Παιδικό πρόγραμμα.
  - 06.50 Robbin Hood - (Ε) Παιδικό πρόγραμμα.
  - 07.25 Βουράτς γεϊτόνοι - (Ε) Ελληνική σειρά.
  - 08.10 Barbie: Diamond Castle Παιδική ταινία
  - 09.30 UEFA Champions League Magazine
  - 10.00 Μεσ στην καλή χαρά Εκπομπή με την Κατερίνα Καραβάτου.
  - 14.40 7 ουρανοί και σύννεφα αλιότες - (Ε) Κυπριακή σειρά
  - 16.00 Μην αρχίζεις τη μουρμούρα - (Ε)
  - 16.45 Άκου τι είπαν - (Ε) Τηλεπαιχνίδι με τον Χρήστο Φερεντίνο. Τί θα φράμε σήμερα μαμά; - (Ε)
  - 18.30 Τομές στα γεγονότα
  - 18.40 Πάμε πακέτο - (Ε) Εκπομπή με τη Βίκυ Χατζηβασιλείου.
  - 20.20 Τομές στα γεγονότα
  - 21.30 Joker - (Ε)
  - 22.30 Μια Ιταλίδα απ' την Κυψέλη. Κυψωδία, με τους Μάρω Κοντού, Αλέκο Αλεξανδράκη, κ.ά.
  - 00.10 Γεγονότα σε τίτλους
  - 00.15 My babysitter's a vampire. Ξένη σειρά.
  - 00.45 Οι ιστορίες του αστυνόμου Μπέκα - (Ε)
  - 01.40 Μεσ στην καλή χαρά - (Ε)

MAD

- THΛ.: 22472472
- 17.30 Fashion Music Project
  - 00.00 Hits Non Stop
  - 02.00 Insomnia Mixer
  - 06.00 Wake Up... Hits
  - 08.00 Breakfast
  - 11.00 Breaking MAD
  - 12.00 MAD Greek Top 10
  - 13.00 Greeks Only Mixer
  - 15.00 Zone M
  - 17.00 Mixer
  - 17.30 Fashion Music Project
  - 18.00 Λάικ στα ελληνικά
  - 19.00 Hits Non Stop
  - 21.00 OK at Night
  - 22.00 Nu School Old School
  - 23.00 Zone M

TV PLUS

- THΛ.: 22600600
- 21.10 Blood diamond
  - 08.05 Παιδική ζώνη
  - 14.00 Μελέτησέ το - (Best of)
  - 15.00 Φ+M Live - (Best of)
  - 16.00 Τηλεαγορά
  - 17.00 Μεταξύ μας
  - 18.00 The Fresh Prince of Bell Air, III
  - 18.45 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
  - 19.00 Εξελίξεις στη showbiz
  - 19.30 Ο Γιάννης τα 'κανε θάλασσα
  - 20.55 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
  - 21.10 Blood diamond
  - 23.10 Miami Medical
  - 23.35 Wheels on meals
  - 01.30 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (Από το Star)
  - 02.05 Μίλα - (Ε)
  - 03.30 Φ+M Live - (Ε)

EXTRA

- 07.15 Extra Kids 11.05 Στην κουζίνα με την Βέρα
- 12.00 Ελληνική ταινία
- 14.00 Ταξίδι ζωής
- 16.00 Το πόρτι της ζωής σου
- 16.45 ΕΙΔΗΣΕΙΣ - (Στη νοηματική)
- 17.00 Γάμος αλλά ελληνικά
- 18.45 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 19.30 Ο άνθρωπος που έσπαγε πλάκα
- 21.00 7 μέρες Κύπρος
- 22.30 Ελληνική ταινία
- 23.55 Ξένη ταινία
- 01.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 01.45 Ελληνική ταινία

NOVACINEMA 1

- 05.05 (Rising Sun 07.15 Barefoot In The Park 09.10 Cine News 09.55 Dial M For Murder 11.40 La Mer A Boire 13.20 Hyde Park On Hudson 15.00 NCIS, XI 15.50 Person Of Interest 16.40 Cine News 17.10 Saints And Soldiers: Airborne Creed 20.30 The Dictator 22.00 The Lone Ranger 00.40 Identity Thief

NOVSPORTS 1

- 00.30 Super League 2013/14 32η Αγωνιστική
- 02.30 Super League 2013/14 32η Αγωνιστική
- 04.30 Super League 2013/14 32η Αγωνιστική
- 06.30 Ο Κόσμος του Στίβου (Ε) 07.00 Basket League 2013/14 - 24η Αγωνιστική
- 08.45 Αργεντινικό Πρωτάθλημα

LTV SPORTS 1

- 08.30 Ισπανικό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου (Ε)
- 12.00 Αγγλικό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου (Ε)
- 14.00 Χωρίς παρωπίδες (Ε)
- 14.45 Ιπποδρομίες (Live)
- 20.00 Κολεγιακό Πρωτάθλημα Καλαθοσφαίρισης
- 22.00 Ισπανικό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου (Live)
- 22.00 Αγγλικό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου (Live)
- 23.00 Friends with kids
- 23.00 Zodiac
- 01.40 Ζώνη ενηλίκων
- 05.00 Red Star
- 06.30 LTV Sports News - (Ε)

LTV

- THΛ.: 22357272
- 21.00 Beeper
  - 07.55 Κουζίνα με άποψη - (Ε)
  - 08.25 Star stories - (Ε)
  - 08.55 Παιδική ζώνη
  - 12.05 Τηλεαγορά
  - 13.50 Σ' αγαπώ - (Ε)
  - 14.30 Σαμεράδα - (Ε)
  - 16.35 Η Λουίζα και η παρέα της
  - 17.00 Μάνα μου παραστράτησα (Ελληνική ταινία).
  - 18.30 Πέστα στην Θέκλα
  - 20.00 Σαμεράδα - (Ε)
  - 21.00 Beeper (Θρίλερ)
  - 23.00 Universal soldier: The return (περιπέτεια)
  - 00.35 The fifth element (επιστ. φαντασίας)
  - 02.40 Asylum - (Δράμα)
  - 04.20 Jesse Stone: Stone Cold

Μικρά ρομπότ μάς λύνουν τα χέρια

Θα «εργάζονται» σε συνθήκες επικίνδυνες για τον άνθρωπο ή ακριβές, όπως την κατασκευή υποθαλάσσιων σταθμών

Της **ΑΣΠΑΣΙΑΣ ΔΑΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΥ**

Πολλά εκατομμύρια λίτρα πετρελαίου επιπλέουν στη θάλασσα. Εκατοντάδες ψαρόβαρκες προσπαθούν να περισυλλέξουν το πετρέλαιο που πλησιάζει τις παράκτιες περιοχές. Χιλιάδες άνθρωποι θέτουν σε κίνδυνο την υγεία τους, ενώ καταφέρνουν να συλλέξουν μόνο το 3% του πετρελαίου.

Το 2010, όταν έγινε η έκρηξη στην εξέδρα άντλησης πετρελαίου Deepwater Horizon της εταιρείας BP στον Κόλπο του Μεξικού, ο Σέζαρ Αράδα ήταν ερευνητής στο Τεχνολογικό Ινστιτούτο της Μασαχουσέτης και μελετούσε καινοτόμες τεχνολογίες ελέγχου πετρελαιοκηλίδων. Για τον Αράδα, το ατύχημα αυτό ήταν μια μοναδική ευκαιρία να βρεθεί μπροστά σε αυτό που ερευνούσε για χρόνια. «Ενώ ένα τέτοιο ατύχημα μας έκανε να αισθανθούμε απείσι ως ανθρώπινο είδος, την ίδια στιγμή γέννησε και ελπίδες. Όπως ο άνθρωπος κατάφερε να βρει τη δύναμη για να το δημιουργήσει, είναι στο χέρι του να βρει τη δύναμη και για να το αντιμετωπίσει», σκέφτηκε ο Αράδα φτάνοντας στην ακτή κοντά στον τόπο του ατυχήματος. Βλέποντας τόσους ανθρώπους να δουλεύουν κάτω από αντίξοες συνθήκες, εκτεθειμένοι σε επικίνδυνες τοξικές ουσίες, ο Αράδα έβαλε ένα προσωπικό στοίχημα, να καταφέρει να χρησιμοποιήσει τις δυνάμεις της ίδιας της

φύσης για να την προστατεύσει. Εκεί γεννήθηκε η ιδέα του Protei, ενός μικρού μη επανδρωμένου ιστιοφόρου πλοίου, το οποίο μπορεί να αλλάζει συνεχώς σχήμα, ώστε να κινείται στοχευμένα και να καθαρίζει αποτελεσματικά μεγάλες υδάτινες εκτάσεις. Ταξιδεύοντας κόντρα στον άνεμο και σέρνοντας πίσω τους μακριές ουρές φτιαγμένες από απορροφητικό ναουλικό, οι επιστήμονες ελπίζουν ότι ένας στόλος αποτελούμενος από πολλά τέτοια μικρά, έως έξι μέτρα, πλοία, θα μπορούσε στο μέλλον να προσφέρει μια φτηνή και περιβαλλοντικά φιλική λύση στον καθαρισμό ωκεανών όχι μόνο από πετρέλαιο, αλλά και από άλλους ρύπους.

Απλή ιδέα

Η ιδέα ακούγεται απλή, αλλά στην πράξη οι προκλήσεις που αντιμετώπισαν οι ερευνητές ήταν μεγάλες. «Τα ιστιοφόρα πλοία είναι ιδιαίτερα δύσκολο να τα ελέγξεις και να τους επιβάλεις ακριβείς, μικρές και συχνές αλλαγές πλεύσης», λέει στην «Κ» ο γαλλο-ιαπωνικός καταγωγής εφευρέτης, Σέζαρ Αράδα, εξηγώντας ότι αυτός ήταν ο λόγος που έπειτα από πολλές δοκιμές κατέληξαν στην κατασκευή ενός πρωτοτύπου που μπορεί να αλλάζει συνεχώς σχήμα καθοδηγούμενο από πολλά μικρά πηδάλια τοποθετημένα κατά μήκος της γάστρας του. «Αν τελικά η τεχνολογία μας δουλέψει, δεν θα μπορούσε να εφαρμοστεί μόνο για τον καθαρισμό των ωκεανών, αλλά θα φέρει επανάσταση και στη ναυπηγική», λέει ο Αράδα. Εδώ και περίπου ένα χρόνο, ο Αράδα βρίσκεται στο Χονγκ Κονγκ, δουλεύοντας πυρετωδώς, με σκοπό τις επόμενες ημέρες να καταφέρει να βγάλει πιλοτικά στην αγορά την τελευταία εκδοχή του πλοίου-ρομπότ, μήκους ενός περίπου μέτρου. «Σκοπός μας είναι να το δοκιμάσουν όσο το δυνατόν περισσότεροι άνθρωποι», τονίζει ο Αράδα, εξηγώντας ότι η τιμή του δεν θα ξεπερνά τα 1.000 δολάρια.

Μία από τις εκδοχές του ιστιοφόρου σκάφους Protei, το οποίο σχεδιάστηκε για τη συλλογή πετρελαίου από τη θάλασσα, σε δοκιμαστική πλεύση στο λιμάνι του Ρότερνταμ της Ολλανδίας.

Ρομπότ-χτίστες μιμούνται τη συμπεριφορά των εντόμων

Με έμπνευση από τους τερμίτες

Και ενώ στη θάλασσα η ιδέα των μικρών συνεργαζόμενων ρομπότ βρίσκεται ακόμα στα σκαριά, στην ξηρά ρομπότ-χτίστες έχουν ήδη πιάσει δουλειά. Τον περασμένο μήνα, ομάδα Αμερικανών ερευνητών από το Πανεπιστήμιο του Χάρβαρντ ανακοίνωσε ότι κατάφερε να δημιουργήσει ένα σύστημα μικρών αυτόνομων ρομπότ, τα οποία, μιμούμενα τον τρόπο συμπεριφοράς των εντόμων, συνεργάζονται αρμονικά για ένα κοινό σκοπό, το χτίσιμο ενός κτιρίου.

«Σε αντίθεση με τον άνθρωπο, ο οποίος για να φέρει εις πέρας ένα κατασκευαστικό έργο σχεδιάζει εκ των προτέρων και επιτηρεί προσεκτικά κάθε στάδιο, τα έντομα περιφέρονται κάνοντας το καθένα τη δική του εργασία, καταφέροντας όμως να παράγουν όλα μαζί χρήσιμα αποτελέσματα», λέει στην «Κ» ο Τζάστιν Ουέρφελ, επικεφαλής της έρευνας και ερευνητής στο Ινστιτούτο Βιοε-

πνευσμένης Μηχανικής Wyss του Χάρβαρντ. Το εργαλείο που κρύβεται πίσω από τον προγραμματισμό αυτών των ρομπότ είναι μια έννοια που πρωτομελετήθηκε στους τερμίτες, ονομάζεται στιγμέργια (stigmergy), και αφορά στην αποθήκευση πληροφορίας στο περιβάλλον. Με άλλα λόγια, «τα ρομπότ δεν "συνεννοούνται" άμεσα μεταξύ τους, αλλά συντονίζονται έμμεσα, αντιδρώντας στις αλλαγές που συμβαίνουν στο περιβάλλον τους», εξηγεί ο Ουέρφελ.

Σήμερα, τα ρομπότ του Ουέρφελ έχουν μήκος 20 και πλάτος περίπου 10 εκατοστά, ενώ μπορούν να μεταφέρουν και να συναρμολογήσουν τούβλα που τα ξεπερνούν σε μέγεθος. Οι επιστήμονες ελπίζουν ότι στο μέλλον τέτοια ρομπότ-χτίστες θα χρησιμοποιηθούν για κατασκευές σε συνθήκες όπου είναι επικίνδυνο, αλλά και εξαιρετικά ακριβό, να εργαστούν άνθρωποι, όπως για πα-

ράδειγμα στην κατασκευή υποθαλάσσιων σταθμών ή βάσεων στον πλανήτη Άρη. Ενα πλεονέκτημα τέτοιων μη συγκεντρωτικών συστημάτων που μιμούνται τη συμπεριφορά μιας αποικίας εντόμων, είναι ότι στην περίπτωση που «καθεί» ένα μέλος της ομάδας το σύστημα δεν καταρρέει, αφού τα υπόλοιπα δεν επηρεάζονται από την απώλειά του. «Μπορείς να στείλεις μια ομάδα ρομπότ να δουλέψει σε ένα απομονωμένο, επικίνδυνο και μη επιτηρούμενο περιβάλλον, χωρίς να ανησυχείς για την περίπτωση που κάποιο από αυτά καθεί ή χαλάσει», εξηγεί ο Ουέρφελ.

Τέτοια όμως συστήματα έχουν το μειονέκτημα ότι δεν είναι τόσο αποδοτικά όσο αυτά που ελέγχονται από έναν κεντρικό εγκέφαλο. «Αν παρατηρήσεις μια αποικία μυρμηγκιών θα δεις αρκετές άχρηστες μετακινήσεις», παραδέχεται ο Ουέρφελ.

“*Ο Protei, ένα μικρό μη επανδρωμένο ιστιοφόρο, μπορεί και αλλάζει συνεχώς σχήμα, ώστε να κινείται στοχευμένα και να καθαρίζει αποτελεσματικά μεγάλες υδάτινες εκτάσεις.*”

ΜΙΚΡΕΣ ΑΓΓΕΛΙΕΣ

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΑΚΙΝΗΤΑ

Πωλείται καινούργια, 2όροφη κατοικία, 4 υπν., 214 τ.μ. με 600 τ.μ. οικόπεδο τεμάχιο, στην Αλάμπρα, πάνω στον παλιό δρόμο Λευκωσίας- Λεμεσού. Τιμή: € 265.000 τηλ. 99622427

Πωλείται καινούργιο διαμέρισμα, ισόγειο 2 υπνοδωματίων με A/C κοινή πισίνα, 2 parking και μεγάλη βεράντα με κήπο στην περιοχή Τάροι των Βασιλέων, με τίτλο ιδιοκτησίας στην Περχ. Τιμή: 130.000 Τηλ. 99425558

Πωλείται διαμέρισμα 2 υπνοδωματίων στο Κολόσια επιπλωμένο, με κλιματισμό σε όλους τους χώρους. Διαθέτει αποθήκη και καλυμμένο χώρο στάθμευσης σε πολύ καλή τιμή. Πληροφορίες 99009501

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΝΤΑΙ

Ενοικιάζεται στην Έγκωμη απέναντι από τα φώτα του Hilton Park χώρος 2200τ.μ. από τα οποία τα 1000τ.μ. είναι στεγασμένα. Ίδανικός χώρος για οποιαδήποτε εργασία. Τηλ. 22673403, 99908143.

Ενοικιάζεται μοντέρνο διαμέρισμα στην Έγκωμη 80τ.μ. 2 υπνοδωμάτια, 2ος όροφος, κατασκευής 2009, Πλήρως επιπλωμένο, Κεντρική Θέρμανση, Κλιματισμός, Αποθήκη, Στεγασμένος Χώρος Στάθμευσης, Δίπλο από Πανεπιστήμιο Λευκωσίας. Τιμή: 750€. 99689498.

Ενοικιάζεται οροφοδιαμέρισμα στο Καϊμακλί. Αποτελείται από τρία υπνοδωμάτια en suite και κοινόχρηστη κουζίνα, τραπεζαρία και σαλόνι. Με πλήρη επίπλωση ή χωρίς επίπλω. Τηλέφωνο 99327245.

Ενοικιάζεται διαμέρισμα 2 υπνοδωματίων, 80 τ.μ., με 2 βεράντες και ιδιωτικό χώρο στάθμευσης σε ολοκαίνουργια πολυκατοικία, στη περιοχή Αναπήλων στην Κάτω Πάφο. Τιμή ευκαιρίας. Περισσότερες πληροφορίες στα τηλέφωνα 99632077,

99328326.

Ενοικιάζεται ρετιρέ 180τ.μ. με απρόσκοπτη θέα, στην Αγλαντζιά, παρά το ΚΕΜΑ. Διαθέτει 3 υπνοδωμάτια, 2 αποχωρητήρια, αποθήκη, κεντρική θέρμανση, κλιματιστικά σε όλους τους χώρους, φούρνο και κεραμική εστία, ψυγείο και πλυντήριο ρούχων. Τιμή: 650 ευρώ (συζητήσιμη). Ιάκωβος 99-606-586.

Ενοικιάζεται αποθήκη με εμβαδό 350 τ.μ. εις Βιομ. περιοχή Αραδίππου. Διαθέτει γραφείο - κουζίνα - και 2 αποχωρητήρια. Διαθέτει επίσης πύργα ασφαλείας και εύκολη και γρήγορη πρόσβαση στον αυτοκινητόδρομο. Τηλ. 99634136. Λάρνακα.

Ενοικιάζεται ανεξάρτητη μονοκατοικία στην περιοχή Ζακάκι. Είναι 150 τετραγωνικά μέτρα με 3 υπνοδωμάτια. Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε στο τηλέφωνο 99552063.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΟΙΚΟΠΕΔΑ

Πωλείται οικόπεδο 724 τ.μ., στην Αλάμπρα, μεταξύ Παλαίου και Νέου δρόμου Νάσιας- Λεμεσού. Τιμή: € 150.000 τηλ. 99622427

ΠΩΛΕΙΤΑΙ εξαιρετικό οικόπεδο 661 τ.μ στην περιοχή Coloumbia-Γερμασόγεια. Εφάρτεται πεζοδρόμου και μεγάλο διαμορφωμένο χώρο πρασίνου. Με τίτλο κι όλες τις παροχές. ΣΔ 100%. Μέχρι τρεις ορόφους. Τιμή 370.000 ευρώ (συζητήσιμη). Τηλ 97742121.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ οικόπεδο στην περιοχή της Αγίας Φύλας, 776τ.μ. με τίτλο ιδιοκτησίας, 90% ΣΔ, 3 ορόφοι. Τιμή 290.000 ευρώ. Τηλ 99787862. Email: e.zoidou@gmail.com

ΠΩΛΕΙΤΑΙ οικόπεδο στο χωριό Ποταμιά, 580 τ.μ. με τίτλο ιδιοκτησίας, 90% Συντελεστή Δόμησης, σε εξαιρετική περιοχή με νέες κατοικίες. Τιμή

130.000 ευρώ. Τηλ. 99574611.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΟΙΚΙΣΤΙΚΟ ΤΕΜΑΧΙΟ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΗ. Το οικιστικό τεμάχιο βρίσκεται στην περιοχή Φοινικαρά. Ολικό εμβαδό 5,686 με Σ.Δ 20%. Τηλ.: 96885030 ιδιοκτήτης.

Πωλείται σε νεόκτιστη περιοχή οικόπεδο 533 τ.μ. στην περιοχή Αγ. Κων/νου και Ελένης, Ηλιούπολη στο Δάλι Λευκωσίας. Το οικόπεδο εφάρτεται με πεζοδρόμο και έχει τίτλο ιδιοκτησίας. Για πληροφορίες τηλ. 99458745

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ

OPEL VECTRA 18CC, registration DAF, 1993, manual, airbags, air-condition, car radio, silver color, special price: 800 euro only! Call 22101858.

Πωλείται Golf IV Tdi Van 110 hp χρώματος ασήμι 3.500 ευρώ. Τηλ. 99997147.

Πωλείται Toyota Starlet Glanza 13άρι turbo, χρώματος ασήμι, γραμμένο και επιθεωρημένο, 4.500 ευρώ. Τιμή συζητήσιμη! 96766150 Λεμεσός.

Πωλείται Mercedes e 220 CDI μοντέλο 2001 silver, MOT 5/2014, πρόσφατο γενικό service, full extra, 5.500 ευρώ, λόγω αναχώρησης στο εξωτερικό. Για περισσότερες πληροφορίες 99177507.

Πωλείται αμάξι Renault Meganε Cabrio, έτος 2006 16 αλόγα, αρ. εγγραφής KJY, περασμένο MOT, σύστημα τριτοκί, leather, με αρκετά extra. Τιμή 5.800 ευρώ. Τηλ. 99850944 Λεμεσός.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Πωλείται περλίττο money gram dvd club. Πωλείται επικερδής επιχείρηση στον ίδιο χώρο λειτουργεί υπηρεσία money gram, υπάρχει ενσωματωμένο dvd club και τεράσιο περλίττο. Επίσης στον ίδιο χώρο λειτουργεί και κατάστημα αθλητικών παπουτσιών. Πλοισια stock. Πωλείται λόγω άλλων ασχολιών των ιδιοκτητών. Τηλ. 99843498.

Πωλείται επικερδής επιχείρηση (Πάρκο Καφεστιατόριο) με όλο τον εξοπλισμό, λόγω άλλων ασχολιών του ιδιοκτήτη. Υπαίθρια παιχνιδούπολη και κλειστή αίθουσα παιχνιδιών. Κατάλληλο για διοργάνωση εκδηλώσεων (γάμων, βαπτίσεων

κ.α). Τηλ: 99843498.

Ενοικιάζονται φουσκωτά κάστρα σε διάφορα μολυβί, έτους 2012, παρα πολύ καλή κατάσταση, για διάφορες εκδηλώσεις! Τηλ.: 99484639

Πωλείται σκούτερ Piaggio μοντέλο Beverly - Anniversary Edition, κυβισμού 500 κ.ε. χρώματος μολυβί, έτους 2012, παρα πολύ καλή κατάσταση, με εγγύηση απηρωσότητας 2 χρόνια με χιλιόμετρα 2400 , ένας ιδιοκτήτης . Για πληροφορίες: τηλ. 99 - 634-136. ή 97-686-236. Λάρνακα.

Πωλείται εργασιακό ενυδρείο, διαστάσεων 100 x 30 κ. εκ. μαζί με όλα τα απαραίτητα για χρήση του και με επίσης με χαλίκια. 60 ευρώ. Τηλ. 99- 634136.

Πωλούνται 2 ηλεκτρογεννήτριες HONDA μοντέλο GX390 - απόδοσης 7 ΚWΑ. ελαφρώς μεταχειρισμένες, κατάλληλες για τουριστικά νερού ή άλλη ασχολία. Τιμή έκαστη: ευρώ 1.200. Για ραντεβού: 99634136 Λάρνακα.

Πωλείται βάρκα με όλο τον εξοπλισμό, με λίγες

ώρες λειτουργίας και όλες τις άδειες. Τηλ. 99422134

Πωλείται μια βιβλιοθήκη χρώματος άσπρου διαστάσεων 2,5x2,5 με χώρο για τηλεόραση στο κέντρο. Πολύ καλή κατασκευή, σε πολύ λογική τιμή. Επίσης δύο θερμάστρες σχεδόν καινούργιες και πολύ αποδοτικές και οικονομικές σε κατανάλωση ενέργειας. Τηλ. 99316392.

ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Αν θέλετε έξτρα εισόδημα για οικονομική ανεξαρτησία με ελεύθερο ωράριο, δωρεάν εκπαίδευση και εισόδημα € 500 - € 2.500. www.life-change.biz. τηλ. 99256254.

Αναλαμβάνονται οικοδομικές εργασίες, με πείρα 30 χρόνια στον τομέα αυτό. Τηλ. 99471652.

Παραδίδονται μαθήματα μαθηματικών σε μαθητές δημοτικού-γυμνασίου-λυκείου. (περιοχή Στρόβολο). Τηλ. 99216635.

Δασκάλα Ειδικής Εκπαίδευσης Λογοθεραπεύτρια ειδική παιδαγωγός παραδίδει μαθήματα στη περιοχή Αγλαντζιάς. Τηλ: 99185706.

Ανακοίνωση

- Συμβουλευτική και Ψυχοθεραπεία για παιδιά, εφήβους, ενήλικες, ζευγάρια και οικογένειες.
- Πρόγραμμα Προσωπικής Ανάπτυξης και Αυτογνωσίας για ενήλικες.
- Πρόγραμμα «Ενα Ταξίδι στον Κόσμο των Συναισθημάτων και της Γνώσης» για παιδιά και εφήβους.

Γαβριέλλα Φιλίππου,
Ψυχοθεραπεύτρια-Σύμβουλος,
Εκπαιδευτρια
Τηλ.: 99342225, www.gp-cec.com

Rent for your wedding. Info 99626987, Angelos

Ενοικιάζεται ανώγειος κατοικία στο Στρόβολο 2 λεπτά από το δρόμο Σταυρού και 8 λεπτά από τον αυτοκινητόδρομο. Έχει 350τ.μ. καλυμμένους χώρους, 4 υπνοδωμάτια, εκ των οποίων τα 3 έχουν ντουζιέρα. Είναι μερικό επιπλωμένο και περιλαμβάνει όλες τις ηλεκτρικές συσκευές, φούρνο, μάτια, ψυγείο, πλυντήριο πιάτων, πλυντήριο ρούχων και στεγνωτήριο. Επίσης υποδαπέδια θέρμανση και aircondition σε όλους τους χώρους. 2 βεράντες, η μια είναι 100τμ και καλυμμένο parking. Το σπίτι θα είναι διαθέσιμο από τις 15 Φεβρουαρίου. Ενοίκιο €1.200. Τηλ.: 99375817.

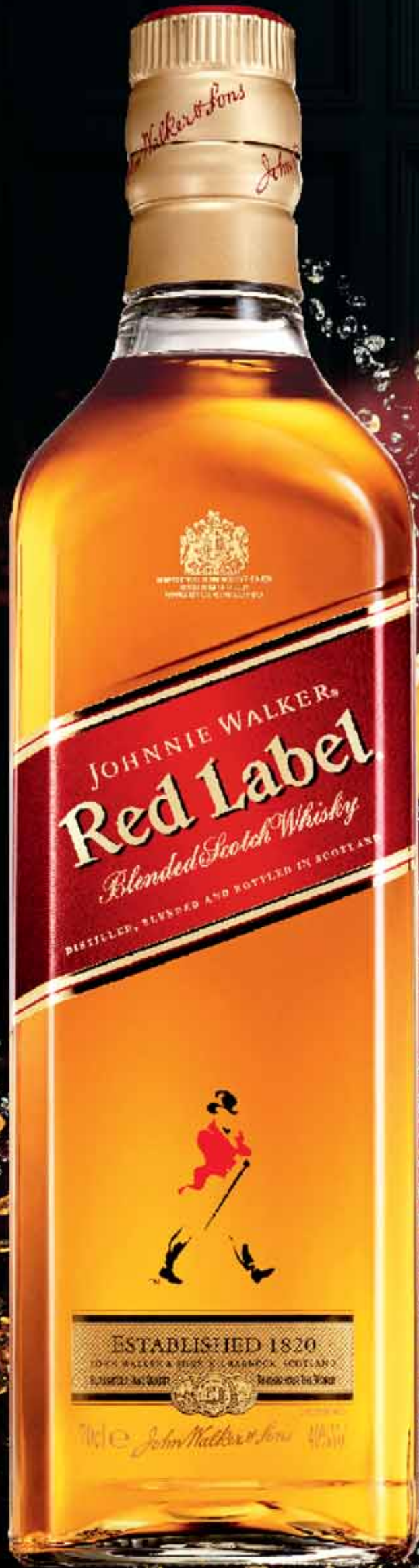

Ενοικιάζεται διαμέρισμα

Ενοικιάζεται διαμέρισμα 1ος υπνοδωματίου σε μικρή πολυκατοικία, σε ήσυχη περιοχή στα Λατσία με άμεση πρόσβαση σε κύριες οδικές αρτηρίες (Mall, πανεπιστήμιο, αυτοκινητόδρομο). Χώροι 75 τ.μ. (55 τ.μ. εσωτερικοί χώροι και 20 τ.μ. καλυμμένη βεράντα). Εξοπλισμένο με εντοιχισμένη κουζίνα, ψυγείο, θέρμανση, κλιματισμό, δίπλο παράθυρα, αποθήκη και καλυμμένο χώρο στάθμευσης. Ενοίκιο €350 μηνιαίως συμπεριλαμβανομένου τα κοινόχρηστα. Πληρ. 99 651466.

JOHNNIEWALKERCYPRUS

JOHNNIE WALKER
WHERE FLAVOUR IS KING™

THE JOHNNIE WALKER, RED LABEL AND WHERE FLAVOUR IS KING WORDS, THE STRIDING FIGURE DEVICE AND ASSOCIATED LOGOS ARE TRADE MARKS © JOHN WALKER & SONS 2017. PLEASE DRINK RESPONSIBLY. 18+

